

نُفَاتِ عِدْرَانِي

876
140

(3)

لغاتِ عبرانی

جسکو

یاداری ولیم ہوپر صاحب پرنسپل قانونتی کالج

لاہور نے

مرتب کیا

پنجاب ریلیجیوس بُک سوسیتی کے لیئے
الہ آباد

مشن پریس میں چھاپی گئی

سنہ ۱۸۸۰ء

[طبع اول]

[۵۰۰]

876
140

مقدمہ

کتاب شروع کرنے سے پہلے چند باتیں لکھی جاتی ہیں
جنکے یاد کرنے سے اس کتاب کے پڑھنے میں بہت آسانی
ہوگی *

۱۔ جن الفاظ کے ساتھ حرکات نہیں لکھی گئیں انکو مصدر
سمجھنا چاہئے *

۲۔ جن مصدروں کے صرف معنی لکھے گئے ہیں اور یہہ ذکر
نہیں کیا گیا کہ وہ مجرور یا مزید مستعمل ہوتے ہیں وہ
مصدر بیبل میں نہیں آئے *

۳۔ ارامی زبان کے مصدروں کے مزید فیہ ارامی صرف کے موافق
نہیں لکھے گئے بلکہ عبرانی صرف کے موافق لکھے گئے ہیں *

۴۔ جس کسی لفظ کے معنی اُسکے بعد نہیں لکھے گئے اُسکے
معنی اس لفظ کی خاص جگہہ پر پائے جائینگے جو اول
لفظ کے آگے لکھا گیا ہے *

۵۔ اس کتاب میں مذکر کی علامت (م) لکھی گئی ہے اور مونث
کی (ث) اور ارامی زبان کے لفظ کی (د) *

لغات عبرانی

אָב م-مُضاف **אָב** (و **אָב**) ۱-باپ۔ ۲-باپ داداؤں میں سے ایک۔ ۳-بانی۔

אָב — **אָב**۔

אָב اُگنا۔

אָב م ۱-سبزی۔ ۲-میوہ۔

אָב م ۱-ہری بال۔ ۲-بني اسرائیل کے دینی سال کا پہلا مہینا۔

אָב قُل ۱-کھویا جانا۔ ۲-ہلاک ہونا۔ ۳-نیست ہونا۔

אָب پِعیل ۱-کھو دینا۔ ۲-ہلاک کرنا۔ ۳-برباد کرنا۔

אָب ہَفْعیل ۱-ہلاک کرنا۔ ۲-برباد کرنا۔

אָב ت ۱-کھوئی ہوئی چیز۔ ۲-ہلاکت۔

אָב م ۱-ہلاکت۔ ۲-عالم ارواح۔

אָب اور **אָب** م ہلاکت۔

אָב قُل ۱-چاہنا۔ ۲-راضی ہونا۔ ۳-فرمانبردار ہونا۔

אָב م حاجت۔

אָב مُحتاج۔

אָב ت ایک قسم کا میوہ جو مشتبہ اور مہی ہے۔

אָב م نے-(ماخذ مشتبہ)۔

אָب — **אָب**۔

אָב گھومنا۔

אָב ت گردش۔

אָבִיב — אַבב.

אֲבִיו | אֲבִיוָּה — אִבָּה.

אָביר | אָביר — אַבר.

✽ ہتھ پھیل-پٹ جانا۔

۱. اَبَلُ قُل- ماتم کرنا۔

ہِفْعِیل - مَاقِم کرنا.

ہشیعیل۔ دل سے ماتم کرنا۔

۱. اچل ماقم کرنیوالا۔

מַבְּרָל מַמַּמַּ

۲۔ ابل گھاس کی مانند بھیگنا۔

۲. پچل م گھاس کا میدان.

אֶבֶל — בְּלֵה.

۱- پتھر. ۲- کچی دھات. ۳- بت. ۴- ساھول (شاقول)

۱۷۱ (تثنیہ) ۱۔ کُمہار کے چاک جو پتھر کے ہوتے

ہیں۔ ۲- ایک قسم کی پیڑھی جو شکل میں

گُمہار کے چاک کے مشابہ تھی۔

هَڊِي يا هَڊِي م آبنوس کي لکڙي جو پتھري سخت

ہے (بصیغہ جمع مستعمل).

۸۷۱۳ م قیمتی کمربند. (ماخذ مشتبہ).

آداب موتا کرنا۔

۱۵۱۵ م ۱- تھان (گھوڑے وغیرہ کا). ۲- شاید چرنی.

מַצְבֵּי הַמַּעֲבָדִים אֶתְּנָה לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ.

אָבערס ————— בווע.

אֶתְּבָק מִגֵּר.

انہ ت خوشبودار سفوف۔
 ۲ انہ نفعل-گشتی لڑنا (کیونکہ گشتی لڑنے میں گرد اُرتی ہے)۔

انہ قل-غالب ہونا۔

ہفعل-چرہ جانا۔

انہ قادر۔

۱ انہ ۱-قدرت والا۔ ۲-سردار۔ ۳-سخت۔

۲ انہ م ۱-ساندہ۔ ۲-جنگی گھوڑا۔

انہ م اور انہ ت پر۔

انہ ——— برہ۔

انہ باندھنا۔

انہ ت ۱-باندھنے کی چیز۔ ۲-گچھا۔ ۳-غول۔

۴-محراب۔

انہ م جوز (ماخذ مشتبه)۔

انہ ——— انہ۔

انہ سمت جانا۔

انہ م بوند۔

انہ ۱-گرم ہونا۔ ۲-سَرنا۔ ۳-مکروہ ہونا۔

انہ م ۱-بند پانی کا تالاب۔ ۲-تالاب۔

انہ غمگین۔

انہ یا انہ م ۱-اُبلتی ہوئی دیگ۔ ۲-نہ۔ ۳-نہ

سے بنا ہوا رسا۔

انہ کپڑے دھونا۔

انہ م ۱-کپڑے دھونے کا برتن۔ ۲-سیال چیزوں کا برتن۔

انہ ——— انہ۔

اندر قل-جمع کرنا.

اندره ایک قسم کا چھوٹا چاندی کا سکہ.

اندرت (ر اندر) ت ایک شاہی پروانہ. (ماخذ مشتبه مگر شاید فارسی سے لیا گیا ہے).

اندرہ ————— اندرہ.

اندریل م ایک قسم کا برتن. (ماخذ مشتبه).

اندر | اندوت ————— اندر.

اندرہ ہفعلیل-پڑمردہ ہونا.

آدن | آدن ————— آدن.

آدن ————— آدن.

آندر ————— آندر.

آدم قل-لال ہونا.

پعل-لال کیا جانا.

ہفعلیل-لال ہونا.

ہتفعلیل-اپنے تئیں لال دکھانا.

آدوم یا آدم لال.

آدمی لال.

آدم م لعل.

آدمد لال سا.

آدمہ ت ۱-مٹی. ۲-زمین. ۳-کھیتی. ۴-سرزمین.

آدم م ۱-آدمی. ۲-ایک عام آدمی. ۳-مرد.

۴-کوئی.

آدن حاکم ہونا.

آدن یا آدن م ۱-خاوند. ۲-مالک. (ضیغہ جمع اکثر

بمعنی واحد مستعمل).

אדר מ خداوند.

אדר م ۱- بنیاد. ۲- ستون کا پایہ.

אדר قل- چورا ہونا.

نפעל- بزرگ ہونا.

هفعیل- بزرگی بخشنی.

אדר م ۱- اوپر والا کپڑا جس سے تمام بدن ڈھکتا ہے. ۲- عظمت.

אדר ث ۱- پھیلاؤ. ۲- اوپر والا کپڑا جس سے تمام بدن ڈھکتا ہے. ۳- عظمت.

۱ אדר ۱- چورا. ۲- بڑا. ۳- زور آور. ۴- شریف.

۲ אדר م ۱- سردار. ۲- پیشوا.

אדר ג ——— גור

אדר م בני اسرائیل کے دینی سال کا بارہواں مہینا. (ماخذ مشتبه)

אדר م کھلیان. (ماخذ مشتبه).

אדר ۱- دُرستی سے. ۲- چالاکي سے. (فارسي لفظ دُرست سے ماخوذ ہے).

אדר م ایک قسم کا فارس کا چاندی کا سکھ جو دارا بادشاہ نے بنوایا تھا.

אדר ——— אדר.

אדר قل- داونا. دائیں چلانا.

אהב قل- محبت رکھنی.

نפעل- محبوب ہونا.

יעیل- پیار کرنا.

פעל- شدت سے پیار کرنا.

آهه م ۱-عشق. ۲-خوشي. (صرف بصيغه جمع مستعمل ہوتا ہے).

آهه م ۱-عشق. ۲-معشوق. (صرف بصيغه جمع مستعمل ہوتا ہے).

آهه ث ۱-محبت. ۲-محبت رکھنی. ۳-پیاری.

آهه افسوس! ہاے!

آهه ————— آهه.

آهه قل-روشن ہونا.

آهه-روشنی دینی. [مسکن.

آهه ۱-خیمہ (کیونکہ وہ دور سے چمکتا ہے). ۲-

آهه قل-خیمہ اکھاڑنا.

آهه-خیمہ کھڑا کرنا.

آهه یا آهه م یا ث عود. (سنسکرت کے لفظ ا گرو سے ماخوذ ہے).

آهه ————— آهه.

آهه م ۱-مشک. ۲-غیب کی جھوٹھی سچی خبریں بتانے والا. ۳-بھوت.

آهه ————— آهه.

آهه ۱-مورنا. ۲-گھمانا. ۳-گھیرنا. ۴-گھیر کر ڈبانا.

آهه م ۱-لگتی (کیونکہ اُس سے آگ کو گھماتے ہیں).

آهه یا آهه ث سبب.

آهه م بخارات.

آهه م ۱-بڑی آفت. ۲-ہلاکت.

آهه پھیل-آرزو کرنا.

آهه-آرزومند ہونا.

م خواهش.

۱-خواه. ۲-یا. ۳-بلکه. ۴-اگر. ۵-شاید.

نقد و خواهش.

م خواهش.

תפורה ט ۱-خواهش. ۲-خصوصاً خواهش بد.

۳۔ چاہی ہوئی چیز۔

۲. **آمده بود و باش کرنی.**

۱۔ خشکی۔ ۲۔ سمندر کے کنارہ کی زمین۔ ۳۔ جزیرہ۔

۳۔ اُردو چلانا۔

۱۸۴۹ م فوجہ

۲۔ امی اور امیہا ہاے !

۲ بی م ۱-ہاے! ۲-گیدر۔

۱۲۴ ث ایک قسم کا گدھ۔

۱۰ **مَرَدِه** قَل-نشان دینا.

ہتّٰیعیل - حد باندھنا۔

۱- نشان. ۲- جہنم. ۳- یادگار.

۱۵- معجزہ.

אָויל | אָוילי — אָויל.

۱۔ کجرو ہونا۔ ۲۔ بیوقوف ہونا۔

۱۔ بیوقوف۔ ۲۔ بیدین۔

۱- بیوقوفی. ۲- بیدینی.

۲. **مادر یا ادر** ۱- زور آور ہونا۔ ۲- کسی چیز کا اور چیزوں

میں سے بڑھا ہوا ہونا۔

۱۔ زور آور آدمی۔ ۲۔ پیت۔

۱۔ ایلٹس یا ایلٹس ۱۔ سامنے۔ ۲۔ اسکے برعکس۔

۲ آءلء م صحن.

آءل م اور ث هرن اور هرن.

آءلء يا آءلء ث هرن.

آءل م ۱-مئلءها. ۲-ءروازه كى باهركلى هوئي چوكهء.

آءلء م برها هوا پاىء.

آءل م زور.

آءلء ث زور.

آءل م ۱-صاحب اءءيار آءمى. ۲-بلوط.

آءلء ث اور آءلء م بلوط يا كوئي اور اُس جىسا

ءرءء.

آءلء م ءرءء.

۱ آءل م ۱-زور. ۲-زوروالا. ۳-آلء. ۴-آلء.

۱ آءلء قل ۱-قسم كهانى. ۲-لءنء بهىجنى.

۳-چلانا.

هءءل-قسم كهانى.

آءلء ث ۱-قسم. ۲-لءنء.

ءآءلء ث لءنء.

آءلء يا آءلء (رآءلء) م بصىغه واحد ۱-آلء. ۲-آلء.

بصىغه جمء ۱-آلء. ۲-ءكام (كىونكه وه آلء

كے نائب هوءے هىء).

۳-شاىء ملائك. ۴-اىك آلء. ۵-آلء.

آءلء اور آءلء اور آءلء م ۱-(آءلء سے ماخوء)

ءءا كا بىر يعنى پهلوآن. ۲-(آءلء سے

ماخوء) ءءا كى انگىءهى يعنى مءبىء.

آءلء م ۱-ءءا كا پهءار. ۲-مءبىء.

آونلی ————— لآ:

آون یا آون ۱- عدم میں ہونا. ۲- باطل ہونا. ۳- غافل رہنا. ۴- طاقتور ہونا.

آون م (جمع آونیم) ۱- بطالت. ۲- بُت. ۳- جھوٹ. ۴- بدی. ۵- آفت. ۶- غم.

آون م ۱- دولت. ۲- زور.

آون ۱- عدم. ۲- کچھ نہیں ہے یا کچھ نہیں تھا. ۳- نہیں ہے یا نہیں تھا.

آون ۱- جب نہیں ہے یا جب نہیں تھا. ۲- بغیر. آون قریب قریب.

آون ۱- جس کو نہیں ہے. ۲- یہاں تک کہ نہو.

آون ۱- یہاں تک کہ نہو. ۲- اس لئے کہ نہیں ہے.

آون م سخت محنت.

آون ————— آون.

آون قل ۱- جلدی کرنا. ۲- جلدی کرانا. ۳- تنگ ہونا. ہفعلیل- جلدی کرانا.

آون ————— آون.

آون قل- روشن ہونا.

فعل- روشن ہونا.

ہفعلیل ۱- روشن کرنا. ۲- روشنی دینی.

آون یا آون اور آون م اور ت ۱- نور. ۲- آگ.

آون ت ۱- نور. ۲- ساگ پات کیونکہ اُسکی

سبزی کسی قدر چمکتی ہے.

آون م اور ت ۱- نیر. ۲- شمعدان. ۳- روشنی.

آون ت پل.

אות — ۱ اوده.

אות نفعَل - راضي هونا.

۱ اوت — ۴ اوده.

۲ اوت — اوده.

۳ اوت — ات.

אות يا اوت (ر اوت) ۱ - اُسوقت. ۲ - اُسکے بعد.

אות يا م-אות ۱ - قدیم الايام سے. ۲ - جب سے. ۳ - وقت سے.

אות يا اوت اوت اوت - جانا.

اوت اوت - چلا جانا.

اوت م زوفا. (ماخذ مشتبه).

اوت — اوت.

اوت — اوت.

اوت اوت ۱ - اوت اوت. ۲ - اوت. ۳ - چلا جانا. ۴ - اوت اوت.

اوت اوت - اوت اوت.

۱ اوت اوت - اوت اوت.

اوت اوت - اوت اوت.

اوت اوت م (تثنیه). ترازو.

۲ اوت اوت - اوت اوت.

اوت م ۱ - اوت اوت. ۲ - اوت اوت.

اوت م کان کیونکہ حیوانات کے کان نوکدار ہوتے ہیں.

۳ اوت اوت اوت اوت - کان لگا کر سنا.

اوت اوت — اوت.

اوت اوت - کمر باندھنا.

اوت اوت - کمر بستہ ہونا.

اوت اوت - کمر باندھنا.

ہشپعیل - اپنی کمر کو باندھنا۔

پہلے م کمر بند۔

אֶרֶץ — זֶרַע.

אזרח ——— זרת.

۱. **م (و ۸۴)** ۱- بهائی. ۲- دوسرا.

۱- بہن۔ ۲- دوسری۔

אַחֶיךָ מִבְּרֹאדֶיךָ.

۲۔ **مذہب** ہے !

۸۴۸ م ایک قسم کا جنگلی جانور جو اوپلا کرتا ہے۔

אָ — אַחַת.

امداد قتل - ایک ہونا۔

ہشیعیل - اکٹھا ہونا۔

אֶחָד מ (مضاف אחד) (وحد) אחת ת (وחדה) ۱-ایک

۲- ایک ہی۔ ۳- یکم۔ ۴- دوسرا۔ ۵- کوئی۔

בְּאַחַד (וּבְחֶדָה) בָּהֶם.

آفت ایک بار۔

۱۔ یکبارگی۔ ۲۔ اکتے۔

١٣٣٦ نے (یہ مصری زبان کا لفظ ہے)۔

אחזה — חזה.

אֶחָדָה — אֶחָדָה.

אַחֲזִיָּה — חוּת.

אָחזֹר — אַחֵר.

אֲחֻזֹת — אֲחֻזָּה.

۱۔ پکڑنا۔ ۲۔ پکڑے رہنا۔ ۳۔ جوڑنا۔ ۴۔ بند کرنا۔

۵۔ دہا نکنا۔ ۶۔ نکالنا۔

נִפְעַל ۱- پکڑا جانا. ۲- مالک ہو جانا.
 یعیل- دہانکنا.
 הִפְעַל- جورا جانا.

אחח ת ۱- ملکیت. ۲- ملک.

אחח جلنا.

۳ אח ת انگیتھی.

אחח ————— חוד.

אחח یا אחח ————— לא.

אחח ————— חלם.

אחח קל ۱- پیچھے ہونا. ۲- مابعد ہونا. ۳- تاخیر کرنی.

یعیل ۱- تاخیر کرانی. ۲- تاخیر کرنی.

אחח ۱- دوسرا. ۲- غیر.

۱ אחח م پیچھا.

۲ אחח اور אחח ۱- پیچھے. ۲- پچھم کی طرف.

۳- بعد. ۴- مابعد.

אחח ۱- پچھلا. ۲- پچھم کا. ۳- مابعد کا. ۴- آخری.

אחח آخر کار.

אחח اور אחח دوسرا.

אחח آخر کار.

אחח ת ۱- انتہا. ۲- آخر. ۳- آخرت.

אחח מ ۱- پیچھا. ۲- پچھم. ۳- مابعد.

אחח پیچھے کی طرف.

אחח فارسی سلطنت کا گورنر. (قدیم فارسی لفظ

کشترب سے).

אחח خچر. (سنسکرت کے لفظ اشوترا سے).

אט ————— אט.

אטר پایدار هونا.

אטר م ایک قسم کا خاردار درخت.

אטר ————— אטר.

אטר ۱- آہستہ آہستہ چلنا. ۲- آہستہ آہستہ بولنا.

۱ אטר م ۱- چھوٹی سی آواز. ۲- مُردوں کی طرف سے جواب دینا والا.

۲ אטר اور אטר ۱- آہستہ آہستہ. ۲- فرمی سے.

אטר { قل
ہفعل

אטר بُنا.

אטר م ایک قسم کا کپڑا.

אטר بند کرنا.

אטר ۱- بند. ۲- بیکار.

אטר (مضاف ای اور אטר) ۱- کہاں. ۲- لفظ استفہام مثلاً ای

۲ אטר کہاں.

אטר ۱- کہاں. ۲- کب.

אטר ۱- کدھر. ۲- کہاں. ۳- کب. ۴- ادھر.

אטר کہاں.

۱ ای ————— ۲ אטר.

۲ ای ————— ۳ אטר.

איב قل-دُشمنی رکھنی.

איב م دُشمن.

איב ت دُشمنی.

אֵלֶּה — אֵלֶּה אֵלֶּה.

צִיָּה — זֶה

אֵיד | אֵיכָה | אֵיכָה | אֵיכָה ————— כֹה.] 2 אול.

אֵיל | אַיִל | אֵיל | אֵילָה | אֵילוֹת | אֵילִם | אֵילָן | אֵילַת —

אֵלִים דְּרָאנָא.

אַיִם (תַּיִם) דַּרְוֵנָא.

אִים מ ۱-دَر. ۲-بُت.

آیما یا آما اور آیمتا ش در.

אין — אין.

—

آیفہ یا آفہ ث اناج کا ایک خاص پیمانہ۔ (ماخذ مصری)

איפה | איפוא ————— פה.

איש | אישון ————— איש.

אֵיתוֹן ——— אֶתְהָ.

איתי ————— ישי.

אֵיתָן — יתן.

אד ————— כון.

אֶבֶז — כֹּזֶב.

אֶבְרָהָם | אֶבְרָהָם | אֶבְרָהָם — כּוֹר.

אֲכִילָה — אֵכֶל.

۱۔ کھانا۔ ۲۔ فیسٹ کرنا۔

فَعَّلَ - کھایا جانا۔

پعیل-فیست کرنا۔

پُعل-فیسٹ کیا جانا۔

הפעיל ۱- کھلانا. ۲- نیست کرانا.
 אכל מ ۱- کھانا. ۲- طعام.
 אכלה ת ۱- طعام.
 אכלה ת طعام.
 מאכל מ اور מאכלת یا מזלת ת طعام.
 מאכלת ת چھری.
 אכל ————— כן.

אכף קל ۱- لادنا. ۲- جبراً ترغیب دینی.
 אכף מ ۱- بوجھ. ۲- رعب.
 אכר کھودنا.
 אכר מ کسان.
 אל ————— אל.

۱ אל | אלה | אלה | אלה ————— ۲ اول.
 ۲ אל ————— הל.

۳ **אל** (مضاف ال اور الی) ۱- کی طرف. ۲- کے پاس. ۳- تک.
 ۴- کے برخلاف. ۵- میں (حرکت کے فعل کے ساتھ مثلاً
 אל-ביתו یا وہ اپنے گھر میں گیا). ۶- کے ساتھ. ۷-
 کی نسبت. ۸- کے سبب. ۹- کے موافق.
 ہ اور ہ ۱- کی طرف. ۲- کے پاس. ۳- کے لئے ۴- تک.
 ۵- قریب قریب. ۶- کو. ۷- کا. ۸- سے.
 ۹- کی نسبت. ۱۰- کے باب میں. ۱۱- کے
 موافق. ۱۲- میں. ۱۳- الیہ کے بعد ہ کا
 ترجمہ اردو میں نہیں ہوتا.
 نال اور نال (نار اور ہ سے مرکب ہے) جو کچھ
 کسی کا ہے.

בְּנֵשׁל אֹר בְּנֵשׁל ۱- جو کچھ کسی کا ہے اُس
میں ۲- کے سبب۔

אַלְגָּבִישׁ ————— גבשׁ۔

אַלְגֻמִּים صندل کے درخت یا تکتے۔ (ماخذ سنسکرت)۔

אַלְמָנִים اوپر کے لفظ کا بگڑا ہوا ہے۔

۱ אלה | אֶלָּה ————— ۲ אול۔

۲ אלה موتا ہونا۔

אַלְיָה ת דִּנְבֵּה کی چکتی۔

אַלָּה ————— הל۔

אַלו ————— אלו۔

אַلو ————— לו۔

אַלוּל ————— ۱ אלل۔

אַלָּה | אֶלּוֹן ————— ۳ אלل۔

אַلوֹן ————— ۲ اؤل۔

אַלוֹף ————— אלוף۔

אלה قل-دودھ کی طرح بگڑ جانا۔

נִפְעַל-خراب ہونا۔

אַלְיָה ————— ۲ אלה۔

אַלִּיל ————— ۱ אלل۔

אַלִּין | אֶלֶף ————— הל۔

۱ אַלֵּל عدم میں ہونا۔

אל ۱-عدم ۲-حرف نہی اور حرف نفی صرف مضارع

کے ساتھ ۳-تو نہیں جیسے اس مثال میں אל-

פְּשָׁטָם הַיּוֹם תָּמָּ נֶאֱכָר אֲנִי הַיּוֹם

אלیل اور אלل باطل۔

אלל מ ۱-بطالت. ۲-بُت.

۲ אלל ואילה کرنا.

אלل هاء ا

۳ אלל موتا هونا.

אלה ת اور אלון מ بلوط یا کوئی مضبوط درخت.

אלם قل ۱-باندھنا. ۲-بندھنا. ۳-گونگا هونا. ۴-

متروک هونا.

נפעל ۱-گونگا هونا. ۲-خاموش هونا.

פעיל-باندھنا.

אלם מ خاموشي.

אלם - گونگا.

אלמה ת پولی.

אלמן متروک.

אלמה ת ۱-بیوہ-۲-أجاز گھر.

אלמן م بیوگی.

אלמות ת بیوگی.

אלמני م فلاں کیونکہ اُس کا نام بتایا نہیں جاتا.

אלם | אלם ——— ۱ اول.

אלמים ——— אלמים.

אלן ——— הל.

[۴-ملنا.

אלף قل ۱-عادت پکرنی. ۲-مانوس هونا. ۳-سیکھنا.

פעيل-سکھانا.

אלף یا אלף م اور ת ۱-گاہ یا بیل. ۲-هزار. ۳-گھرانوں

کا مجموعہ جو پہلے ایک ہزار آدمی کا ہوتا تھا.

۴-زمین کا ایک حصہ جسپر ایسا مجموعہ رہتا تھا.

۱. אלוף مانوس.

۲. אלוף ۱-یار. ۲-گے یا بیل. ۳-ہزار آدمیوں کا سردار. ۴-سردار.

אלץ پعیل-اصرار کرنا.

אלקים ————— کوم.

אם ث ۱-ما. ۲-دادیوں نانیوں میں سے ایک. ۳-تِراہ (کیونکہ اُس مقام پر ایک رستہ سے دو رستے پیدا ہوتے ہیں).

אמה ث ۱-کلائی. ۲-ہاتھ (پیمائش میں). ۳-دارالسلطنة. ۴-بُنیاد.

אם ۱-لفظ استفہام. ۲-اگر. ۳-خواہ. ۴-اگرچہ. ۵-کاشکے. ۶-جب. ۷-کہ. [۵-سوا.

כי-אם ۱-کہ اگر. ۲-کہ جب. ۳-مگر. ۴-مگر جب.

אמה ث لونדי.

אמה ————— אם.

אמה ————— אם.

אמה ————— אם.

۱. אמון ————— דמה.

۲. אמון | אמון | אמונה ————— אמון.

אמץ ————— אמץ.

אמר ————— אמר.

אמל יعلل ۱-مُرجهانا. ۲-غمگین ہونا. ۳-اُجر جانا.

אמלל بیطاق.

אמם ملانا.

אמה اُمّت.

60743

אמן קל ۱-سنبهالنا ۲-پالنا. ۳-بنانا. ۴-معتبر هونا.

نפעל ۱-سنبهالاجانا. ۲-پايدار هونا. ۳-معتبر هونا.

۴-سچا قهرنا.

هفعل ۱-سنبهلنا. ۲-بهروسا رکھنا. ۳-ایمان لانا.

אמן اور ۲-کار یگر.

אמן ۱-سچ (کلمه تصدیق). ۲-ایساہی هو. (آمین).

אמן م سچائی.

אמן م سچائی.

אמנה ث ۱-پايداري. ۲-سچائی.

אמנה ث ۱-عهد. ۲-روزانه کھانے پینے کا بندوبست.

אמן م ۱-پچہ کا کھلانیوالا. ۲-پچہ کا پالنیوالا.

אמנת ث آنا (دودھ پلانیوالی نوکر).

אמנה ث ستون.

אמנה ث ۱-پرورش. ۲-سچائی.

אמנה سچ سچ.

אמנם یا אמנם سچ سچ.

אמת (אמנת کے عوض) ث سچائی.

אמץ קל-مضبوط هونا.

יעیل ۱-مضبوط کرنا. ۲-مرمت کرنی. ۳-سخت کرنا.

هفعل-مضبوط بنا.

هتפעیل ۱-ہمت باندھنی. ۲-قصد کرنا.

אמץ مضبوط.

אמן م مضبوطی.

אמץ ث زور.

אמן مضبوط.

מֵאֲמַר מ قوت.

آمر قل ۱- اپنے میں سے نکالنا. ۲- کہنا. ۳- سوچنا. ۴- حکم دینا.

נִפְעַל-کہا جانا.

הִפְעִיל-قول کرانا.

הִתְפַּעֵל-اپنی برائی کرنی.

آمر اور آمر م قول.

آمر م برّہ کیونکہ گلہ اُسے اپنے میں سے نکالتا یعنی پیدا کرتا ہے.

آمرہ یا آمرہ ث قول. خصوصاً وعدہ.

آمیر م درخت کی پھنگ.

مآمر یا مآمر م فرمان.

כְּנָמָא (כְּנָאֵמָר کے عوض) ۱- جیسا کہ کہا گیا ہے. ۲- اسی طرح.

אָמַש ————— ۲ מִשָּׁה.

אָמַת ————— אָמֵן.

אִמְתַּחַת ————— מִתַּח.

אִמְתָּנִי ————— מִתָּן.

אֵן ————— אִי.

אָנָא ————— אָנְכִי.

אָנָא ————— אָנָא.

۱ آנה قل-آہ بھرنا.

آنہ ث ماتم.

תִּאֲנִיָּה ث فوَحہ.

۲ آנה قل ۱- نزدیک آنا. ۲- ملنا.

ייעיל-پہنچانا۔

فعل ۱-پہنچایا جانا۔ ۲-پڑنا۔

התיעיל-درپے نقصان ہونا۔

אני מ اور ת جہازوں کا بیڑا۔

אנדה ת جہاز۔

۲ את (انہ کی عوض) (مضاف את اور אות یا את)۔

۱-پاس۔ ۲-ساتھ۔

תאנה ת ۱-ملنا۔ ۲-شہوت۔

תאנה ת دانوگھات۔

מאן (مانہ کی عوض) م برتن۔

אנה ————— אי۔

אנה ————— אנכי۔

אנה ————— נא۔

אני ————— אנכי۔

אמן ————— הם۔

אנש ————— אנש۔

אנה נפעל-آہ بھرنا۔

אנחה ת آہ۔

אנחנו | אנחנו | אנחנו ————— אנכי۔

אני ————— אנכי۔

אני | انہ | ۲ انہ۔

انہ | ۱ انہ۔

אנך מ ساهول (شاقول)۔

אנכי م اور ת مین۔

אני (و انہ یا انہ) م اور ת مین۔

אננא (ر اننא یا اننא) م اور ث هم.

انن اور نن م اور ث هم.

انن قل-غمگین هونا.

هثیعیل-کُرکُرانا.

انن قل ۱-جبر کرنا. ۲-تکلیف دیني.

انن قل ۱-دم لینا. ۲-سانس باهر نکالنا. ۳-غصه هونا.

هثیعیل-غصه هونا.

۱ ان (انن کی عوض) (ر انن) واحد میں. ۱-ناک. ۲-غصه.

تثنیه میں. ۱-نتھنے. ۲-غصه. ۳-چہرہ. ۴-دواشخاص.

انن ث ایک قسم کا غصه والا پرند.

انن نفعل-آہ بھرنا. [۲]

انن ث ۱-آہ. ۲-ایک قسم کا رینگنے والا جو آہ بھرتا

انن قل-لا علاج هونا.

نفعل-لا علاج بیماری میں مبتلا هونا.

انن اور انن یا انن م آدمي.

انن (انن کی عوض) واحد میں. ۱-مرد. ۲-شوهر.

۳-شریف آدمي. ۴-کوئي. ۵-ہر ایک.

جمع میں. (انن یا انن).

۱-مردمان. ۲-آدمیان.

انن م ۱-چھوٹا آدمي. ۲-آنکھ کی پتلی.

۳-بیلچوں بیچ.

انن (انن کی عوض). ۱-عورت. ۲-جورو. ۳-کوئي.

۴-ہر ایک.

انن م ۱-آدمي (خصوصاً اُسکی ناپایداری کے خیال سے).

۲-ایک عام آدمي.

נסך اور اس اور اس ت تو.

נסך اور اس ت تو.

נסך اور اس ت تو.

נסך اور اس اور اس ت تو.

נסך نقصان آتھنا.

נסך م نقصان.

נסך ————— سוך.

נסך | نسر | نسر | نسر ————— نسر.

نسر ————— نسر.

نسر رکھنا.

نسر م انبار خانہ.

۱ نسر قل ۱- جمع کرنا. ۲- اپنے پاس رکھ لینا. ۳- چھڑا لینا.

۴- کھینچ لینا. ۵- مٹا دینا. ۶- چنداول ہونا.

نفع ۱- جمع ہونا. ۲- مل جانا. ۳- اُلٹا پھر جانا.

۴- مٹایا جانا.

پعیل ۱- جمع کرنا. ۲- اپنے گھر میں اُتارنا.

۳- چنداول ہونا.

پعل- جمع ہونا.

ہشپعیل- اپنے تئیں جمع کرنا.

نسر م انبار خانہ.

نسر م ۱- جمع کرنا. ۲- فصل.

نسر ت جمع ہونا.

نسر ت جماعت.

نسر م عوام کی جماعت (آخلاق الناس).

نسر م فصل اور خصوصاً میوونکی.

² אסר (יסר کا مُرادف).

אספרנא چالاکی سے یا کوشش سے. (ماخذ قدیم فارسی).

אסר قُل ۱-باندھنا. ۲-قید کرنا. ۳-جوٹنا. ۴-صف باندھنا.

נפעל ۱-بندھنا. ۲-قید ہونا.

יפעל-اسیر ہونا.

אסר اور אסר מ ۱-کسی چیز سے پرہیز کرنے کا عہد.

۲-حکم امتناعی.

אסور یا אסור מ باندھنے کی کوئی چیز.

אסیر اور אסیر מ اسیر.

מסרת (מאסרת کی عوض) ت باندھنے کی کوئی چیز.

מוסר (מאסר کی عوض) م باندھنے کی کوئی چیز.

אע ————— עז.

۱ אר ————— אנר.

² אר ۱-بھی. ۲-بلکہ.

אפר قُل-باندھ لینا.

אפור מ سردار گھن کا ایک لباس.

אפרה ت ۱-باندھ لینا. ۲-بُتوں پر بطور لباس

سونا یا چاندی چڑھی ہوئی.

אפרן ————— פדן.

אפה قُل-پکانا.

מאפה מ پکا ہوا کھانا.

תפין מ پکا ہوا کھانا.

אפו | אפוא ————— פה.

אפור ————— אפר.

אפیل ————— אפל.

אפיק ——— אפק.

אפל ۱-غروب هونا. ۲-کمزور هونا.

אפל تاریک.

אפל م تاریکی.

אפלה ت سخت تاریکی.

אפیل دیر میں پکنے والا. (میوہ وغیرہ).

مأفل م تاریکی.

مأفלה ت بہت سخت تاریکی.

אפן گھومنا.

אופן م پیّا.

אפן م ۱-وقت. ۲-عین وقت.

אפס قل-تمام هونا. [۵-صرف.

۱ אפס م ۱-انتہا. ۲-اور نہیں ہے. ۳-نہیں. ۴-عدم.

באפס ۱-بغیر. ۲-بے سبب.

۲ אפס ——— ۱ פס.

אפע | אפעה ——— פעה.

אפה قل-گھیرنا.

אפק قل-تھامنا.

התפעיל ۱-اپنے تئیں ضبط کرنا. ۲-اپنے پر جبر کرنا.

۱ אפיק م ۱-نل. ۲-گذرگاہ بحر. ۳-نالا. ۴-ندی.

۲ אפיק مضبوط.

אפר دھانکنا.

אפר م سر کی اورھنی.

אפר م راکھ.

אפרח ——— פרח.

אפריון — פרד.

ماخذ آخرکار. (ماخذ ژند).

מַצְבֵּעַ — צִבְעָה.

מַעֲבִיל | מַעֲבִיל — מַעֲבִיל.

۱. اَللّٰهُ قُلُّ-جورنا.

پہلا م ۱- پسلی کیونکہ جُڑی ہوئی ہے۔ ۲- پاس۔

۲. نعل قل ۱- پاس رکھنا. ۲- نکالنا. ۳- رکھ چھوڑنا

۱۴- باز رکھنا.

فَعَلَ - چھوٹا کیا جانا۔

ہفْعِیل - نکال لینا۔

۱- پاپی م ۱- پسلی. ۲- حد.

۲۔ جڑ پکڑے ہوئے۔ ۱۔ جڑ پکڑے ہوئے۔ ۲۔ شریف خاندان کا۔

مَجَالِدُ نَمِ جَوَز.

מצטרף ————— צעד.

۸۷ قل-خزانہ کے طور پر رکھنا۔

فَعَلَ-خزانہ کے طور پر رکھا جانا۔

هَفْعِيل ۱-خزانہ رکھوانا. ۲-خزانچی بنانا.

مذہب ۱- خزانہ. ۲- مخزن.

אָקדח — קדח.

۱۶۴ م بُز کوهی. (ماخذ مشتبہ).

אֶר — אֹר. אור.

יִרְמְיָהוּ אֶל יִרְמְיָהוּ — ۲ מוֹל. [۳- گهات لگانا.

۴۸۶ قُلْ ۱- رسی وغیرہ کا بتنا یا گونٹھنا. ۲- جعل سازی کرنا

پعیل۔ گہات لگانا۔

ہفعلیل۔ گہات میں ہٹھانا۔

آرڻ م ۱- گهات. ۲- گهات کي جڳه.

آرڻ م گهات.

آرڻه ٿا فريب.

آرڻه ٿا ۱- جالي. ۲- کهر کي. ۳- کپوتروں کا جال.

۴- دودڪش.

مآرڻ م ۱- گهات کي جڳه. ۲- گهاتيوں کا مجمع.

آرڻه ————— ربه.

آرڻه ————— ربه.

آرڻ ڦل ۱- رسي وغيره کا بتنا يا گونتهڻا. ۲- بُڻا.

آرڻ م ۱- بتي هوئي چيز. ۲- نال (جولاهونکا آله).

آرڻن اور آرڻن م ۱- ارغواني رنگ. ۲- ارغواني رنگ

کي چيز. (ماخذ سنسکرت).

آرڻن ————— رڻ.

آرڻه ڦل ۱- تورنا. ۲- پهارنا. ۳- چرنا. ۴- جمع کرنا.

آرڻه اور آرڻه ٿا ۱- چرني. ۲- اصطبل. ۳- تھان.

آرڻن م اور ٿا صندوق. ڪيونڪہ اُس ميں جمع رکھتے

هين.

۱ آري اور آريه م شير بېر.

۲ آرهه جلنا.

۳ آري م انگيٽهي.

آرڻ | آلو ————— راده.

آرڻ ————— آرڻ.

آرڻه | آرڻه ————— آرڻ.

آرڻ م ۱- ديودار. ۲- چوب ديودار کا کوئي عمدہ مصنوع.

آرڻ ديودار کي لکري سے بنا هوا.

آرڙھ ٿ ڏيودار کي لکڙي ڪا کوٽي عمدہ مصنوع.
۱ آرڙھ ڦل-ڇلنا.

آرڙھ م مُسافر.
آرڙھ ٿ ڦاڦلہ.

آرڙھ (ر آرڙھ) م اور ٿ ۱-رستہ. ۲-روش.
۳-دستور. ۴-حال. ۵-ڦاڦلہ.

۲ آرڙھ مقرر کرنا.

آرڙھ ٿ مقرر روزينہ.
آرڙھ | آرڙھ ——— ۱ آرڙھ.
آرڙھ | ——— ۲ اول.

آرڙھ ڦل-لمبا هونا.

هڻڻ ۱-لمبا کرنا. ۲-تاخير کرني. ۳-باز رکھنا.
آرڙھ (مُضاف آرڙھ) ۱-لمبا. ۲-دھيما.

آرڙھ م دھيما پن.
آرڙھ لمبا.

آرڙھ م لمبائي.
آرڙھ مناسب.

آرڙھ ڏير پائي.

آرڙھ يا آرڙھ ٿ ۱-زخم باندھڻ کي لمبي پٽي.
۲-پٽي. ۳-گھاؤنڪا علاج کرنا. ۴-صحت.

آرڙھ ——— رڌ.

آرڙھ بلند هونا.

آرڙھ م ڦلہ.

آرڙھ م ايڪ قسم ڪا درخت.

آرڙھ ——— نوب.

ארע | ארעית ——— ארץ.

ארץ (و ارع اور ارد) م اور ث ۱-زمین. ۲-خشکی.
۳-سرزمین. ۴-کھیت. ۵-دھات کا میل.

۱ ارצה ث زمین.

۲ ارצה زمین کی طرف.

ارעית ث تہ

ארר قل-لعنت کرنی.

نפעל-ملعون ہونا.

پعیل ۱-لعنت کرنی. ۲-ملعون کر دینا.

نפעل-ملعون ہونا.

מארר ث لعنت.

ארש پعیل-اپنی منگنی کرنی. (مرد کا فعل).

پعل-عورت کی منگنی ہونی.

ארש آرزو رکھنا.

ארשת ث آرزو.

אש م اور ث ۱-آگ. ۲-چمک.

אשה ث آگ.

אשה م ۱-سوختنی قربانی. ۲-کوئی قربانی جسکے

جلائے کا عہد کیا جائے.

אש ——— אש.

אש ——— אשה.

אשד بہانا.

[بہیں.

אשד م میدان کا سرا جہاں کہ ندیاں پہاڑوں سے نکلکر

אשדה ث ۱-میدان کا سرا جہاں کہ ندیاں پہاڑوں سے

نکلکر بہیں. ۲-قراٹی.

انשה سنبهالنا.

انשה ث ستون يا بُنيان.

انשה | انשה ————— انش.

انשה ————— انش.

انشون م قاريكي. (ماخذ مشتبه).

انشور | انشور | انشور ————— انشر.

انشية ————— انשה.

انشيرة ————— انشر.

انشيش | انشيشة ————— انشش.

انشد ————— انشده.

انشكل م خوشه. (ماخذ مشتبه).

انشكر ————— انشكر.

انشل جر پكرنا.

انشل م جهاؤ كا درخت.

انشم قل ۱- قصوروار هونا. ۲- قصوروار تهرنا.

نفعّل- قصوروار تهرنا.

هفّعيل- قصوروار تهرانا.

انشم م ۱- قصورواري. ۲- قصورواري كا جرمانه.

انشم ۱- قصوروار. ۲- جرمانه كا مُستوجب.

انشمه ث ۱- قصوروار هونا. ۲- قصورواري. ۳- قصورواري

كا جرمانه دينا.

انشمנים ————— شمن.

انشمودة | انشمودة ————— شمر.

انشوب ————— شوب.

انشف ۱- چھپانا. ۲- جادوگري کرني.

אנש מ جادوگر.

אנשה נא ترکش کیونکہ اُس میں تیر چھپے رھتے ہیں.

אנשה ————— ۲ שפר.

אנשה ————— שפת.

אנש قل ۱- سیدھا ہونا. ۲- سیدھا چلنا. ۳- کامیاب ہونا.

۴- خوشوقت ہونا.

پعيل ۱- سیدھا چلنا. ۲- رہنمائی کرنی. ۳- سیدھا

چلنا. ۴- خوشوقت تھہرانا.

يعل ۱- رہنمائی پانا. ۲- خوشوقت ہونا.

אנש מ خوشوقتي. (صرف بصیغہ جمع مستعمل ہوتا ہے).

אנש م خوشوقتي.

אנשה یا אנשה נא ۱- ایک دیبی کا نام جو کامیاب

کرتی تھی. ۲- اُسکا بُت جو شاید

لکڑی کا ایک ستون تھا.

אנש اور אנش מ ۱- قدم. ۲- ایک قسم کا درخت جو

سیدھا ہوتا ہے.

אנש م قدم.

אנש م ایک قسم کا سیدھا درخت.

אנשה נא נא دیوار.

אנש ————— נה.

אנש دبانا.

אנש מ بُنياد.

אנש מ بُنياد.

אנשה נא سکھائے ہوئے اور دبائے ہوئے انگوروں کا بھند.

אשתדוד ————— שדר.

את ————— ۴ אזה.

۱ **את** (ضمير کے ساتھ **את** یا **אות** ہوتا ہے) (و **ית**) ۱-خود.
۲-مفعول مخصوص کی علامت.

۲ **את** ————— ۲ انזה.

۳ **את** **م** پھال یا گدالی. (ماخذ مشتبه).
אתה یا **אתا** قل-آنا.

ہفعل-لے آنا.

ہفعل-پہنچایا جانا.

ایتون **م** دخل.

את | **אתה** | **אתי** ————— **את.**

אתון ————— **אתן.**

אתון ————— ۲ **תנן.**

אתון | **אתיק** ————— **נתק.**

אתם | **אתן** ————— **את.**

אתמול | **אתמול** | **אתמול** ————— **מול.**

אתן چھوٹے قدم چلنا.

אתון **ث** گدھی.

אתנה | **אתנן** | **אתנן** ————— ۱ **תנה.**

אתר **م** جگہ.

ب **אתر** یا **ب** **תר** ۱-جگہ میں. ۲-بعد.

ב

ב | **ב** ————— **בנה.**

ב | **ב** ————— **בוא.**

بأش ——— بأش.

بأر قل-کھودنا.

پعیل ۱-حروف کھودنا. ۲-صاف صاف بیان کرنا.
بأر اور بئر ث گوا.

بأر اور بئر م ۱-گڑھا. ۲-حوض. ۳-قبر.

بأش قل ۱-بدبو ہونا. ۲-خراب ہونا.

نفعَل-نفرت انگیز ہونا.

هفَعِيل ۱-بدبو کر دینا. ۲-نفرت انگیز کر دینا.

۳-بدبو ہونا. ۴-نفرت انگیز ہونا.

هتفعيل-نفرت انگیز ہونا.

بأش خراب.

بأش م بدبو.

بأشہ ث ایک قسم کا نکمّا پودا.

بأش م جنگلی انگور.

بأثر ——— بأثر.

بکہ ——— دبب.

بدر یہ ایک مشکوک لفظ ہے جسکے معنی شاید طعام ہیں.

بدر قل ۱-دھانکنا. ۲-مکر کرنا. ۳-بیوفائی کرنی.

بدر م اور ث ۱-پوشاک و پوشش. ۲-بیوفائی.

بکہ ث بیوفائی.

بدر بیوفا.

۱ بدر ——— ا بدر.

۲ بدر ——— ۲ بدر.

بدا قل-بنا لینا.

۱ بدر قل ۱-الگ کرنا. ۲-الگ ہونا. ۳-تنہا ہونا.

۱ بدر م ۱-حصہ۔ ۲-عضو۔ ۳-شاخ۔ ۴-دندا۔ ۵-شہر کا رئیس۔ ۶-دوری۔ ۷-مہین سن کا کپڑا۔
لُبد ۱-الگ۔ ۲-اکیلا۔ ۳-فقط۔
مَلُبد سوا۔

بُدر اکیلا۔

لُبد تہائی میں۔

۲ بدر بکنا۔

۲ بدر م ۱-بک بک۔ ۲-واہیات بات۔ ۳-جھوٹ۔
بدرل قل ۱-الگ الگ کرنا۔ ۲-امتیاز کرنا۔ ۳-الگ کرنا۔
نفعَل-الگ ہونا۔

بدرل م تکرّا۔

بدرل م ۱-چاندی کا میل۔ کیونکہ اُس سے الگ کیا جاتا ہے۔ ۲-قلعی۔

بدرل م ایک قسم کی ممتاز اور عمدہ چیز جس کو بعض موتی سمجھتے ہیں اور بعض ایک درخت کا گوند۔

مبدرلہ ت ایک الگ شہر۔

۱ بدرک پہارنا۔

بدرک م دراز۔

۲ بدرک درازوں کو بند کرنا۔

بدر پعیل-چھدرا کرنا۔

بدر صاف ہونا۔

بدر م ۱-خلا۔ ۲-سنسانی۔

بدر چمکنا۔

بدر م ایک قسم کا سنگ مرمر۔

بہیلو ————— بہل۔

بہیر ————— بہر۔

بہل قل ۱- تہر تہرانا۔ ۲- گہیرانا۔ ۳- گہیرا کر بھاگنا۔

۴- گہیرا ہٹ میں کسی کی پیروی کرنی۔

بہیل ۱- گہیرا دینا۔ ۲- جلدی کرانی۔ ۳- جلدی کرنی۔

بُعل ۱- جلدی چلایا جانا۔ ۲- جلدی سے پایا جانا۔

ہفہیل ۱- گہیرا دینا۔ ۲- جلدی کرانی۔ ۳- جلدی نکالنا۔

بہلہ ث حیرانی۔

بہلہ ث پریشانی۔

بہیلو ث پھرتی۔

ہتہلہ ث پھرتی۔

بہم غیر فاطق ہونا۔

بہمہ ث واحد میں۔ ۱- کوئی بڑا چار پایہ۔ ۲- خصوصاً

مواشی میں سے ایک۔ ۳- خصوصاً

لڈو جانور۔

جمع میں۔ ۱- چار پایہ۔ ۲- ایک قسم کا بڑا

چار پایہ جسکو اہل یورپ اسپ

دریائی کہتے ہیں۔

بہن بند کرنا۔

بہن م انگوتھا کیونکہ وہ ہاتھ کو بند کرتا ہے۔

بہک سفید ہونا۔

بہک م ایک قسم کی بے نقصان کورہ (بہق)۔

بہر چمکنا۔

بہر چمکنے والا۔

[کا سفید داغ۔

بہرت ث (جمع بہروت) آدمی کی جلد میں ایک قسم

بوا قُل ۱- اندر آنا. ۲- غروب ہونا. ۳- حاصل ہونا.
۴- پورا ہونا. ۵- آنا. ۶- جانا.

ہفَعِيل ۱- داخل کرنا. ۲- غروب کرنا. ۳- حاصل کرنا.
۴- پورا کرنا. ۵- لانا. ۶- لیجانا. ۷- اُتھائے جانا.
هَفَعَلَ ۱- داخل کیا جانا. ۲- پہنچایا جانا.

בָּוֶה ת מَدْخَلَ.

مَبْوَا م ۱- دخل. ۲- مَدْخَلَ. ۳- مغرب.
مَوْبَا م دخل.

تَبْوَا ت ۱- حاصل. ۲- نفع.

بوا قُل- حقیر جاننا.

بوا م حقارت.

بوا ت ۱- حقارت. ۲- موردِ حقارت.

بوا قُل- اُلجھانا.

نَفَعَلَ ۱- اُلجھنا. ۲- شش و پنج میں ہونا.

مَبْوَا ت حیرانی.

بوا ————— بوا.

بوا بلند ہونا.

بوا ت ۱- بلند مقام. ۲- بلند مقام پر بُت خانہ.

بوا ————— بوا.

بوا قُل- روندنا.

پَعْلِيل- حقارت سے روندنا.

هَفَعَلَ- روندنا جانا.

هَشَّيْعِيل- زمین پر لوتنا. (گویا پانو کے نیچے).

مَبْوَا ت پایمالی.

تَبْوَا ت پایمالی.

בוע יְהוֹנָה.

בַּבְּעָלָה מ' יְהֻנְסִי.

בוץ سفید ہونا.

בוץ م ایک قسم کے سن کا نہایت مہین کپڑا.
בִּיצָה ת اندا.

בוק خالی ہونا.

בֻּקָה ת ویرانی.

מְבֻקָה ת سنسانی.

בֻּקָר ————— بکر.

۱ بֹר ————— بار.

۲ בֹר ————— بر.

בור قل-تحقیقات کرنی.

בוש قل-شرمانا.

بعلیل ۱-شرمندہ کرنا. ۲-دیر کرنا. کیونکہ دیر

کرنے سے دوسرا آدمی شرمندہ ہوتا ہے.

ہفعلیل ۱-شرمندہ کرنا. ۲-ایسی چال چلانی

جس سے شرمنا چاہئے.

ہٹپعلیل-شرمانا.

בִּשָּׁת ת ۱-شرم. ۲-شرمندگی. ۳-بُت کیونکہ

اپنے پرستاروں کو شرمندہ کرتا ہے.

בִּשְׁתָּה ת شرم.

בִּשְׁתָּה ת شرم.

מְבִשָּׁים מ (صیغہ جمع) شرمگاہ.

בות قل-رات گذارنی:

בָּ ————— بوا.

بونا قل-کوتنا.

بونا قل-حقیر جاننا.

نفعَل ۱-حقیر سمجھا جانا. ۲-قابل حقارت هونا.
هفعیل-حقیر جاننا.

بونا حقیر.

بونا م حقارت.

بونا ناچیز.

بونا ————— بونا.

بونا قل-کوتنا.

نفعَل-کوتنا.

يُعل-کوتنا.

بونا م کُوت.

بونا ث کُوت.

بونا پھیلا نا.

بونا م بجلی.

بونا قل-پھیلا نا.

پعیل-تتر بتر کرنا.

בחון | בחון ————— בחון.

בחור | בחیر ————— בחر.

בחין ————— בחון.

۱ בחل قل-نفرت کرنی.

۲ בחل قل-لالچ کرنا.

يُعل-لالچ سے حاصل هونا.

בחן قل ۱-دھات کا گلانا. ۲-آزمانا. ۳-ٹاکنا.

نفعَل-آزمایا جانا.

يُعل-آزمایا جانا۔

בחון م دھات کا گلابیوالا۔

בחון اور בחין اور בחو م دیدگاہ۔

בחو م آزمائش۔

בחר قل ۱-چنا۔ ۲-پسند کرنا۔

نפעل-پسندیدہ ہونا۔

يُعل-چنا جانا۔

בחר چنا ہوا۔

בחר م جوان کیونکہ کام کے واسطے چنے جاتے ہیں۔

בחרים م (صیغہ جمع) جوانی۔

בחורות ث (صیغہ جمع) جوانی۔

מבחר م ۱-چنا۔ ۲-عمدگی۔

מבחר م چنا۔

בטא اور בטח قل-بکنا۔

יפעיל ۱-بیجا بکنا۔ ۲-بے سوچے سمجھے

بولنا۔

מבטא م بے سوچے کہی ہوئی بات۔

בטח قل ۱-اپنے کسی عضو کو آرام کے واسطے سہارا دینا۔

۲-بھروسا کرنا۔ ۳-بے فکر ہونا۔

הפעיל-بھروسا کرانا۔

בטח م ۱-بھروسا۔ ۲-بے فکری۔

בטחה ث بھروسا۔

בטחון م بھروسا۔

בטחות ث (جمع) امن چین۔

מבטח م ۱-بھروسا۔ ۲-تکیہ گاہ۔ ۳-بے فکری۔

بטל قل ۱- خالی ہونا. ۲- فارغ ہونا.

پعیل-موقوف کرنا.

بטן کھوکھلا ہونا.

בטן ת ۱- پیت. ۲- رحم. ۳- باطن. ۴- ستونوں

کی ابھری ہوئی گولائی.

בטנים מ (صیغہ جمع) پستہ کیونکہ پیت کے ہم شکل ہوتا

בי ————— בעה.

בין اور בין قل ۱- امتیاز کرنا. ۲- کسی حس سے دریافت

کرنا. ۳- غور کرنی. ۴- سمجھنا.

נפעל-دانا ہونا.

پعیل-نگاہ میں رکھنا.

הפעיל ۱- سمجھانا. ۲- جان لینا. ۳- غور کرنی.

۴- سمجھنا.

התפעיל ۱- توجہ کر کے جان لینا. ۲- توجہ کر کے

سوچنا. ۳- اپنے تئیں سمجھدار ظاہر کرنا.

בין (مُضاف الیہ בין) واحد میں. ۱- فرق. ۲- درمیان.

۳- اندر. ۴- خواہ.

تثنیہ میں. مابین.

בין ת ۱- سمجھ. ۲- علم.

תבין מ اور תבונה ת ۱- سمجھ. ۲- سمجھ کی بات.

מבין מ مُعلم.

ביצה ————— בין.

ביר ————— באר.

[(ماخذ مشتبه).]

בירה ת ۱- قلعہ. ۲- بادشاہی محل. ۳- دارالسلطنت.

בירנית ת قلعہ.

بیت | بیتن ————— بگا۔

بکاء اور بکا قُل-آنسو بہانا۔

پعیل-کسی کا ماتم کرنا۔

۱ بکا اور بکا م اشک ریزی۔

بکا م ۱-اشک ریزی۔ ۲-تپکنا۔

بکات اور بکات ت اشک ریزی۔

۲ بکا م ایک قسم کا درخت جس میں سے گوند تپکتا ہے۔

بکور | بکور | بکورہ | بکورہ | بکورہ ————— بکر۔

بکر قُل ۱-پھوٹ نکالنا۔ ۲-پھلوٹھا ہونا۔

پعیل ۱-پھلوٹھا تھرا نا۔ ۲-نئے نئے پھل لانے۔
ہفعیل-پھلوٹھا جنا۔

بکر م نوجوان اُونت۔

بکر ت نوجوان اُونتنی۔

بکور م پھلوٹھا بیتا۔

بکورہ ت پھلوٹھی بیٹی۔

بکورہ یا بکورہ ت ۱-پھلوٹھی اولاد۔ ۲-پھلوٹھا پن۔

۳-پھلوٹھے پن کا حق۔

بکور م پہلا پھل۔

بکورہ اور بکورہ ت پہلے پکے انجیر۔

بل ————— بعلا۔

بل | بل ————— بلہ۔

بلد قُل-ہنسنا۔

ہفعیل ۱-ہنسنا۔ ۲-ہنسنا۔

مبلیت ت خاطر جمعی۔

בלה قل-گھبرانا۔

پعیل-گھبرا دینا۔

בלה گھبراہٹ۔

[ہونا۔

בלה قل ۱-گھس جانا۔ ۲-پُرانا ہو جانا۔ ۳-نیست

پعیل ۱-نیست کرنا۔ ۲-وقت گزارنا۔ ۳-سنانا۔

בל ۱-عدم۔ ۲-نہیں۔ ۳-مبادا۔

בל ۱-یقیناً (کسی مُنکر سے اپنے قول کے اثبات

کے لئے یہ کہنا کہ نہیں)۔ ۲-مگر۔

בל م دل کیونکہ فکر سے گھس جاتا ہے۔

בלہ پُرانا (کپڑا)۔

בלو یا بلو م ۱-پُرانا چیتھڑا۔ ۲-چُنکی کا محصول۔

بلی ۱-نیستی۔ ۲-نہیں۔ ۳-غیر۔

בלی بغیر۔

בלی بغیر۔

مبلی ۱-اسواسطے کہ نہیں۔ ۲-یہاں تک کہ نہیں۔

בלתי ۱-نہیں۔ ۲-بغیر۔ ۳-سوا۔ ۴-اگر نہ۔

בלתי ۱-کہ نہیں۔ ۲-کہ نہ۔

مبلی اسواسطے کہ نہیں۔

תבליت ת نیستی۔

בליל ————— بلل۔

בלימה ————— مہ۔

בליעל ————— יעל۔

۱ بلل قل ۱-کسی کے اُوپر ڈالنا۔ ۲-ممسوح ہونا۔ ۳-ملا

دینا۔ ۴-مِیلا کرنا۔

ہٹیو عیل-اپنے تئیں ملا دینا۔

בלל מ مواشي كي كئي قسم كي ملي هوئي خوراك.

۲ بلل قل-جانور كو كهلانا.

نبلل م ايک قسم كا گهونگا.

نبلل م گندگي.

نبلل جسكي آنکھوں ميں بيماري سے تل پڑ گئے ہوں.

بلل قل-روکنا.

بلل قل-انجیرستان كي باغباني کرني.

بلل قل-نگلنا.

نفل-نگلا جانا.

پييل ۱-نگل لینا. ۲-نيست کرنا.

فل-نيست کیا جانا.

هتپييل-نيست هونا.

بلل م ۱-نگلي هوئي چيز. ۲-نيست کرنا.

בלעדי ۱ بلעדי ————— עדה.

בלק قل-خالي کرنا.

فل-ويران کیا جانا.

בלתי ————— בלה.

במה ————— בום.

בו ————— בנה.

בנה اور بنا قل ۱-تعمير کرنا. ۲-بنانا. ۳-با اولاد کرنا.

نفل ۱-تعمير هونا. ۲-سلامت هونا. ۳-با اولاد هونا.

بيت م (مضاف اليه בית اور جمع בתים) ۱-گهر.

۲-داخلي حصه. ۳-گهرانا. ۴-اولاد. ۵-خاندان.

ביתה اور מבית اندر.

ביתו م شاهي محل.

۱- اور ۲- میں۔ ۳- پاس۔ ۴- بہ۔ ۵- پر۔ ۶- تک۔
۷- کے برخلاف۔ ۸- کی مانند۔ ۹- کے سبب
۱۰- کے باب میں۔ ۱۱- کے ساتھ۔ ۱۲- ایک
مجموعہ کا بتانے والا لفظ۔

۱۳- بیتا۔ ۱۴- اولاد۔ ۱۵- شاخ۔ ۱۶- لڑکا۔ ۱۷- صاحب۔
(جیسے عربی لفظ ذویا ذی)۔ ۱۸- قابل۔
۱۹- بت ت (بت کی عوض) (جمع بتوت) ۱- بیٹی۔
۲- چھوٹی شاخ۔ ۳- لڑکی۔

بنیہ ت عمارت۔

بنی م عمارت۔

مبنیہ م عمارت۔

تبنیت ت ۱- عمارت۔ ۲- صورت۔ ۳- نمونہ۔

بنس قل- غصہ ہونا۔

بسر کہتا ہونا۔

بسر اور بسر م کچا انگور۔

بعء ۱- غیر ہونا۔ ۲- نزدیک ہونا۔

بعء اور بعء ۱- نزدیک۔ ۲- کے سبب سے۔ ۳- پیچھے۔

۴- چاروں طرف۔ ۵- درمیان۔ ۶- میں سے۔ ۷- خاطر۔

بعہ اور بعہ قل ۱- اُبالنا۔ ۲- پھلانا۔ ۳- چاہنا۔ ۴- تلاش

کرنی۔ ۵- درخواست کرنی۔

نفعل ۱- پھولنا۔ ۲- تلاش کیا جانا۔

بعی ت درخواست۔

بعی م دُعا۔

[جاتا ہے۔]

بی عاجزی و منت کا لفظ جو ندا کے ساتھ بولا

בעת قتل ۱-لات مارنا. ۲-پایمال کرنا.

בעיד ————— בעر.

בעל قتل ۱-کسی کا مالک ہونا. ۲-کسی عورت سے

نکاح کرنا.

فعل-کسی مرد سے نکاح کرنا.

בעל م (و.ب.ع) ۱-مالک. ۲-شوهر. ۳-اہل (بصیغہ

جمع). ۴-والا. ۵-اہل فنیقیا کے ایک

مشہور دیوتا کا نام.

בל م بابلیوں کا خاص دیوتا.

בעלה ת ۱-بی بی. ۲-والی.

۱ בער قتل ۱-چرنا. ۲-جَلانا. ۳-جلنا.

בעیل ۱-چر جانا. ۲-جَلانا. ۳-نیست کرنا.

پعل-جَلایا جانا.

هفعیل ۱-چر جانا. ۲-جَلانا. ۳-نیست کرنا.

בעיר م ۱-چرنے والا. ۲-ایک مواشی.

۲ בעر قتل-حیوان کی مانند ہونا.

בעر م حیوان کی مانند بیوقوف.

בערה ת جلنا.

תבערה ת جلنا.

בעת בעیل-دَرانا.

فعل-دَر جانا.

בעתה ת دہشت.

בעת م دہشت.

בץ | בעה ————— بץ.

בעیر ————— بعر.

بצל چھیلنا۔

بצל م پیاز۔

بצל قَل ۱-تور دالنا۔ ۲-بیجا نفع اُٹھانا۔ ۳-زخمی ہونا۔

پعیل ۱-کات دالنا۔ ۲-لُوتنا۔ ۳-پورا کرنا۔

بצל م ۱-نا جائز نفع۔ ۲-نفع۔

بצל رسنا۔

بצל م کیچڑ۔

بצל ت دل دل۔

بצל قَل-پھولنا۔

بצל م گندھا ہوا آتا۔

بצל قَل ۱-تور لینا۔ ۲-خصوصاً انگوروں کو تور لینا۔

۳-باز رکھنا۔ ۴-کھودنا۔

نفعَل-باز رکھا جانا۔

پعیل-مُستحکم کرنا (کسی شہر کو)۔

بצל اور بצל م سونا چاندی جیسا کہ کان سے نکلتا ہے۔

۱ بצל م انگوروں کی فصل۔

۲ بצל مُمتنع الدخول۔

بצל م قلعة۔

بצל ت امساک باران۔

مبצל م ۱-قلعة۔ ۲-قلعة والا شہر۔

بکبوق ————— بکع۔

بکوع ————— بکع۔

بکع قَل ۱-پھارنا۔ ۲-چیرنا۔ ۳-تورنا۔ ۴-زبردستی لے لینا۔

۵-پھورنا۔ ۶-پھٹنا۔ ۷-سینا (انگوں کو)۔

نَفْعَل ۱- پھٹنا۔ ۲- گھلنا۔ ۳- پھوٹنا۔ ۴- پھوٹ
 نکلنا۔ ۵- زبردستی لے لیا جانا۔
 پَعِیل ۱- چیرنا۔ ۲- پھاڑنا۔ ۳- سینا۔
 پُعل ۱- پھٹنا۔ ۲- چیرا جانا۔ ۳- زبردستی لے لیا
 جانا۔

هَفْعِیل ۱- زبردستی لے لینا۔ ۲- توڑ کر گذر جانا۔
 هُفْعَل- زبردستی لے لیا جانا۔
 هَشْطِعیل- پھٹنا۔

بَقَع م ۱- آدھا۔ ۲- خصوصاً آدھا مٹقال۔
 بَقَعَه یا بَقَعَا ث ۱- نالا۔ ۲- میدان۔
 بَقِیَ م دَرَار۔

بَقِک قَل ۱- اُندیلنا۔ ۲- خالی کرنا۔ ۳- ویران کرنا۔
 ۴- پھیلنا۔

نَفْعَل ۱- اُندیلا جانا۔ ۲- خالی ہونا۔
 پوعیل- ویران کرنا۔

بَقَبِک م صراحی۔

۱ بَقَر قَل ۱- پھاڑنا۔ ۲- ہل جوتنا۔ ۳- پھوٹ نکلنا۔
 پَعِیل ۱- توجہ کر کے دیکھنا۔ ۲- خبر لینا۔
 ۳- سوچنا۔ ۴- تلاش کرنا۔

هَشْطِعیل- تلاش کیا جانا۔

بَقَر م اور ث گائے بیل۔

۲ بَقَر گائے بیل رکھنا۔

بَقَر ۱- گائے بیل کا رکھنے والا۔ ۲- گڈریا۔

بَقَر م صبیح۔

בְּקָרָהּ תִּשְׁכַּח خیر گیری۔

בְּקָרָהּ תִּשְׁכַּח ۱-توجہ۔ ۲-سزا۔

בקש پعیل ۱-دہونڈھنا۔ ۲-طلب کرنا۔ ۳-مانگنا۔

۴-پوچھنا۔ ۵-کوشش کرنی۔

בְּקָשָׁהּ תִּשְׁכַּח درخواست۔

۱ בר ————— برآ۔

۲, ۳, ۴ בר | בר ————— برہ۔

ברآ اور برہ قل ۱-کاتنا۔ ۲-کاتکر بنانا۔ ۳-پیدا

کرنا۔ ۴-خصوصاً خلق کرنا۔ ۵-کھانا۔

۶-چننا۔

فَعَّل ۱-پیدا ہونا۔ ۲-خلق ہونا۔

پعیل ۱-کات ڈالنا۔ ۲-کھودنا (حروف کا)۔

ہفعیل ۱-کھانا۔ ۲-موت کرنا۔

۱ בר מ بیٹا۔

בריא موتا۔

בריאہ ت مخلوق چیز۔

ברי موتا۔

ברیا ت کھانا۔

ברوت ت کھانا۔

ברית ت عہد (کیونکہ عہد باندھنے والے جانوروں کو

ذبح کر کے اور آدھا آدھا تقسیم کر کے اُنکے

بیچ میں سے گذرا کرتے تھے)۔

ברברים ————— برہ۔

ברد اولے پڑنے۔

ברد م اولے۔

برہ چنگبر۔

برہ ————— برہ۔

برہم ————— برہم۔

برہ اور برہ م ۱-سرو۔ ۲-سرو کی لکڑی کی برچھی۔
۳-سرو کی لکڑی کا باجا۔ (ماخذ مشتبه)۔

برہ ————— برہ۔

برہ چھینا۔

برہ م (رہ) لہا۔

برہ قل ۱-گذر جانا۔ ۲-بھاگ جانا۔

ہفعل ۱-گذارنا۔ ۲-بھگانا۔

برہ م ازبنگا یا آگل (دروازہ بند کرنے کی لکڑی)۔

برہ اور برہ بھاگنے والا۔

مہرہ م بھاگنے والوں کا غول۔

برہ ————— برہ۔

برہ ————— برہ۔

برہ قل ۱-گھٹنے ٹیکنا۔ ۲-مبارکباد کہنا (خدا کو)۔

نفل-مبارک ہونا۔

پعیل ۱-مبارکباد کہنا (خدا کو)۔ ۲-دُعائے خیر دینی

۳-سلام کرنا۔ ۴-برکت دینی۔ ۵-دُعائے بد

دینی۔ ۶-ملعون کہنا۔

پعل-مبارک ہونا۔

ہفعل-گھٹنے ٹکانا۔

ہتعیل-اپنے تئیں مبارک تھہرانا۔

برہ م گھٹنا۔

برکہ ث قلاب (کیونکہ اُس کے پاس اُونٹ گھٹنے
ٹیک کر پانی پیتے ہیں)۔

برکہ ث ۱-دُعائے خیر۔ ۲-برکت۔ ۳-انعام۔ ۴-نذر۔
ابرہ ایک مشتبه لفظ جس کے معنی اکثر سمجھتے ہیں
گھٹنے ٹیکو۔

برم ۱-بُننا۔ ۲-مضبوط کرنا۔

برومیم م (صیغہ جمع) رنگارنگ پوشاک۔

برم ۱-یقیناً۔ ۲-مگر۔

برک قل بجلی چمکانی۔

برک م ۱-بجلی۔ ۲-تلوار۔

برکو م ایک قسم کا کاتنے والا پودا۔

برکت اور برکت ث ایک قسم کا چمکنے والا جوہر۔

برر قل ۱-الگ کرنا۔ ۲-چُننا۔ ۳-صاف کرنا۔ ۴-آزمانا۔

نفعَل-صاف ہونا۔

پعیل-صاف کرنا۔

ہفعیل ۱-صاف کرنا۔ ۲-تیز کرنا۔

ہتپعیل ۱-اپنے تئیں صاف کرنا۔ ۲-اپنے تئیں صاف

ظاہر کرنا۔

۲ بر (ث برہ) ۱-برگزیدہ۔ ۲-صاف۔ ۳-خالی۔

۳ بر م ۱-صاف کیا ہوا اناج۔ ۲-کھیت میں لگا

ہوا اناج۔

۴ بر م گھلا میدان۔

بر یا بور م ۱-صفائی۔ ۲-میل صاف کرنے والی کوئی

چیز جو درخت میں سے پیدا ہوتی ہے

مثلاً ریتھا۔

ברית ת میل صاف کرنے والی کوئی چیز جو
درخت میں سے پیدا ہوتی ہے مثلاً
ریتھا۔

ברברים م (صیغہ جمع) ہنس (سفیدی کے سبب)۔

בשרה | בשרה ————— بשר۔

בשם خوشبودار ہونا۔

בשם اور בשם م ۱-خوشبو۔ ۲-خوشبودار مصالح۔
۳-بلسان۔

بشם اور בשם م بلسان۔

בשר قل-خوش ہونا۔

پعیل ۱-خوشخبری دینی۔ ۲-خبر دینی۔

ہشپعیل-خوشخبری پانی۔

בשר اور בשר م ۱-گوشت۔ ۲-بدن۔ ۳-جانداروں

کا مجموعہ۔ ۴-خصوصاً بنی آدم۔

۵-رشتہ دار۔ ۶-مرد کا عضو مخصوص۔

בשרה اور בשרה ת ۱-خوشخبری۔ ۲-خوشخبری

لانے کا اجر۔

בשל قل-پکنا۔

پعیل ۱-پکانا۔ ۲-خصوصاً اُبالنا۔

یعل-پکایا جانا۔

ہشپعیل-پکانا۔

בשל م اور בשלה ת اُبلا ہوا کھانا۔

בבשלה ת چڑھا۔

בשנה ————— بוש۔

בשם پوعیل-روندنا۔

بشت ————— بوش.

۱ بت ————— بנה.

۲ بت | بته | بته ————— بتت.

بتوله ————— بتل.

بتل الگ رکھنا.

بتوله ت کنواری.

[کا نشان.

بتولیم م (صیغہ جمع) ۱-کنواری پن. ۲-کنواری پن

بتک پعیل-کات دالنا.

بتر قل-کاتنا.

بتر م ۱-کتننا. ۲-حصہ.

بترون م وادی.

بتر ————— اتر.

بتت کاتنا.

۲ بت م سیال چیزوں کا ایک پیمانہ.

بته اور بته ت ویرانی.

ن

نا ————— ناده.

ناده قل-۱-برھنا. ۲-بزرگ ہونا.

نا مغرور.

ناہ ۱-بلند. ۲-مغرور.

ناہ ت غرور.

ناہ ت ۱-بزرگی. ۲-رونق. ۳-غرور.

ناون م ۱-بزرگی. ۲-رونق. ۳-غرور.

نہا ت ت ۱- (دھویں کا) اٹھنا. ۲- بزرگی. ۳- رونق. ۴- غرور.

نہا مغرور.

نہا ت ۱- سرفرازی. ۲- غرور.

نہا ————— نہا.

نہا قل ۱- بیچی ہوئی چیز کو پھر مول لینا. ۲- دام دیکر چھڑانا. ۳- چھڑانا.

نہا فعل ۱- یک کر پھر خریدا جانا. ۲- دام دیکر چھڑایا جانا. ۳- اپنے دام دیکر چھوٹنا.

نہا م ۱- دام دیکر چھڑانے والا. ۲- چھڑانے والا. ۳- خون کا منتقم. ۴- نزدیک رشتہ دار.

نہا ت ۱- بیچی ہوئی چیز کا پھر مول لینا. ۲- ایسا کرنے کا حق. ۳- ایسی خریدی ہوئی چیز. ۴- ایسا خریدنے کے دام. ۵- نزدیک رشتہ داری.

نہا قل- پلید کرنا.

پعیل- پلید کرنا.

پعل ۱- پلید ہونا. ۲- پلید تھہرنا.

نہا فعل- پلید ہونا.

نہا فعل- پلید کرنا.

نہا فعل- اپنے تئیں پلید کرنا.

نہا م پلید کرنا.

نہا | نہا ————— نہا.

نہا | نہا ————— نہا.

نہا ————— نہا.

نہا جمع ہونا.

גבב מ ۱-تالاب. ۲-دلہل.

گبب ۱-خم ہونا. ۲-گھدنا.

گب م ۱-پیت. ۲-سپر کے باہر کا رخ. ۳-پُشتہ

۴-کھپریل نما چھت والا کمر. ۵-پہئے کا آون.

۶-بھون. ۷-سطح.

گب م شیر کے واسطے ایک طرح کا گرہا بنایا ہوا.

گبب زمین سے نکلنا.

۲ گب م تڈی.

گوب اور گوب م تڈی.

گبب قل ۱-بلند ہونا. ۲-سرفراز ہونا. ۳-مغرور ہونا.

ہفعیل-بلند کرنا.

گبب اور گبب ۱-بلند. ۲-مغرور.

گبب م ۱-بلندی. ۲-غرور.

گببوت ث غرور.

گبول | گبولہ ————— گبل.

گبور | گبورہ ————— گبر.

گبب ۱-بلند ہونا. ۲-بلند پیشانی ہونا.

گبب جسکی پیشانی بے بال ہو.

گببوت ث ۱-پیشانی کا بے بال ہونا. ۲-کپڑے کی

اوپر وار کی ایسی جگہ جہاں سے رُواں اُڑا
ہوا ہو.

گبینہ ————— گبن.

گبیع ————— گبع.

گبیر | گبیرہ ————— گبر.

گبیش ————— گبش.

۱ دبل رسي وغيره کا بتنا يا گوتنهنا.

دبلوت ت بتي هوئي چيز.

دبله ت رسي.

دبل اور دبل م ۱-دوري. ۲-حد. ۳-محدود زمين.

۴-ملک. ۵-کنارا.

دبله ت حد.

۲ دبل قل ۱-کسي کي حد هونا. ۲-حد کے طور

پر تھهرا نا. ۳-همکنار هونا.

هفعل-کسي کي حدیں باندھني.

دبن ۱-گبرا هونا. ۲-سکرنا. ۳-پهتنا دودھ کا.

دبن گبرا.

دبنم م (صيغه جمع) پهاري کي چوتياں.

دبنه ت دهی.

دبع گل هونا.

دبعه ت چهوتا پهاري.

دبع م پيالہ.

دبعل م پهول کي پنکھري.

دبعه ت عام کاهنوں کي پگري.

دبر قل ۱-زور آور هونا. ۲-غالب هونا.

دبريل-زور آور کرنا.

دبريل ۱-مضبوط کرنا. ۲-غالب هونا.

دبريل ۱-اپنے تئیں زور آور دکھانا. ۲-تکبر کرنا.

دبر اور دبر م ۱-پهلوان. ۲-مرد. ۳-هر ایک.

دبر م پهلوان.

دبر ۱-زور آور. ۲-پهلوان. ۳-سردار.

גבירה ת ۱-زور. ۲-بہادری. ۳-زور کا کام. ۴-غلبہ.
גבیر מ آقا.

גבירה اور גברת ת ۱-بی بی (لوندی کی). ۲-ملکہ.
גבש جم جانا.

גבש מ ۱-یخ. ۲-بلور
גلابش م اولے.

גג م ۱-چھت. ۲-سطح.
גدا | גد ————— گدد.

גدد قل ۱-کاتنا. ۲-تورکر حملہ کرنا.
התיועיל ۱-اپنے بدن کو کاتنا کوتنا. ۲-تورکر اکتھے
داخل ہونا.

גد م ۱-دھنیا (کیونکہ اُس پر خط کھنچے ہوئے ہوتے
ہیں). ۲-قسمت. ۳-قسمت کی دیوی.
גد م خوش نصیبی.

גדוד מ ۱-زخم. ۲-ریگھاری. ۳-تورکر حملہ کرنے
والوں کا غول. ۴-بے قاعدہ سپاہیوں کا غول.
גדדר ————— گدد.

גדול | גדל | גדולה | גדולה | גדולה ————— גדل.
גדוף | גדופה ————— גדף.

גדה تور لینا.

גדה اور גדה ת دریا کا کڑا.

גדי מ بکری کا بچہ (کیونکہ پتوں وغیرہ کو تور لیتا ہے).
גדיה ת بکری.

גדיה ת دریا کا کڑا.

גדיל ————— גדل.

دَدِش — دَدِش.

دَدَل قَل ۱-بَتْنَا. ۲-مضبوط کرنا. ۳-بَرَا هونا. ۴-بَرَا
تھہرنا. ۵-گراں قدر هونا.

پَعِيل ۱-بَرَهانا. ۲-بَرَا کرنا. ۳-پالنا. ۴-گراں
قدر تھہرانا.

پُعل-پلنا.

هَفْعِيل ۱-بَرَا کرنا. ۲-بَرے بَرے کام کرنا. ۳-غالب
هونا. ۴-اُتھانا.

هَشْطَعِيل ۱-اپنی بَرائی دکھانی. ۲-تکبر کرنا.

دَدَل ۱-بَرَا. ۲-بَرهنے والا.

دَدَل م ۱-بَرائی. ۲-تکبر.

دَدَل یا دَدَل بَرَا.

دَدَلَا اور دَدَلَا اور دَدَلَا ت ۱-بَرائی. ۲-بَرَا کام.

دَدِل اور دَدَل م ۱-بَتی ہوئی جھال. ۲-ستون پر کی مالا.

مَدَدَل م ۱-بُرَج. ۲-ممبر. ۳-اُبھری ہوئی کیاری.

دَدَع قَل ۱-تورنا. ۲-کات ڈالنا.

نَفْعَل ۱-توتنا. ۲-کات ڈالا جانا.

پَعِيل-تور ڈالنا.

پُعل-کات ڈالا جانا.

دَدَر قَل-کاتنا.

پَعِيل ۱-سخت باتوں سے دل پر چوت لگوانی.

۲-لعن طعن کرنا.

دَدَر م اور دَدَر ت لعن طعن.

دَدَر قَل ۱-احاطہ باندھنا. ۲-دیوار بنانی.

دَدَر م اور ت ۱-دیوار. ۲-احاطہ بند جگہ.

גדר מ احاطه.

גדרה ت ۱- احاطه. ۲- احاطه بند جگہ.

גدش دھیر کرنا.

גدش م ۱- پولیوں کا دھیر. ۲- مقبرہ.

גה ایک لفظ جو کسی ناقل نے גה کی عوض غلط لکھا ہوگا.

גדה نکالنا.

גדה ت ۱- زخم سے پٹی کا نکالنا. ۲- تندرست کرنا.

גדר قل- جھکنا.

גו | גו | גوا ————— גוה.

גרב قل ۱- کھودنا. ۲- ہل جوتنا. ۳- کاٹنا.

גב م ۱- تختہ. ۲- کنواں.

גوب ————— גבה.

גוד قل- حملہ کرنا.

גודה اور גوی اُبھرا ہوا ہونا.

גو اور گو اور گوا م ۱- پیٹھ. ۲- پیت. ۳- پیچ.

۲ گودה ت ۱- پیت. ۲- بدن.

گودہ ت ۱- بدن. ۲- نعش.

گوی م ۱- بدن. ۲- غول. ۳- قوم. ۴- خصوصاً بنی

اسرائیل کے سوا اور کوئی قوم. ۵- غیر مذہب والی قوم.

۱ گودہ ————— گادہ.

גרז قل ۱- گذرنا. ۲- گذارنا. ۳- اُتھا کر پہنچانا.

גוז م سنبھالنے والا.

גوزل ————— ۲ گول.

גור اور גור قل ۱- پھوت نکلنا۔ ۲- پھوڑ کر نکالنا۔

هفْعِيل-نکل آنا۔

גור מ נדי۔

גور | גורה ————— گورہ۔

גول ————— گیل۔

גולה ————— گلہ۔

גومץ ————— گمڑ۔

گور قل- اپنا دم دیدینا۔

گور قل ۱- کھوکھلا ہونا۔ ۲- چھپانا۔

هفْعِيل-بند کرنا۔

גור ת ۱- بدن۔ ۲- نعل۔

۱ گور قل ۱- راہ سے ہٹ جانا۔ ۲- تگنا۔ ۳- پردیسی یا

مہمان ہو کر رہنا۔ ۴- رہنا۔ ۵- ہٹنا۔ ۶- دَرنا۔

هتْعِيل-مہمان ہو کر رہنا۔

גר یا גور م پردیسی۔ [رہتا ہو۔

گور اور گور یا زر م شیر کا بچہ جو اپنی ما کے پاس

گروت ت رہنے کی جگہ۔

مגور م ۱- پردیسی ہو کر رہنا۔ ۲- مَسکن۔

مגور م اور مغورہ ت دَر۔

۱ مغورہ ت ۱- دَر۔ ۲- دَر کی بات۔

۲ گور قل ۱- جمع ہونا۔ ۲- جمع کرنا۔

هتْعِيل-جمع ہونا۔

۲ مغورہ ت کہتا۔

مغورہ ایک گھر جس میں بہت سے کہتے ہوں۔

גורל ————— گول۔

גרש اور גיש م دھيلا.

גז | גזא ————— גז.

גזר ————— גז.

גזה کاتنا.

גזית ث ۱-چیرنا. ۲-کاتے ہوئے پتھر.

גזז قَل ۱-کاتنا. ۲-کترنا. ۳-موندنا.

نَفْعَل ۱-کت جانا.

גז م ۱-کتري ہوئی اُون. ۲-کتی ہوئی گھاس.

۳-کتی ہوئی گھاس کا میدان.

גזה ث کتري ہوئی اُون.

۱. גזל قَل ۱-چھیلنا. ۲-کھال نکالنا ۳-چھیننا. ۴-کُوتنا.

גזل اور גזل م اور גזלה ث کُوت.

۲. גזל چمچھانا.

גזל م چریا کا بچہ.

גזم تور لینا.

גזم م قَدِّي.

גזע کات دالنا.

גזلا م کتے ہوئے درخت کا تنہ.

גזר قَل ۱-کاتنا. ۲-تھاننا. ۳-چیرنا. ۴-چھیننا.

۵-گھت جانا.

نَفْعَل ۱-کت جانا. ۲-نیست ہونا. ۳-تھانا جانا.

هَثِיעִיל-کت جانا.

גזר م حصہ.

גזרה ث ۱-کتی ہوئی یعنی ویران زمین.

۲-تقدیر.

نورہ ت ۱۔ ایک مقام جو ہیکل کے نزدیک ہے لیکن
اُس سے الگ۔ ۲۔ صورت۔
نور ت ۱۔ مُنصف۔ ۲۔ جھوٹے مُنجم۔
نور نور م (صیغہ جمع) مُنصفان شریف۔
نورہ ت گلہاری۔

نور ——— نور۔

نور جلتا۔

نور ت (جمع نور) انگارا۔

نور جھکتا۔

نور م رینگنے والے جانوروں کا پیت۔

نور ——— نور۔

نور برہکر مل جانا۔

نور اور نور اور نور م اور ت (جمع نور اور
نور) ایک طرح کی وادی جس میں پانی دونوں
طرف سے آکر مل جاتا ہے۔

نور باندھنا۔

نور م ۱۔ دوری۔ ۲۔ نس۔

نور ——— نور۔

نور اور نور قل ۱۔ چکر کھانا۔ ۲۔ خوشی کے مارے اُچھلنا۔

نور م ۱۔ دور۔ ۲۔ عمر۔ ۳۔ خرمی۔

نور ت خرمی۔

نور اُبلنا۔

نور یا نور م چونا۔

نور ——— نور۔

نور ——— نور۔

دَلَب اِذَا — دَلَب.

دَلَب مُوَنَدَنَا.

دَلَب م حَجَّام.

دَلَب اِذَا دَلَب اِذَا دَلَب — دَلَب.

دَلَب نَنگَا هُونَا.

دَلَب م اَدَمِي كِي جِلْد.

دَلَب اور دَلَب قَل ۱- نَنگَا کرنا. ۲- ظاہر کرنا. ۳- کھولنا.

۴- اپنی زمین کو چھوڑنا. ۵- اسیر ہو کر چلا جانا.

فَعَل ۱- ظاہر کیا جانا. ۲- کھولا جانا. ۳- اسیر ہو کر چلا جانا.

پَعِيل ۱- نَنگَا کرنا. ۲- کھولنا. ۳- ظاہر کرنا. پُعَل- نَنگَا ہونا.

هَفْعِيل- اسیر کر کے جلا وطن کرنا.

هَفْعَل- اسیر کر کے جلا وطن کیا جانا. [کھولنا.

هَشْطَعِيل ۱- اپنے تئیں نَنگَا کرنا. ۲- اپنے تئیں

دَلَب یا دَلَب ت ۱- اسیری اور جلا وطنی. ۲- اسیر جلا وطنوں کا غول.

دَلَب ت ۱- اسیری اور جلا وطنی. ۲- اسیر و جلاوطنوں کا غول.

دَلَب م (جمع دَلَبِیْم) ۱- لکھنے کے واسطے سادہ تختہ.

دَلَب اِذَا دَلَب — دَلَب.

دَلَب — دَلَب.

دَلَب قَل ۱- نَنگَا ہونا. ۲- بے بال ہونا.

پَعِيل ۱- مُوَنَدَنَا. ۲- اپنے تئیں مُنَدَانَا. ۳- ویران کرنا.

پُعل-مُوندَا جانا.

هَئِپِعیل-اِنپے تئیں مُندَا نا.

دَلّ ۱ دَلّیہ — دَلّ.

دَلّ ۲ قَل-لُرکانا.

فُعَل ۱-لہر مارکر بہنا. ۲-لپیٹا جانا.

پُعل-لپیٹا جانا.

هَئِپِعیل ۱-لوتنا. ۲-سمت کر حملہ کرنا.

پَلپیل-لُرکانا.

هَئِپِلپیل-سمت کر حملہ کرنا.

هَفَعیل-لُرکانا.

دَلّ م ۱-دھیر. ۲-چشمہ. ۳-لہر.

دَلّ م پیالہ.

دَلّ م ۱-پیّا. ۲-بگولا. ۳-بگولے میں اُرتی ہوئی گرد.

دَلّ م پیّا.

دَلّ م ت کھوپری.

دَلّ م ت ۱-چشمہ. ۲-پیالہ. ۳-ستون کا گولا.

دَلّ م ۱-لکڑی کا گندا. ۲-بُت.

دَلّ م گھومنے والا.

دَلّ م ۱-انگوٹھی. ۲-چاروں سمت کی زمین.

دَلّ م ت اطراف.

دَلّ م ۱-فضلہ (گل جانداروں کا). ۲-سبب.

دَلّ م کے سبب سے.

دَلّ م لُرکایا جانا.

دَلّ م فضلہ خصوصاً آدمی کا گھ.

دَلّ اور دَلّ م ت طومار.

دلہ قل-لپیٹنا۔

[ہیں۔

دلہ م جٹین (کیونکہ اُسکے عضو سب لپٹے ہوئے ہوتے

دلہ م اور ہنے کی چیز۔

دلہ ۱- سخت۔ ۲- بانجھ۔ ۳- دُ بلا۔ (عربی الفاظ جلد

اور جمد سے ماخوذ ہے)۔

دلہ قل-جھگڑنا۔

ہٹّیعیل-غصہ سے بے خود ہو جانا۔

دلہ قل-بیٹھ جانا۔

دلہ ————— دلہ

دلہ پعیل-نگلنا۔

ہٹّعیل-پلانا۔

دلہ م ایک قسم کی دریائی نے جو مصر میں ہوتی ہے۔

دلہ کاتنا۔

دلہ م بہادر سپاہی۔

دلہ م ۱- چھری۔ ۲- ہاتھ (پیمائش کا)۔

دلہ ۱ دلہ ————— دلہ

دلہ ۲ دلہ ————— دلہ

۱ دلہ قل ۱- کسی سے نیک سلوکی یا بد سلوکی کرنی۔

۲- خصوصاً نیک سلوکی کرنی۔ ۳- بدلا دینا۔

دلہ م اور دلہ ۱- نیک سلوکی یا بد سلوکی۔ ۲- بدلا۔

دلہ م نیک سلوکی۔

۲ دلہ قل ۱- بچہ کا دودھ چھڑانا۔ ۲- اپنا میوہ پکانا۔

۳- پکانا۔

نفعّل-کسی کا دودھ چھڑایا جانا۔

دلہ م دودھ چھڑایا ہوا بچہ۔

دندل م اور ت اونت يا اونتني. (ماخذ مشتبه).

دند جمع هونا.

دند ۱- بهي. ۲- بلکه. ۳- مگر.

دند ت جمع کر کے کھا لینا.

دند کھونا.

دند م گزھا.

دند قل ۱- بندوبست کرنا. ۲- پورا کرنا. ۳- موقوف ہونا.

دند کامل.

دند ————— دند.

دند قل ۱- چرانا. ۲- فریب دینا.

دند فعل- چرایا جانا.

دند یعیل- چرانا.

دند فعل ۱- چرایا جانا. ۲- چھپا کر دیا جانا.

دند یعیل- چوری سے کوئی کام کرنا.

دند م چور.

دند ت چوری کی چیز.

دند ا دند ————— دند.

دند خزانہ کے طور پر رکھنا.

دند م ۱- خزانہ. ۲- خزانہ کا صندوق.

دند م مخزن.

دند اور دند م خزانچی (در فارسی وار سے ماخوذ ہے).

دند قل ۱- اپنے پروں سے چھپانا. ۲- محفوظ رکھنا.

دند یعیل ۱- اپنے پروں سے چھپانا. ۲- محفوظ رکھنا.

دند م اور ت باغ (کیونکہ چاروں طرف سے محفوظ رہتا ہے).

دند اور دند ت باغ.

دعہ م اور ت ۱- سپر. ۲- حافظ.

دعہ ت تاریکی.

دعہ قل- بمبانا (بیل کی آواز).

دعہ قل- نفرت کرنی.

دعہ فعل- نفرت سے رد کرنا.

دعہ فعیل- کھو دینا.

دعہ م نفرت.

دعہ قل ۱- دانتنا. ۲- دھمکانا.

دعہ ت ۱- دانت. ۲- دھمکی.

دعہ ت دھمکی.

دعہ قل ۱- دھکا دینا. ۲- دھکا کھانا.

دعہ فعل- دھکا کھانا.

دعہ فعیل- دھکا کھانا.

دعہ فعیل- لڑ پڑانا.

دعہ ————— دعہ.

دعہ جھکنا.

دعہ م اور ت ۱- بیل. ۲- خصوصاً انگور کا درخت.

دعہ خم ہونا.

دعہ م ۱- پیٹ. ۲- بازو (پرنڈوں کا). ۳- بدن. ۴- سطح.

دعہ م (صیغہ جمع) ۱- فوج کے بازو. ۲- فوج.

دعہ لیپنا.

دعہ م رال.

دعہ ت ۱- رال. ۲- گندک.

دعہ ————— دعہ.

دعہ ————— دعہ.

גרם گُھجلا نا۔

גרם م گُھجلی۔

גרمر ————— گر۔

גרمرות ————— گرہ۔

גרד قل-گُھجلا نا۔

هتّیعیل-انپے تئیں گُھجلا نا۔

گرہ قل-گُھردرا ہونا۔

پعیل-جھگڑا برپا کرنا۔

هتّیعیل ۱-اپنا غصہ برہانا۔ ۲-حملہ کرنا۔

גרؤ م اور ت گلا (کیونکہ گُھردرا ہوتا ہے)۔

גרمرות ت (صیغہ جمع) گلا۔

تگرہ ت جھگڑا۔

گرہ ————— گر۔

مرות ————— ۱ گر۔

مرؤ قل-کات ڈالنا۔

نفعل-کات ڈالا جانا۔

مرؤ م گُھلہاری۔

مرل گُھردرا ہونا۔

مرل غصہ والا۔

مرل م ۱-کنکر۔ ۲-قرعہ (بنی اسرائیل اس کی جگہ

چھوٹے چھوٹے پتھروں کا استعمال کرتے تھے)۔

۳-میراث۔

پرّم م (و ڤشّم) ۱-ہدی۔ ۲-خود۔

رم قل-ہدیاں چبانی۔

پعیل-ہدیاں چبانی۔

در صاف کرنا۔

در م ۱- صاف اور گھلی جگہ۔ ۲- خصوصاً کھلیان۔

در قُل- پسنا۔

ہفعل- پسنا۔

در قُل ۱- گھرچ کر نکالنا۔ ۲- باز رکھنا۔ ۳- گھٹانا۔

۴- رکھ لینا۔

ہفعل- کھینچ نکالنا۔

ہفعل ۱- باز رکھا جانا۔ ۲- گھٹایا جانا۔

ہفعل ۳- گھٹتی۔

در قُل- پکڑ لے جانا۔

ہفعل م گھوسا۔

ہفعل ۳- ڈھیلا۔

در قُل ۱- گھردرا ہونا۔ ۲- گھسیٹ لے جانا۔ ۳- چیرنا۔

۴- جگالی کرنی۔ ۵- لڑکانا۔

ہفعل- گھسیٹ کر اکٹھا کیا جانا۔

ہفعل- چیرا جانا۔

ہفعل- گھسیٹ لے جانا

در ۳- ۱- جگالی۔ ۲- دانہ (کیونکہ لڑکایا جاتا ہے)۔

۳- ایک قسم کا وزن۔ ۴- ایک قسم کا سکہ۔

در م ایک قسم کا میوہ۔

ہفعل ۳- اڑا۔

در پسنا۔

در م پسی ہوئی چیز۔

در قُل ۱- دھکیلنا۔ ۲- نکال دینا۔ ۳- لوتنا۔ ۴- نکالنا۔

ہفعل- نکال دینا۔

יָעַל - نکال دیا جانا.
 نَفَعَلَ ۱ - نکال دیا جانا. ۲ - بہایا جانا. ۳ - مارا جانا.
 נָפַשׁ م حاصل.
 נִפְשָׁהּ ث نکال دینا.
 מִנְפָּשׁ م ۱ - کُوتْنَا. ۲ - چراگاہ (کیونکہ اُس میں مویشی
 ہانکی جاتی ہیں). ۳ - گھر یا شہر کے سامنے
 گھلا میدان.

נשם قَل - برسنا.
 يَعل - بارش سے سیچا جانا.
 هَفَعِيل - برسانا.
 ۱ نَشَم اور نَشَم م زور کی بارش.
 ۲ نَشَم ————— نَشَم.
 نَفַשׁ پَعِيل - تَتَوْلَا.
 נַת ث (جمع נַתוֹת) انگور کا کولہو. (ماخذ مشتبه).

ד

דא ————— דה.
 דאב قَل - مُرْجَہانا.
 דִּבְדָּה ث دہشت.
 דִּבְבוֹן מ پڑمردگی.
 דאג ————— دגה.
 דאג قَل - دہشت کرنی.
 دִּבְדָּה ث دہشت.
 דאה تیزی سے اُڑنا.
 דִּבְדָּה ث ایک قسم کا شکاری پرندہ.

دبا ت ایک اور قسم کا شکاری پرندہ۔

دبا ————— دوبر۔

دب ————— دبب۔

دبا آرام کرنا۔

دبا م آرام۔

دبب قل۔ آہستہ آہستہ چلنا۔

دب یا دوب م پیچھے۔

دبا ت ۱۔ چُغل خوری۔ ۲۔ چُغلی۔

دبا بہنا۔

دبورا ————— دبر۔

دبا | دبا ————— دبا۔

دبונים ————— دونا۔

دبر ————— دبر۔

دبا اکتھا دبا دینا۔

دبا ت سوکے انجیروں کا بہنتہ۔

دبا قل ۱۔ چمتنا۔ ۲۔ پہنچنا۔

دبا۔ چمتنا۔

دبا ۱۔ چمتنا۔ ۲۔ زور سے رگیدنا۔ ۳۔ پہنچنا۔

دبا۔ چمتنا۔

دبا چمتنے والا۔

دبا م ۱۔ جہال (دھات جوڑنے کا)۔ ۲۔ جوڑ (بکتر کا)۔

دبا قل ۱۔ سلسلہ وار رکھنا۔ ۲۔ رہبری کرنی۔ ۳۔ ہانکنا۔

۴۔ دباننا۔ ۵۔ پیچھے ہو لینا۔ ۶۔ گھات لگانا۔

۷۔ ہلاک کرنا۔ ۸۔ بولنا (گویا اپنی باتیں سلسلہ وار

نکالنی)۔

پعیل ۱- بولنا. ۲- ہلاک کرنا.

پعل- عورت کی منگنی ہونی.

نفعل- آپس میں بولنا.

ہفعیل- دبانا.

ہشعیل- بولنا.

دپر م ۱- قول. ۲- بات. ۳- معاملہ. ۴- سبب.

دپر م ۱- ہلاکت. ۲- وبا.

دپر م چراگاہ (کیونکہ مویشی اُس میں ہانکی جاتی ہیں).

دברה ث بیڑا (کیونکہ سیدھا چلایا جاتا ہے).

دברה ث بات.

دברה ث ۱- معاملہ. ۲- سبب. ۳- طور.

دبورا ث شہد کی مکھی (کیونکہ بہت سی نکلتی

ہیں گویا ہانکی جاتی ہیں).

دبیر م اندرونی حصہ (ہیکل کا).

مدپر م ۱- چراگاہ. ۲- بیابان جہاں گھاس کے سوا اور

کچھ نہیں ہوتا. ۳- دھن.

مدپر م وزیر.

دبش م شہد.

دبشت ث اُونٹ کا کوہان (شاید شہد کی مکھیوں کے

لئے بنائے ہوئے گھر کی مشابہت کے سبب).

دب ————— دنگ.

دنگ قل- کثرت سے بڑھنا.

دب م اور دنگ ث مچھلی.

دوب اور دیب مچھلی پکڑنا.

دوب اور دیب م ماہی گیر.

دڊل ٿ ماھي گيري.

دڊل م فلسطينون کا ايک ديوتا جو مڇھي کي مشابھ

دڊل م اناج.

دڊل م بڙا جهنڊا.

دڊل قل ۱- جهنڊا کھڙا کرنا. ۲- جهنڊي کي طرح کھڙا هونا.

نفل- جهنڊون سي آراسته هونا.

دڊر قل- اڻي اندرون يا بچون کو سينا.

دڊر ———— دڊه.

دڊر ———— دڊر.

دڊه هٿيڇيل ۱- آهسته آهسته چلنا. ۲- آهسته آهسته

امامت کرني.

دڊه ———— دڊه.

دڊه نفل- پريشان هونا.

دڊر قل ۱- چکر کھانا. ۲- تيزي سي چلنا. ۳- پايدار هونا.

دڊر ٿ تيزروي.

دڊر م ايک قسم کا درخت.

دڊر ———— دڊر.

دڊر قل- پڙمڙه هونا.

هٿيڇيل- پڙمڙه کرنا.

دڊر | دڊر | دڊه ———— دڊه.

دڊر ابلنا.

دڊر م ۱- ديگ. ۲- ٿوڪرا (کيونکه ديگ کي مشابھ ھي).

دڊر يا دڊر م ۱- محبت. ۲- خصوصاً عشق. ۳- يار.

۴- چچا.

دڊه ٿ ۱- پھپھي. ۲- چچي.

دوڑی م (جمع دوڑاؤں) ۱-ٹوکرا۔ ۲-ایک قسم کا میوہ

جو عوام کی رائے میں عشق پیدا کرتا ہے۔

دودھ ۱-بیمار ہونا۔ ۲-حیض میں مبتلا ہونا۔ ۳-غمگین ہونا۔

دودھ (ث دودھ) ۱-حائضہ۔ ۲-غمگین۔

دودھ ث حیض کا لٹا۔

دوڑی م ۱-بیماری۔ ۲-مکروہ چیز۔

دوڑی غمگین۔

مدودھ م بیماری۔

دودھ ہفعل ۱-پھینک دینا۔ ۲-صاف کر ڈالنا۔

دوڑ پیسنا۔

مدودھ م اوکھلی۔

دوکیفت ث ایک قسم کا ناپاک پرندہ۔ (ماخذ مشتبه)۔

دوم خاموش ہونا۔

دومہ ث خاموشی۔

دومی خاموش۔

دومہ ث ۱-خاموشی۔ ۲-خاموشی سے۔

دوم ۱-خاموش۔ ۲-چپ چاپ۔

دوڑ اور دوڑ قل ۱-عدالت کرنی۔ ۲-مقدمہ کرنا۔

نفعل-مقدمہ کرنا۔

دوڑ اور دوڑ م ۱-عدالت۔ ۲-مقدمہ۔ ۳-انصاف۔

دوڑ م منصف۔

۱ مدوڑ م (جمع مدوڑوں) ۱-جھگڑا۔ ۲-جھگڑے کا باعث۔

مدوڑ م ۱-جھگڑا۔ ۲-جھگڑے کا باعث۔

مدوڑ م جھگڑا۔

مَدِينَة ت ۱- عملداری. ۲- صوبہ. ۳- مُلک.

دَوْنِج | دَوْنِج ————— دَنج.

درون قَل-گودنا.

۱ دوق تاکنا.

دِیک م دیدگا.

۲ دوق قَل-تکڑے تکڑے ہونا. [کرنی]

دور ۱- چکر کھانا. ۲- اُترنا (کسی گھر میں). ۳- بود و باش

دور م ۱- دائرہ. ۲- گرد. ۳- چتا.

دور یا در اور در م ۱- عمر. ۲- پشت. ۳- خاندان.

مَدُور اور مَدَر م مسکن.

مَدُور ت چتا.

مَدُور ت دائرہ.

مَدُور پے درپے.

دَرَنش اور دِنش قَل ۱- پیس ڈالنا. ۲- داونا.

نَفَعَل-پسنا.

هَفَعَل-داؤا جانا.

دِنش م داونے کا موسم.

دِنشون م ایک قسم کا ہرن (شاید کودنے کے سبب
ماخون).

مَدُوشہ اور مَدُوشہ ت ۱- داؤا جانا. ۲- داوے ہوئے

اناج کا دھیر. ۳- سزایافتہ قوم.

دَحَا قَل ۱- دھکیلنا. ۲- گرا دینا.

نَفَعَل-بھگایا جانا.

يَعَل-دھکا کھانا.

دَحِی م گرا دینا.

דחנה ט معنے مشتبه لیکن غالباً باجے کو کہتے ہیں۔

דחנה מ گرایا جانا۔

דחל قل-دَرنا۔

پعیل-دَرانا۔

دחیل دَرانا۔

دחן م باجرا۔

دחק قل ۱-دھکیلنا۔ ۲-جلدی کرانی۔

نفعل-جلدی کرنی۔

مدحפה ט دھکا (دیا ہوا)۔

دחק ۱-دھکیلنا۔ ۲-ظلم کرنا۔

די (مُضاف دی) م ۱-کفایت یعنی جتنا کافی ہو۔ ۲-مقدور۔

مדי جب کبھی۔

די ۱-جب کبھی۔ ۲-جتنا کافی ہو۔ ۳-محض

(فلاں چیز) کے واسطے۔

די مُطابق۔

مדי جتنا کافی ہے۔

די ———— ڈہ۔

דיگ | ڈیگ ———— دگہ۔

דיה کالا ہونا۔

دیو م سیاہی (جس سے لکھتے ہیں)۔

דיה ט ایک قسم کا شکاری پرند۔

די | دی ———— دیو۔

دیگ ———— | دوک۔

دیش | دیشون ———— دوش۔

די ———— دکد۔

دلہ اور دلہ ———— ڈہ۔

دلہ اور دکا قل ۱- پسنا۔ ۲- دبنا۔

پعیل- تور ڈالنا۔

پعل- گچلا جانا۔

نفعل- توتنا۔

ہتعیل- گچلا جانا۔

دکا گچلا ہوا۔

دکا م لہروں کے توتنے کا شور۔

دکا پیس ڈالنا۔

دکا گچلا ہوا۔

دکا ت پیس ڈالنا۔

دکا ———— ڈہ۔

دکا | دکار | دکار ———— دکر۔

۱ دل ———— دلہ۔

۲ دل ———— دلہ۔

دلہ قل- گودنا۔

پعیل ۱- گودنا۔ ۲- اچھلنا۔

دلہ قل ۱- لتکانا۔ ۲- پانی کھینچنا۔

پعیل- گویا گنویں میں سے کھینچنا۔

۱ دل م کوار (دروازہ کا)۔

دلہ اور دلہ ت واحد- کوار۔

تثنیہ ۱- دونو کوار۔ ۲- دروازہ۔

۳- صفحہ کے کالم۔

دلہ اور دلہ م قول۔

دلہ ت شاخ۔

دلہ ——— دلہ.

دلہ قل-بدلا کرنا.

دلہ | دلہ | دلہ ——— دلہ.

دلہ قل ۱-لٹکنا. ۲-کمزور ہونا. ۳-گھٹنا.

نفعل-کمزور ہونا.

۲ دل ۱-کمزور. ۲-دُبلّا. ۳-غریب.

دلہ ث ۱-پتلی دوری. ۲-بال.

دلہ ث (صیغہ جمع) غربا.

دلہ قل ۱-چونا (تپکنا). ۲-رونا.

دلہ م چونا (تپکنا).

دلہ قل ۱-جلنا. ۲-تیز ہونا. ۳-تیزی سے رگیدنا.

ہتّعیل-جلانا.

دلہ ث شدت کی تپ.

دلہ ——— دلہ.

۱ دَم م بصیغہ واحد ۱-خون. ۲-رس.

بصیغہ جمع خونریزی.

۲ دَم ——— دما.

۱ دما قل-مُشابه ہونا.

نفعل-مُشابه ہونا.

پعیل ۱-تشبیہ دینی. ۲-تمثیل کہنی. ۳-خیال

کرنا. ۴-منصوبہ باندھنا.

ہتّعیل-اپنے تئیں مُشابه بنانا.

۱ دَموت ث ۱-مُشابہت. ۲-صورت. ۳-نمونہ.

۲ دَموت مانند.

دَموت م شکل.

דמה ۲ قل ۱- خاموش هونا. ۲- تهمنا. ۳- نیست کرنا.
فعل- نیست هونا.

דמי اور دמי م ۱- خاموشي. ۲- دو پهر گا وقت.
۳- اقبال مندي.

۲ دس م اقبال مندي.

دמה ————— دمس.

دمس قل ۱- خاموش هونا. ۲- حيران هونا. ۳- تهمنا.
پوعيل- خاموش کرنا.

هفيعيل ۱- خاموش کرنا. ۲- هلاک کرنا.

فعل ۱- هلاک هونا. ۲- برباد هونا.

دמה ث برباد شهر.

دמה ث خاموشي.

دمن م کهاد.

مدمنه ث کهاد گا دهير.

دمع قل- آنسو بهانا.

دمع م زيتون اور انگور گا رس.

دمעה ث آنسو.

دا ————— ده.

دנג گلنا.

دوڼد اور دوڼد م موم.

دع | دעה ————— دعه.

دעד قل- بجهنا.

فعل- سوکھ جانا.

فعل- بجه جانا.

دعت ————— دعه.

دَفَا دھکیلنا۔

دَفَا م دھگا۔

دَفَا قَل ۱-کھتکھٹانا۔ ۲-زور سے هانکنا۔

هَنْتَعِيل-باھم کھتکھٹانا۔

دَفَا دَفَا ————— دَفَا۔

دَفَا قَل ۱-پیس دالنا۔ ۲-پسنا۔

هَنْتَعِيل-پیس دالنا۔

هَنْتَعِيل-پسنا۔

۱ دَفَا ۱-مہین۔ ۲-پتلا۔ ۳-دُبالا۔ ۴-دھیمما۔

۲ دَفَا م دَفَا۔

دَفَا م مہین کپڑا۔

دَفَا قَل-چھیدنا۔

نَفَعَل-چھدنا۔

يُفَعَل-چھدنا۔

مَدَقَرَا ت چوت۔

دَر ————— دَر۔

دَر | دَر ————— دَر۔

دَرَا نفرت کرنی۔

دَرَا م نفرت۔

دَرَا م مکروہ چیز۔

دَرَب تیز ہونا۔

دَرَب م آر (بیل هانکنے کا)۔

دَرَبَا ت آر۔

دَرَب بتدریج چلنا۔

مَدَرَبَا ت ۱-سیڑھی۔ ۲-اُونچا پہاڑ۔

דרדר | דרום | דרور ———— דדר.

דרד قل ۱- روندنا. ۲- دباننا. ۳- چلنا.

هفعل ۱- چلانا. ۲- روندنا. ۳- دباننا. ۴- جا پکڑنا.

דרد م اورث ۱- سفر. ۲- رستہ. ۳- روش. ۴- مذہب.

דרد م (تثنيه). دو دلي.

مדרد م جس جگہ پر چلتے ہیں.

درع ———— دروع.

דרد ۱- چگر کھانا. ۲- چاروں طرف پھوت نکلنا. ۳- چمکنا.

۴- جلدي جلدي بڑھنا (پودے کی طرح).

در م موتي.

דרום م دکھن طرف (کیونکہ سورج اکثر اُدھر رہتا ہے).

דרور م ۱- ابابیل (کیونکہ چگر کھا کھا کر اُرتی ہے).

۲- کثرت سے بہہ نکلنا. ۳- آزادي.

דרדר م ایک قسم کا نکمّا پودا.

דרשא قل ۱- کسی جگہ اکثر جانا. ۲- خصوصاً درخواست

کرنے کے لئے کسی کے پاس جانا. ۳- تلاش کرنا.

۴- دریافت کرنا. ۵- مانگنا. ۶- طلب کرنا.

۷- کسی بات میں مشغول ہونا. ۸- کسی چیز

کی فکر کرنی.

نفعل ۱- دوسرے کو اپنے پاس درخواست کے لئے آنے

دینا. ۲- تلاش کیا جانا. ۳- طلب کیا جانا.

پعيل- تحقیقات کرنی.

مדרش م تفسیر.

דרשא قل- سرسبز ہونا.

هفعل- اپنے میں سے سبزی نکالنی.

دش (ر دش) م چھوٹی چھوٹی گھاس.

۱ دش قل-فربه هونا.

پعیل ۱-فربه کرنا. ۲-مسح کرنا. ۳-فربه یعنی لذیذ سمجھکر قبول کرنا.

یعل-موتنا هونا.

هثیعل-چکنایا جانا.

دش ۱-چکنا. ۲-زرخیز. ۳-شاداب. ۴-دولت مند.

دش م ۱-چربی. ۲-زرخیزی. ۳-قربانیوں کی چربی کی راکھ.

۲ دش پعیل-راکھ نکالکر صاف کرنا.

دش | دشبر ————— دہ.

دش ————— دش.

ه

ه. ا ه ا ه ————— هل.

هه اور هه دیکھو.

ههه چہ خوش.

ههه ————— هه.

۱ هبل سانس لینا اور نکالنا.

۱ هبل اور هبل م ۱-دم. ۲-باطل چیز. ۳-بطالت.

۲ هبل باطلاً.

۲ هبل قل ۱-باطل هونا. ۲-باطل کام کرنا.

هفعیل-باطل کام کرانا.

ههه ————— هه.

حبر قل-تقسيم کرنی۔

حبر گرم هونا۔

حبر م ۱-دل کی سوزش۔ ۲-شدت آمیز فریاد۔

۱ حبر قل ۱-کسی طرح کی دھیمی آواز نکالنی۔ ۲-بولنا۔

۳-بیان کرنا۔ ۴-غور کرنی۔ ۵-منصوبہ باندھنا۔

پوعیل-بولنا۔

هفعیل-دھیمی آواز سے بولنا۔

حبر م ۱-گرجنے کی آواز۔ ۲-آہ۔ ۳-غم آمیز غور۔

حبر ت غور۔ [۳-منصوبہ۔

حبر (مضاف حبر) م ۱-دھیمی اور سنجیدہ آواز۔ ۲-غور۔

۲ حبر قل ۱-اُتھ جانا۔ ۲-اُتھا لے جانا۔

حبر مناسب هونا۔

حبر شایان۔

حبر ————— حبر۔

حبر ————— حبر۔

حبر خوش آوازی کرنی۔

حبر اور حبر م ۱-فصل کاٹنے والوں کی للکار۔ ۲-چڑھنے

والے سپاہیوں کی للکار۔

حبر قل-بڑھانا۔

حبر قل-روندنا۔

حبر تکرے تکرے کرنا۔

حبر م تکرنا۔

حبر م پانوں تلے کی چوکی۔

حبر م مہندی کا درخت۔

[دینا۔

حبر قل ۱-دھکیلنا۔ ۲-گرا دینا۔ ۳-هٹا دینا۔ ۴-نکال

ہودہ قُل ۱- پُھول جانا۔ ۲- رونق دینے۔ ۳- کسی کی عزت کرنی۔

فَعَلَ-عزت دار ہونا۔

یَعِیل-کسی کی عزت کرنی۔

هَيَّيْعِيل-تکبر کرنا۔

ہودہ اور ہودہ م ۱- رونق۔ ۲- بزرگی۔

ہودہ م اور ہودہ ث رونق۔

ہودہ ہاے !

ہو ——— ہو۔

ہونا (ث ہوا) ۱- وہ۔ ۲- خود۔ ۳- یہ۔ ۴- یعنی۔

ہوبنی ——— ہون۔

ہود ——— ہودہ۔

ہودہ قُل ۱- سانس لینا۔ ۲- جینا۔ ۳- ہونا۔ ۴- چاہنا۔ ۵- دھونڈنا۔

ہودہ ث ۱- خواہش۔ ۲- بدی۔ ۳- ضرر۔ ۴- آفت۔

ہودہ ث آفت۔

ہودہ ث آفت۔

ہودہ (اعراب مشتبه لیکن غالباً ہودہ یا ہودہ) م ۱- ہونے

والا۔ ۲- خدا کا وہ نام جو اُس نے بنی اسرائیل کو بتایا۔

ہودہ خدا کا نام جو اوپر کے لفظ سے مختصر کیا

ہوا ہے۔

ہوز اور ہو ۱- ہاے ! ۲- ارے۔

ہود قُل-چلنا۔

ہوللہ | ہوللوت ——— ہلل۔

ہوم قُل-گھبرا دینا۔

נפעל-گهیرا جانا.

هفعل-گونجنا.

מהומה ت كهبراهت.

[گڑھا.]

תהום מ اور ت ۱-لهر. ۲-گهرا پانی. ۳-بحر. ۴-گهرا

הון

قل ۱-هلكا هونا. ۲-آرام سے رھنا.

هفعل-ناچیز جاننا.

הון م ۱-دولت. ۲-بس.

הור ————— הר.

הזה قل-خواب دیکھنا.

הי ————— נהה.

היא ————— הוא.

הידד ————— הדד.

הידה ————— ידה.

הידה قل ۱-هونا. ۲-هو جانا. ۳-بننا. ۴-رھنا.

נפעל ۱-بنایا جانا. ۲-پورا هونا. ۳-وقوع میں آنا.

۴-جاتا رھنا.

הנה ————— הוה.

היש ————— כה.

היכל ————— יכל.

הילל ————— הלל.

הז מ سیال چیزوں کا ایک پیمانہ. (ماخذ مشتبه).

הזר هفعل-ظلم کرنا.

הזרה ————— نذر.

הל اسکی دو قسم کی صورتیں ہوتی ہیں. ۱-ہ. اور ہ اور

ہ ۱-یہ. ۲-آل تعریفیہ ۲-ہ اور ہ اور ہ لفظ استفہام.

۲. אל اور אלה اور אלה اور אל یا אל (صيغة جمع).

הלל נפעל-دور ہونا.

הללה ۱-دور. ۲-آگے. ۳-پرلي طرف.

הלול ————— הלל.

הלום ————— הלם.

הל | הל | הל | הל | ————— |.

הל | הל | הל | ————— הל.

הלל قل ۱-چلنا. ۲-چلا جانا. ۳-برہنا.

نפעل-جاتا رہنا.

پعیل ۱-چلنا. ۲-چلا جانا. ۳-رہزن ہونا.

هفعیل ۱-چلانا. ۲-لے جانا.

هتعیل ۱-ادھر ادھر چلنا. ۲-زندگی گذارنی.

۳-رہزن ہونا.

הלל م ۱-سفر. ۲-مسافر. ۳-ندی.

הלل م رستہ کا محصول.

הלل م قدم.

הלلک ث ۱-روش. ۲-قافلہ.

מהلل م ۱-چلنے کی جگہ. ۲-رستہ.

מהللک ث جانے والوں کا غول.

הלל قل ۱-چمکنا. ۲-خوشی کی آواز کرنی. ۳-تکبر

کرنا. ۴-احمق ہونا.

پعیل ۱-ستایش کرنی. ۲-فخر کرنا.

فعل ۱-کسی کی حمد کیجانی. ۲-گیت میں

کسی کی تعریف کیجانی.

پوعیل ۱-احمق کر دینا. ۲-احمق تھہرانا.

پوعل ۱- دیوانه هونا. ۲- دیوانه کی طرح ستانا.
هفعیل ۱- چمکانا. ۲- روشنی دینی.
هتعیل ۱- کسی کی تعریف کیجانی. ۲- فخر کرنا.
هتپوعیل ۱- دیوانه هونا. ۲- دیوانه بننا.

הלל م خدا یا دیوتا کی ستایش.

הלلا م زهرة.

הללה اور הללות ت حماقت.

מהلل م تعریف.

[مورد.]

תהלה ت ۱- ستایش. ۲- ستایش نامہ. ۳- حمد کا

תהלה ت حماقت.

הלם قل ۱- مارنا. ۲- تورنا. ۳- توتنا.

הלם م ایک قسم کا سخت جواہر.

מהלמה ت ضرب.

הלמות ت هتوزي.

הלם یا הלום ۱- ادھر. ۲- یہاں. ۳- اب. (ماخذ مشتبه).

הם —————

הם (ت هو) اور ההמה (ت ההה) اور המو اور המון اور אמון
(ت אמון) وہ (صیغہ جمع).

המה قل ۱- گونجنا. ۲- کسی طرح کی دھیمی آواز نکالنی.

۳- پھیتر کی آواز نکالنی. ۴- شور مچانا. ۵- گھبراننا.

המה ت شهر کی سڑک.

המון یا המון اور ۱- امون م اور ت ۱- انبوه کی آواز.

۲- انبوه. ۳- گھبراہٹ. ۴- دولت (کیونکہ

گھبراہٹ سے حاصل ہوتی ہے).

הם م دولت.

هملا ت باجه كي آواز.

هملا انبوه كي آواز نكالتي.

هملا اور همولا ت انبوه كي آواز.

همم قل ۱- گهبرا دينا. ۲- هانكنا. ۳- هلاك كرنا.

همنيء اور همنيء م طوق. (ماخذ مشتبه).

همم دهيمي آواز نكالتي.

همسيم م (جمع) جهاري.

همر بهنا.

هممرا ت پاني كا گرها.

۱ هو ——— هم.

۲ هو ۱- ديكهو. ۲- آيا. ۳- اكر.

لهو ۱- اس لئے. ۲- مگر. ۳- اكر نه.

ههه ديكهو.

۱ ههه ۱- ادهر. ۲- يهاں. ۳- اب.

۲ ههه ——— هم.

هههه ——— نو.

هم ۱- چپ رهو. ۲- چپ چاپ.

همه پيعيل-چپ هونا.

هههيل-چپ كرنا.

ههههه ——— فو.

هفء قل ۱- گهمانا. ۲- گهومنا. ۳- آلت دينا. ۴- بدل

دينا. ۵- بدل جانا. ۶- آينتهانا. ۷- كجرو هونا.

ههههه-حملة كرنا.

هههههيل ۱- گهومنا. ۲- بدل جانا. ۳- لركنا.

هفء اور هفء م آلتى بات.

ہجہ ث التاء.

ہجہ کجرو.

مہجہ ث التاء.

مہجہ ث کاتھ (جس میں پاؤں تھونکا جاتا ہے).

تہجہ ث کجروی.

ہجہ ——— نعل.

ہج مضبوط ہونا.

ہج م سلح.

ہر اور ہر اور ہر اور ہر یا ہر م ۱-پہار. ۲-کوہستان.

ہر ——— ۲ اول.

ہر قتل کرنا.

ہر قتل کیا جانا.

ہر قتل کیا جانا.

ہر م اور ہرہ ث قتل.

ہرہ قتل-حاملہ ہونا.

ہرہ پیت میں پرنا.

ہرہ (ث ہرہ) اور ہری (ث ہرہ) حاملہ.

ہرہ اور ہری م حمل.

ہرہ ——— ہرہ.

ہریسہ | ہریسوت ——— ہرہ.

ہرہ بلند ہونا.

ہرمون م قلعه.

[(آدمي کا).

ہرہ قتل ۱-دھانا. ۲-گرا دینا. ۳-اکھاڑنا. ۴-توت پرنا.

ہرہ قتل-دھایا جانا.

ہرہ پھیل-دھانا.

הָרַם בְּרִבְאֵי.

٢- ویرانه. ١- بربادی. ٣- بربادی اور جہنم کا

הָדָר אֹר הָדָר — הָדָר.

دولت سوچنا.

تہذیب و تمدن خیال۔

הַשְׁמָעוֹת — שְׁמַע.

הַתְּבַלָּה — בְּהֵל.

הַתּוֹדָה — נֵתָךְ.

התל' פּעיל ۱-فريب دینا. ۲-تھتھا کرنا.

جہاں تھتے باز۔

מִתְּלָהּ תּוֹת פֶּרִיב קִי בַּת.

החתת פועיל-תות פזנא (آدمي کا).

7

۶ اور ۶ اور ۶ ۱-اور ۲-لیکن ۳-بھی ۴-بلکہ ۵-ہاں۔

۶-تو. ۷-جیسا. ۸-کہ. ۹-پس.

ہر م آنکڑا۔

۶۲۶ بوجه اُتھانا.

ۛۛۛ اپنی قصور واری سے واقف۔

וְלֹא־יִנָּחֵם.

۱۶ اور ۱۷ م آواز۔

1

זאב זרע הוּנא.

ایک م بہیڑیا۔

זחא ——— זח.

זבב گونجنا.

זבוב م مگھی.

زبد قل - بخشنا.

زبد م انعام.

زبוב ——— زبب.

زبول ——— زبل.

[کرنا.

זבח (ר זבח) قل ۱- ذبح کرنا (جانور کو). ۲- خصوصاً قربانی پعیل - قربانی کرنا.

זבח (ר זבח) م ۱- ذبح کرنا. ۲- ضیافت. ۳- قربانی.

מזבח (ר מזבח) قربان گاه.

זבל قل ۱- بودوباش کرنی. ۲- کسی کے ساتھ رہنا.

زبل یا زبول م مسکن.

זבן قل ۱- خریدنا. ۲- اپنے کام میں لانا.

זג شفاف ہونا.

זג م انگور کا چھلکا.

זד | זדון ——— זד.

זזה اور זה اور זו (ث زחת) ۱- یہہ. ۲- جو. ۳- یہاں.

۴- آب.

זז اور הזזה اور הזو یہہ.

זז اور זז اور זז (ث زז) یہہ.

זז اور זז یہہ.

זז ۱- جو. ۲- مضاف کی علامت. ۳- کہ. ۴- اس

لئے کہ. ۵- تاکہ.

זחב چمکنا.

זרה (و زه) ۱- سونا. ۲- سونے کی سی چمک.

مزهه ت سونے کا ڈھیر.

ززه چمکنا.

זי یا ۱۱ م ۱- رونق. ۲- بنی اسرائیل کا دوسرا مہینا

(کیونکہ اُس میں پُھول بہت ہوتے ہیں).

זית م ۱- زیتون کا درخت. ۲- زیتون کا پھل.

זחם قل- بدبودار ہونا.

پعیل- مکروہ جاننا.

זחר قل- چمکنا.

הפעיל ۱- روشن کرنا. ۲- سمجھانا. ۳- روشنی دینا.

נפעל- عبرت پکرنی.

זחר م چمک.

זחר خبردار.

۱۱ ————— זרה.

זרב قل- بہنا.

זרב م جریان.

זرد اور זرد قل ۱- اُبلنا. ۲- شیخی کرنی.

נפעל- اُبالا جانا.

הפעיל ۱- اُبالنا. ۲- شیخی کرنی. ۳- عمدہ کرنا.

יד م شیخی باز آدمی.

ידון م شیخی.

ידון اُمندتا ہوا.

זרה چھپانا.

זרה ت ۱- کونا. ۲- کونے کا ستون.

זון م انبارخانہ.

۲۶۶ ۱- جھولنا۔ ۲- نکلنا۔

۱۱ م ۱- متحرک چیز۔ ۲- پستان پر (جس سے دودھ بہہ نکلتا ہے)۔

۱۲ م ۱- دروازہ کا بازو (کیونکہ کوار اُسپر جھولتا ہے)۔

۲۶۷ ۱- بہانا۔ ۲- نکالنا۔

ہفعل- ناچیز جاننا۔

۱۳ م ۱- نکالنا۔ ۲- سوا۔

۲۶۸ ۱- کھلانا۔

ہفعل- پیت بھر کر کھانا۔

ہشاعیل- کھلایا جانا۔

۱۴ م کھانا۔

۱۵ م ———— ۱۶ م۔

۲۶۹ ۱- ہلنا۔ ۲- کانپنا۔

پلپیل- کانپنا۔

۱۷ م اور ۱۸ م کانپنی۔

۲۷۰ ۱- دبانا۔ ۲- نچورنا۔

۱۹ م ۱- دبائی ہوئی چیز۔

۲۷۱ م ۱- دبواؤ۔ ۲- پھورا (کیونکہ دبایا جاتا ہے)۔

۲۷۲ ۱- ہٹنا۔ ۲- ٹکنا۔ ۳- پردیسی ہونا۔ ۴- انوکھا

ہونا۔ ۵- غیر ہونا۔ ۶- غیر مقرر ہونا۔

۷- مکروہ ہونا۔

نفعل- ہٹنا۔

ہفعل- اجنبی تھہرنا۔

۲۰ م ۱- نفرت انگیز چیز۔

۲۱ م ۱- گمراہی۔ ۲- پھندا۔

זחח קל-هتانا.

نفعَل-هتانا.

זחל קל ١-رينگنا. ٢-دَرنا.

יידן ——— זוד.

זיו ——— זודה.

זיז ——— זוז.

זיקה ——— זנק.

זית ——— זדה.

זד | זד ——— זכד.

זכה קל-پاک هونا.

پعیل-پاک کرنا.

هتپعیل-اپنے تئیں پاک کرنا.

זכז ת پاکي.

זכוכית ——— זכד.

זכור ——— זקר.

זכך קל-پاک هونا.

هتعیل-صاف کرنا.

זך اور זך ١-صاف. ٢-پاک.

זכוכית ת بلور.

١ זכר (ر ذکر) קל ١-یاد کرنا. ٢-یاد رکھنا.

نفعَل ١-یاد کیا جانا. ٢-یاد رکھا جانا.

هتعیل ١-یاد دلانا. ٢-ذکر کرنا. ٣-ذکر

کرانا. ٤-یاد کرنا. ٥-یاد دلائیوالی

قربانی چڑھانی.

זכר اور זכר م ١-یادگاری. ٢-ذکر. ٣-شہرت.

זקרון (ר דרון) מ ۱-יادגاري. ۲-يادگار. ۳-کهاوت.
(کیونکہ وہ یاد رھتی ہے).
זקרה ث یاد دلائے والی قربانی.

דקרו מ تواریخ.

זקר اور זכור (ר דکر) م ۱-זר. ۲-خصوصاً میندھا. (ماخذ
مشتبه).

זכר נפעל-זر پیدا ہونا.

זלג کھینچ نکالنا.

מזלג מ گانتا (جس سے کھاتے ہیں).

מזלגר ث گانتا (جس سے کھاتے ہیں).

זלות ۱ זלזל ——— זلل.

זلل قل ۱-کنپانا. ۲-أندیلنا. ۳-فضول خرچ ہونا.

۴-ذلیل ہونا.

נפעל-کانپنا.

הפעיל-ذلیل جاننا.

זלות ث (جمع) ۱-ذلت. ۲-خرابی.

זלזל م شاخچہ.

זלעפה ۱ זלעפה ——— זעף.

זפה ——— זמם.

זמורה ۱ זמיר-זמיר ——— זמר.

זמם قل ۱-ارادہ کرنا. ۲-منصوبہ باندھنا.

זפה ث ۱-ارادہ. ۲-منصوبہ. ۳-شدید گناہ.

זمם م منصوبہ.

מזפה ث ۱-ارادہ. ۲-حکمت. ۳-منصوبہ. ۴-دغا.

۵-خیال.

زمن

پعیل-مقرّر کرنا۔

پُعل-مقرّر ہونا۔

ہُتعیل-آپس میں صلاح کر کے بنا لینا۔

زمن م ۱-معین وقت۔ ۲-دفعہ۔

زمر

قل ۱-تور لینا۔ ۲-چھانتنا۔

نُفعل-چھانتا جانا۔

پعیل ۱-شعر بنا کر گانا۔ ۲-گانا۔ ۳-بجانا۔ ۴-ناچنا۔

زمر م ایک قسم کا ہرن۔

زمر م انگر چھانتنے کا موسم۔

زمر ت گیت۔

زمرہ ت ۱-انگور کی دالی۔ ۲-دالی۔

زمر م باجا۔

زمر م گانے والا۔

زمرہ ت ۱-گانا۔ ۲-بجانا۔ ۳-جو کچھ تعریف کے

لائق ہے یعنی عمدہ تر حصہ۔

زمرہ ت وہ جسکا بیان گیت میں گایا جاتا ہے۔

مزمور م مزمور۔

مزمورہ ت ہنسوا یا درانتی۔

مزمورات ت (جمع) گلگیر۔

زمن م جنس۔

زنب

ت دُم۔

زنب پعیل-دُم کاٹ لینا۔

زنا

قل-حرامکاری کرنی (خصوصاً عورت کی)۔

پُعل-حرامکاری کیجانی۔

ہُتعیل-حرامکاری کرانی۔

זִבְחָהּ תִּסְבִּי.

זְבוּדִים מ (جمع) ۱- حرامگاری. ۲- زناگاری.

זְבוּת اور זְבוּת ת ۱- حرامگاری. ۲- زناگاری.

זבח

قُل ۱- بدبودار ہونا. ۲- نفرت سے رد کرنا.

هَفْعِيل ۱- بدبودینا. ۳- نفرت سے رد کرنا. ۳- ناپاک کر دینا.

זבק

قُل-تیر مارنا.

پعیل-زور سے گود پڑنا.

۱ זק (جمع זקים) م تیر.

זִקָּה תִּלְקְטִי.

זָעָה ————— זוע.

זָעוּה ————— زوع.

זָעִיר ————— زعر.

זעד

نَفَعَل-بُجھنا.

זעם

قُل ۱- کف نکالنا. ۲- بہت غصہ ہونا. ۳- لعنت کرنی.

نَفَعَل-اُداس ہونا.

זעם م ۱- کف. ۲- بڑا غصہ.

זעף ۱- جلنا. ۲- غصہ ہونا. ۳- اُداس ہونا.

זעף م غصہ.

זעף غضبناک.

זִלְעָפָה اور זִלְעָפָה ת ۱- شدید گرمی. ۲- نہایت رنج.

זעק

قُل ۱- چلانا. ۲- فریاد کرنی.

نَفَعَل ۱- پکارا جانا. ۲- جمع ہونا.

هَفْعِيل ۱- پکروانا. ۲- بلانا. ۳- چلانا.

זעק م اور זעקה ת ۱- چلاہٹ. ۲- فریاد.

זער چھوٽا هونا.

۱- چھوٽا. ۲- تھوڑا.

مؤخر م کمی.

زفہ بڑھنا.

۱- زفہ ت وال.

۱- زک ———— زک.

۲- زک ———— زک.

زکو م اور ت دارھی.

۱- کو قَل- بُوڑھا هونا.

۱- ہفعیل ۱- بُوڑھا هونا. ۲- پُرانا هونا.

۱- کو ۲- بُوڑھا. ۲- بزرگ.

۱- کو م اور زکدا ت بڑھاپا.

۱- کو م (صیغہ جمع) بڑھاپا.

زکف قَل ۱- اُتھانا. ۲- صلیب دینی.

زکک قَل ۱- باندھنا. ۲- نچوڑنا. ۳- چھاننا. ۴- صاف کرنا.

۵- نچوڑکر بہانا.

۱- پعیل- صاف کرنا.

۱- پُعل- صاف هونا.

۲- زک اور زک م زنجیر.

۱- زک ———— ۱- زک.

۲- زک ———— ۲- زک.

زکب پُعل- گھٹنا.

زکد قَل ۱- تتر پتر کرنا. ۲- اُسانا (اناچ کو). ۳- پھیلانا.

۱- پعیل ۱- پراگندہ کرنا. ۲- اُسانا. ۳- خوب دریافت کرنا.

۱- پُعل ۱- پراگندہ هونا. ۲- پھیلا یا جانا.

זרח מ بالشت.

מורה מ اُسانے کا پنکھا.

מורה מ ۱-پراگندہ کرنے والا. ۲-اُتر کی ہوا (کیونکہ بادلوں کو پراگندہ کرتی ہے).

זרע اور אורع (ر د ر ل اور ا د ر ل) م اور ت ۱-بازو. ۲-خصوصاً گہنی سے پہنچے تک. ۳-زور. ۴-فوج. ۵-جبر.

זרע ————— זרע.

זרע ————— זרע.

זרע ————— זרע.

[نکلنا.

זרח ق ۱-طلوع ہونا. ۲-اُگنا. ۳-پیدا ہونا. ۴-پھوٹ
زרח م طلوع.

אורח م ۱-اپنی خاص زمین میں لگا ہوا درخت. ۲-اپنی زمین میں رہنے والا آدمی.

מורה מ مشرق.

זרם ق ۱-بہا لیجانا.

پوعیل-اُندیلنا.

זרם م برے زور کی بارش.

זרמה ת انزال.

זרע ق ۱-بونا. ۲-لگانا.

נפעל ۱-بویا جانا. ۲-حاملہ ہونا.

פעל-بویا جانا.

הפעיל ۱-اپنے میں سے بیج نکالنا. ۲-حاملہ ہونا.

זרע اور זרע م ۱-بونا. ۲-بونے کا موسم. ۳-لگایا ہوا

درخت. ۴-بیج. ۵-کھیت کا حاصل. ۶-اولاد.

ירועים اور یرועים اور یرועים م (جمع) ساگ پات.
مزرع م کھیت.

زرف بہنا.

یرؤف م شدت کی بارش.

زرف قل-چھرکنا.

پُعل-چھرکا جانا.

مزرک م وہ برتن جس سے قربانیوں کا لہو چھرکا جاتا تھا.

۱. زرف باندھنا.

یر م خوبصورت کنارہ.

یرؤر کمر بستہ.

۲. زرف پوعیل-چھینکنا.

زرف ————— زرف.

ח

חב ————— חב.

חבא اور חבה قل-چھپنا.

نَفَعَل ۱-چھپنا. ۲-چھپکر کوئی کام کرنا.

پُعل-کسی کو چھپنے کی ضرورت ہونی.

هَفَعِيل-چھپانا.

هَفَعَل-چھپنا.

هَتَفَعِيل-چھپنا.

חביון م پوشیدگی.

מחבא اور מחבא م چھپنے کا مقام.

חבב قل-پیار کرنا.

חב م گود.

حبس — حبس۔

حبس اور حبس — حبس۔

حبس قل ۱- میوہ جہاز لینا۔ ۲- اناج کو چھڑی سے داؤنا۔
نفعل- چھڑی سے داوا جانا۔

حبس قل ۱- باندھنا۔ ۲- کسی سے گرو لینا۔ ۳- گرو کے
طور پر لینا۔ ۴- مڑوڑنا۔ ۵- کجروی کرنی۔

پعیل ۱- درد زہ میں مبتلا ہونا۔ ۲- جننا۔ ۳- دہانا۔

۴- برباد کرنا۔ ۵- نقصان کرنا۔

پعل ۱- ہلاک ہونا۔ ۲- تور دالا جانا۔

نفعل- ہلاک ہونا۔

ہتپعیل- نیست ہونا۔

حبس م درد زہ۔

حبس ۱- دوری۔ ۲- دوری سے نپا ہوا کھیت۔ ۳- حصہ

بخیرہ۔ ۴- اطراف۔ ۵- غول۔ ۶- ہلاکت۔

حبس م اور حبس ت گرو۔

حبس اور حبس م نقصان۔

حبس م مستول۔

حبس م ملاح

حبس ت شرارت۔

تحبس یا تحبسلات ت (جمع) ۱- حکمرانی۔ ۲- ملک

کا انتظام۔ ۳- حکمت۔

حبس ت ایک قسم کا خوبصورت پھول جو میدان میں

ہوتا ہے۔ (ماخذ مشتبه)۔

حبس قل- گلے لگانا۔

پعیل ۱- گلے لگانا۔ ۲- ہاتھ ملنا۔

חֶבֶק מ ہاتھوں کا ملنا۔

חֶבֶר قُل ۱- بندھنا۔ ۲- جُتّنا۔ ۳- باہم سازش کرنی۔
۴- جادو کرنا۔

יְעִיל ۱- جوڑنا۔ ۲- باہم سازش کرنی۔

יָעַל ۱- جُتّنا۔ ۲- شریک ہونا۔

הִעָיִל- باندھنا۔

הִתְיַעֵיל- باہم سازش کرنی۔

חֶבֶר אֹרֶז חֶבֶר אֹרֶז חֶבֶר מ ۱- شریک۔ ۲- مُصاحب۔

חֶבְרָה אֹרֶז חֶבְרָה ת ۱- مُصاحِبہ۔ ۲- دوسری۔

חֶבֶר מ ۱- شرکت۔ ۲- جادو۔

חֶבְרָה אֹרֶז חֶבְרָה ת مار پٹنے کا لمبا نشان۔

חֶבְרָה ת لگڑ بگڑ کے جسم کی دھاری۔

חֶבְרָה ת شرکت۔

חֶבְרָה ת جوڑ۔

מִחֶבְרָה ת پیوند ہونے کا مقام۔

מִחֶבְרָה ת ۱- شہتیر (کیونکہ دو دیواروں کو ملاتا ہے)۔

۲- دیواروں کے باندھنے کے لئے لوہا۔

חֶבֶשׁ قُل ۱- باندھنا۔ ۲- باندھ لینا۔ ۳- لپیٹنا۔ ۴- چنگا

کرنا۔ ۵- زمین کسنا۔ ۶- بند کرنا۔ ۷- حکومت کرنی۔

יְעִיל ۱- باندھنا۔ ۲- روکنا۔

יָעַל- بندھنا۔

חבת پکانا۔

חֶבְתִּים מ (جمع) پکائی ہوئی چیزیں۔

מִחֶבֶת ת توا۔

חג א חג ————— حג۔

حنگ ۱ حنگه ————— حنگ.

حنگ م ایک قسم کی تدی. (ماخذ مشتبه).

حنگ قل ۱-چکر کھانا. ۲-ناچنا. ۳-عید منانی.

حنگ اور حنگ م ۱-عید. ۲-عید کی قربانی. ۳-قربانی.

حنگ اور حنگه ت ۱-سرگھومنا. ۲-ہول.

حنگہ پناہ لینا.

حنگو م چھپنے کا مقام.

حنگور ۱ حنگورہ ————— حنگ.

حنگر قل-کمر باندھنا.

حنگور م ۱-کمر بند. ۲-کمر بستہ آدمی.

حنگورہ ت ۱-کمر بند. ۲-دھوتی.

مخنگرت ت پیٹی.

۱ حنگ ————— آحنگ.

۲ حنگ ————— حنگہ.

حنگر قل ۱-تیز ہونا. ۲-تیز رو ہونا.

ہفعل-تیز کرنا.

ہفعل-تیز کیا جانا.

۲ حنگ (ت حنگہ) تیز.

حنگر م فکیلاپن.

حنگہ قل-خوش ہونا.

پعیل-خوش کرنا.

حنگہ ت خوشی.

حنگ ————— حنگہ.

حنگل قل ۱-گام کو چھوڑنا. ۲-موقوف ہونا. ۳-باز آنا.

۴-باز رہنا. ۵-چھوڑ دینا.

حورہ ۱- ناپایدار۔ ۲- باز رہنے والا۔ ۳- شمار میں نہ آنی والا۔

حورہ م عالم فانی۔

حورہ چبھنا۔

حورہ اور حورہ م ایک قسم کا خاردار درخت۔

حورہ قل- گھیرنا۔

حورہ م ۱- کوتھری۔ ۲- خصوصاً اندرونی کوتھری۔

حورہ اور حورہ قل- نیا ہونا۔

پعیل ۱- نیا کرنا۔ ۲- مرمت کرنی۔

ہئعیل- نیا بننا۔

حورہ اور حورہ ۱- نیا۔ ۲- تازہ۔

حورہ م ۱- نیا چاند۔ ۲- مہینا۔

حورہ ————— حورہ۔

حورہ قل ۱- قرضدار ہونا۔ ۲- قصوروار ہونا۔

پعیل- قصوروار تھیرانا۔

حورہ م قرض۔

حورہ قل- دائرہ کھینچنا۔

حورہ م ۱- دائرہ۔ ۲- گنبدِ فلک۔

مخورہ ت پرگار۔

حورہ ۱- پھیلی بوجھنی۔ ۲- تمثیل کھنی۔

حورہ اور مخورہ ت ۱- پھیلی۔ ۲- تمثیل۔

حورہ اور حورہ قل ۱- سانس نکالنا۔ ۲- جینا۔

پعیل- بتانا۔

ہئعیل- بتانا۔

حورہ ت ۱- زندگی۔ ۲- خانہ بدوشوں کا خیمہ گاہ۔

مخورہ ت قول۔

اخترت تفصیل.

حرف ————— حرف.

حرف قتل-سینا.

هفعل-مرمت کرنی.

حرف م ۱-تاگا. ۲-توری.

حرف اور حرف قتل ۱-مروزا جانا. ۲-گھومنا. ۳-ناچنا.

۴-مروزر پھینکا جانا. ۵-درد زہ میں

مبتلا ہونا. ۶-جننا. ۷-تھرتھرانا.

۸-مضبوط ہونا. ۹-صبر کرنا.

هفعل-درد زہ میں مبتلا کرنا.

هفعل-جنا جانا.

یعلیل ۱-ناچنا. ۲-جننا. ۳-پیدا کرنا.

۴-جننا. ۵-تھرتھرانا. ۶-صبر کرنا.

یعلل-جنا جانا.

هشعلیل ۱-لپکنا. ۲-درد کھانا. ۳-صبر کرنا.

هشعلیل-بہت غمگین ہونا.

حرف م بالو.

حرف م ۱-زور. ۲-فوج. ۳-دولت. ۴-لیاقت.

۵-نیکی.

حرف یا حرف م اور حرف ت ۱-فوج. ۲-شہر پناہ.

حرف م اور حرف ت درد زہ.

حرف ت درد زہ.

محول م اور محولہ یا محولہ ت ناچ.

حرف کال ہونا.

حرف کال.

حزقہ ———— حما.

حوس قُل ۱- ترس کھانا. ۲- دریغ کرنا.

حوق ———— حوق.

حویٰ گھیرنا.

حویٰ م دیوار.

۱ حویٰ م ۱- باہر کی دیوار. ۲- باہر کی جگہ. ۳- سرک. ۴- میدان.

۲ حویٰ ۱- باہر. ۲- سوا.

حویٰ باہر کی طرف.

حویٰ ۱- باہر کا. ۲- ملکی.

حوق گلے لگانا.

حوق یا حوق اور حوق م ۱- گود. ۲- دل. ۳- اندر.

۴- کھوکھلی جگہ. ۵- گاری کا یا انداز.

حور قُل ۱- سفید ہونا. ۲- زردرو ہونا.

حور سفید.

۱ حوری م سفید روتی.

۱ حور اور ۱ حور یا حور م ستھرا سفید کپڑا.

۲ حور اور ۲ حور اور ۲ حور م ۱- پل. ۲- چھید. ۳- غار. ۴- خانہ.

۲ حوری م غار کا رھنے والا.

۲ حور ———— حور.

حوش اور حوش قُل ۱- جلدی کرنی. ۲- متحرک ہونا.

ہشعیل ۱- جلدی کرانی. ۲- جلدی کرنی.

حوش جلدی سے.

حوش ———— حوش.

حزق قل ۱- تاکنا. ۲- دیکھنا. ۳- دیکھ لینا. ۴- چننا. ۵- جاننا.

حزق (ر ح د) م حیوانوں کی چھاتی (کیونکہ سامنے ہوتی ہے).

حزق م ۱- دیکھنے والا. ۲- خصوصاً رویاؤں کا دیکھنے والا. ۳- ملاقات. ۴- عہد.

حزق م ۱- رویا. ۲- صورت.

حزق م ۱- رویا. ۲- الہامی کلام.

حزق اور حزق ث ۱- رویا. ۲- نظر.

حزق ث ۱- صورت. ۲- خوبصورتی. ۳- رویا.

۴- ملاقات. ۵- عہد.

حزق م رویا.

حزق م رویا.

حزق ث کھڑکی.

حزق چھیدنا.

حزق م بجلی.

حزق م سور. (ماخذ مشتبه).

حزق قل ۱- کسنا. ۲- کسا جانا. ۳- اٹک جانا. ۴- قائم

ہونا. ۵- مضبوط ہونا. ۶- سخت ہونا. ۷- مضبوط

کرنا. ۸- زور کرنا.

پعیل ۱- کسنا. ۲- مضبوط کرنا. ۳- سخت کرنا.

ہفعیل ۱- کسنا. ۲- ملانا. ۳- پکڑنا. ۴- قابض ہونا.

۵- قبول کرنا. ۶- پکڑے رہنا. ۷- مضبوط کرنا.

۸- مضبوط ہونا.

ہثعیل ۱- ہمت باندھنی. ۲- مضبوط ہونا.

חזק ۱- مضبوط. ۲- سخت.

חזק زور پکرتا هوا.

חזק اور حזק م زور.

חזקה ت مضبوطي.

חזקה ت ۱- زور. ۲- جبر. ۳- مرمت.

חח | חחי ————— חנת.

חמא قل ۱- چوکنا. ۲- خطا کرنا. ۳- گناہ کرنا. ۴- قصور

وار هونا.

پعیل ۱- قصوروار هونا. ۲- خطا کی قربانی گذرانی.

۳- گناہگاری سے پاک کرنا.

هفعیل ۱- چوکنا. ۲- گناہ کرنا. ۳- قصوروار تھیرانا.

هشپعیل ۱- گمراہ هونا. ۲- اپنے تئیں گناہگاری سے

پاک کرنا.

חמא م ۱- گناہ. ۲- گناہ کی سزا.

חמא م گناہگار.

חמאה ت گناہ.

חמאה ت ۱- گناہگار عورت. ۲- گناہ. ۳- خطا کی

قربانی.

חמאת ت ۱- گناہ. ۲- خطا کی قربانی. ۳- گناہ کی سزا.

חמי م گناہ.

חמי ت خطا کی قربانی.

חמב قل- لکڑی کا تنی.

يعل- تراشا جانا.

חמובה ت دھاریدار کپڑا.

חפה ————— حنم.

חמם קל- اپنے تئیں روکنا۔

חמר קل- چھیننا۔

חמר دھيلا ہونا۔

חמר م کونپل۔

חי ———— حיה۔

חיה ———— حود۔

חיה קل ۱- جینا۔ ۲- جیتا رہنا۔ ۳- تازہ دم ہونا۔

۴- تندرست ہو جانا۔

پعیل ۱- جلانا۔ ۲- پیدا کرنا۔ ۳- بونا۔ ۴- جیتا رکھنا۔ ۵- مرمت کرنی۔

هفعیل ۱- جلانا۔ ۲- جیتا رکھنا۔ ۳- جیتا رہنے دینا۔

۱ חי (ث חיה) ۱- زندہ۔ ۲- زور آور۔ ۳- پنپتا ہوا۔ ۴- تازہ۔

۵- کچا۔ ۶- کچا (زخم کا گوشت)۔

۲ חי م (واحد میں) زندگی۔

(جمع میں) ۱- زندگی۔ ۲- روزی۔

חיה زور آور۔

חיה ث ۱- جاندار۔ ۲- خصوصاً حیوان۔ ۳- خصوصاً

چار پایہ۔ ۴- خصوصاً درندہ۔ ۵- جھنڈ۔

۶- زندگی۔ ۷- جان۔ (بصیغہ واحد اکثر بمعنی

جمع مُستعمل)۔

חיות ث زندگی۔

חיות ث جانور۔

מחיה ث ۱- زندگی کی حفاظت۔ ۲- کھانا۔ ۳- جو

گوشت زخم میں بھر آتا ہے (کیونکہ وہ

زندگی کے زور سے بھرتا ہے)۔

حیل | حیل | حیل | حیل ————— حول.

حین ————— حن.

حیز | حیزون ————— حوز.

حیک ————— حوک.

حیش ————— حوش.

حید | حیدہ ————— حند.

حکہ قل-صبر کرنا.

پعیل-صبر کرنا.

حکیم ————— حکم.

حکل تاریک ہونا.

حکللی دھندلا.

حکللوت ت دھندلاپن.

حکم قل-دانا ہونا.

پعیل-دانا کرنا.

پعل-دانا ہو جانا.

ہفعیل-دانا کرنا.

ہثیعیل ۱- اپنے تئیں دانا تہرانا. ۲- دانش

ظاہر کرنی.

حکم دانا.

حکمہ ت دانائی.

حکموت اور حکموت ت دانائی.

حکیم م حکیم.

حل ————— حول.

حل ————— حلل.

חלל اور חלה قل ۱-گھسنا۔ ۲-کمزور ہونا۔ ۳-بیمار ہونا۔ ۴-فکر مند ہونا۔

نפעל ۱-تھک جانا۔ ۲-بیمار ہونا۔ ۳-بے علاج ہونا۔ ۴-فکر مند ہونا۔

פעיל ۱-گھسنا۔ ۲-گرگرا کر منت کرنی۔ ۳-بے آرام کر دینا۔ ۴-کمزور ہونا۔
یפעل-کمزور ہو جانا۔

הפעיל ۱-بیمار کر دینا۔ ۲-بے آرام کر دینا۔
הפעל-زخمی ہونا۔

התפעיל-اپنے تئیں بیمار بنانا۔

חלה ת זنگ (کیونکہ گھسکر نکالا جاتا ہے)۔

חלי מ (جمع חלים) طوق (کیونکہ مصقل ہوتا ہے)۔
חלה ת طوق۔

חלי م ۱-بیماری۔ ۲-بلا۔

אחלי اور אחלי کاشکے۔

מחלת ת ایک قسم کا تاروالا باجا۔

מחלה מ اور מחלה ת بیماری۔

מחלי מ بیماری۔

מחלוא מ بیماری۔

חלב چکنا ہونا۔

חלב اور חלב מ ۱-چربی۔ ۲-عمدہ تر حصہ۔

חלב מ دود۔

חלבנה ת لونگ۔

חלד گذر جانا۔

חלד م ۱-عمر۔ ۲-عالم فانی۔

חלד ۲ فانی.

חלד ۳ ایک قسم کا تیز رو رینگنے والا جانور.

חלה ————— חלא.

חלה ۱ חלון ————— חلل.

חלום ————— חלם.

חלوف ————— חلف.

חלושה ————— חלש.

חלחלה ————— חول.

חלט ۱ قل-نکالنا.

ہفعیل-کسی کا مطلب اُس سے ظاہر کرانا.

חלי ۱ חלי ۱ חلیہ ————— חלה.

חליל ————— חلل.

חلیפה ————— חلف.

חلیצה ————— חلی.

חלך ناچار ہونا.

חלקا اور חלקה ناچار.

۱ حلل ۱ قل ۱-چھیدنا. ۲-چھدنا. ۳-کھولنا.

پعیل ۱-زخمی کرنا. ۲-کھولنا. ۳-تورنا. ۴-عام

استعمال میں لانا. ۵-ناپاک کر دینا.

پُعل ۱-زخمی ہونا. ۲-ناپاک ہونا.

پوعیل-زخمی کرنا.

پوعل-زخمی ہونا.

نفعل-ناپاک ہونا.

ہفعیل ۱-ناپاک کرنا. ۲-تورنا (اپنے قول کو).

۳-شروع کرنا (گویا کھولنا).

הִפְעֵל - شروع ہونا۔

חל מ کوئی عام چیز۔

חלה ث ایک روتی جسکے بیچ میں چھید ہو۔

۱ חליל م بانسلی۔

۲ חלל قل اور پعیل - بانسلی بجانی۔

۲ חליל ناپاک۔

חלילה یا חללה ۱ - ناپاک ہو۔ ۲ - خدا نکرے۔

חל ۱ - چھدا ہوا۔ ۲ - جنگ میں مرا ہوا۔ ۳ - ناپاک۔

חלז מ اور ث کھڑکی۔

מחלה ث غار۔

נחילה ث بانسلی۔

תחלה ث شروع۔

חלם قل ۱ - موتا ہونا۔ ۲ - خواب دیکھنا (شاید اسواسطے

کہ موتے آدمی زیادہ سوتے ہیں)۔

הפעיל ۱ - موتا تازہ کرنا۔ ۲ - خواب دکھانا۔

חלם اور חלום م خواب۔

חלמות ث کسی قسم کا بے مزہ کھانا۔

מחלמה ث ایک قسم کا جواہر (شاید خواب دکھانے

کے خیال سے)۔

חלמות מ چقماق۔ (ماخذ مشتبه)۔

חלף قل ۱ - پھسلنا۔ ۲ - گذر جانا۔ ۳ - عُدول کرنا (حکم کا)۔

۴ - چرھ جانا۔ ۵ - اُگنا۔ ۶ - بدل جانا۔ ۷ - چھیدنا۔

پعیل - بدل لینا۔

הפעיל ۱ - بدل دینا۔ ۲ - اُگنا۔ ۳ - زور پیدا کرنا۔

חلف م بدلا۔

חלוקה מ والدین کا گذر جانا.
 חליפה ث ۱-تبدیل. ۲-باری. ۳-کپڑوں کا ایک جوڑا.
 מחלה מ چھری.

מחלפות ث (صیغہ جمع) بال کی لتیں.
 חלץ قل ۱-نکالنا. ۲-تیار کرنا. ۳-چلا جانا.
 یعیل ۱-نکالنا. ۲-چھڑانا. ۳-کسی کو اُسکے مقام
 یا عہدہ سے خارج کرنا.
 نفعل ۱-چھڑایا جانا. ۲-اپنے تئیں تیار کرنا.
 هفعیل-تیار کرنا.

חליצה ث وہ مال غنیمت جو لاش سے نکالا جاتا ہے.
 מחלזות ث (جمع) نئی پوشاک.
 חלץ م (بصیغہ تثنیہ) کمر.
 חרץ م کمر.

۱ حלק قل-صاف اور چکنا ہونا.
 هفعیل-صاف اور چکنا کرنا.
 חלק ۱-صاف اور چکنا. ۲-پہسلنا (صفت). ۳-صاف.
 חלק صاف اور چکنا.
 ۱ חלקה ث چکنائی.

חלקות ث (جمع) چکنی چپڑی باتیں. [باتیں.
 חלקקות ث (جمع) ۱-چکنے مقامات. ۲-چکنی چپڑی
 ۱ מחלקת ث ۱-پہسلنا. ۲-مشکل سے بچ نکلنا.
 חלק م ۱-چکنائی. ۲-صاف جگہ. ۳-ایسا چھوٹا
 چکنا پتھر جو قرعہ کی جگہ کام میں لایا جاتا
 تھا. ۴-حصہ بخرہ. ۵-میراث. ۶-کھیت.
 ۷-لُوت.

۲ חלק قل ۱- بانٹ دینا. ۲- بانٹ لینا. ۳- لوت لینا.

نَفْعَل ۱- بنتنا. ۲- اپنے تئیں کئی حصوں میں تقسیم کرنا. ۳- بانٹ لینا.
پَعِیل ۱- بانٹ دینا. ۲- بانٹ لینا. ۳- پراگندہ کرنا.

پُעِل-بنتنا.

هَفْعِیل-اپنا حصہ بانٹ لینا.
هَتِپْعِیل-اپنا حصہ بانٹ لینا.

חלק م حصہ.

۲ חלקה ת حصہ.

חלקה ת تقسیم.

۲ מחלקת اور מחלקה ת اپنی اپنی باری سے خدمت کرنے والوں کی جماعت.

חלש قل ۱- شکست دینی. ۲- بے زور ہونا.

חלש بے زور.

חלשה ת ۱- شکست. ۲- قتل.

۱ חם م خسر.

חמות ת ساس.

۲ חם | הם ————— חם.

חמא جم جانا.

חמאה اور ۲ حמה ۱- دھی. ۲- پنیر.

محمאה ت شیریں کلامی.

חما | حמה | حמה ————— یحם.

חמד قل ۱- چاہنا. ۲- لالچ کرنا. ۳- پسند کرنا.

نَفَعَل - پسند کیا جانا۔

يَعِيل - چاہنا۔

حَمَد م پسندیدگی۔

حَمْدَة ث ۱ - آرزو۔ ۲ - مرغوب چیز۔ ۳ - پسندیدگی۔

حَمْدُوت یا حَمْدُوت ث (جمع) پسندیدگی۔

مَحْمَد م ۱ - جسے کوئی چاہتا ہو۔ ۲ - پسندیدگی۔

مَحْمَدِים م (جمع) مرغوب چیزیں۔

حَمَم گھیرنا۔

حَوْمَة ث ۱ - دیوار۔ ۲ - خصوصاً شہر پناہ۔

حَمَة ————— یحس۔

۲ حَمَة ————— حماء۔

حَمَة ————— حمس۔

حَمِيز ————— حمز۔

حَمِيق ————— حمق۔

حَمُور ا حَمُورَة ————— حمور۔

حَمُوت ————— حم۔

حَمَم زمین پر لیٹنا۔

حَمَم م ایک قسم کی چھپکلی۔

حَمِيز ————— حمز۔

حَمِيشی ————— حمیش۔

حَمَل قَل ۱ - ترس کھانا۔ ۲ - دریغ کرنا۔

حَمَلَة ث تحمّل۔

مَحْمَل م جس پر کوئی ترس کھائے۔

حَمَم قَل - گرم ہونا۔

نَفَعَل - گرم ہو جانا۔

پَعِيل-گرم کرنا۔

هَثِيعِيل-اپنے تئیں گرم کرنا۔

۲ حَم م گرم۔

حَم م گرمی۔

حَمَم ث ۱-گرمی۔ ۲-آفتاب۔

حَم م آفتاب کا بُت۔

حَمَم قَل ۱-ظلم کرنا۔ ۲-چھیننا۔

فَعَل-مظلوم ہونا۔

حَمَم م ظلم۔

تَحَمَم م کسی قسم کا پرند جو اپنے بچوں پر ترس نہیں

کہاتا۔ (غالباً شتر مرغ)۔

حَمَم قَل ۱-تیز ہونا۔ ۲-کھٹا ہونا۔ ۳-نمکین ہونا۔

۴-چمکنا۔ ۵-لال ہونا۔ ۶-جبر کرنا۔

هَثِيعِيل-اپنے تئیں تلخ کرنا۔

حَمَم م خمیری روٹی۔

حَمَم م سرکہ۔

حَمَم مظلوم۔

حَمَم نمکین۔

مَحَمَم ث خمیری چیز۔

حَمَم قَل ۱-گھومنا۔ ۲-پھر جانا۔

هَثِيعِيل-گھومتے پھرنا۔

حَمَم م گھیرا۔

۱ حَمَم قَل ۱-اُبلنا۔ ۲-خمیر اُٹھنا۔ ۳-لال ہونا۔ ۴-پھولنا۔

يُعَلَّل ۱-جوش و خروش میں ہونا۔ ۲-بالکل

لال ہونا۔

حمر اور حمر م شراب.
حمر م ۱-جوش و خروش. ۲-مٹی. ۳-گچ. ۴-دھیر.
حمر م گارا.
۲ حمر قل-گارا لگانا.

حمر م اور ث ۱-گدھا یا گدھی. ۲-دھیر.
حمر ث دھیر.

حمر م ایک قسم کا لال ہرن.

۱ حمر موتا ہونا.

۱ حمر م پیت.

۲ حمر قل-جنگ کے لئے مستعد ہونا.

حمر (مضاف حمر) ث (م حمر مضاف حمر) پانچ.
حمر پچاس.

۲ حمر م پانچواں حصہ.

۳ حمر یعیل-کسی سے پانچواں حصہ لینا.

حمر اور حمر پانچواں.

حمر اور حمر ث پانچواں حصہ.

حمر م شیشہ. (ماخذ مشتبه).

حمر ————— حمر.

حنا قل ۱-جھکنا. ۲-دھلنا. ۳-بیٹھ جانا. ۴-خیمہ

کھڑا کرنا. ۵-محاصرہ کرنا.

حنات (جمع حنات) ث تہخانہ.

حنات ث برجھی (کیونکہ لچکدار ہوتی ہے).

حنات م اور ث ۱-خیمہ گاہ. ۲-لشکر. ۳-جہنم.

حنات ث (صیغہ جمع) خیمہ گاہ.

حنات | حنات ————— حنات.

חנות ————— חנה.

חנה تنگ هونا.

חוח מ ۱-کانتا. ۲-خاردار درخت. ۳-آنکڑا.

۴-آنکڑے والی زنجیر.

חח اور חחי מ ۱-ناتھ. ۲-گھنڈی تکہ.

חנה قل ۱-مصالح ڈالنا. ۲-خوشبو بھرنا. ۳-پکنا.

חננים מ (جمع) لاشوں میں خوشبو بھرنے کا زمانہ.

חפה ת گیہوں.

חפים (و חפין) م (صیغہ جمع) گیہوں.

חניף ————— חנד.

חניה ————— חنو.

חנית ————— حنه.

۱ حند تنگ هونا.

חד מ ۱-دوفو جبرے. ۲-منہ کا اندرونی حصہ.

۳-قالو.

۲ حند قل ۱-چکھانا. ۲-تجربہ کرانا. ۳-استعمال

میں لانا. ۴-مخصوص کرنا (گھر وغیرہ کو).

חניף تجربہ کار.

חניה ת ۱-تخصیص (گھر وغیرہ کی).

۲-تخصیص کی قربانی.

חפה ת کانتا (مچھلی پکرنے کا).

חפם ————— חنو.

חנמל ایک مشتبه لفظ جسکے معنی قرینہ سے کوئی ایسی چیز

معلوم ہوتے ہیں جس سے درخت برباد ہو سکتے ہیں.

(ماخذ مشتبه).

חֲנֹךְ ۱- رحم کرنا۔ ۲- فضل کرنا۔ ۳- فضل کر کے دینا۔

نَفْعَل-مرحوم ہونا۔

يَعِيل-رحم آمیز (آواز) بنانی۔

يُوْعِيل ۱- فضل سے دینا۔ ۲- ترس کھانا۔

هَفْعَل-مرحوم ہونا۔

هִתְיַעֵיל-اپنے لئے رحم مانگنا۔

ח ۱ م ۱- فضل۔ ۲- فضیلت۔ ۳- خوبی۔

חֲסֵד ۱- رحم سے۔ ۲- مہمت۔ ۳- بے ضرورت۔ ۴- بے

سبب۔ ۵- بے فائدہ۔

ח ۲ م خوبصورتی۔

חֲסִידָה ת رحمت۔

תְּחַפָּה ת ۱- فضل۔ ۲- رحم کے واسطے فریاد۔

תְּחַנֵּן מ اور ت رحم کے واسطے فریاد۔

חֲנֹף ۱- کفر کرنا۔ ۲- ناپاک کرنا۔ ۳- ناپاک ہونا۔

הִתְיַעֵיל ۱- کافر بنانا۔ ۲- ناپاک کرنا۔

חֲנֹף کافر۔

חֲנֹף م کفر۔

חֲנֹפָה ת کفر۔

חֲנֹךְ ۱- تنگ ہونا۔

יַעֵיל-گلا گھونٹنا۔

נִفְעַל-اپنے تئیں پھانسی دینی۔

מִחֲנֹךְ מ پھانسی پانی۔ [کرنا۔

חֲסֵד ۱- خواہشمند ہونا۔ ۲- محبت کرنی۔ ۳- حسد

يَعِيل-بے عزت کرنا۔

הִתְיַעֵיל-اپنے تئیں مُحب ظاہر کرنا۔

חסד م ۱-محبت. ۲-خصوصاً والدین اور اولاد کی محبت. ۳-مہر (گویا باپ کی). ۴-ادب آمیز محبت (گویا اولاد کی). ۵-خوبصورتی. حסید ۱-محبت والا. ۲-باپ کی طرح مہربان. ۳-اولاد کی طرح ادب اور محبت کرنے والا.

חסידה ت لگ لگ (کیونکہ اپنے بچوں پر مہربان ہوتا ہے)

חסہ قل ۱-چھینا. ۲-پناہ لینا.

חסות ت پناہ گاہ.

مחסہ اور מחסה م پناہ گاہ.

חסون ————— حסן.

חסید | حסידה ————— حסد.

חסیل ————— حسل.

חסین ————— حسن.

חסیر ————— حسر.

חסل قل-کھا جانا.

חסیل م ایک قسم کی تدی.

חסم قل ۱-منہ بند کرنا. ۲-ناک بند کرنا.

مחסوم م چھینکا (بیل وغیرہ کے منہ کا).

חסن قل ۱-زور آور ہونا. ۲-دولتمند ہونا. ۳-خزانہ جمع کرنا.

نפעل-خزانہ کے طور پر جمع کیا جانا.

هفعل-کسی پر قابض ہونا.

חסو م زور.

חסو م ۱-دولت. ۲-مخزن.

חסון زور آور.

חסون زور آور.

חסر قل - چھیلنا.

يُعلع - چھلکسا هونا.

חסر م برتنوں کی مٹی.

חסر قل ۱- محتاج هونا. ۲- گھٹنا. ۳- کسی چیز کی حاجت هوني.

پعیل - کم کرنا.

هفعیل ۱- گھٹانا. ۲- محتاج هونا.

חסر محتاج.

חסر اور حسر م حاجتمندی.

חסیر کم.

חסرون م کمی.

مחסور م حاجت.

حرف | حرف ————— ۲ حرف.

حفا اور حפה قل - دھانکنا.

پعیل ۱- مندھنا. ۲- چھپکر کرنا.

نفعل - مندھا جانا.

حفا قل ۱- دکر بھاگ جانا. ۲- پھرتی کرنی.

نفعل ۱- گھبرا کر بھاگ جانا. ۲- پھرتی کرنی.

حفاون م گھبراہٹ سے بھاگنا.

حفا م (بسیغہ تثنیہ) دونو لپ بھر.

حفا قل - دھانکنا.

حفا ث ۱- دھنکنا. ۲- شامیانہ.

حفا ۱- رکر کر چھڑانا. ۲- پونچھ ڈالنا.

حَفِظْ يَا حُوفَ مَ سَمْنَدَرِ كَا كُنَارَه.

حَفِظْ پَاک.

حَفِظْ قَلْ ۱-جُھکَا. ۲-جُھکَا. ۳-مائلِ هونا. ۴-آرزومند

هونا. ۵-خوش هونا.

حَفِظْ خوش.

حَفِظْ مَ ۱-میلان. ۲-آرزو. ۳-خوشی. ۴-خوشی کا

باعث. ۵-معاملہ.

۱ حَفِظْ قَلْ ۱-کھودنا. ۲-دھوندنا. ۳-تحقیقات کرنی.

حَفِظْ مَ بل.

حَفِظْ تَ جُھوند.

۲ حَفِظْ قَلْ-شرمندہ هونا.

ہفَعیل ۱-شرمندہ کرنا. ۲-شرمندہ هونا.

حَفِظْ قَلْ-دھوند نکالنا.

نَفَعَل-دھوند نکالا جانا.

پَعیل-تلاش کرنا.

پُعَل ۱-دھوندا جانا. ۲-دھوند نکالا جانا.

ہشَپَعیل ۱-اپنے تئیں دھندوانا. ۲-اپنی صورت بدلتی.

حَفِظْ مَ پکی تدبیر.

حَفِظْ قَلْ ۱-چھوٹنا. ۲-دھیلا هونا. ۳-بچھنا.

پُعَل-چھرا یا جانا.

حَفِظْ مَ بچھونا.

حَفِظْ آزاد.

حَفِظْ تَ آزادی.

حَفِظْ اور حَفِظْ تَ علحدگی.

حَفِظْ ————— حَفِظْ.

חצב قل ۱- تراشنا. ۲- چیرنا.

نفعَل- تراشا جانا.

يُعل- تراشا جانا.

هفَعِيل- چیرنا.

مَحْצَب م تراش.

حَצוּצָה ————— حَצִיצָה.

חצה قل ۱- تکرے تکرے کرنا. ۲- خصوصاً آدھا آدھا کرنا.

نفعَل ۱- تکرے تکرے ہونا. ۲- خصوصاً آدھا آدھا ہونا.

חצי اور حצי م ۱- نصف. ۲- تیر.

חצות ث ۱- نصف. ۲- اوسط.

מחצה اور מחצית ث ۱- نصف. ۲- اوسط.

חציר ————— חצר.

חצץ اور חץ م کپڑے کی گود.

חצר قل- جلدی کرنی.

هفَعِيل- جلدی کرانی.

۱ حצי قل- منقسم ہونا.

يُعل- منقطع ہونا.

חץ ۱- تیر. ۲- تیر کا گھاؤ. ۳- بھالے کی نوک.

۲ حצי پعیل- تیرانداز ہونا.

חץ م ۱- کنکر. ۲- تیر.

حَצִיצָה یا حَצוּצָה ث سیدھی ٹرٹی. (ماخذ مشتبه).

חצר پعیل- ٹرٹی بجانا.

۱ حצר احاطہ باندھنا.

חצר م اور ث ۱- احاطہ. ۲- صحن. ۳- گانو. ۴- خانہ

بدوشوں کا خیمہ گاہ.

۱ حَظَر م مسکن.

۲ حَظَر سرسبز هونا.

۲ حَظَر م ۱-گھاس. ۲-لہسن.

حک ————— حوک.

حک | حَکَہ ————— حَکَہ.

حَکَہ پُعل ۱-گھدنا. ۲-کھینچا جانا (تصویر کی طرح).
ہٹّیعیل-احاطہ بندھنا.

حَکَہ قَل ۱-کھودنا. ۲-کھینچنا (تصویر کی طرح).
۳-لکھنا. ۴-مقرر کرنا. ۵-حکومت کرنی.

پُعل-مقرر هونا.

هَفْعَل-لکھا جانا.

پوعیل ۱-مقرر کرنا. ۲-حکومت کرنی.

حَک م ۱-مقرر حصہ. ۲-حد. ۳-مقرر وقت.

۴-قانون. ۵-قاعدہ.

حَکَہ ث قاعدہ.

حَکَہ م ۱-قانون. ۲-قصد.

حَکَہ قَل ۱-تلاش کرنا. ۲-دریافت کرنا.

پعیل-تحقیقات کرنی.

هَفْعَل-دریافت هونا.

حَکَہ م ۱-دریافت. ۲-غور. ۳-اندرونی پوشیدہ حصہ.

مَحَکَہ م اندرونی پوشیدہ حصہ.

۱ حَر ————— حَر.

۲ حَر | حَر ————— حَر.

حَرَا پاخانے جانا.

حَرَام اور حَرَام م (جمع) گواہ.

מחרצה ת پاخانہ.

חרב قل ۱-سوکھنا. ۲-ویران ہونا. ۳-برباد ہونا.
۴-برباد کرنا. ۵-حیران ہونا.

نפעל ۱-ویران کیا جانا. ۲-ایک دوسریکو ہلاک کرنا.
یعل-سوکھ جانا.

هفعل ۱-سُکھانا. ۲-ویران کرنا. ۳-برباد کرنا.
هفعل-ویران ہونا.

חרב ۱-خشک. ۲-ویران.

חרב ת ۱-تلوار (کیونکہ برباد کرتی ہے). ۲-چھری.
۳-تراشنے کا اوزار. ۴-گلہاری.

חרב מ ۱-خشکی. ۲-دُھوپ. ۳-ویرانی.

חרבה ת ۱-خشکی. ۲-ویرانہ.

חרבה ת خشکی.

חרבון מ گرمی.

חרב قل-کانپنا.

חרבל מ ایک قسم کی تدی.

חרד قل ۱-کانپنا. ۲-دَرنا. ۳-فکر مند ہونا.

هفعل-دَرانا.

חרד دَرنے والا.

חרדה ת ۱-تھرتھراہٹ. ۲-فکر.

חרה قل ۱-جلنا. ۲-غصہ ہونا.

نפעل-غصہ ہونا.

هفعل ۱-غصہ دلانا. ۲-سرگرمی سے کوئی کام کرنا.

תפעיל ۱-اپنے تئیں کسی کے برابر بنانے کی کوشش
کرنی. ۲-کسی کا مقابلہ کرنا.

חרז م ۱- گرمي. ۲- غصه.

خري م گرمي.

تخرا بکتر.

خرو ————— خرو.

خرو ————— خرو.

خرو ————— خرو.

خرو پرونا.

خرو م موتیوں وغیرہ کی مالا.

خرو ————— خرو.

خرو کھودنا.

خرو م ۱- تراشنے کا لوزار. ۲- لوہے کا قلم.

خرو م مصر اور بابل کا پندت (کیونکہ وہاں

یہی لوگ لکھنے والے تھے).

خرو تھیلی (روپے پیسے کی).

خرو ————— خرو.

۱ خرو ————— ۱ خور.

۲ خرو ————— ۲ خور.

خرو ————— خرو.

خرو ————— خرو.

خرو ————— خرو.

خرو | خروشی ————— خرو.

خرو قل- پکڑنا.

خرو ۱- پکڑا جانا. ۲- جھاس جانا.

خرو م (جمع) ۱- جال. ۲- جالی.

خرو جالنا.

חרף م بچھوا (ایک قسم کا پودا)۔

חרم قل ۱-بند کرنا۔ ۲-سمیٹنا۔ ۳-عوام کے استعمال

سے روک رکھنا۔ ۴-پاک استعمال میں لگانا۔

هفعل ۱-خدا ہی کے کام میں لگانا۔ ۲-خدا کے حکم

سے نیست و نابود کرنا۔

هفعل ۱-خدا ہی کے کام میں لگایا جانا۔ ۲-خدا کے

حکم سے نیست و نابود ہونا۔

חרم اور حرم م ۱-جال۔ ۲-نیستی و نابودی۔

חרم چھوٹی ناک والا۔

חרم م درانتی۔ (ماخذ مشتبه)۔

חרم اور حرم ۱-گھجلانا۔ ۲-جلنا۔

חרم م ۱-خارش۔ ۲-آفتاب۔

חרم م ۱-تھیکرا۔ ۲-مٹی (برتنوں کی)۔

חרم ث گمہار خانہ۔

۱ حرق قل ۱-نورچنا۔ ۲-تورنا (میوہ)۔ ۳-لعن طعن کرنا۔

پعيل ۱-لعن طعن کرنا۔ ۲-ناچیز جاننا۔

نفعل ۱-ناچیز جانا جانا۔ ۲-کسی عورت کی

منگنی ہونی۔

حرق م ۱-میوہ تورنے کا موسم۔ ۲-جارا۔ ۳-نوجوانی

(کیونکہ بنی اسرائیل کا ملکی سال جارے کے آغاز

سے شروع ہوتا تھا اور جارے میں گویا اُس کی

نوجوانی ہوتی تھی)۔

۲ حرق قل-جارا کاٹنا۔

حرق ث ۱-لعن طعن۔ ۲-رسوائی۔

חרץ قُل ۱- کاٹنا. ۲- کھودنا. ۳- تیز کرنا. ۴- فتویٰ دینا.

۵- مقرر کرنا.

نَفْعَل-مقرر ہونا.

۱ حَرِץ م ۱- خندق. ۲- داؤنے کی کل. ۳- عدالت.

۴- سونا.

۲ حَرِץ ۱- کٹا ہوا. ۲- چالاک.

حَرِץ م ۱- تکرار. ۲- داؤنے کی کل.

حَرِץ م انگور کا بیج.

حَرِץ ————— حِلْز.

حَرِץ ت باندھنے کی کوئی چیز.

حَرِץ قُل-دانت پیسنا.

حَرِץ قُل ۱- جلنا. ۲- خشک ہونا. ۳- روشن ہونا.

نَفْعَل ۱- جل جانا. ۲- سوکھ جانا.

پلپیل-جلانا.

۱ حَرِץ اور ۳ حَرِץ م امیر (گویا رونق دار).

حَرِץ م شدت کی تپ.

حَرِץ م (جمع) خشک مقامات.

حَرِץ ————— حَرِץ.

۱ حَرِץ قُل ۱- کھودنا. ۲- ہل جوتنا. ۳- لکھنا. ۴- بنانا

۵- تدبیر کرنی. ۶- الجھنا.

نَفْعَل-جوتا جانا.

نَفْعِل-تدبیر کرنی.

حَرِץ م ۱- ہل کا جوتنا. ۲- ہل جوتنے کا موسم.

حَرِץ م ۱- سنگ تراش. ۲- کسی طرح کا کاریگر.

۱ حَرِץ م ۱- کاریگری. ۲- تدبیر. ۳- جادو.

حرف م گھن کا بن۔

حرف ث کاریگری۔

محرشہ اور مخرشہ ث کھیتی کے دو قسم کے دھاردار
اوزار جن میں سے ایک ہل کی پھال ہوگی۔

حرف ۱-کتا ہوا۔ ۲-گونگا۔ ۳-بہرا۔

۲ حرف قل-چپ ہونا۔

ہفعل ۱-چپ ہونا۔ ۲-باز آنا۔ ۳-باز

رہنا۔ ۴-چپکا کرنا۔

ہتفعیل-چپ رہنا۔

۲ حرف چپ چاپ۔

حرف قل-تراشنا۔

حرف ————— حرف

حرف قل ۱-روکنا۔ ۲-محفوظ رکھنا۔ ۳-دریغ کرنا۔

نفع ۱-روکنا۔ ۲-محفوظ رکھا جانا۔

حرف قل ۱-چھیلنا۔ ۲-ننگا کرنا۔ ۳-کھینچنا (پانی)۔

حرف یا حرف م چھوتا جھنڈ (گویا اوروں سے کھینچا ہوا)۔

محرشہ م چھیلنا۔

حرف قل ۱-حساب کرنا۔ ۲-سوچنا۔ ۳-تدبیر کرنی۔

۴-ارادہ کرنا۔ ۵-سمجھنا۔ ۶-کسی چیز کی قدر

کرنی۔ ۷-منسوب کرنا۔

نفع ۱-حساب کیا جانا۔ ۲-سمجھا جانا۔ ۳-منسوب

کیا جانا۔

فعیل ۱-حساب کرنا۔ ۲-سوچنا۔ ۳-تجویز کرنی۔

۴-ارادہ کرنا۔

ہتفعیل-اپنے تئیں گنا۔

חשב מ ۱- کاریگر. ۲- خصوصاً رنگ برنگ کا کپڑا بُنے والا۔

חשב م ایک خاص رنگ برنگ کی پیتی۔

חשבון م ۱- سمجھ. ۲- دانش۔

חשבון م ۱- تدبیر. ۲- دشمن کے قلعہ وغیرہ پر پتھر

پھینکنے کی کل۔

מחשבה اور מחשבת ת ۱- تدبیر. ۲- ارادہ. ۳- خیال۔

۴- کاریگری۔

חשה قل- چپ رہنا۔

هفعیل ۱- چپکا کرنا. ۲- چپ رہنا۔

חשוד ————— חשד۔

חשוק ————— חשק۔

חשה قل ۱- ضرور ہونا. ۲- ضرور جاننا۔

חשחות ת ضرورت۔

חשיכה ————— חשך۔

חשך قل- تاریک ہونا۔

هفعیل ۱- تاریک کرنا. ۲- تاریک ہونا۔

חשך م تاریکی۔

חשך ۱- تاریک. ۲- گمنام۔

חשוד م تاریکی۔

חשכה یا חשיכה ת تاریکی۔

חשכה ת تاریکی۔

מחשך م ۱- تاریکی. ۲- تاریک جگہ۔

חשל قل- پیسنا۔

نفعل- تھک جانا۔

חشم موتا ہونا۔

- حشמן م ۱-موتا. ۲-امیر.
 حشمَل م تپتی ہوئی دھات. (ماخذ مشتبه).
 حشן خوبصورت ہونا.
 حشن م ایک خاص چپراس.
 حشک قل ۱-جُرنا. ۲-بڑی محبت رکھنی. ۳-پسند کرنا.
 یعیل-جورنا.
 یعل-جُرنا.
 حشک م خوشی.
 حشوک یا حشک ستونوں کے اوپر کے دونو سروں کو
 جوڑنے والی لکڑی.
 حشک م پیٹے کے چکر اور دُھرے کے بیچ کی لکڑیاں.
 حشر جمع کرنا.
 حشرہ ث مجموعہ.
 حشر م پیٹے کا دُھرا.
 حشش سوکھنا.
 حشش سوکھی گھاس.
 حث | حثہ ————— حثہ.
 حثہ قل ۱-پکڑنا. ۲-خصوصاً آگ یا انگاروں کو پکڑنا.
 حثہ ث ۱-انگاروں کے لیجانے کا برتن. ۲-گُلگیر.
 حتمل ————— حتمل.
 حثمت | حثمت ————— حثمت.
 حثد قل-کاتنا.
 نفعل-مقرر ہونا.
 حتمل قل-نومولود کو کپڑے میں لپیٹنا.
 نفعل-لپیٹا جانا.

הִפְעֵל - לִיטָא جانا.

חֲתָמָה ת וہ کپڑا جس میں نومولود لپیٹا جائے.

חֲתָמָה מ پتی.

חתם قُل ۱- مہر کرنی. ۲- روکنا. ۳- چھپکر کوئی کام کرنا.

نَفْعَل - مہر کیا جانا.

يَعِيل - احاطہ باندھنا.

هَفْعِيل - بند کرنا.

חֲתָמָה יָא חֲתָמָה מ ۱- مہر. ۲- نگینہ.

חֲתָמָה ת ۱- مہر. ۲- نگینہ.

חתם قُل ۱- اپنی بیٹی کی شادی کرنی. ۲- کسی کی

بیٹی سے شادی کرنی. ۳- کسی سے نکاح کرنا.

הִתְעַיֵּל - اپنی اپنی بیٹی ایک دوسرے کو دینی.

חֲתָמָה מ خسر.

חֲתָמָה ת ساس.

חתם מ ۱- داماد. ۲- دُولہا. ۳- سسرال کا کوئی رشتہ دار.

חֲתָמָה ת نکاح.

חתם قُل - شکار کرنا.

חֲתָמָה מ شکار.

חתם قُل ۱- نقب لگانا. ۲- زور سے کھیونا.

מְהַתֵּר ת نقب کا لگانا.

חתם قُل ۱- توتنا. ۲- پریشان ہونا.

נִפְעֵל ۱- توتنا. ۲- پریشان ہونا.

יַעִיל ۱- توت جانا. ۲- پریشان کرنا.

הִפְעֵל ۱- تکرے تکرے کرنا. ۲- پریشان کرنا.

۱ חֲתָ ۱- توتا ہوا. ۲- پریشان.

חַתּ אור חַתּ מ דֶּשֶׁת.
חַתָּה אור חַתּ ת דֶּשֶׁת.
חַתָּה בְּזֶדֶל.
חַתָּה ת ۱-שְׁכֶסֶת. ۲-הִלָּקֶת. ۳-פְּרִישָׁנִי.

ט

טאב קל-خوش هونا.

טב ————— טוב.

טבול ————— טבל.

טבור ————— מבר.

טבח קל ۱-قتل کرنا. ۲-خصوصاً جانور کو ذبح کرنا.

טבח מ ۱-باورچی. ۲-جلال.

טבחה ת باورچن.

טבח מ اور טבחה ת ۱-قتل. ۲-ضيافت.

טבחה م قتل.

טבחה (טבחה کي عوض) م خرپزه. عربي لفظ طبخ
(پکانا) سے نکلا ہے.

טבל קל ۱-دَبَوْنَا. ۲-دَوَبْنَا.

نَفَعَل-دَبَوِيَا جانا.

טבול م پگري (شايد اس واسطے کہ رنگي ہوئي هوتي ہے).

טבע קل-دֶּהֶסְנָא.

יָעַל-דֶּהֶסְנָא.

הִעָעַל-דֶּהֶסְנָא.

טבעת ת ۱-مُہر. ۲-نگینہ. ۳-چھلا.

مَبر دَھیر کرنا۔

مَبر م بلند مقام۔

مَبر م یہودیوں کا دسواں مہینا۔ (ماخذ غالباً مصري)۔

مَبر ————— مَبر۔

مَبر قَل ۱-چمکنا۔ ۲-صاف ہونا۔ ۳-پاک ہونا۔

پَعل ۱-صاف کرنا۔ ۲-پاک کرنا۔ ۳-پاک تھیرانا۔
پَعل-پاک کیا جانا۔

ہَئِیَعل-اپنے تئیں پاک کرنا۔

مَبر م ۱-صفائی۔ ۲-پاکیزگی۔

مَبر اور مَبر م ۱-رونق۔ ۲-پاک۔

مَبر ت ۱-پاک۔ ۲-تطہیر۔

مَبر ۱-صاف۔ ۲-پاک۔

مَبر قَل ۱-اچھا ہونا۔ ۲-خوبصورت ہونا۔ ۳-خوش ہونا۔

ہَئِیَعل ۱-اچھا کرنا۔ ۲-کسی کا بہلا کرنا۔ ۳-خوبصورت

کرنا۔ ۴-خوش کرنا۔

۱ مَبر (ر مَبر) ۱-اچھا۔ ۲-خوبصورت۔ ۳-خوش۔

۴-خوشحال۔ ۵-خوشنما۔

مَبر م ۱-بہلائی۔ ۲-عمدہ چیز۔ ۳-عمدہ حصہ۔ ۴-مال۔

۵-خوبصورتی۔ ۶-خوشی۔ ۷-خوشحالی۔

۲ مَبر م ۱-خوبی۔ ۲-خوشحالی۔

مَبر ت ۱-بہلائی۔ ۲-مال۔ ۳-خوشحالی۔

مَبر قَل ۱-مروڑنا۔ ۲-بُنا۔ ۳-پیچش ہونی۔ ۴-فاقہ کرنا۔

مَبر ت فاقہ۔

مَبر م بُنی ہوئی چیز۔

مَبر قَل-لیپنا۔

نَفْعَل - لپا جانا.

מִיחַ מ כہگل.

מִחֹזַת ת (صیغہ جمع) گردے (کیونکہ چربی سے گویا لپے ہوئے ہیں).

מִחְפָּה ———— מור.

מורל قَل - لمبا ہونا. [پھیکنا.

مُفْعِل ۱ - لمبا کرنا. ۲ - ہاتھ لمبا کر کے کسی چیز کو دور مَفْعَل ۱ - لمبے ہاتھ سے دور پھیکا جانا. ۲ - زمین پر لمبا پڑنا.

پلپیل - لمبے ہاتھ سے دور پھیکنا.

מִלְפָּה ת لمبے ہاتھ سے دور پھیکا جانا.

מורف گھیرنا.

מִפְפָּה (مَفْپَفہ کی عوض) ت ایک قسم کا فیتہ جو ہاتھ یا پیشانی پر باندھا جاتا تھا.

مور گھیرنا.

۱ مور م ۱ - احاطہ. ۲ - سلسلہ.

מִרְה ת ۱ - احاطہ. ۲ - قلعہ. ۳ - خانہ بدوشوں کا خیمہ گاہ.

۲ مور ———— צور.

מרעל قَل - شکار پکڑنے کے لئے اُر آنا.

מִרַת ———— מود.

מחה پعیل - قاننا.

מחון ———— מחن.

מחורים ———— مחר.

מחوت ———— موح.

ماحن قَل - پیسنا.

محر م چکي.

محر ت چکي.

محر ت (صيغه جمع) دآرهيں.

محر دينا.

محر م (صيغه جمع) بواسير.

محر ————— مور.

محر (ر م) م ۱- کيچر. ۲- مٿي.

محر پعليغ ۱- کيچر نکالنا. ۲- چهار دالنا.

محر م چهارو.

محر ————— مور.

محر ————— مور.

محر قل ۱- تانکنا. ۲- برے داغ والا کرنا.

محر فعل- تانکا جانا.

محر تازه هونا.

محر اور محر م بهير کا بچہ.

محر ————— مور.

محر سينچنا.

محر م اوس.

محر قل- چھانا.

محر پيعيل- پاتنا.

محر هفيعيل- سایہ تلے آرام کرنا.

محر اور ممحر قل- ناپاک هونا.

محر فعل- اپنے تئیں ناپاک کرنا.

محر پيعيل ۱- ناپاک کرنا. ۲- ناپاک تھراانا.

محر فعل- ناپاک هونا.

הִתְפַּעֵיל - اپنے تئیں ناپاک کرنا۔

הִתְפַּעֵיל - اپنے تئیں ناپاک کرنا۔

מפח נاپاک۔

מפח اور מפח ת ناپاکی۔

ממך قُل - چھپانا۔

נפעל - چھپنا۔

הפעיל - چھپانا۔

מממך מ ۱ - چھپا ہوا خزانہ۔ ۲ - گرا ہوا خزانہ۔

۳ - تہ خانہ۔

מפח מ توکری۔

מפח פעיל - میلا کرنا۔

מפח הפעיל - گمراہ کرنا۔

מפעל قُل ۱ - چکھنا۔ ۲ - مزہ جاننا۔

פעיל - چکھانا۔

מפעל م ۱ - مزہ۔ ۲ - تمیز۔ ۳ - عقل۔ ۴ - فتویٰ۔ ۵ - فرمان۔

מפעל م ۱ - مزہ۔ ۲ - فتویٰ۔ ۳ - مقدمہ۔ ۴ - فرمان۔

۵ - حساب۔ ۶ - دل۔

מפעלים מ (صیغہ جمع) مزہ دار کھانا۔

۱ מפח פועל - چھدنا۔

۲ מפח قُل - لادنا۔

מפח ————— מפח۔

۱ מפח פעיל - تاننا۔

מפח מ ۱ - ہتھیلی۔ ۲ - بالشت۔ ۳ - عمارت میں

ایسا نکلا ہوا پتھر جس پر شہتیر تیکا جائے۔

۲ מפח פעיל - ہتھیلی پر لئے پھرنا۔

مفحیم م (جمع) هتهیلی پر لیا جانا.

مفح م بالشت.

مفحک ت عورتوں کی چادر.

مفل قل ۱- تانکنا. ۲- جھوت موت بنانا.

مفسر م گورنر. (ماخذ ژند).

مفک قل- نازک خرامی کرنی.

مف م ۱- بچہ. ۲- عیال و اطفال.

مفر ————— ۲ صفر.

مفنا قل- موتا ہونا.

مرد قل ۱- دھکیلنا. ۲- نکال دینا. ۳- پے درپے ہونا.

مردہ تازہ ہونا.

مردی تازہ.

مردم ————— مردم.

مردہ هفعلیل- لادنا.

مرد م بوجہ.

مردی ————— مردہ.

مردم اور مردم ۱- آغاز. ۲- اب تک نہیں. ۳- اُس سے پیشتر کہ.

بمردم اور بمردم اُس سے پیشتر کہ.

مرف قل ۱- تور لینا. ۲- پہار ڈالنا.

نفعل- پہارا جانا.

یعل- پہارا جانا.

هفعلیل- کھلانا.

مرف تازہ تور ہوا.

مرف م ۱- تازہ توری ہوئی پتی. ۲- شکار. ۳- طعام.

مرفہ م پہارا ہوا جانور.

۶

יֵאָב قُل - آرزو مند ہونا۔

יָאָה قُل - پہننا۔

יָאָر ————— یَآَر۔

۱. יֵאָב نִפְעַל ۱ - بیوقوفی کرنی۔ ۲ - بیوقوف بننا۔

۲. יֵאָב הִפְעִיל ۱ - چاہنا۔ ۲ - اپنے ذمہ لینا۔ ۳ - راضی ہونا۔

یَآَر یا יָאָر م (بصیغہ واحد) ۱ - دریاے نیل۔ ۲ - اور کوئی

دریا۔ (ایک ہی مقام میں ہے)۔

(بصیغہ جمع) دریاے نیل کی شاخیں۔

(ماخذ مصری)۔

יֵאָשׁ נִפְעַל ۱ - ناامید ہونا۔ ۲ - باطل ہونا۔

پَعِیل - ناامید کر دینا۔

יָבֹב پَعِیل - چلانا۔

יָבֹל ————— یָבֹל۔

۱. יָבֹל قُل ۱ - بہنا۔ ۲ - چانا۔

הִפְעִיל ۱ - چلانا۔ ۲ - دھوم دھام سے پہنچانا۔

۳ - پیدا کرنا۔

הִנְפִיל ۱ - پہنچایا جانا۔ ۲ - خصوصاً دھوم دھام سے۔

יָבֹל اور יָבֹל اور יָבֹל یا יָבֹל م دریا۔

یָבֹל م حاصل (خصوصاً زمین کا)۔

יָבֹל م ۱ - بارش۔ ۲ - آتھواں مہینا۔ (جس میں فلسطین

کی طرف بارش ہوتی ہے)۔ ۳ - نباتات۔ ۴ - تہ۔

یָבֹל جس میں سے پیپ نکلتی ہو۔

مبول م فوج کا طوفان.

یبل ت ۱-نباتات. ۲-آبادی. ۳-دُنیا.

۲ یبل خوش ہونا.

یبل یا یبل م اور ت ۱-خوش آوازی. ۲-خوش آواز ترئی.

۳-آزادی کا سال جو ہر پچاسواں برس

ہوتا تھا اور جس کی خبر خوش آواز

ترئیوں سے دیجاتی تھی.

۲ یبل م دیور جیتھ.

یبل پعیل-مرے ہوئے بھائی کی بیوی سے شادی کرنی.

یبل ت ۱-بھوج. ۲-دیورانی جتھانی.

۱ یبل قل-سوکھنا.

پعیل-سُکھانا.

ہفعیل ۱-سُکھانا. ۲-سوکھنا. ۳-نیست ہونا.

یبل خشک.

یبل اور یبل ت خشکی.

۲ یبل ہفعیل ۱-شرمندہ کرنا. ۲-شرمندہ ہونا. ۳-شرم

انگیز کام کرنا.

۱ یبل قل-ہل جوتنا.

یبل م کھیت.

۱ یبل قل-غمگین ہونا.

پعیل-غمگین کرنا.

ہفعیل-غمگین کرنا.

نفعل-غمگین ہونا.

یبل م غم.

یبل ت غم.

۱ یدہ قل-هتئا.

هفعل-هتئا.

یدع | یدع | یدع | ————— | یدع.

یدع قل ۱-محنت کرنی. ۲-تهکنا.

پعيل-تهکنا.

هفعل-تهکنا.

یدع اور یدع تهکا هوا.

یدع م ۱-محنت. ۲-محنت کا حاصل. ۳-دولت.

یدع یا یدع ث ماندگی.

یدع م محنت کا حاصل.

۱ یدر دھیر کرنا.

یدر م دھیر.

۲ یدر قل-دَرنا.

یدر دَرنیوالا.

יד ث ۱-هاتھ. ۲-هتکل. ۳-چول. ۴-دُھری. ۵-زور.

۶-مدد. ۷-مار. ۸-پاس. ۹-طرف. ۱۰-کنارہ.

۱۱-کنگنی. ۱۲-جگہ. ۱۳-حصہ. ۱۴-چند (جیسے

دوچند میں ہے). ۱۵-ستون نشان. ۱۶-رستہ

بتانیوالا ستون وغیرہ.

ידא اور یدہ قل-دالنا.

پعيل ۱-پھیکنا. ۲-نکال دینا.

هفعل ۱-هاتھ بڑھا کر دکھانا. ۲-اقرار کرنا.

۳-شکرگذاری کرنی.

هثفعل ۱-اپنے قصور کا اقرار کرنا. ۲-شکر

گذاری کرنی.

תודה ת ۱-إقرار. ۲-شکرگذاری. ۳-شکرگذاری کی قربانی. ۴-شکرگزاروں کی جماعت.
תודה ת شکرگذاری کا گیت.

דת ת ۱-فرمان. ۲-قانون. ۳-مذهب.
דתבר מ قانون داس. (דת اور فارسی لفظ ور سے).
۱ یدد پیار کرنا.

ידد پیارا.

ידידות یا ידידות ת پیاری.

۲ یدد قل-دالنا.

ידה ————— ید۴.

ידע قل ۱-جاننا. ۲-جان لینا. ۳-دریافت کرنا.
۴-کسی سے ہم بستر ہونا. ۵-کسی کی طرف توجہ کرنی.
[کرنا.]

נפעל ۱-معلوم ہونا. ۲-سکھایا جانا. ۳-اپنے تئیں ظاہر پھیل-جتانا.

یعل-پہچانا جانا.

پوعل-جتانا.

هפעיל ۱-جتانا. ۲-سکھانا.

هפעل-معلوم ہونا.

هتפעיל-اپنے تئیں ظاہر کرنا.

ידלני מ ۱-دانا آدمی. ۲-دیووں کے ذریعہ سے خبریں بتانے والا. ۳-ایسا دیو.

דע م ۱-علم. ۳-راے.

דעה ת جاننا.

דעת ת ۱-علم. ۲-دانش.

مَدَع اور مَدَع یا مَدَع ۱-علم. ۲-عقل. ۳-دل.
مَدَوَع (مَدَا یَدَوَع کی عوض) کیوں.
مَدَوَع اور مَدَوَع یا مَدَع م جان پہچان مرد.
مَدَوَع ت ت جان پہچان عورت.

یہا ————— ہوا.

یہا قَل-۱-دینا. ۲-سونپ دینا. ۳-تہہرانا. ۴-رکھنا.
ہتّیعیل-سونپا جانا.

یہا م سونپی ہوئی چیز.

یہا چلو.

یہا م نذر.

یہا حضرت یعقوب کا چوتھا بیٹا.

یہا ہتّیعیل-یہودی بننا.

یہا اور یہا م یہودی.

یہا ت یہودن.

یہا یہودی زبان میں.

یہا م مُلک یہودیہ.

یہا ————— ہوا.

یہا ————— یہا.

یہا ————— ہاں.

یہا شیخی کرفی.

یہا شیخی باز.

یہا ————— ۱ یہا.

یہا ————— ۲ یہا.

یوم گرم ہونا.

یوم م (جمع) گرم پانی کے چشمے.

یوم م (جمع یومیم) بصیغہ واحد. ۱-دن. ۲-روز.
 بصیغہ جمع. ۱-چند روز. ۲-سال.
 دیوم ۱-آج. ۲-اسوقت. ۳-اسوقت.
 دیوم ۱-اس وقت. ۲-اس وقت.
 یوم ۱-دن کو. ۲-دن کو آنیوالا.

یون ابلنا.

۱۱ م چکنی متی.
 ۱۲ م ۱-مے. ۲-مستی.
 یونہ ت فاختہ. (ماخذ مشتبه).
 دیونیم م (جمع) فاختاؤں کی بیت (دبا سے).
 یونک | یونکت ——— یونک.
 یونر ——— یونر.
 یونہ ——— یونہ.
 یونر | یونرت ——— یونر.

یون بہنا.

۱۳ م اور یونہ ت پسینا.
 یونر قل ۱-ایک ہونا. ۲-اکتھا ہونا.
 یونر یونر ——— یونر.
 ۱ یونر م یگانگی.
 ۲ یونر ۱-اکتھے. ۲-سب کے سب. ۳-بالکل.
 ۴-مطلق.
 یونر اور یونر ۱-اکتھے. ۲-آپس میں. ۳-ایک
 ہی وقت.
 یونر ۱-اکیلا. ۲-اکلوتا. ۳-وحید.
 یونر ——— یونر.

יחל

قل-صبر کرنا۔

پعیل ۱- اُمید آمیز انتظار کرنا۔ ۲- اُمید بندھانی۔

هفعیل-انتظار کرنا۔

نفعل-صبر کرنا۔

יחיל صابر۔

תוחלת ת صبر آمیز انتظار۔

יחם

قل ۱- گرم ہونا۔ ۲- گرمی معلوم ہونی۔

پعیل ۱- گرم ہونا۔ ۲- شہوت سے مست ہونا۔

۳- پیت میں لینا۔

חמה اور חמה اور חמה ت ۱- گرمی۔ ۲- غصہ۔

۳- زھر۔

יחמר ————— חמר۔

יחק

ننگے پانو چلنا۔

יחק ننگے پانو۔

יחר

قل-تاخیر کرنی۔

هفعیل-تاخیر کرنی۔

יחש

م خاندان۔ (جو پشت در پشت سے چلا آتا ہو)۔

חש هتپعیل-اپنا نام نسب نامہ میں لکھوانا۔

התיחש מ نسب نامہ۔

יטב

قل ۱- اچھا ہونا۔ ۲- خوش ہونا۔

هفعیل ۱- کوئی کام اچھی طرح سے کرنا۔ ۲- سلوک

کرنا۔ ۳- خوشی منانی ۴- سنوارنا۔ ۵- اچھا

معلوم ہونا۔

מיטב م اچھے سے اچھا حصہ۔

יין ————— יין۔

יבח

قَل ۱- سامنے ہونا۔ ۲- ظاہر ہونا۔
هَفْعِيل ۱- ظاہر کرنا۔ ۲- ثابت کرنا۔ ۳- قائل کرنا۔
۴- دانتنا۔ ۵- تنبیہ کرنی۔ ۶- فیصلہ کرنا۔
۷- بحث کرنی۔

هَفْعَل- سزا پانی۔

نَفْعَل ۱- قائل ہونا۔ ۲- مباحثہ کرنا۔

هَثِيْعِيل- مباحثہ کرنا۔

תודקה اور תודקה ת ۱- ثبوت۔ ۲- قائل کرنا۔

۳- ملامت۔ ۳- تنبیہ۔

יבד

قَل ۱- سکنا۔ ۲- سہہ سکنا۔ ۳- سمجھ سکنا۔
۴- غالب ہونا۔

هَفْعَل ۱- سکنا۔ ۲- سہہ سکنا۔ ۳- سمجھ سکنا۔
۴- غالب ہونا۔

הַיְכָל מ اور ת ۱- محل (گنجائش کے سبب)۔ ۲- ہیکل۔

۳- خصوصاً ہیکل کا درمیانی حصہ۔ ۴- بیتخانہ۔

יבד

قَل ۱- جننا۔ ۲- اندے دینا۔ ۳- جنانا۔ (باپ کا)۔
نَفْعَل- پیدا ہونا۔

پَعِيل- جنانا۔ (دائی کا)۔

پَعَل- پیدا ہونا۔

هَفْعِيل ۱- جنانا۔ (کسی کا)۔ ۲- اگوانا۔

هَفْعَل- پیدا ہونا۔

هَثِيْعِيل- اپنی پیدائش لکھوانی۔

יָלַד מ ۱- فرزند۔ ۲- لڑکا (باعبار عمر)۔ ۳- جوان۔

יָלַד ת لڑکی۔

יָלַד ת ۱- جوانی۔ ۲- جوانوں کی جماعت۔

یلود پیدا ہوا (مولود).

یلید پیدا ہوا (مولود).

مولדות ت ۱-پیدائش. ۲-زادبوم. ۳-اولاد. ۴-خاندان.
(جو پشت در پشت چلا آتا ہو).

مولדות ت (جمع) ۱-خاندانها. ۲-تواریخ. ۳-پیدائش.

یلد یہ دلد کا بالکل مرادف ہے.

یللا ہفعلیل ۱-واویلا کرنا. ۲-لکارنا.

یللا م اور یللا ت واویلا.

موللا م واویلا کرانیوالا.

یلع قل-بے سوچے سمجھے بولنا.

یلک چمتنا.

یلکت ت زخم کا انگور.

یلک چاتنا.

یلک م ایک قسم کی تدی.

یلکوت ——— لکت.

یم (جمع یمیم) م ۱-سمندر. ۲-کوئی بڑا دریا. ۳-مغرب

(کیونکہ کنعان کے مغرب کی طرف سمندر ہے)

یمیم ——— یم.

یمین م اور ت ۱-داهنی طرف. ۲-داهنا ہاتھ. ۳-دکھن

یمین اور یمین داهنا.

یم ہفعلیل ۱-داهنی طرف جانا. ۲-اپنے داهنے ہاتھ

کو کام میں لانا.

میم م ۱-دکھن طرف. ۲-دکھنی ہوا.

یمر ہفعلیل-بدل دینا.

ہتعیل-اپنا بدلا پانا.

یمنش هفعیل-تتولوانا.

ینہ قل-ظلم کرنا.

هفعیل ۱-ظلم کرنا. ۲-ظلم کر کے نکال دینا.

ینیکہ ————— ینک.

ینک قل-چوسنا.

هفعیل ۱-چسانا. ۲-خصوصاً اپنا دُود پلانا.

یمنک م اور یمنک اور ینیکہ ت کونیل.

مینک یا مینک ت اپنا دُود پلانیوالی.

ینشورہ | ینشورہ ————— ینشورہ.

یسر قل ۱-کسیکی بُنیاد دالنی. ۲-قائم کرنا. ۳-مقرر کرنا.

یفعل ۱-کسی کی بُنیاد پرنی. ۲-اکتھے بیٹھنا.

۳-آپس میں مشورہ کرنا.

یعیل ۱-کسی کی بُنیاد دالنی. ۳-مقرر کرنا.

یعل-کسی کی بُنیاد پرنی.

هفعل ۱-کسی کی بُنیاد پرنی. ۲-خوب قائم ہونا.

یسور م اور یسورہ ت بُنیاد.

یسر م آغاز.

موسر اور موسر م ۱-بُنیاد. ۲-بُنیاد کا دالنا.

موسرہ ت ۱-بُنیاد. ۲-تقرر.

مسر م بُنیاد.

سور م ۱-بیٹھنا. ۲-مجلس. ۳-مشورہ. ۴-راز.

۵-جان پہچان.

یسور ————— یسر.

یسور ————— سور.

یسر قل-دالا جانا.

یسر قل اور ہفعل ۱- برہانا. ۲- برہنا. ۳- کوئی کام پھر

کرنا. ۴- کوئی کام آور کرنا.

نفع ۱- برہایا جانا. ۲- برہنا. ۳- ملنا. ۴- اور ہونا.
ہفعل- برہایا جانا.

یسر قل پعیل اور ہفعل ۱- سیدھا کرنا. ۲- تعلیم دینی.

۳- تربیت کرنی. ۴- تنبیہ کرنی.

نفع ۱- تنبیہ قبول کرنی. ۲- عبرت پکرنی.

یسر م تنبیہ کرنیوالا.

میسر م ۱- تربیت. ۲- تنبیہ. ۳- عبرت انگیز بات.
۴- تعلیم.

میسر تربیت.

یعد ————— یسر

یعد قل ۱- مقرر کرنا. ۲- کسی عورت سے منگنی کرنی.

نفع ۱- باہم ملنے کی جگہ اور وقت مقرر کرنا.

۲- مقرری وقت اور جگہ ملنا. ۳- ملنا.

ہفعل- مقرری جگہ اور وقت کے لئے طلب کرنا.

ہفعل ۱- مقرر ہونا. ۲- متوجہ ہونا.

میسر م ۱- مقرری وقت. ۲- عید. ۳- عید کی قربانی.

۴- زمانہ. ۵- ملاقات. ۶- مجلس. ۷- مجلس

کا مکان.

میسر م ۱- مجلس. ۲- غول.

میسر م ۱- مجلس. ۲- غول.

میسر م ۱- مقرری پناہ گاہ.

یعد م ۱- مجلس. ۲- جماعت. ۳- گھرانا. ۴- غول.

یعد قل- اُٹھا لیجانا.

١٤٢ م كفچہ یا پھاوڑا۔

١٤٢ ————— ١٤٢۔

١٤٢ نَفْعَل ١- زور آور هونا۔ ٢- گردن کش هونا۔

١ ١٤٢ قَل-پہنا نا۔

٢ ١٤٢ ————— ١٤٢۔

١٤٢ قَل ١-چرہ نا۔ ٢-مفید هونا۔

١٤٢ هَفْعِيل ١-مفید هونا۔ ٢-ترقي ديني۔ ٣-فائده اُتہا نا۔

١٤٢ م اِيک قسم کا پهاڑی بکرا۔

١٤٢ ث اِيک قسم کي پهاڑی بکري۔

١٤٢ م ١-بيفائدي۔ ٢-خرابي۔ ٣-خراب آدمي۔

١٤٢ کھاؤ هونا۔

١٤٢ اور ١٤٢ ماده شتر مرغ۔

١٤٢ ————— ١٤٢۔

١٤٢ قَل-تہکنا۔

١٤٢ هَفْعَل-تہکنا۔

١٤٢ تہکا هوا۔

١٤٢ م تيزروي۔

١٤٢ ث (جمع) ١-تکان۔ ٢-تيزروي۔ ٣-محنت۔

١٤٢-چرہائي۔

١٤٢ (ر ١٤٢) قَل ١-صلاح ديني۔ ٢-مشورہ کرنا۔ ٣-تدبير

کرنی۔ ٤-خبر ديني۔

١٤٢ نَفْعَل ١-صلاح لينی۔ ٢-آپس ميں مشورہ

کرنا۔ ٣-صلاح ديني۔

١٤٢ هَفْعِيل-آپس ميں مشورہ کرنا۔

١٤٢ ث تدبير۔

מוצאָה ט ۱-خروج. ۲-پایخانہ.
מוצאָה ט ۱-خروج. ۲-نکلنے کی جگہ. ۳-تمام
ہونے کی جگہ.

זצאָה ט بیت.

צאָה ט گوہ.

צאָצאים م (جمع) ۱-نباتات. ۲-اولاد.

צאָה ט ۱-گوہ. ۲-کسی طرح کا میل.

צאָہ گوہ میں بھرا ہوا.

נייצאָہ تمام.

יצב قل ۱-کھڑا کرنا. ۲-قائم ہونا. ۳-سیج ہونا.

پعیل-تحقیقات کرنی.

ہٹپعیل ۱-اپنے تئیں کھڑا کرنا. ۲-کھڑا ہونا.

۳-کھڑا رہنا.

יצב ۱-قائم. ۲-سچا.

יצב قل-کھڑا ہونا.

ہفعیل ۱-کھڑا کرنا. ۲-ٹھہرانا. ۳-رہنے دینا.

ہفعל-رہنے دیا جانا.

יצדָר ————— צהר.

יצו ————— יצע.

יצע قل-بچھانا.

ہفعیل-بچھانا.

ہفعל-بچھنا.

יצו اور יצו م ۱-بچھونا. ۲-پلنگ. ۳-منزل (مکانکی)

۴-کوٹھریوں کا مجموعہ.

מצע م بچھونا.

يکد ت سوزش.

يکد م سوزش.

مؤکد م ۱-سوزش. ۲-لکتي.

مؤکد ت انگيتهي.

يکد فرمانبردار هونا.

يکد ت فرمانبرداري.

يکد ————— کوم.

يکد | يکد ————— يکد.

يکد ————— يکد.

يکد قل ۱-اکهيز ليا جانا. ۲-چرھنا (پتھ ګا). ۳-کسيګا

دل کسي سے پھر جانا.

هفعليل-پھانسي ديني.

هفعل-پھانسي پاني.

قل-جاګنا.

يکد

يکد

قل ۱-ګراں قدر هونا. ۲-معزز هونا. ۳-عزيز هونا.

هفعليل-شان و نادر کرنا.

يکد ۱-ګراں قدر. ۲-معزز. ۳-عزيز. ۴-رونق دار.

۵-شان و نادر.

يکد م ۱-ګراں قدري. ۲-عزت. ۳-رونق. ۴-قيمت.

يکد ۱-پيارا. ۲-معزز.

يکد قل ۱-پرندهوں کے لئے پھندے لگانے. ۲-پھندے لگانے.

فعل-پھندے ميں پھنسا.

يکد اور يکد م چريمار.

يکد پھنسا هوا.

مؤکد م پھندا.

ירא قَل-دَرنا۔ [هونا۔

نَفَعَل ۱-دَرگا باعث هونا۔ ۲-دَرَاؤنا هونا۔ ۳-عجیب
پَعِيل-دَرانا۔
یرا دَرنیوالا۔

یرا ت ۱-دَر۔ ۲-دَرنا۔
موردا اور موردا ت ۱-دَر۔ ۲-دَرگا باعث۔ ۳-دَرَاؤنا کام۔
یرب ————— یرب۔

یرد قَل ۱-اُتَرنا۔ ۲-دَهلنا۔ ۳-بَہنا۔ ۴-گِر پَرنا۔
هَفَعِيل ۱-اُتارنا۔ ۲-اُتار دینا۔ ۳-گرا دینا۔ ۴-بہا
دینا۔ ۵-نیچے لانا یا پہنچانا۔
هَفَعَل-اُتارا جانا۔

موردا م ۱-اُتار۔ ۲-دروازہ پر تنگی ہوئی پھول بونٹے
کی کوئی چیز۔

یردا قَل ۱-پہینکنا۔ ۲-دَالنا۔ ۳-سینچنا۔

نَفَعَل-تیر وغیرہ سے مارا جانا۔
هَفَعِيل ۱-دَالنا۔ ۲-خصوصاً تیر وغیرہ مارنا۔ ۳-سینچنا۔
۴-ہاتھ برہانا۔ ۵-دکھانا۔ ۶-سکھانا۔

یردا م اول برسات۔

موردا م ۱-تیر انداز۔ ۲-اول برسات۔ ۳-اُستاد۔

توردا ت اور ۳ تور م ۱-تعلیم۔ ۲-شریعت۔ ۳-توراة۔

یردا قَل-دَر جانا۔

یروم ————— ۲ یرم۔

یرح م چاند۔

یرح اور یرح م مہینا۔

یرم قَل ۱-پتک دینا۔ ۲-ہت جانا۔

יִרְיָב ———— רִיב.

יִרְיָה ———— ירע.

יִרְדָּ ת רان.

יִרְדָּה ת (واحد میں) ۱-ران. ۲-پیچھا.

(تثنیہ میں) ۱-پیچھا. ۲-اندرونی حصہ.

یرع قَل ۱-کانپنا. ۲-شور و غل کرنا. ۳-بُرا ہونا.

۴-بُرا معلوم ہونا. ۵-ناخوش ہونا.

یִرְיָה ت پردہ.

۱ یرک قَل-تھوکنا.

۲ یرک سرسبز ہونا.

یرک م ۱-سبزی. ۲-خصوصاً ساگ پات.

یرک م سبزی.

یرکو م ۱-سبزی. ۲-زرد روئی. ۳-لیندھا (اناج کے

لئے ایک قسم کی آفت).

یروک م سبزی.

یروک م زردی.

یرن قَل ۱-کسی چیز پر قابض ہونا. ۲-پہلے مالک کو

نکال دینا. ۳-میراث میں لینا. ۴-وارث ہونا.

فَعَلَ ۱-اپنی ملک سے نکالا جانا. ۲-مُفلس ہونا.

پَعِل-قبضہ میں لانا.

مَفْعِل ۱-قابض کرنا. ۲-مالک کو نکال دینا.

۳-بے میراث کر دینا. ۴-مُفلس کر دینا.

۵-میراث میں لینا.

یرشہ اور یرشہ ت میراث.

مורש م اور مورשہ ت میراث.

תירש یا תירוש מ נئی مے (کیونکہ جادی آدمی کو
بیلخود کر دیتی ہے)۔

رشت ت جال۔

ישם قل ۱-رکھنا۔ ۲-رکھا جانا۔

یش اور یش اور یش (و یش) ۱-ہستی۔ ۲-حقیقت۔ ۳-ہے۔
ہیں۔ ہو۔

ישב (و یش) قل ۱-بیٹھنا۔ ۲-بیٹھا رہنا۔ ۳-رہنا۔
۴-بشنا۔ ۵-بسایا جانا۔ ۶-نزدیک رہنا۔
نفعل-بسایا جانا۔

پعیل-بتھانا۔

هفعیل ۱-بتھانا۔ ۲-بسانا۔ ۳-کسی عورت
سے شادی کرنی۔

מושב م ۱-نشستگاہ۔ ۲-مجلس۔ ۳-مسکن۔ ۴-باشندوں
کا مجموعہ۔ ۵-جگہ۔

תושב م ۱-باشندہ۔ ۲-پردیسی۔

۱-שיבה ت باشش۔

۲-שבת ت ۱-بیٹھنا۔ ۲-بیٹھنے کی جگہ۔ ۳-جگہ۔
ישזה کھڑا ہونا۔

תושבה ت ۱-کھڑا کرنا۔ ۲-مدد۔ ۳-تدبیر۔
۴-دانش۔

ישועה ————— ישع۔

ישח ————— שחה۔

ישם هفعیل-برہانا۔

یشیمون | یشیمہ ————— یشم۔

یشیش ————— یشش۔

دشتم قل-ویران هونا.

دشتم م صحرا.

دشتم ت بربادي.

دشتم قل ۱-تهک جانا. ۲-سو جانا. ۳-سویا رهنا.

دشتم فعل ۱-سوکھ جانا. ۲-پُرانا هونا.

دشتم یعیل-سلانا.

دشتم سوتا هوا.

دشتم پُرانا.

دشتم اور نشد اور نشد ت نیند.

دشتم قل-چهوتنا.

دشتم یعیل ۱-چهرانا. ۲-بچانا. ۳-نجات دینی.

دشتم فعل ۱-بچنا. ۲-نجات یافته هونا.

دشتم اور یسلا م ۱-چھتکارا. ۲-نجات. ۳-نجات دینی.

دشتم ت نجات.

دشتم ت نجات کا کام.

دشتم اور نشد م زبرجد. (ماخذ مشتبه).

دشتم قل ۱-سیدھا هونا. ۲-سیدھا چلنا. ۳-درست هونا.

دشتم یعیل ۱-سیدھا بنانا. ۲-سیدھا چلانا. ۳-درست

تھهراانا. ۴-هموار کرنا.

دشتم یعل-هموار کیا جانا.

دشتم یعیل ۱-سیدھی راه بنانی. ۲-هموار کرنا.

دشتم ۱-سیدھا. ۲-درست. ۳-هموار.

دشتم م ۱-سیدھا پین. ۲-درستی.

دشتم ت سیدھا پین.

دشتم م سیدھا آدمی.

میشور م ۱-درستی. ۲-ہموار میدان.
میشور م ۱-سیدھا پن. ۲-درستی. ۳-صلح.
یہ سر سفید ہونا.
یہ اور یہ م بُدھا آدمی.

یہ ——— ا ات.

یہ ——— یب.

یہ پایدار کرنا.

یہ م اور ت ۱-گھونٹا. ۲-میخ. ۳-بیلچہ.

یہ ——— یتم.

یہ ——— تور.

یہ مارنا.

توتہ م مگر.

یہ ——— یہ.

یہ تنہا ہونا.

یہ م یتیم.

یہ پایدار ہونا.

ایتن ۱-پایدار. ۲-بارہوں ماسی (بارہ مہینے بہنے
والی). ۳-زور آور. ۴-سخت.

یہ قل ۱-زیادہ ہونا. ۲-بچنا. ۳-غالب ہونا.

ہفعل ۱-زیادہ دینا. ۲-بچانا. ۳-غالب ہونا.

فعل ۱-بچنا. ۲-باقی رہنا. ۳-غالب ہونا.

یہ یا یہ م ۱-بقیہ. ۲-نفع. ۳-زیادہ. ۴-سوا.
۵-چونکہ.

یہ یا یہ ت ۱-بقیہ. ۲-کسی چیز کا

ناکارہ حصہ. ۳-جہلی.

یتیر خاص.

یتیرہ ت نہایت.

یتیر ۱-زیادتی. ۲-بقیہ. ۳-خصوصیت. ۴-خاص

چیز. ۵-رسی (کیونکہ اکثر زیادہ ہوتی ہے).

یتیرہ ت بقیہ.

یتیرہ م ۱-نفع. ۲-فوقیت.

میتیر م ۱-رسی. ۲-خصوصاً چلہ.

موتیر م ۱-زیادتی. ۲-فوقیت.

ب

ب ——— بون.

کاب قل ۱-درد کرنا. ۲-غمگین ہونا.

ہفعیل ۱-دکھ دینا. ۲-خراب کرنا.

کاب م ۱-درد. ۲-غم.

مکاب یا مکاب م درد.

کابہ نفعل-أداس ہونا.

ہفعیل-أداس کرنا.

کابہ أداس.

کار ——— ۱ کور.

کاب گول کرنا.

کوکب (کوکب کی عوض) م کوکب.

کاب قل ۱-بہاری ہونا. ۲-معزز ہونا. ۳-شدت سے ہونا.

۴-سست ہونا. ۵-سخت ہونا.

پعیل ۱-کسیکی عزت کرنی. ۲-سخت کرنا.

پُعل-معزز ہونا۔

ہفَعِيل ۱-بھاری کر دینا۔ ۲-عزت دینی۔ ۳-عزتدار ہونا۔ ۴-سست کرنا۔ ۵-سخت کرنا۔

نَفَعَل ۱-معزز ہونا۔ ۲-اپنی عزت ظاہر کرنی۔ ۳-شدت سے ہونا۔

ہثَفِيل ۱-فخر کرنا۔ ۲-اپنے تئیں بڑھانا۔

۱ دَبِد ۱-بھاری۔ ۲-بڑا۔ ۳-مشکل۔ ۴-سست۔

۲ دَبِد م جگر (کیونکہ پیت کے اعضا میں یہ بھاری ہوتا ہے)۔

دَبِد (ث دَبِدَا) ۱-جلالی۔ ۲-بیش قیمت۔

دَبِد م ۱-بھاری پن۔ ۲-شدت۔ ۳-بڑائی۔ ۴-سختی۔ دَبِدَا ت دشواری۔

دَبِد م اور ت ۱-عزت۔ ۲-جلال۔ ۳-باعثِ فخر۔

دبہ قل-بُجھنا۔

پَعِيل-بُجھانا۔

دَبِر | دَبِر ————— دبر۔

دبل باندھنا۔

دَبِل م بیڑی۔

دربل پَعِيل-پہنا۔

پُعل-مُلَبَس ہونا۔

دَبِلَا ت اوپر کا کپڑا۔

دبہ قل اور پَعِيل ۱-روندنا۔ ۲-کپڑے دھونا۔

پُعل اور هُفَعَل-دھویا جانا (کپڑونگا)۔

دَابِس م دھوبی۔

دبہ گول اور بلند ہونا۔

دوبلے م خود.

دبر قل ۱-بتنا. گونتھنا. ۲-مضبوط ہونا. ۳-دائم ہونا. ۴-بڑا ہونا.

ہفعیل-برہانا.

دبر ۱-دیر سے. ۲-اس سے پیشتر.

دبر ۱-بڑا. ۲-بہت.

دبرہ ث ایک خاص فاصلہ کا نام.

دبرہ ث چھلنی.

دبر م بُنی ہوئی گدی.

مدبر م کثرت.

مدبر م جالی.

مدبر م ایک قسم کا موتا کپڑا.

دبش ۱-روندنا. ۲-جفتی کرنی.

دبش اور دبش م بھیڑ کا بچہ.

دبشہ اور دبشہ اور دبشہ ث بھیڑ کا مادہ بچہ.

دبش قل ۱-روندنا. ۲-قبضہ میں لانا. ۳-کسی پر جبر کرنا.

پعیل-قبضہ میں لانا.

ففعَل-قبضہ میں آنا.

دبش م پاندا.

دبش م بھٹی (جس میں دھات گویا مضمحل ہوتی ہے).

دبر ————— دبر.

دبر | دبر ————— دبر.

دبر ۱-مارنا. ۲-چنگاری نکالنی. ۳-محنت کرنی.

۴-پانی کھینچنا.

כד ט گهرا.

כیدود م چنگاري.

כددر م لعل.

כדר بیقرار هونا.

کیدور م هَلَر

כזה (ر که) ۱-اس طرح. ۲-ادهر. ۳-یهان ۴-اب.

ایکذا اور ایکہ اور آید اور دید ۱-کس طرح. ۲-کہاں.

کہہ اس اس طرح.

ایکہہ کس طرح.

کدہ قل ۱-کمزور هونا. ۲-دُهندلا هونا.

پعیل ۱-زردرو کرنا. ۲-دانتننا. ۳-زردرو هونا.

۴-اداس هونا.

کہہ ۱-دُهندلا. ۲-زردرو.

کہہ ٹ زخم کا درد کم کرنا.

کهل قل-سکنا.

کدہ قل-مقرر هونا.

کدہ (ر که) م ۱-کوئی حاکم. ۲-خصوصاً حاکم دین

یعنی کاهن.

۲ کدہ پعیل ۱-کاهن هونا. ۲-کاهن کا کام کرنا.

۳-کاهن کا سا تاج سر پر رکھنا.

کہہ ٹ کھانت یعنی کاهن کا عہدہ اور کام.

کو ————— ۲ کوه.

کوبع ————— کبع.

کوه قل-جلانا.

نفعَل-جلنا.

ڪوڙ ٿ ڄلنا (بدن ڳا).

۲ ڪو (ڪو ڪي عوض) م داغ.

ڪوڙ ٿ سوزش.

۲ ڪوڙ ڪهڪهلا هونا.

ڪو م ڪهڙڪي.

ڪوڙ ————— ڪوڙ.

ڪوڙ ————— ڪوڙ.

ڪوڙ ڦل-ماپنا.

ڦلڦل ۱-ڪسي ڪي گنجائش رڪهني. ۲-برداشت

ڪرني. ۳-سنبهالنا. ۴-پرورش ڪرني.

ڦلڦل-پرورش پاني. [ڪرني]

ڦلڦل ۱-ڪسي ڪي گنجائش رڪهني. ۲-برداشت

ڪوڙ ڏهڙ ڪرنا.

ڪوڙ ٿ ۱-ڏهڙ. ۲-ڳڙها. ۳-ٿريا.

ڪوڙ ————— ڪوڙ.

ڪوڙ ڦل-قائم هونا.

ڦلڦل ۱-قائم ڪرنا. ۲-ٿيار ڪرنا.

ڦلڦل ۱-قائم هونا. ۲-ٿيار هونا.

ڦلڦل ۱-قائم ڪرنا. ۲-مقرر ڪرنا. ۳-ٿيار ڪرنا.

۴-متوجهه ڪرنا.

ڦلڦل ۱-قائم هونا. ۲-ٿيار هونا. ۳-مقرر هونا.

ڦلڦل ۱-قائم هونا. ۲-مناسب هونا. ۳-ٿيار هونا.

ڦلڦل ۱-قائم هونا. ۲-اپڻي ٿيڻ ٿيار ڪرنا.

ڪوڙ م ايڪ قسم ڪي جهوٽي روٽي.

ڪوڙ م ٻُٽ ڪي چوڪي.

۱۔ ۱۔ قائم۔ ۲۔ سیدھا۔ ۳۔ درست۔ ۴۔ دوستی سے۔
۵۔ اُس طرح۔ ۶۔ اُس قدر۔ ۷۔ اُتنی دیر تک۔
۸۔ اُتنی دفعہ۔ ۹۔ وہیں۔

آخِر۔ ۱۰۔ اور آخری۔ ۱۱۔ اُس کے بعد۔

۱۲۔ اُس حال میں۔

۱۳۔ ۱۔ اُس سبب سے۔ ۲۔ تو بھی۔

۱۴۔ ۱۔ اُس سبب سے۔

۱۵۔ ۱۔ اُس وقت تک۔

۱۶۔ اور ۱۔ جس طرح۔ ۲۔ جس قدر۔ ۳۔ جس

وقت۔ ۴۔ مانند۔ ۵۔ لگ بھگ۔

۶۔ موافق۔ ۷۔ وقت بتانے کا حرف۔

۸۔ قدر و اندازہ بتانیوالا حرف۔

۱۷۔ اب۔

۱۸۔ ایسا۔

۱۹۔ اور وچلت وغیرہ۔

۲۰۔ ۱۔ فی الحقیقت۔ ۲۔ لیکن۔

۲۱۔ ۱۔ فی الحقیقت۔ ۲۔ صرف۔ ۳۔ بالکل۔

۴۔ تو بھی۔

۲۲۔ م۔ ۱۔ مضبوط مقام۔ ۲۔ بنیاد۔

۲۳۔ یا مبنیہ ث بنیاد۔

۲۴۔ م۔ ۱۔ حقیقت۔ ۲۔ دو پہر۔

۲۵۔ مبنیہ ث۔ ۱۔ دوستی۔ ۲۔ سچائی۔

۲۶۔ مبنیہ ث مقام۔

۲۷۔ دوس — دوس۔

۲۸۔ دور اور دُور قل۔ ۱۔ کھودنا۔ ۲۔ چھیدنا۔

کور م (جمع کوری) جلاؤ.

مکوره ٹ تلوار.

مکوره اور مکوره ٹ ۱-کھان. ۲-مبدا. ۳-پیدایش.

۲ کور پکانا.

کور م بهتی.

کیور یا کور م اور ٹ ۱-بری انگیتھی. ۲-ہاتھ پانو

دھونے کا حوض. ۳-ایک طرح کا منبر.

کور م (تثنیہ میں) ایک قسم کی دیگ.

کور ————— کور.

کوشکہ ————— کور.

کوتکت ————— کور.

کوب (ر کدب) قل-جھوت کہنا.

پعیل-جھوت کہنا.

ہفعیل-جھٹلانا.

نفعل-جھوٹا تھہرنا.

کوب م ۱-جھوت. ۲-باطل چیز.

کدب جھوٹا.

اکوب م سوکھنے والی ندی.

کور تورنا.

اکور اور اکوری ۱-سنگدل. ۲-بیرحم. ۳-مہلک.

اکوریٹ ٹ بیرحمی.

کح ————— کدح.

کدح پعیل ۱-چھپانا. ۲-انکار کرنا.

ہفعیل ۱-چھپانا. ۲-نیست کرنا.

نفعل ۱-انکار کیا جانا. ۲-نیست کیا جانا.

כחח زور کرنا.

כח یا כוח م ۱-زور. ۲-جبر. ۳-لیاقت. ۴-دولت. ۵-ایک قسم کی بڑی چھپکلی.

כחל قل-سُرمه لگانا.

כחש قل ۱-جھوٹا ہونا. ۲-گھٹنا.

پعیل ۱-جھوٹ کہنا. ۲-افکار کرنا. ۳-امید کے برخلاف تھہرنا. ۴-جھوٹ موت تابعدار بننا.

כחש م ۱-جھوٹ. ۲-دُبلاپن.

כחש جھوٹا.

כי ۱-جو. ۲-کہ. ۳-تاکہ. ۴-یہاں تک کہ. ۵-جب.

۶-اگر. ۷-چونکہ. ۸-کیونکہ. ۹-ضرور.

עו כי اور על כי اس لئے کہ.

עד כי جب تک.

כי ————— کوه.

כיד پہنسانا.

כיד م آفت.

כידון م ایک قسم کا لوہے کا تیر.

כידور ————— کدد.

כידور ————— کدر.

כין ————— کون.

כیز ————— ۲ کور.

כילی ————— کبل.

כילפה ————— کلہ.

כיסה ————— کوس.

כיס ————— کنس.

ביר ——— ۲ בור.

בישור ——— בשר.

בקה ——— כה.

בקר | בקר ——— כר.

כל ——— כלל.

۱ כלא اور ۱ כלה قل ۱-بند کرنا. ۲-روکنا. ۳-منع کرنا.
نفعَل-بند هونا.

כלא م قیدخانه.

כלאים م (صيغه تثنیه) دو الگ الگ چیزیں (گویا
ایک دوسرے سے رکي ہوئی).

כלוא اور כליא م قیدخانه.

مכלא اور مכלה ث بهیرخانه.

כלב گونتھنا.

כלوب م ۱-توکري. ۲-پنجره.

כלب م گٹا.

۲ כלה اور ۲ כלא قل ۱-تمام هونا. ۲-پورا هونا. ۳-تیار
هونا. ۴-نیست هونا. [کرنا.

پعیل ۱-تمام کرنا. ۲-تیار کرنا. ۳-نیست
پُعل-پورا هونا.

כלה تھکا ماندہ.

۱ כלה ث ۱-تمامي. ۲-نیستي.

۲ כלה اور כללה بالکل.

כלי (جمع כלים) م ۱-جو کچھ تیار ہوتا ہے. ۲-خصوصاً

برتن. ۳-پوشاک. ۴-سنگار. ۵-جهاز.

۶-آؤزار. ۷-باجا. ۸-سلیح.

כלִּיָּהּ ת ۱- گُردہ (گویا پیشاب کا ظرف). ۲- باطن.

כלִּיָּז ۱- ماندگی. ۲- نیستی.

۲ מכלִּה ת کمال.

תכלִּה ת کمال.

תכלִּית ת ۱- کمال. ۲- اِنتہا.

כלִּה | כלולת ————— כלל.

כלִּיא ————— ۱ כל.

כלִּה کامل ہونا.

כלִּח מ بُرہا یا.

כלִּיא ————— ۱ כל.

כלִּי | כלִּיָּה | כלִּיָּז ————— כל.

כלִּי ————— نکل.

כלִּיל ————— כלل.

כלִּלָּ قَل ۱- تمام کرنا. ۲- کامل کرنا. ۳- کسی کے سر پر

تاج رکھنا.

شفعیل- تمام کرنا.

כלִּ یا כל (مضاف כל اور כל) کل.

כלִּיל ۱- کامل. ۲- کل. ۳- کل سوختنی قربانی.

מכלִּל اور מכלול کمال.

מכלולִּים מ (صیغہ جمع) عُمده پوشاک.

כלִּה ת ۱- جس عورت کی منگنی ہوئی وی ہو. (کیونکہ

اُس کے سر پر تاج رکھا جاتا تھا). ۲- بہو.

כלולות ת (جمع) منگنی ہوئی وی عورت کی حالت.

כלם قَل- زخمی کرنا. [کرنا.

هتفیل ۱- ملامت کرنا. ۲- بے عزت کرنا. ۳- شرمندہ

הִשְׁתַּחֲוֶה ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔
 نִשְׁתַּחֲוֶה ۱- بے عزت کیا جانا۔ ۲- شرمندہ کیا جانا۔
 בִּלְפָּנָה اور בְּלִפְנֵי ۱- بے عزتی۔ ۲- شرمندگی۔

כלף مارنا۔

בִּלְפָּנָה کُلھاری۔

כמה ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמה ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו گول کرنا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- چھپا رکھنا۔ ۲- نمکین کرنا۔

מְכַמֵּם ۱- (جمع) خزانہ۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

כמו ۱- بے عزت ہونا۔ ۲- شرمندہ ہونا۔

دندہ پعیل ۱- کسی کی صفتیں بیان کرنی۔ ۲- اپنا لقب بیان کرنا۔ ۳- چاپلوسی کرنی۔
دنت م (جمع دنت- و دنت) ۱- نام۔ ۲- ہمنام۔ ۳- ہم خدمت۔

دندہ ————— ۱ دندہ۔

دندہ ————— دندہ۔

دندہ ————— ۲ دندہ۔

دندہ ————— نام۔

۱ دندہ قائم کرنا۔

۲ دندہ م (جمع دندہ) ۱- مقام۔ ۲- پایہ۔

دندہ ت پودا۔

۲ دندہ چٹکی لینی۔

۳ دندہ م (جمع دندہ) مچھر۔

دندہ ت مچھروں کا جھنڈ۔

دندہ قل ۱- جمع کرنا۔ ۲- چھپانا۔

پعیل- جمع کرنا۔

ہشپعیل- اورہ لینا۔

دندہ م جانگیا (جس سے اندام نہانی چھپایا جاتا ہے)۔

دندہ (دندہ کی عوض) ت ۱- پیالہ۔ ۲- ایک قسم کا حرام

پرند جس کے گلے سے پیالہ سا لٹکتا ہے۔

دندہ (دندہ کی عوض) م تھیلی۔

دندہ (دندہ کی عوض) ت انبار خانہ۔

دندہ قل- خم ہونا۔

ہشپعیل ۱- خم کرنا۔ ۲- سمیٹنا۔

نفع ۱- خم کیا جانا۔ ۲- اپنے تئیں خم کرنا۔

دنگه ت گتھري.

۱ دنگ م ۱- حضرت نوح کا ایک پوتا (کنعان). ۲- اُسکي اولاد کا مُلک. (ماخذ مشتبه).

۲ دنگ اور دنگي م سوداگر (کیونکہ کنعان کي اولاد اکثر سوداگري کرتی تھی).

دنگ قل-دھانکنا.

نفعَل-اپنے تئیں چھپانا.

دنگ ت ۱- بازو (پرنده کا). ۲- دامن. ۳- کنارہ.

دنگ تَن تَن کرنا.

دنگ م بربط.

دنگ قل-جمع کرنا.

هتپعیل-اپنے تئیں جمع کرنا.

دنگ ————— دنگ.

دس ————— دسہ.

دسہ اور دسہ م پورن ماسي (پورے چاند کا دن). (ماخذ مشتبه).

دسہ ————— دسہ.

دسہ اور دسہ قل ۱- چھپانا. ۲- دھانکنا. ۳- پہننا.

پُعل اور نفعَل-دھکنا.

هتپعیل-اپنے تئیں دھانکنا.

دسہ اور دسہ اور دس (و دسہ) م شامیانہ دار تخت.

دسوی م اور دسوت ت اور سوت م ۱- دھکنا. ۲- پوشاک.

دسوت ت تکیہ.

مکسہ اور مکسہ م ۱- دھکنا. ۲- پوشاک. ۳- جھلی.

دسہ قل-کات دالنا.

دسل | دسلوت ——— دسل.

دسل قُل ۱- فربه هونا. ۲- مضبوط هونا. ۳- بهروسا کرنا.

۴- اپنے زور پر بهروسا کرنا. ۵- احمق هونا.

دسل م (بصیغہ واحد) ۱- کمر کیونکہ اُس میں چربی ہوتی ہے. ۲- بهروسا. ۳- حماقت

(بصیغہ جمع) کمر کے اندرونی پتھے.

دسلہ ث ۱- بهروسا. ۲- حماقت.

دسل م ۱- احمق. ۲- جبّار یا جوزا (ستاروں کا ایک گچھا ہے).

دسلوت ث حماقت.

دسلو یہودیوں کا نواں مہینا. (ماخذ مشتبه).

دسم قُل- موندنا.

دسمت ث اور دسمم م (جمع) ایک قسم کا گیہوں.

دسم پعیل- ویران کرنا.

دسم قُل- بانٹ دینا.

دسم اور دسم م ۱- محصول ۲- بیگاری.

دسمہ ث ۱- شمار. ۲- دام.

دسمت (دسمت کی عوض) کے حساب سے.

دسہ قُل ۱- زردرو هونا. ۲- خواہش مند هونا.

نفعَل ۱- چاہا جانا. ۲- خواہش مند هونا.

دسہ اور دسہ م ۱- روپا. ۲- روپیہ.

دست ——— دسد.

دعو | دعت ——— دؤ.

دعل قُل- ناراض هونا.

پعیل- ناراض کرنا.

הִתְעַיֵּיל ۱-ناراض کرنا۔ ۲-خصوصاً خدا کو ناراض کرنا۔

כעס اور כעש م ۱-ناراضی۔ ۲-ناراض کرنا۔

כעת ————— כח۔

כה ————— כפה۔

כה מ چٹان۔ (ماخذ مشتبه)۔

כפה قَل-دبانہ۔

כפה ————— کפה۔

כפור | כפורים ————— کفر۔

כפים ————— کپس۔

כפיר ————— کفر۔

כפל قَل-دو تہ کرنا۔

نَفْعَل-دوہرایا جانا۔

כפל م (بصیغہ واحد و تثنیہ) دوہراپن۔

כפן قَل ۱-بُھوکا پیاسا ہونا۔ ۲-بڑی آرزو سے بڑھانا۔

כפן مُفְלֵסִי۔

כפס جورنا۔

כפים م چھت کا شہتیر۔

כפה قَل ۱-جُھکانا۔ ۲-جُھکنا۔

نَفْعَل-جُھکنا۔

כה ث ۱-کھوکھلی ہتھیلی۔ ۲-ہتھیلی۔ ۳-تلوا۔

۴-ایک قسم کا پیالہ۔ ۵-کسی چیز کا اندرونی

حصہ۔ ۶-ہڈی کا خانہ جو جور پر ہوتا ہے۔

۷-کھجور کی ڈالی۔

כפה ث ۱-کھجور کی ڈالی۔ ۲-کسی پیر کی ڈالی۔

כפר قُل ۱-دھانکنا۔ ۲-لیپنا۔

پَعِیل ۱-دھانکنا۔ ۲-خصوصاً گناہ کو اپنی نظر سے چھپانا۔ ۳-کفارہ دینا۔ ۴-منانا۔

يُעِل ۱-دھانکا جانا۔ ۲-مٹایا جانا۔ ۳-کسی کے واسطے کفارہ دیا جانا۔ ۴-مغفرت پانی۔

هَتِيعِيل اور نَتِيعِيل ۱-کسی کے واسطے کفارہ دیا جانا۔ ۲-مغفرت پانی۔

כפר מ گانو (جس میں باشندے پناہ پاتے ہیں)۔

כפר מ ۱-گانو۔ ۲-رال۔ ۳-سرو۔ ۴-فدیہ۔

כפרים یا כפורים מ (جمع) کفارہ۔

כפרת ת صندوق مقدس کا دھکنا جو کفارہ گاہ بھی تھا۔

כפור מ ۱-دھکنے دار پیالہ۔ ۲-پالا (جو جارے میں پرتا ہے)۔

כפיר מ ۱-جوان شیر ببر (کیونکہ پشم سے دھکا ہوتا ہے)۔ ۲-گانو۔

כפתר מ ۱-ستون کا اوپر کا سرا۔ ۲-شمعدان کا کلمہ۔

כפש هفَعِيل-دھانکنا۔

כפת قُل-باندھنا۔

پَعِیل-باندھنا۔

כר | כר ————— کرا۔

כר ————— کور۔

כרא هَتِيعِيل-اُداس ہونا۔

כربلا | כרבلا ————— کربلا۔

כרה قُل ۱-کھودنا۔ ۲-پھندے لگانا۔

نَفَعَل-کھودا جانا۔

۱ کرہ ت حوض.

مکرہ م گڑھا.

۲ کرہ قل ۱-خریدنا. ۲-ضیافت کرنی.

۲ کرہ ت ضیافت.

کرہ م ایک قسم کا فرشتہ. (ماخذ مشتبه).

کرہ — کرہ.

کرہ قل-منادی کرنی.

کرہ م منادی.

کرہ ت | کرہ ت — کرہ.

کرہ گھیرنا.

تکرہ م اوپر کی پوشاک.

کرہ م چاروں طرف کا کنارہ.

کرہ م زعفران. (ماخذ مشتبه).

کرہ — کرہ.

کرہ شریف ہونا.

کرہ م اور ت ۱-ایسی زمین جس میں اچھے اچھے

درخت لگائے گئے ہوں. ۲-خصوصاً انگور

کا باغ.

کرہ م انگور کے باغ کا مالی.

کرہ م ۱-آبادی. ۲-باغ. ۳-باغ کا حاصل.

۴-خصوصاً باغ میں پکا ہوا اناج.

کرہ م ۱-قرمزی رنگ. ۲-قرمزی کپڑا. (ماخذ

فارسی لفظ کرم).

کرہ — کرہ.

کرہ — کرہ.

כרע قل ۱-جھکنا۔ ۲-خصوصاً گھٹنے تیکنے۔ ۳-گھٹنا تگنا۔

ہفعیل ۱-جھکانا۔ ۲-گرا دینا۔ ۳-تنگ کرنا۔

כרעים ث (تثنیہ) دونو تانگیں۔

כרעם م عُمده سوتی کپڑا۔ (ماخذ سنسکرت کرپاس)۔

כרر قل ۱-چکر کھانا۔ ۲-ناچنا۔ ۳-دورنا۔

پعیل-ناچنا۔

כר یا دور م ۱-گول برتن۔ ۲-ایک قسم کا پیمانہ۔

כר م ۱-بھیر کا بچہ (کیونکہ ناچتا ہے)۔ ۲-چراگہ۔

۳-ایک قسم کی جنگی کل جس کا منہ بھیر کا

ساتھا تھا۔ ۴-کجاوہ (کیونکہ اُونٹ اُسے نچاتا ہے)۔

כרך اور כרך ث ۱-دائرہ۔ ۲-گول روٹی۔ ۳-ایک

خاص تعداد روپیوں کی جو تین ہزار

نشل کی ہوتی تھی۔

כרכרה ث بُختی۔

כרש جھکنا۔

כרש م پیٹ۔

כרת قل ۱-کات ڈالنا۔ ۲-عہد باندھنا (جس میں جانور

ذبح کر کے دو دو حصے کئے جاتے تھے)۔

נפעל ۱-کت جانا۔ ۲-محروم ہونا۔ ۳-چُبھو یا جانا۔

پُعل-کت جانا۔

הפעיל ۱-کات ڈالنا۔ ۲-محروم کرنا۔

הפעל-محروم ہونا۔

כרותות ث (جمع) کتے ہوئے شہتیر۔

כרתי م جلا۔

כריתות یا כריתות ث طلاق۔

כשב | כשבה ————— כבש.

כשה قل-فربه هونا.

כשיל ————— כשל.

כשל قل ۱-تهوکر کهانی. ۲-کمزور هونا.

نفعل-تهوکر کهانی. [دینا.

يعیل اور هفعل ۱-تهوکر کهانی. ۲-کمزور کرنا. ۳-گرا

هفعل-تهوکر کهایا جانا.

כשיל م گلهارا.

כשלון م پاخورد.

מכשול م تهوکر.

מכשלה ث ۱-تهوکر. ۲-ویرانه.

כשה يعیل-جادو کرنا.

כשה م جادو.

כשה م جادوگر.

כשה قل ۱-سیدها هونا. ۲-دوست هونا. ۳-گامیاب هونا.

هفعل-گامیاب کرنا.

כשרון م ۱-گامیابی. ۲-نفع.

כשור م وه آله جس میں روئی یا اُون کی پونی رکھر

دهاگا کهینچتے ہیں.

כשרה ث گامیابی.

כתב قل-لکھنا.

نفعل-لکھا جانا.

يعیل-لکھنا.

כתב م ۱-خط. ۲-حروف فونسی. ۳-کتاب. ۴-دستاویز

کی نقل. ۵-فہرست. ۶-حکم.

כתת ת خط.

מכתב ת ۱-نوشتہ. ۲-خط.

כתית ————— כת.

כתל دبا دینا.

כתل اور כתل م ۱-مٹی کی دیوار. ۲-کوئی دیوار.

כתם قل-پوشیدہ کرنا.

نפעל-محفوظ رہنا.

כתם م ۱-خزانہ. ۲-خصوصاً سونا.

מכתם م پوشیدہ مطلب والا گیت.

כתן پہننا.

כתנת اور כתנת ת گرتا.

כתף ת ۱-کندھا. ۲-ایک طرف. ۳-کنارہ. ۴-تلاوے

(گاری میں جو ڈھری کے اوپر ہوتے ہیں).

כתר פעיל ۱-گھیرنا. ۲-صبر کرنا.

הפעיל ۱-گھیرنا. ۲-تاجدار ہونا.

כתר מ تاج.

כתרת (جمع כתרות) یا כתרת ת ستون کا اوپر کا سرا.

כתש قل-کوٹنا.

מכתש מ ۱-اوکھلی. ۲-گڑھا.

כתת قل اور פעיל ۱-کوٹنا. ۲-کچلنا. ۳-شکست دینی.

פעל-توت پڑنا.

הפעיל-شکست دینی.

הפעל-کچلا جانا.

[نکلتا ہے.]

כתית ת جو تیل اوکھلی میں کوٹے ہوئے زیتون سے

מכתה ת شکستگی.

لَا — ۳ — لَا

لَا یا لَا یا لَا اور لَا (ر لَا اور لَا) ۱- نہیں۔ ۲- بغیر۔
۳- نا۔ ۴- ہیچ۔ [کہ نہیں۔]

بَلَا ۱- میں نہیں یعنی باہر۔ ۲- بغیر۔ ۳- یہاں تک
لَا ۱- بغیر۔ ۲- گویا نہیں۔ ۳- اُس کو جو نہیں۔
اُولٰ ۱- اگر نہ۔ ۲- شاید۔ (ا اور لَا سے مرکب)۔
لَا اور لَوْلَا اگر نہ۔

اَحْلٰ اور اَحْلٰ کاشکے (ا اور لَا سے مرکب)۔

لَا بِیَاس سے جلنا۔

تَلَاوَدَ ت پیاس۔

لَا قَل-تھکنا۔

نَفَعَل ۱- تھکنا۔ ۲- ناخوش ہونا۔

هَفَعِل-تھکا دینا۔

تَلَاوَدَ ت ۱- تکان۔ ۲- مشقت۔

لَا قَل-لپیٹنا۔

لَا — — — لَا

لَا — — — لَا

لَا کسی کو کسی کام پر بھیجنا۔

مَلَاوَدَ اور مَلَاوَدَ م ۱- قاصد۔ ۲- پیغمبر۔ ۳- فرشتہ۔

مَلَاوَدَ (مضاف مَلَاوَدَ) ت ۱- کوئی سپرد کیا ہوا کام۔

۲- خاص پیشہ کا کام۔ ۳- خصوصاً کاریگری۔

۴- ملک کا کاروبار۔ ۵- انتظام۔ ۶- مال۔

۷- خصوصاً مواشی۔

مَلَامَت ت پیغام.

لَام (جمع لَامِیْم) م قوم.

لَب اور لَبَب اور لَبَب م اور لَبَّه ت ۱-دل. ۲-عقل. ۳-بیچ.

۱ لَبَب نَفَعَل-بے عقل ہونا.

پَعِیل-کسی کا دل چھیننا.

لَبِیْه ت ایک قسم کی روٹی جس کی شکل دل

کی سی ہو.

۲ لَبَب پَعِیل-ایسی روٹیاں پکانی.

لَبَا گر جانا.

لَبِیا اور لَبِی اور لَبَا م شیر ببر.

لَبِیا اور لَبَّه ت ببر شیرنی.

لَبَد ——— ۱ بدر.

لَبَّه ——— ۱ لب.

لَبَّه ——— ۱ لہب.

لَبَوْنَه ——— ۱ لبونہ.

لَبَوَش ——— ۱ لبش.

لَبَم قَل-پتک دینا.

نَفَعَل-پتک دیا جانا.

لَبِی ۱ لَبِیا ——— ۱ لبہ.

لَبِیْه ——— ۱ لبہ.

لَبَن قَل-سفید ہونا.

ہَفْعِیل ۱-سفید کرنا. ۲-سفید ہونا.

ہَفْعِیل-اپنے تئیں سفید کرنا.

لَبَا اور لَبَا سفید.

لَبَّه ت چاند.

لَبِنָה ت اینت.

۲ لبو قل- اینت پکانا.

مَلَبِن م اینت کا پزاوہ.

لَبِنָہ م ایک قسم کا درخت جس کے پتے سفید ہوتے ہیں.

لَبِنָہ ت سفیدی.

لَبِنָہ یا لَبُونָہ ت لُبْنان.

لبش قل- پہننا.

يُعل- مُلبس ہونا.

هفْعيل- پہنانا.

لَبش یا لَبوش م پوشاک.

مَلَبوش م پوشاک.

تَلَبُشَت ت پوشاک.

لَدَن گہرا ہونا.

لَد م سیال چیزوں کا ایک بہت چھوٹا پیمانہ.

لَا ا لَہ ——— لَا.

لَہب شعلہ زن ہونا.

لَہب م اور لَہبہ اور لَہبَت ت ۱- شعلہ. ۲- پھل کسی ہتیار کا.

لَہبہ (لَہبہ کی عوض) ت شعلہ.

شَلہبَتِیہ ت بہت سخت شعلہ.

لَہگ مشغول ہونا.

لَہگ م علم کا شغل.

لَہہ قل- بے زور ہو جانا.

لَہہ هُتْپَپیل- دیوانہ ہونا.

لُ قُل - جلنا۔

پَعِيل - جلانا۔

لُ م شعلہ۔

لُ جادو کرنا۔

لُ م (جمع) جادو۔

لُ نکلنا۔

مُ لُ لُ م لذیف نوالہ۔

لُ — ۲ ہوا۔

لُ — کھل۔

لُ اور لُ ۱ - اگر۔ ۲ - کاشکے۔

لُ اگر۔

لُ — لُ۔

لُ قُل ۱ - کسی سے چمتنا۔ ۲ - قرض لینا (کیونکہ

قرضخواہ قرضدار سے چمتا رہتا ہے)۔

نَفْعَل - چمت جانا۔

هَفْعِيل - قرض دینا۔

لُ ث مالا۔

لُ م ۱ - دریاے نیل کا مگر۔ (کیونکہ اُس کے چھلکے

باہم پیوستہ ہوتے ہیں)۔ ۲ - بحری مگر مچھ۔

لُ یا لُ ث مالا۔

لُ ساتھ۔

لُ قُل - ہٹنا۔

هَفْعِيل - ہٹنا۔

نَفْعَل - کجرو ہونا۔

لُ ث کجروی۔

لوح م بادام کا درخت. (ماخذ مشتبه).

لوح هموار هونا.

لوح م ۱- لوح. ۲- تختہ.

لوح قل ۱- چھپانا. ۲- چھپکر کرنا.

ہفعلیل- چھپانا.

لوح م ۱- چھپانے والا. ۲- پردہ.

لوح یا لوح م ۱- پوشیدگی. ۲- جادو.

لوح | لوح | لوح — لوح.

لوح لیتنا.

لوح چکر دار زینہ.

لوح یا لوح ت (جمع) ت کمے.

لوح | لوح | لوح — لوح.

لوح اور لوح قل ۱- رات گزارنی. ۲- بُود و باش کرنی.

نفع ۱- ضد کرنی. ۲- گر کرانا.

ہفعلیل ۱- رہنے دینا. ۲- ضد کرنی.

ہفعلیل- اپنے لئے رات گزارنے کی جگہ پانی.

ملاو م سراے.

ملاو ت جھونپڑی.

ملاو ت گر گراہت.

لوح قل- نگلنا.

لوح م گلا.

لوح قل ۱- تُلانا. ۲- غیر زبان بولنی. ۳- تھتھا کرنا.

ہفعلیل ۱- ترجمہ کرنا. ۲- متوسط ہونا. ۳- تھتھا

کرنا.

ہفعلیل- تھتھا مارنا.

لُحْش م تھتھا۔

مَلُحْش ت ۱۔ پھیلی (کیونکہ اُس کے لئے گویا مترجم چاہئے)۔ ۲۔ تمسخر آمیز گیت۔

لُحْش قَل ۱۔ گوندھنا۔ ۲۔ مضبوط کرنا۔

لُحْش م شیرببر۔

لُحْش ————— لُحْش۔

لُحْش لُحْش ————— لُحْش۔

لُحْش ————— لُحْش۔

لُحْش اور لُحْش تروتازہ ہونا۔

لُحْش تازہ۔

لُحْش م تازگی۔

لُحْش ت ۱۔ گال (کیونکہ تندرست آدمی کے گال تروتازہ معلوم ہوتے ہیں)۔ ۲۔ جبراً۔

لُحْش قَل۔ چات جانا۔

پعیل۔ چات جانا۔

لُحْش قَل ۱۔ کھانا۔ ۲۔ ہلاک کرنا۔ ۳۔ لڑنا۔
نَفْعَل۔ لڑنا۔

لُحْش م اور ت ۱۔ کھانا۔ ۲۔ خصوصاً روٹی۔ ۳۔ وہ اناج جس سے روٹی پکتی ہے۔

لُحْش م ضیافت۔

لُحْش م لڑائی۔

لُحْش ۱۔ کھانا۔ ۲۔ گوشت۔

مَلُحْش اور مَلُحْش ت لڑائی۔

لُحْش شہوت پرست ہونا۔

لُحْش ت حرم۔

לחץ قُل ۱-دبانا. ۲-ظلم کرنا.

نَفَعَل-دبنا.

לחץ מ ۱-ظلم. ۲-تنگ حالی.

לחץ פעיל ۱-پُھس پُھسانا. ۲-جادو کرنا.

هَشِيعِيل-آپس میں پُھس پُھسانا.

[۴-تعویز.

لחץ מ ۱-پُھس پُھساعت. ۲-دھیمی آواز. ۳-جادو.

לחץ ————— לח.

לחץ מ ایک قسم کا مصالحہ. (ماخذ مشتبه).

לחץ رینگنا.

לחץ ת ایک قسم کی چھپکلی.

לחץ قُل ۱-مارتول سے مارنا. ۲-تیز کرنا.

پُعل-تیز کیا جانا.

לחץ ————— לח.

לילה اور لیل اور לילה اور لילה م رات.

לילות ת ایک قسم کا جنگلی جانور جو رات کو نکلتا ہے.

לילה ————— لیل.

לכד قُل ۱-پکڑنا. ۲-کسی پر قابض ہونا. ۳-چُننا.

نَفَعَل-پکڑا جانا.

השפיעیل ۱-ایک دوسرے کو پکڑے رہنا. ۲-چمت

לכד מ گرفتاری.

מלכדת ת پھندا.

ללמוד ————— לול.

למד قُل-سیکھنا.

פעיל-سکھانا.

پُعل-سکھایا جانا.

לָמוֹד מ ۱- شاگرد۔ ۲- عادت پذیرفتہ۔
 מִלְמֹד מ آر (کیونکہ اُس سے گویا بیلوں کو سکھاتے
 ہیں)۔

מִלְמִיד מ شاگرد۔

לָמוֹ ————— מָה۔

לָע ————— לוֹע۔

לָעַב هُفْعِيل - تَهْتَهَا کرنا۔

لָעַג قَل ۱- تَتْلَانَا۔ ۲- تَهْتَهَا کرنا۔

نَفْعَل - غیر زبان بولنی۔

هُفْعِيل - تَهْتَهَا کرنا۔

لָעַג ۱- غیر زبان بولنے والا۔ ۲- تَهْتَهَا کرنے والا۔

لָעַג م ۱- تَهْتَهَا۔ ۲- کُفِر۔

لָעַה قَل - بے سوچے سمجھے بولنا۔

لָעַז قَل - غیر زبان بولنی۔

لָעַט قَل - نَگَلْنَا۔

هُفْعِيل - نَگَلْنَا۔

لָעַן لعنت بھیجنی۔

לָעֲנָה ט افسنتین۔

לָפַד چمکنا۔

לָפִיד מ مشعل۔

לָפְנִי ————— פָּנָה۔

לָפַת قَل - جُھکانا۔

نَفْعَل ۱- گُھومنا۔ ۲- هَتْنَا۔

لָצַץ ————— לוֹץ۔

لָצַץ قَل - تَهْتَهَا کرنا۔

لکھ قُل ۱-لینا۔ ۲-لے لینا۔ ۳-لے جانا۔ ۴-لے آنا۔ ۵-پانا۔
۶-قبول کرنا۔

نُفَعْل ۱-لے لیا جانا۔ ۲-پہنچایا جانا۔
يُفْعَل اور هُفْعَل ۱-لیا جانا۔ ۲-لے لیا جانا۔
۳-پہنچایا جانا۔

هَشْتَعِيل-اپنے تئیں پکڑنا یعنی لپٹ جانا۔
مَلَم م لینا۔

مَلَم ت بکری کی چیز۔

مَلَم م (بصیغہ واحد) لوت۔

(بصیغہ تثنیہ) دونو جبرے۔

مَلَم اور مَلَم م (تثنیہ) ۱-دست پناہ۔ ۲-گلگیر۔

لَم م ۱-علم۔ ۲-تلقین۔ ۳-پُہسلاہت۔

لَم قُل-جمع کرنا۔

يُفْعَل-جمع ہونا۔

هَشْتَعِيل-جمع ہونا۔

لَم م خوشہ چینی۔

يَلَم م تھیلی۔

لَم قُل-چاٹنا۔

يُعِيل-چاٹنا۔

لَم قُل-دیر میں تیار ہونا۔

يُعِيل-دیر میں پکا ہوا اناج کاٹنا۔

لَم م گھاس کی دوسری فصل۔

مَلَم م دوسری برسات یعنی بہار کی۔

لَم چوسنا۔

لَم م ۱-رس۔ ۲-شیرمال۔

لُٹو (۱۴) م اور ٹ ۱-زیادہ ۲-ہولی ۳-دیدی جانی۔

۱۵۔ کسی خاص زبان بولنے والوں کا مجموعہ۔

کی اینت. ۱۰- شعلہ، ۷- تنگہ خلیج، ۱۱- شعلہ

۱۳۷ پوعیل اور پعیل اور ہفعیل۔ چغلی کہانی ۱۵۱

لشکر اور لشکر ت کر تھری۔ (ماخذ مشقیہ)

۱۴۴۴ م ایک قسم کا جواہر۔ (ماخذ مشتبہ)۔

لے لیا اچھے کپڑے پہنے۔

مِلْمَلْهه ث توشکخانه.

لَحْدُ أَنْدِيلِ جَانَا.

لہذا م اناج کا ایک پیمانہ۔

لہذا دانت سے کاٹنا۔

מִלְמָעוֹת אוֹר מִתְלָעוֹת ט (جمع) دانت۔

כז

מָה — מָה.

מַאֲבוֹס — אַבִּס.

וּמֵאֵד מִזְנֵי

۲-۱-زور سے، ۲-نہایت، ۳-جلدی،

בְּמֵאד נְהִיט.

טז קמ"ד ۱-نهایت. ۲-بالکلیه.

مَنَظَر اور مَنَظَر ت ۱-سو. ۲-سو بار. ۳-سواں حصہ.

סאָר — אַ אַדל.

קטנים ——— מאים.

מאומה — מה.

مبذور | مبذور ————— بחר.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

مبذور ————— بزم.

מְנַעֲרַת — גֵּעַר.

מגפה ————— נגף.

منزل قل۔ پتک دینا۔

پہیل-پتک دینا.

מגרה — גרר.

מִנְרֵעָה — גִּרְעָה.

מגֵרֶפֶת — גֵרֶף.

מִגְרֵשׁ — גֶּרֶשׁ.

מֶדָּה — מִדָּה. מִדָּה.

מִדְבָּח — זֶבַח.

מִדְבָּר — דָּבָר.

مَدَد قُل ۱- پھیلانا. ۲- ماپنا.

یہ عہد ۱۔ پھیل جانا۔ ۲۔ ماپ دینا۔

یو عیٰل۔ ماپ دینا۔

فَفَعَلَ - مَا يَأْجَانَا.

هتپو عیل - اینی تئین پھیلا دینا - [۳] - فرش.

۷۵ م ۱-پیمایش. ۲-کپڑا (کیونکہ پھیلا جا تا ہے).

مَدْرَہ اور مَدْرَسَہ م ۱۔ پھیلاؤ: ۲۔ تہ: ۳۔ پوشاک:

۱۵۔ پیما یش۔

ميمد م اندازة.

מדה **פילאנא.**

چہڑا م پوشاک.

מִן מִדּוֹן מִן קֶדֶם.

מרהבקה — זרב.

מִדּוֹ 1 2 מִדּוֹן ——— מִדָּה.

کما کتنا۔

کما کتنا۔

لما اور لما اور لما اور لما کما۔

لما کما۔

עד ما کب تک۔

עד ما کما۔

عل ما کس واسطے۔

عل ما کما۔

ماوما کما۔

ماوما کما۔

بما و کا مترادف۔

بما و کما۔

بما و کا مترادف۔

بما و کما۔

لما و کا مترادف۔

لما و کما۔

بلیما ہیچ۔

بلیما کما۔

مما قل-انکار کرنا۔

مما کما۔

ہٹلپیل-دیر کرتے رہنا۔

ہٹلپیل کما۔

ماوما — ہوم۔

ماوما کما۔

ماور — ا ماور۔

ماور کما۔

مما قل-کسی چیز میں کما ملاکر اے بکاونا کما۔

مما کما۔

مما — اللہ۔

مما کما۔

مما — اللہ۔

مما کما۔

مما — اللہ۔

مما کما۔

مما — اللہ۔

مما کما۔

مما — اللہ۔

مما کما۔

ماور قل ۱-جلدی کرنی۔ ۲-چالاک ہونا۔

ماور کما۔

ماور قل ۱-جلدی کرنی۔ ۲-چالاک ہونا۔

ماور قل ۱-جلدی کرنی۔ ۲-چالاک ہونا۔

ماور قل ۱-جلدی کرنی۔ ۲-چالاک ہونا۔

ماور جلدی سے۔

ماور جلدی سے۔

ماور جلدی سے۔

۱. **מוד** عورت کو بیوی بنانے کے لئے شریک بنایا ہے کچھ
معاوضہ دیکر بیوی کرنی۔ لانا ت لا۔ لیعقل
مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل
مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل
۱. مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

۲. مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

مود م بیوی لگی قیست (مهر) ہے۔ لیلعقل

۱۔ ہلیلہ نکات دالنا۔ ۲۔ لنبہ یوں ہے تہہ ۳۴۴
ہفیل۔ گات دالنا۔ ۳۔ لنبہ یوں ہے تہہ ۳۴۴
ہفیل۔ نوک (کے) پامن سے کیٹا جائیگا۔ ۳۴۴
مول اور مول اور مول ۱۔ سامنا (کیونکہ نظر میں گویا
کتا ہوا ہے)۔ ۳۔ سامنے۔ ۳۴۴

۱۔ مول کی طرف۔
۲۔ مول ۱۔ سامنے سے۔ ۲۔ کی طرف۔
۳۔ مول اور مول اور مول اور مول کل (گننا
ہوا) (کیونکہ گویا آگے گیا ہے)۔ ۳۴۴

مولہ ت ختنہ۔

مولدت ——— یلد۔

موس ——— ماس۔

موسب ——— سبب۔

موسد | موسد | موسدہ ——— یسد۔

موسد ——— سجد۔

موسر ——— اسر۔

موسر ——— یسر۔

موسد | موسد | موسدہ ——— یسد۔

موسر ——— عور۔

موسدہ ——— یوز۔

موسدہ ——— عوک۔

موسد ——— یفہ۔

موسد قل ۱۔ دبانا۔ ۲۔ الگ کرنا۔ ۳۴۴

م۳ م دباؤ۔ ۳۴۴

م۳ م ظالم۔

موزن یا موز بھوسی (کیونکہ دانہ سے الگ کی جاتی ہے)۔

موزا | موزاۃ ————— یزا۔

موزک | موزکاۃ ————— یزک۔

موزک ————— یزک۔

موزک ہفعلیل۔ تہتھا مارنا۔

موزک | موزکاۃ ————— یکر۔

موزک ————— یکش۔

موز ————— مرر۔

موز ہفعلیل ۱۔ بدل دینا۔ ۲۔ بدل جانا۔

نفعل۔ بدل جانا۔

تَمَوْرَہ ث ۱۔ تبدیل۔ ۲۔ معاوضہ۔ ۳۔ قیمت۔ ۴۔ بدلا۔

موزا ————— یرا۔

موزگ ————— مرگ۔

موزد ————— یرد۔

۱ موزہ ————— یرا۔

۲ موزہ ————— مرہ۔

موزہ ————— یرہ۔

موزٹ ————— مرٹ۔

موزش | موزشاۃ ————— یرش۔

۱ موزش قل ۱۔ ہٹنا۔ ۲۔ ہٹانا۔

ہفعلیل ۱۔ ہٹنا۔ ۲۔ ہٹانا۔

۲ موزش قل۔ چھونا۔

ہفعلیل۔ چھونا۔

موزب ————— یشب۔

موزکاۃ ————— مشد۔

موتشہ ————— یسع.

موت قتل-مرنا.

یعلیل-ماردالنا.

هفعل-ماردالنا.

هفعل-ماردالا جانا.

موت ۱-مردہ. ۲-مرفیوالا. ۳-بے جان.

موت (مضاف موت) ث ۱-موت. ۲-مردگی. ۳-مري.

موت ث موت کا سایہ.

موت م ۱-جبر کی موت. ۲-مارا ہوا آدمی.

موت ث مقتولی.

موت ————— یثر.

موت ————— زبح.

موت ملانا.

موت م مصالح ملائی ہوئی ہے.

موت چوسنا.

موت بے زور کیا ہوا.

موت ————— زور.

موت ————— زور.

موت ————— زور.

۱ موت ————— زور.

۲ موت ————— زور.

موت کمر باندھنی.

موت اور موت م کمر بند.

موت ————— نزل.

موت ۱ موت ————— نزل.

مَورَہ ————— زم۔

مَور | مَورَہ | مَورَوت ————— زم۔

مَور ————— زع۔

مَور علحدہ ہونا۔

مَور م حرمزادہ (کیونکہ اوروں سے علحدہ رکھا جاتا ہے)۔

مَور | مَورَہ ————— زہ۔

مَورَوت ————— نول۔

مَورَہ ————— زہ۔

مَورَے ————— زع۔

مَورَک ————— زک۔

مَ | مَہ ————— ماح۔

مَاح قَل ۱- مارنا۔ ۲- بجانا (تالی)۔

مَاحیل ۱- مارنا۔ ۲- بجانا (تالی)۔

مَاحبا | مَاحبا ————— حبا۔

مَاحبَر | مَاحبَرہ ————— حبر۔

مَاحبت ————— حبت۔

مَاحبَر | مَاحبَرہ ————— حبر۔

۱ مَاح قَل ۱- پونچھنا۔ ۲- پونچھ ڈالنا۔

مَاحیل- پونچھ ڈالا جانا۔

مَاحیل- پونچھ ڈالنا۔

مَاح (ث مَاح) ہلاک کرنیوالا۔

۲ مَاح قَل- مارنا۔

مَاح م لگاؤ۔

۳ مَاح ————— ماح۔

مَاحنہ ————— حونہ۔

مَحْزُومٌ بِندِ رَاغَا. (ماخذ مشتبه).

مَحْزُولٌ | مَحْزُولَةٌ | مَحْزَلَةٌ ————— حَوْل.

مَحْزُونَةٌ ————— مَحْزُونَةٌ ————— حَوْز.

مَحْزَحٌ قَرَبَةٌ هَوْنًا.

مَحْ قَرَبَةٌ.

مَحْ مٌ گودا.

۲ مَحْزَا يُعَلِّ - يُرْمِزُ هَوْنًا.

مَحْزِي ————— ۲ مَحْزَا.

مَحْزِيَّةٌ ————— حِيَّة.

مَحْزِيرٌ ————— مَحْزَر.

مَحْزَلَةٌ | مَحْزَلَةٌ ————— حَلَا.

مَحْزَلَةٌ ————— حَلَل.

مَحْزَلَوِي ————— حَلَا.

مَحْزَلَفٌ | مَحْزَلَفُوتٌ ————— حَلَف.

مَحْزَلُوتٌ ————— حَلِيز.

مَحْزَلَقَةٌ | مَحْزَلَقَةٌ ————— حَلَق.

مَحْزَلَتٌ ————— حَلَا.

مَحْزَمَازَةٌ ————— حَمَا.

مَحْزَمَدٌ | مَحْزَمَدِيْمٌ ————— حَمَد.

مَحْزَمَلٌ ————— حَمَل.

مَحْزَنَةٌ ————— حَنَا.

مَحْزَنَكٌ ————— حَنَك.

مَحْزَسَةٌ | مَحْزَسَةٌ ————— حَسَا.

مَحْزَسُوْمٌ ————— حَسَم.

مَحْزَسُوْرٌ ————— حَسَر.

محض قل ۱-هلا نا. ۲-مارنا.

محض م چوت.

محضب ————— حصب.

محضه | محضيت ————— حצה.

محك قل-كُچل دالنا.

محكر ————— حكر.

محر لين دين كرنا.

محير م ۱-قيمت. ۲-مزدوري.

محر م اور محرت ت ۱-كل (آنيوالي). ۲-دوسرا دن. ۳-آينده كو.

محرا ————— حرا.

محرا | محراشت ————— حراش.

محرف ————— حرف.

محسبة | محسبت ————— حשב.

محش ————— حش.

محفة ————— حفة.

محفة ————— حة.

محرت ————— حتر.

مما اور ممة قل ۱-آنا. ۲-پهچنا. ۳-واقع هونا.

مما ————— ميت.

مما ————— مب.

مما | ممة | ممة | ممة ————— نمة.

ممة ————— مة.

ممة ————— مٹل.

مٹل لوها پيٽنا.

مبیل م آگل (کواروں کے پیچھے جو ایک بڑی سی آری
لکڑی مضبوطی سے بند رہنے کے واسطے لگا
دیتے ہیں).

مبمון ————— م.

مطع ————— نمع.

مطعمیم ————— طعم.

مطפחת ————— طفا.

متر قل-برسنا.

مفعیل-برسانا.

مفعل-کسی پر بارش ہونی.

متر م منہ.

متر | مترہ ————— نتر.

م م (بصیغہ جمع) پانی.

م م پانی.

م ۱-کون. ۲-جو کوئی. ۳-کون ہوکر.

میٹب ————— یٹب.

میبل ————— مبل.

م م صورت دکھانی.

م م ۱-صورت. ۲-جنس یا نوع.

م م ث صورت.

مینکت ————— ینک.

میسد ————— سبد.

میץ ————— موی.

میشور | میشر ————— یشر.

میتار ————— یتار.

مکاب | مکاب | ————— کاب.

مکبیر | مکبیر | ————— کبر.

مکب | ————— کب.

مکب | ————— کب.

مکب | مکب | ————— کب.

مکب | مکب | ————— کب.

مکد | قل-پست حال هونا.

نفعَل-پُرانا هو جانا.

هفعَل-پُرانا هو جانا.

مکل | آهسته آهسته بهنا.

میکل م چھوٹی نڈی.

۱ مکلا | مکلا | ————— کلا.

۲ مکلا | ————— کلا.

مکل | مکلا | مکلا | ————— کلا.

مکلا | ————— کلا.

مکلا | ————— کلا.

مکلا | مکلا | مکلا | ————— کلا.

مکلا | ————— کلا.

مکلا | مکلا | ————— کلا.

مکلا | مکلا | ————— کلا.

مکد | قل-بیچنا.

نفعَل اور هثیعیل ۱-بکنا. ۲-انپے تئیں بیچ دالنا.

مکد م ۱-بکری کی چیز. ۲-قیمت.

مکد م ۱-فروخت. ۲-بیچی ہوئی چیز.

۳-بکری کی چیز.

مَمْدَرَت ت فروخت.

مَمْدَر ————— ندر.

مَمْدَرَه ————— ۱ ندره.

مَمْدَرَه ————— ۱ نور.

مَمْدَرُول | مَمْدَرُولَه ————— دشل.

مَمْدَرَب ————— كتب.

مَمْدَرَه ————— كتت.

مَمْدَرَم ————— كتتم.

مَمْدَرَش ————— كتش.

مَلَأَ قَل ۱-بهر دینا. ۲-بهر جانا. ۳-سیر هونا.

۴-پورا هونا.

نَفَعَل-بهر جانا.

يَعِيل ۱-بهر دینا. ۲-پورا کرنا. ۳-سیر کرنا.

۴-کوئی کام بالکل کرنا. ۵-جَرَنّا.

يُفَعَل-جَرّا جانا.

هَشْتَعِيل ۱-بهر جانا. ۲-ایک دوسرے کی مدد کرنی.

۱ مَلَأَ ۱-بهر دینے والا. ۲-بهر پور.

۲ مَلَأَ م ۱-بهر پوری. ۲-بالکل. ۳-پورا شمار.

مَلَأَ یا مَلُؤَا اور مَلَأَ م ۱-بهر پوری. ۲-بهر. ۳-وہ

شے جس سے کوئی ظرف بھرا ہو.

۴-کثرت.

مَلَأَ ت ۱-بهر پوری. ۲-فصل کا عُمْدَہ سے عُمْدَہ

اناج وغیرہ.

مَلَأَ ت ت جَرَنّا.

مَلَأَت ت ت جَرَنّا.

ہفعیل ۱۔ چہرانا۔ ۲۔ جننا۔

نفعل ۱۔ چہوتنا۔ ۲۔ چہرایا جانا۔ ۳۔ جلدی جانا۔

ہتعیل۔ چہوت جانا۔

ملٹ م گچ۔

ملیلا ————— ۲ مللا۔

ملیلا ————— ۲ مللا۔

[لینی۔

ملک قل ۱۔ بادشاہت کرنی۔ ۲۔ بادشاہ ہونا۔ ۳۔ صلاح

ہفعیل۔ بادشاہ مقرر کرنا۔

ہفعل۔ بادشاہ مقرر ہونا۔

نفعل۔ مشورہ کرنا۔

ملد م بادشاہ۔

ملد م صلاح۔

ملد اور ملد اور ملد م بنی عمّوں کا خاص دیوتا۔

ملد اور ملد ت ملکہ۔

ملد اور ملد ت ۱۔ بادشاہت۔ ۲۔ شاہی لباس۔

۳۔ ملک۔

ملد ت ملکہ۔

ملد یا ملد ت بادشاہت۔

مملد اور مملد ت ۱۔ بادشاہت۔ ۲۔ ملک۔

ملد ————— لدا۔

۱ ملک قل۔ بولنا۔

پعیل۔ کہنا۔

ملد ت ۱۔ قول۔ ۲۔ کھاوت۔ ۳۔ بات۔

۲ ملک قل ۱۔ کات دالنا۔ ۲۔ کت جانا۔

پوعیل۔ کات دالنا۔

ملیلا اناج کی بال.

ملمدر ————— لمد.

ملم نفعل-میٹھا ہونا.

ملذر م بابل کی سرکار کے کسی عہدہ دار کا نام (شاید یہ لفظ مال سر فارسی ہو).

ملک قل-گچلنا.

ملکوح | ملکوحیم | ملکوحیم ————— לקח.

ملקوش ————— לקש.

ملتחה ————— לתח.

ملتעות ————— לתע.

ממגרה ————— גור.

ממד ————— מדר.

ממות ————— מות.

ממזר ————— מזר.

ממכר | ממכרת ————— מכר.

ממלכה | ממלכות ————— מלך.

ממסך ————— מסך.

ממר ————— מרר.

ממררים ————— מרר.

ממשח ————— משח.

משל | משלה ————— משל.

משק ————— משק.

מתקים ————— מתק.

מן ۱-کون. ۲-کیا. ۳-جو. ۴-من جو ایک قسم کا اعجازی کھانا تھا.

من | من ————— من.

منہ اور منہ قل ۱- بانٹنا. ۲- انتظام کرنا. ۳- گنا.

پعیل ۱- بانٹ دینا. ۲- مقرر کرنا.

یعل-مقرر ہونا.

نفعل-گنا جانا.

منہ گنا ہوا.

منہ ت حصہ.

منہ م روپیوں کا ایک خاص وزن.

منہ م بار (دفعہ).

منہ م قسمت کا دیوتا.

منہات یا منہ اور منہ ت حصہ.

منہ م حصہ.

منہکہ ————— نگو.

منہکہ ————— مدر.

منہکہ ————— یدع.

منہ | منہ | منہ | منہ ————— منہ.

منہگ ————— نہگ.

منہکہ ————— نہر.

منہ ————— نور.

منہ | منہکہ ————— نور.

منہ ————— نور.

منہ | منہکہ ————— نور.

منہ ————— نور.

منہکہ ————— نور.

منہ ————— نور.

منקה ————— نחה.

منی ————— منا.

منی ————— منن.

منیه | منین ————— منا.

منלה ————— نلا.

منن بانت دینا.

من اور ۱ من م ۱- حصہ. ۲- ساز کا تار.

من ۱- کی طرف سے. ۲- سے.

منی اور منی اور ۲ من (جو من کا مضاف ہے) اور م.

اور م اور م ۱- میں سے. ۲- سے. ۳- کے سبب.

۴- کے موافق. ۵- سے دور. ۶- بغیر. ۷- سوا.

۸- کی طرف. ۹- بعد. ۱۰- کی نسبت.

۱۱- کہ نہ.

لمن سے لیکر.

منع قل ۱- روکنا. ۲- باز رکھنا.

نفعل ۱- رُکنا. ۲- لے لیا جانا.

منعول | منعول ————— نعل.

منعמים ————— نعم.

منعنعیم ————— نوع.

منکیت ————— نקה.

منکات ————— نک.

منات ————— منا.

مس ————— مسس.

مس ————— مسس.

مسب ————— سبب.

مسگر | مسگرت ——— سگر.

مسر ——— يسر.

مسرون ——— سدر.

مסה قل-گلنا.

هفعل-گلنا.

مסה ——— نסה.

مסה ——— بسم.

مسو م فقاب. (ماخذ مشتبه).

مسوکه ——— سود.

مسخ ——— نسح.

مسخر ——— سحر.

مسد قل ۱-ملنا. ۲-خصوصاً مصالح ملنا.

مسد اور مسد م مصالح ملي هوئي ہے.

مسد | مسکه ——— سبد.

۱ مسکه ——— ۱ نسد.

۲ مسکه ——— ۲ نسد.

مسبن | مسکنوت ——— سبن.

مسکנה ——— بنس.

مسکت ——— ۲ نسد.

مسלה | مسلول ——— سلل.

مسمر ——— سمر.

مسم قل اور نفعل ۱-پگل جانا. ۲-گر جانا. ۳-دُبلنا هونا.

هفعل-دَرانا گویا پگلانا.

مسم م وه آدمي جو دکھوں سے گویا پگل جاتا ہے.

مسم م گدازي.

مفع | مفع ————— نفع.

مفع | مفع ————— نفع.

مفع | مفع ————— نفع.

مفع | مفع ————— نفع.

مفع | مفع ————— نفع.

مفع | مفع ————— نفع.

ممر قل-الک هونا.

نفع-الک کیا جانا.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر قل-لغزש كهاني.

هفعل-لغزش كهاني.

۱ ممر | ممر ————— نفع.

۲ ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

معه اور معه م (بصیغه جمع) ۱-پیت. ۲-رحم.

۳-انتزیاں. ۴-دل.

معه سنگریزه.

ممر | ممر ————— نفع.

ممر | ممر ————— نفع.

معون | معונה ——— عون.

معرف ——— عرف.

معורים ——— ۲ عور.

معوز ——— عوز.

معط قل ۱- نُکِیلا هونا. ۲- گھسا جانا. ۳- چھوتا هونا.

۴- تھوڑا هونا.

پعیل- تھوڑا کر دینا.

ہفعیل ۱- گھتا دینا. ۲- کوئی کام تھوڑا کرنا.

معط ۱- نُکِیلا. ۲- تیز.

معط اور معط ۱- چھوتا. ۲- تھوڑا. ۳- تھوڑی دیر کے

لئے. ۴- تھوڑی دیر بعد.

معط ۱- تھوڑا کم یعنی قریب قریب. ۲- تھوڑی

دیر بعد. ۳- بہت تھوڑا.

معطہ ——— عتہ.

معطفہ ——— عطف.

معی ——— عودہ.

معیل ——— معل.

معین ——— عین.

معط قل ۱- دبانا. ۲- گارنا.

پُعل- دبایا جانا.

معط قل ۱- دھانکنا. ۲- چھپانا. ۳- بیوفائی کرنی.

معیل م ایک قسم کا لمبا چوڑا بن آستین کا گرتا.

۱ معط م بیوفائی.

۲ معط | معط | معط | معط ——— علہ.

معط ——— ۲ علل.

מַעֲלִיל | מַעֲלֵל ——— | עֵלֵל.
 מַעֲמֵד | מַעֲמֵד ——— | עֵמֵד.
 מַעֲמָסָה ——— עֵמָס.
 מַעֲמָקִים ——— עֵמָק.
 מַעַן | מַעֲנֶה ——— | עֵנֶה.
 מַעֲנֶה | מַעֲנִית ——— | עֵנֶה.
 מַעֲנֶה ——— עוֹן.
 מַעֲצָבָה ——— עֵצָב.
 מַעֲצָד ——— עֵצָד.
 מַעֲצוֹר | מַעֲצָר ——— עֵצָר.
 מַעֲקָה ——— עֵקָה.
 מַעֲקָשִׁים ——— עֵקֶשׁ.
 מַעַר ——— עֵרָה.
 1 מַעֲרֵב ——— | עֵרֵב.
 2 מַעֲרֵב | מַעֲרֵבָה ——— | עֵרֵב.
 מַעֲרָה ——— עֵרָה.
 מַעֲרָה ——— | עוֹר.
 מַעֲרִין ——— עֵרִין.
 מַעֲרֹד | מַעֲרָה | מַעֲרָת ——— עֵרֹד.
 מַעֲרֹם ——— עֵרֹם.
 מַעֲרָצָה ——— עֵרִין.
 מַעֲשָׂה ——— עֲשָׂה.
 מַעֲשֹׁר ——— עֲשׂוֹר.
 מַעֲשֻׁקוֹת ——— עֲשֻׁק.
 מַפְנֵעַ ——— פִּנֵּעַ.

מִפָּח | מִפָּח ————— נפח.

מִפִּיץ ————— פוץ.

מִפֵּל | מִפְּלָה | מִפְּלָה | מִפְּלָת ————— נפל.

מִפְּלָא ————— פלא.

מִפְּלָגָה ————— פלג.

מִפְּלֹט ————— פלט.

מִפְּלָצַת ————— פלץ.

מִפְּלֶשׁ ————— פלס.

מִפְּעֵל | מִפְּעָלָה ————— פעל.

מִפִּץ | מִפִּץ ————— נפץ.

מִפְּקֹד ————— פקד.

מִפְּרִץ ————— פרץ.

מִפְּרָקָת ————— פרק.

מִפְּרֶשׁ ————— פרש.

מִפְּשָׁעָה ————— פשע.

מִפְּתִיחַ | מִפְּתָח ————— פתח.

מִפְּתִן ————— פתן.

מִץ ————— מוץ.

מצא قُل ۱-پہنچنا. ۲-پانا. ۳-خصوصاً ڈھونڈ کر پانا.

۴-نفع پانا. ۵-کسی حال میں گرفتار ہونا.

۶-کافی ہونا.

نَفَعَل ۱-پایا جانا. ۲-موجود ہونا.

هَفَعِيل ۱-پہنچانا. ۲-دینا.

مَضَب | مَضَب | مَضَب | مَضَب | مَضَب ————— نضب.

مَضَد ————— צוד.

מצה קל ۱- چوسنا. ۲- چوس دالنا. ۳- نچورنا.
نفعَل- نچورا جانا.

۱ מצה ————— מצץ.

۲ מצה ————— نצה.

מצהל ————— צהל.

מצוד | מצוד | מצודה | מצודה ————— צוד.

מצנה ————— צנה.

מצולה | מצולה ————— צول.

מצוק | מצוקה ————— ۱ צוק.

מצוק ————— ۲ צוק.

מצور | מצורה ————— צور.

מצות ————— نצה.

מצח م پيشاني.

מצחה ث جرموق (کیونکہ پیروں پر سامنے دکھائی
دیتے ہیں).

מצלה | מצלת ————— ۱ צلل.

מצלה ————— ۳ צلل.

מצنפת ————— צنف.

מצע ————— יצע.

מצעד ————— צעד.

מצעירה | מצער ————— צער.

מצפה ————— צפה.

מצפן ————— צפן.

מצץ קל ۱- چوس لینا. ۲- میٹھا ہونا.

۱ מצה ث فطيري روٹی (بدون خمیر کے).

مَکَکَت ————— یَک.

مَکَر ————— زَر.

مَکَرَف ————— زَرَف.

مَک ————— مَک.

مَکَبَه | مَکَبَت ————— نَک.

مَکَدَش ————— کَدَش.

مَکَهَل | مَکَهَلَه ————— کَهَل.

مَکَنَه | مَکَنَه ————— کَوَه.

مَکُوم ————— کُوم.

مَکُور ————— کُور.

مَکَح | مَکَحَه ————— لَکَح.

مَکَطَر | مَکَطَرَت ————— کَطَر.

مَکَل ت چَهَرِي. (ماخذ مشتبه).

مَکَلُط ————— کَلُط.

مَکَلَعَت ————— کَلَع.

مَکَنَه | مَکَنَه ————— کَنَه.

مَکَسَم ————— کَسَم.

مَکَظِع | مَکَظِعَه ————— کَظِع.

مَکَظَت ————— کَظَه.

مَکَک نَفْعَل ۱- پَکَل جانا. ۲- سَر جانا.

هَفْعِيل-سَر دينا.

مَک م سَرَاهَت.

مَکَرَا ————— کَرَا.

مَکَرَه | مَکَرَه ————— کَرَا.

۱ مَکَشَه ————— کَشَه.

۱ مَرَقْشَا | مَرَقْشَا ————— ۲ مَرَقْشَا.

مَر | مَر ————— مَرَد.

۱ مَرَا قَل-مَارَنَا.

هَفْعِيل-اِنِي تَتِيں دَوَرَانَا.

۲ مَرَا مَوْتَا هَوْنَا.

مَرِيَا ۱-مَوْتَا. ۲-خصوصاً جانور قابلِ ذبح.

مَرَا ت مَوْتَا.

مَرَا م ۱-امير. ۲-مالک.

۳ مَرَا ————— ۱ مَرَا.

مَرَا | مَرَا ————— رَا.

مَرَا | مَرَا ————— رَا.

مَرَد ————— رَد.

مَرَد | مَرَد | مَرَد ————— رَد.

مَرَد ————— رَد.

مَرَد ————— رَد.

مَرَد جَلَدِي لَرَايَا جَانَا.

مَرَد م اِيک قسم کي داؤنے والي گاري.

مَرَد | مَرَد ————— رَد.

مَرَد ————— رَد.

مَرَد ————— رَد.

مَرَد قَل-بَغَاوت کَرَنِي.

مَرَد م بَغَاوت.

مَرَد م باغي.

مَرَد ت بَغَاوت.

مَرَد ————— رَد.

۱ مَرَا اور ۳ مَرَا قَل ۱-کَروا هونا. ۲-ضد کرنی.

۳-بغاوت کرنی.

هَفْعِيل ۱-ضد کرنی. ۲-بغاوت کرنی.

مَوْرَا باغی.

مَرِي م ۱-کَروا هَت. ۲-ضد.

مَرْتِم م (تثنيه) نہایت بغاوت (گویا دوهري).

۲ مَرَا رَکَرْنَا.

۲ مَوْرَا م اُسْتَرَا.

مَرَا | مَرَا ————— مَرَا.

مَرَوْد ————— رَوْد.

مَرَوَح ————— مَرَا.

مَرَوَم ————— رَوَم.

مَرَوِز | ۱ مَرَوِزَا ————— ۱ رَوِز.

۲ مَرَوِزَا ————— ۲ رَوِز.

مَرَوِکِم ————— مَرَا.

مَرَوِز ————— رَوِز.

مَرَا قَل-رَکَرْنَا.

مَرَوِز رَکَرْنِي سِي کُچَلَا هَوَا.

مَرَوِزَب ————— رَوِزَب.

مَرَوِزَق ————— رَوِزَق.

مَرَوِزَشَت ————— رَوِزَش.

[نَوچ لينا.

مَرَا قَل ۱-هَمَوَار کَرْنَا. ۲-تيز کَرْنَا. ۳-بَال يَا رَوَا يَا پَر

نَفْعَل-کسي کي بَال گَرَنِي.

يُعَل ۱-جَلَا هَوْنَا. ۲-تيز کيا جَانَا.

مَوْرَت بَال يَا رَوَا نَوچَا هَوَا.

- מְרִי ————— ۱ מרה.
 מְרִיא ————— ۲ מרא.
 מְרִיבָה ————— ריב.
 מְרִירוֹת | מְרִירִי ————— מרר.
 מְרִד ————— רכך.
 מְרַבֵּב | מְרַבֶּה ————— רכב.
 מְרַפֵּלֶת ————— רכל.
 מְרַמָּה ————— רמה.
 מְרַמֵּס ————— רמס.
 מְרַע ————— רעה.
 מְרַעָה | מְרַעִית ————— רעה.
 ۱ מְרַפֵּא | מְרַפֶּה ————— ۱ רפא.
 ۲ מְרַפֵּא ————— ۲ רפה.
 מְרַפֵּשׁ ————— רפס.

מרץ نَفَعَلَ ۱- زور آور هونا. ۲- بهاري هونا.
 هَفْعِيل- غَصَّه دلانا.

مَرِضٌ ————— رצע.

مَرِضָת ————— رצה.

مرק قَل ۱- رگزنّا. ۲- جلا کرنا. ۳- صاف کرنا.
 يُعَل- جلا هونا.

مَرُوּקִים م (جمع) طہارتیں.

مَرֵק م شوربا (کیونکہ روٹی کے ٹکڑوں پر ڈالا جاتا ہے).
 [باعث.

تَمְרוּק اور تَمְرִיק م ۱- طہارت. ۲- دفع ہونے کا

مְרַקָח | مְרַקָחָה | מְרַסְחָת ————— רקח.

۱ مدر تپکنا.

۱ مر م بُوند.

مر یا موز م مَر (کیونکہ تپکتا ہے).

مَرکہ ت پت (کیونکہ تپکتا ہے).

۲ مدر قل ۱-کروا ہونا. ۲-بہت دلگیر ہونا.

پعیل ۱-کروا کر دینا. ۲-غصہ دلانا.

ہفعیل ۱-کروا کر دینا. ۲-بہت دلگیر کرنا.

۳-بہت دلگیر ہونا. ۴-ضد کرنی.

ہتپیلپیل-نہایت غصہ ہونا.

۲ مر کروا.

مَرکہ اور مَرکہ ت دلگیری.

مَریدی ۱-کروا. ۲-مہلک.

مَرירות ت دلگیری.

ممر م دلگیری.

ممریدیم م (جمع) کرواہت.

تمریدیم م (جمع) کرواہت.

مَرکہ ت ۱-کرواہت. ۲-زھر.

مَریدیم م (جمع) کروی ترکاری.

مَرشعت ————— رسع.

مَشَا | مَشَا | مَشَاہ | مَشَاہ ————— نשא.

مَشَنَب ————— شنب.

مَشَوکہ | مَشَوکہ ————— شود.

مَشُور ————— نشور.

مَشَوکہ ————— مشور.

مَشُوش ————— شوش.

مَشْحَق ————— شَحَق.

مَشْطَمَا ————— شَطَم.

مَشْفِيَت ————— شَفَا.

مَشْفَرَت ————— شَفَر.

مَشْمَر ————— سَمَر.

مَشْفَح ————— شَفَح.

مَشَر تقسيم کرنا.

مَشَوْدَا ث سیال چیزوں کا ایک پیمانہ.

مَشَرَا ————— شَرَا.

مَشْرَفَا ————— شَرَفَا.

مَشَرَت ————— شَرَا.

مَشَا | مَشَاة ————— ۲ نَشَا.

مَشَاَب ————— شَاَب.

مَشَاوَن ————— ۱ نَشَا.

مَشَاوَت ————— شَوَا.

مَشَاَلَا ————— شَاَلَا.

مَشَاَرَت ————— ۲ شَاَرَا.

مَشْبَقَت ————— شَبَقَا.

مَشْبَرَا | مَشْبَر ————— شَبَرَا.

مَشْبَت ————— شَبَتَا.

مَشْنَا ————— شَنَا.

۱ مَشَا قَل-کھینچ کر نکالنا.

هَفْعِيل-کھینچ کر نکالنا.

مَشَا م چھڑانیوالا.

مَشَا م نہایت باریک کسی قسم کا سوتی کپڑا.

۲ منشہ شام کو کوئی گام کرنا۔

منشد ۱- کل شام کو۔ ۲- کل (گذرا ہوا)۔ ۳- رات۔
منشد ————— ۲ منشہ۔

منشوخہ | منشوخہ ————— شوا۔

منشوبہ ————— شوب۔

منشونہ ————— شون۔

منشوت | منشوت ————— شوت۔

منشوخہ ————— شمس۔

[مسح کرنا۔

۱ منشہ قل ۱- مَلا۔ ۲- خصوصاً تیل سے مَلا۔ ۳- خصوصاً
نفعَل-مسح ہونا۔

منشد م تیل۔

۱ منشہ اور ۱ منشہ ت مسح کرنا۔

منشد م ۱- مسح شخص۔ ۲- خصوصاً مسیح۔

۲ منشہ ۱- پھیلا۔ ۲- ناپنا۔

منشد م پھیلاؤ۔

۲ منشہ اور ۲ منشہ ت حصہ۔

منشدیت | منشیت | منشیت ————— شحت۔

منشدر ————— ۲ شدر۔

منشد ————— شت۔

منشدر ————— شدر۔

منشی ————— ۱ منشد۔

منشد قل ۱- کھینچنا۔ ۲- بڑھانا۔ ۳- مضبوط کرنا۔

۴- پھیلنا۔ ۵- چھیننا۔ ۶- پکڑنا۔

نفعَل-بڑھایا جانا۔

نفعَل ۱- گھسیٹنا جانا۔ ۲- بڑھایا جانا۔

منشد م ۱- برهانا. ۲- قابض هونا. ۳- مقبوضه چیز.

موشکہ ث رسی.

منشدب | منشوب ——— شوب.

منشوب | منشوب ——— شوب.

۱ منزل قل ۱- مشابہ تہرانا. ۲- مثال یا مثل پیش کرنا.

نفعل- مشابہ تہرنا.

پعیل- تمثیلیں دیکر بولنا.

ہفعیل- مشابہ تہرانا.

ہتعیل- مشابہ تہرنا.

• منزل م ۱- مثال. ۲- تمثیل. ۳- مثل.

۱ منزل م تشبیہ.

منزل م مثل.

۲ منزل قل- سلطنت کرنی.

ہفعیل- سلطنت دینی.

۲ منزل اور منشل م اور منشلا ث سلطنت.

منشلا | منشلا | منشلا ——— شلا.

منشلا ——— شمس.

منشمن ——— شمن.

منشمع | منشمعت ——— شمع.

منشمر | منشمرت ——— شمرا.

منشنا ——— شنا.

منشسا ——— شمس.

منشعول ——— شعل.

منشعی ——— ۲ شعا.

منشعن | منشعن | منشعنا ——— شعن.

مَتוֹק ————— מתק.

מתק קל-پھیلاؤ.

מַתְחַת תּ בּוֹרָא.

מתכנת ————— תכן.

מתלעות ————— לתע.

מתם ————— תמם.

מתן زور آور ہونا.

מתנים מ (تثنیہ) کمر.

מתני زور آور.

מתן | מתנה | מתנה ————— נתן.

מתק קל ۱-چوسنا. ۲-میٹھا ہونا.

هفعل ۱-میٹھا کرنا. ۲-میٹھا ہونا.

מתק اور מתק م متھاس.

מתוק میٹھا.

מתקים م (جمع) شیرینیاں.

מתת ————— נתן.

ن

۱ نانت یا آرزو یا عاجزی کا لفظ.

نانت اور نانت نانت یا آرزو یا عاجزی کا لفظ.

۲ نانت ————— نانت.

نانت ————— نود.

نانتا قل ۱-بیٹھنا. ۲-رہنا.

پعلیل ۱-پہنا. ۲-خوبصورت ہونا.

דגה ט ۱-مسكن. ۲-خصوصاً بیابان کے بیچ میں آبادی.

دگه ۱-شایسته. ۲-خوبصورت.

دגה قل-الهام سے کہنا.

دگه م الهامی قول.

دگه قل اور پعیل-زنا کرنا.

دگه اور دگه (صیغہ جمع) زناکاریاں.

دگه قل-حقارت سے رد کرنا.

پعیل ۱-حقارت سے رد کرنا. ۲-گُفر بکوانا.

هتپوعیل-حقیر سمجھا جانا.

دگه اور دگه ט گُفر آمیز حقارت.

دگه ————— دگه.

دگه قل-آہ مارنا.

دگه ט آہ.

دگه پعیل-نفرت کرنی.

دגה قل ۱-أبالنا. ۲-قدرتِ الہی سے بھر پور کرنا.

נפעל ۱-قدرتِ الہی سے بھر کر اُسے کلام یا فعل سے

ظاہر کرنا. ۲-نبی بننا. ۳-نبی بنکر

بات کرنی.

هتپعیل ۱-نبی بنکر بات کرنی. ۲-دیوانہ سا بننا.

דגה اور דגה מ نبی.

דגה ט نبیہ.

דגה ט نبی کا کلام یا کتاب.

דגה چھیدنا.

דגה ۱-کھوکھلا. ۲-باطل.

דגה ט ۱-چھید. ۲-دروازہ. ۳-آنکھ کی پتلی.

דגב־הַ תּ אַנְעָם . (مآخذ مشتبه) .

דגב־הַ קָל - بھونکنا .

דגב־הַ פֻּעִיל אֹר פֻּעִיל ۱ - تاکنا . ۲ - دیکھنا . ۳ - کسی کا

لحاظ کرنا . ۴ - دیکھتا رہنا .

דגב־הַ מ ۱ - جو تاکا جاتا ہے . ۲ - جس کی اُمید کی

جاتی ہے . ۳ - اُمید .

דגב־הַ פֻּהוֹת נִקְלָא .

דגב־הַ מ چشمہ .

דגב־הַ קָל ۱ - مُرجھانا . ۲ - ضعیف ہونا . ۳ - احمق ہونا .

פֻּעִיל ۱ - حقیر جاننا . ۲ - ذلیل کرنا .

דגב־הַ ۱ - احمق . ۲ - کافر .

דגב־הַ אֹר דגב־הַ ۱ - مشک (دھیلے پن کے سبب) . ۲ - گھڑا .

۳ - ایک قسم کا تاردار باجا جو گھڑے کے

کچھ ہمشکل ہوتا تھا .

דגב־הַ תּ ۱ - حماقت . ۲ - کُفر کا فعل .

דגב־הַ תּ لַשׁ .

דגב־הַ תּ ۱ - شرم . ۲ - شرم گاہ .

דגב־הַ קָל - اُبلنا .

פֻּעִיל ۱ - کثرت سے بہا دینا (گویا اُبال کر) .

۲ - خوشی سے بیان کرنا . ۳ - سَرانا (کیونکہ

بہت سی چیزیں سَرکر اُبلتی ہیں) .

דגב־הַ מ چشمہ .

דגב־הַ תּ שְׁמֵדָן (شاید دגב اور שְׁמֵד سے مرکب ہے) .

דגב־הַ خֶשֶׁק הוֹנָא .

דגב־הַ מ ۱ - دکھن طرف . ۲ - خصوصاً کنعان کا دکھنی حصہ .

دند قل ۱- سامنے ہونا۔ ۲- ظاہر ہونا۔ ۳- بہنا۔

ہفعل ۱- ظاہر کرنا۔ ۲- بیان کرنا۔

ہفعل- بیان کیا جانا۔

دند ۱- سامنے۔ ۲- طرف۔

دند کے موافق۔

دند ۱- سامنے۔ ۲- مقابلہ میں۔ ۳- کے لئے۔

دند ۱- سامنے سے۔ ۲- پاس سے۔ ۳- سامنے۔

۴- مقابلہ میں۔

دند م ۱- پیشوا۔ ۲- سردار۔ ۳- شریف۔

دند قل- روشن ہونا۔

ہفعل ۱- روشن کرنا۔ ۲- روشنی دینی۔

دند ث ۱- چمک۔ ۲- جلال۔ ۳- صبح کی روشنی۔

دند ث چمک۔

دند قل- سینگ مارنا۔

پعيل- سینگ مارنا۔

ہفعل- لڑائی کرنی۔

دند سینگ مارنیوالا۔

دند ————— دند۔

دند کاٹنا۔

دند م درانتی۔

دند قل اور پعیل- تاردار باجا بجانا۔

دند ث ۱- تاردار باجا۔ ۲- ایسے باجے کی آواز۔

۳- ایسے باجے کے ساتھ گایا ہوا گیت۔

۴- خصوصاً تمسخر کا گیت۔

دند ث تمسخر کا گیت۔

دند قل ۱-چھونا. ۲-پہنچنا. ۳-کسی پر اثر کرنا. ۴-مارنا.

۵-بیمار کر دینا.

نفعل-شکست کھانا.

پعیل-مارنا.

پعل-مارا جانا.

ہفعیل ۱-چھوانا. ۲-پہنچانا. ۳-لگانا. ۴-چھونا.

۵-پہنچنا.

دند م ۱-چوت. ۲-مار. ۳-بیماری. ۴-خصوصاً برص.

دند قل ۱-مارنا. ۲-بیمار کر دینا. ۳-شکست دینا.

۴-سینگ مارنا. ۵-دھکیلنا. ۶-تھیس کھانی.

دند م ۱-مار. ۲-مرض. ۳-تھیس.

دند ت ۱-قتل. ۲-وباء مہلک.

دند نفعل ۱-بہر جانا. ۲-پھیل جانا.

ہفعیل ۱-اندیلنا. ۲-گرا دینا. ۳-سونپ دینا.

ہفعل-بہا دیا جانا.

دند قل ۱-دھکیلنا. ۲-هانکنا. ۳-بیگار میں کام کرنا.

۴-قرض طلب کرنا. ۵-محصول طلب کرنا.

۶-حکومت کرنی.

نفعل ۱-مظلوم ہونا. ۲-مجبور ہونا. ۳-ایک

دوسرے پر ظلم کرنا.

دند قل ۱-نزدیک آنا. ۲-ہٹ جانا (گویا اپنے نزدیک آنا).

نفعل-نزدیک آنا.

ہفعیل ۱-نزدیک لانا. ۲-گذراننا. ۳-نزدیک آنا.

ہفعل ۱-پہنچایا جانا. ۲-گذرانا جانا.

ہنپعیل-نزدیک آنا.

נד ————— נד.

נדא اور ندא قُل هتّنا.

پعیل ۱-هتّانا. ۲-خارج کرنا.

נדב قُل ۱-أُبهارنا. ۲-خوشي سے مُستعد هونا. ۳-خوشي سے دینا.

هتّپعیل ۱-اپنے تئیں اُبھارنا. ۲-اپنی خوشي سے اپنے تئیں سونپ دینا. ۳-اپنی خوشي سے کچھ دیدینا.

נדבָה ث ۱-مُستعدي. ۲-خوشي سے گذرانی ہوئی قربانی.

נדب ۱-خوشي سے مُستعد. ۲-سخي. ۳-شریف. ۴-سردار.

נדبָה ث ۱-شرافت. ۲-اقبال مندی.

ندبָہ م پتھروں کی دیوار. (ماخذ مشتبه).

ندد قُل ۱-چَلانا. ۲-چَلنا. ۳-گھومنا. ۴-آوارہ پھرنا. ۵-بھاگ جانا.

پوعل-بھاگ جانا.

هتّعیل-بھاگ دینا.

هتّعل-بھاگ دیا جانا.

هتّپوعل-بھاگ جانا.

نددیم م (جمع) لوٹنا.

ندد ث ۱-الگ کئے ہوئے شخص کا حال. ۲-خصوصاً

حیض والی کا حال. ۳-حیض. ۴-کوئی مکروہ میل.

۵-ناپاکی.

ندد ث مکروہ چیز.

۱ نדה ————— نדה.

۲ نדה سخي هونا.

نדה اور نדה م بڑا انعام.

نדה قُل ۱-دھکیلنا. ۲-نکال دینا. ۳-مارنے کے لئے اُتھانا.

نفعَل ۱-نکال دیا جانا. ۲-آوارہ پھرنا. ۳-بھاگ

جانا. ۴-بھٹکایا جانا. ۵-مارنے کے لئے

اُتھایا جانا.

پُعل-دھکیل دیا جانا.

هَفْعِيل ۱-دھکیل دینا. ۲-نکال دینا. ۳-پراگندہ

کرنا. ۴-بھٹکانا. ۵-زور سے پہنچانا.

هَفْعَل-آوارہ پھرایا جانا.

מדוהים م (جمع) گمراہیاں.

נדיב | נדיבה ————— נדב.

۱ נדן م میان (تلوار وغیرہ کا).

נדנה م ۱-میان. ۲-بدن.

۲ נדן ————— ۲ نדה.

נדה قُل ۱-هانک دینا. ۲-بھگا دینا. ۳-اُرا دینا.

نفعَل ۱-هانک دیا جانا. ۲-اُرا دیا جانا.

נדר قُل-مَنْت ماننی.

نדר اور نדר م ۱-مَنْت. ۲-مَنْت کی چیز.

נדה ————— نדה.

נדב قُل ۱-هانکنا. ۲-لے چلنا. ۳-لے جانا. ۴-رہنمائی

کرنی.

پعیل ۱-هانپنا. ۲-آہ مارنا. ۳-ھنکانا. ۴-لے جانا.

۵-لے چلنا.

منہد م ہنگاؤ۔

نہد بلند ہونا۔

ہود (نہود کے عوض) م ۱-بلندی۔ ۲-عظمت۔ ۳-جمال۔

نہہ قل-نوحہ کرنا۔

نفعل-فریاد کرنا۔

نہی اور ہی اور ہی م نوحہ۔

نہیہ ت نوحہ۔

نہور | نہیر | نہیرو ————— ۲ نہر۔

نہل پعیل ۱-فرمی سے لے چلنا۔ ۲-حفاظت کرنی۔

۳-پرورش کرنی۔

ہثپعیل-فرمی سے چلنا۔

نہل م چراگا۔

نہم قل ۱-گرجنا۔ ۲-شور مچانا۔ ۳-آہ مارنی۔

نہم م گرج۔

نہمہ ت ۱-شور۔ ۲-آہ۔

نہک قل-گدھے کا بولنا۔

۱ نہر قل-کثرت سے بہنا۔

نہر اور نہر م ۱-بڑا دریا۔ ۲-خصوصاً فرات۔ ۳-دھار۔

منہرہ ت دریا کا مقام۔

۲ نہر قل-روشن ہونا۔

نہرہ ت نور۔

نہور اور نہیر م نور۔

نہیرو ت دانش۔

نہا قل اور ہفعیل ۱-انکار کرنا۔ ۲-باطل کر دینا۔

۳-منع کرنا۔

הַנוֹאָהַ ת ۱-کسی سے دل پھیرنا۔ ۲-دل پھرنے یعنی
فاراضی کا سبب۔

دوب قُل ۱-اُگنا۔ ۲-پیدا کرنا۔
پَعْلِل-اُگنا۔

دوب اور دِب م ۱-زمین کا حاصل۔ ۲-پھل۔

אֶרֶבֶת ת خرگوش (۱ اَرَبہ اور دِب سے مرکب)۔

הַנוֹבָה ת ۱-زمین کا حاصل۔ ۲-پھل۔

دوب قُل ۱-ہلنا۔ ۲-آوارہ پھرنا۔ ۳-بھاگنا۔ ۴-سر ہلانا۔

۵-ماتم کرنا۔ ۶-ماتم پُرسی کرنی۔

هَفْعِيل ۱-آوارہ پھرانا۔ ۲-سر ہلانا۔

هَفْعَل-خارج کیا جانا۔

هַتְעִיל ۱-دگمگانا۔ ۲-سر ہلانا۔ ۳-ماتم کرنا۔

ד מ دھیر (کیونکہ ہلایا جاتا ہے)۔

דוב م آوارگی۔

دِب م ماتم پُرسی۔

מְדוּד מ ہلانے کا باعث۔

דנד מ شیشہ۔

دوب قُل ۱-بیٹھنا۔ ۲-گھر میں رہنا۔ ۳-پہننا۔

هَفْعِيل ۱-رونق بخشنی۔ ۲-کسی کی تعظیم کرنی۔

۱ دِبہ ۱-رہنے والا۔ ۲-پہننے والا۔

۲ دِبہ اور دِبہ ت ۱-مسکن۔ ۲-بیابان کے بیچ میں
آبادی۔

دوب رونق دار ہونا۔

دِب م رونق۔

دوب قُل ۱-آرام کرنا۔ ۲-بیٹھ جانا۔ ۳-بیٹھا رہنا۔

ہفعل کی دو صورتیں پائی جاتی ہیں یعنی

(۱) הניח آرام دینا

(۲) הניח ۱- رکھ دینا۔ ۲- رہنے دینا۔

۳- چھوڑ دینا۔ ۴- کوئی کام کرنے دینا۔

ہفعل کی بھی دو صورتیں پائی جاتی ہیں یعنی

(۱) הניח آرام دیا جانا۔

(۲) הניח ۱- رکھ دیا جانا۔ ۲- رہنے دیا جانا۔

נחת اور נח م آرام۔

נחת ۱- آرام۔ ۲- رکھ دیا جانا۔

נחת قل- اتر جانا۔

نفعل- دھس جانا

פעيل- دبا دینا۔

ہفعل ۱- اُتار دینا۔ ۲- اُتار لے جانا۔

۳- رکھ دینا۔

ہفعل- گرایا جانا۔

נחת اترنے والا۔

הנחה ۱- آرام دہی۔

מנחה م اور מנחה ۱- آرامگاہ۔ ۲- آرام۔

ניחוח م ۱- آرام۔ ۲- رضامندی۔

نوم قل- کانپنا۔

نوم פעيل- پلید کرنا۔

נולد اور נול ۱- پید کرنا۔

نوم قل- اُونگھنا۔

نور ت اُونگہ۔

• نور ت نیند۔

نور

نفعل-پنپنا۔

ہفعیل-پنپنا۔

ن م اولاد۔

م م بیتا۔

نور

قل-بھاگ جانا۔

ہفعیل ۱-بھاگ دینا۔ ۲-بچانا۔

نور بھاگنے والا۔

م م اور نور ت ۱-بھاگنا۔ ۲-پناہ گاہ۔

نور

قل ۱-دگمگانا۔ ۲-تھرتھراانا۔ ۳-جھولنا۔ ۴-ھلنا۔

۵-آوارہ پھرنا۔

نفعل-ھلایا جانا۔

ہفعیل ۱-ھلانا۔ ۲-کنپانا۔ ۳-آوارہ پھرانا۔

م م (جمع) ایک قسم کا باجا جو ھلایا

جاتا ہے۔

نور

قل ۱-جھلانا۔ ۲-خصوصاً ہاتھ کو جھلانا۔ ۳-ہاتھ

سے چھڑکنا۔

ہفعیل ۱-جھلانا۔ ۲-ھلانا۔

ہفعل-جھلایا جانا۔

پعلیل-ھلانا۔

نور م بلندی (کیونکہ بلند چیزیں اکثر ھلتی ہیں)۔

نور ت ۱-چھلنی۔ ۲-بلند مقام۔

نور ت بلند مقام۔

نور ت ۱-تپکاؤ۔ ۲-تپکتا ہوا شہد۔

تدوفا ت ۱-جھلاؤ۔ ۲-ھلاؤ۔

دہم اور ۲ نا۲ قل ۱-چمکنا۔ ۲-بھاگنا۔
ہفعلیل-پھولنا۔

دوفا ——— دواہ۔

دوک قل-چوسنا۔

ہفعلیل-اپنا دود پلانا۔

دور روشن ہونا۔

دور ت آگ۔

۱ دیر اور دیر اور یر م چراغ۔

مذورا ت شمعدان۔

تدور م ۱-تنور۔ ۲-بھٹی (۲ تہ اور دور سے مرکب)۔

درف قل-بیمار ہونا۔

درد اُبالنا۔

دور م لپسی۔

دوا قل-چھڑکا جانا۔

ہفعلیل-چھڑکنا۔

دور ——— دور۔

دول قل ۱-بہنا۔ ۲-اُترنا۔

ہفعلیل-بہانا۔

مذرات اور مذرات ت (جمع) ۱-اُترنے کے مقام۔

۲-منطقة البروج۔

دہم م ۱-فتہ۔ ۲-بالی۔ (ماخذ مشتبه)۔

دوک قل-نقصان اُٹھانا۔

ہفعلیل-نقصان پہنچانا۔

دوک م نقصان۔

نذر نَفَعْل ۱- الگ ہونا۔ ۲- پرہیز کرنا۔ ۳- اپنے تئیں
مقدس کرنا۔
ہَفْعِیل ۱- الگ کرنا۔ ۲- پرہیز کرنا۔ ۳- مقدس کرنا۔
نذر م ۱- تقدیس۔ ۲- لمبے بال۔ ۳- تاج (کیونکہ
اُسکے سبب عوام سے الگ ہو جاتے ہیں)۔
نذر ۱- مقدس آدمی۔ ۲- خصوصاً ایک قسم کی مَنت
ماننے والا جو نازیر کہلاتا ہے۔
مَنذر م تاج دار۔

نح ————— نح۔

نحہ قل اور ہَفْعِیل ۱- لے چلنا۔ ۲- ہدایت کرنی۔
۳- پہنچانا۔
مَنحہ ث ۱- نذر۔ ۲- خصوصاً خدا کے لئے۔ ۳- محصول۔
نحמים ————— نحس۔
نحوش | نحوشہ ————— ۲ نحش۔
نحیلہ ————— حلل۔
نحیرים ————— نحر۔

نحل قل ۱- قبضہ میں لینا۔ ۲- خصوصاً میراث میں
لینا۔ ۳- قابض کر دینا۔
پَعِیل- قابض کر دینا۔
ہَفْعِیل ۱- قبضہ میں دینا۔ ۲- خصوصاً میراث
میں دینا۔
ہَفْعَل- قابض کیا جانا۔
ہَفْعِیل- اپنے قبضہ میں لینا۔
نحلا اور نحلت ث ۱- قبضہ۔ ۲- مقبوضہ۔ ۳- خصوصاً
میراث۔ ۴- بخرہ۔

۲ دھل بہنا۔

دھل اور دھلہ ٹ ۱-ندی۔ ۲-وادی (یعنی نالا)۔

دھم نفعل ۱-افسوس کرنا۔ ۲-ترس کھانا۔ ۳-پچتانا۔
۴-تسلی پذیر ہونا۔ ۵-انتقام لینا۔

پعیل-تسلی دینی۔

پعل-تسلی پانی۔

[ہونا۔

ہڈپعیل ۱-ترس کھانا۔ ۲-پچتانا۔ ۳-تسلی پذیر

دھم م پچتاوا۔

دھمہ ٹ تسلی۔

دھومیم یا دھومیم م (جمع) ۱-تسلیاں۔ ۲-پچتاوے۔

دھوم م اور دھومہ ٹ تسلی۔

دھوم ———— ڈڈی۔

دھم قل-پھرتی کرانی۔

دھر خرخرانا۔

دھر م اور دھرہ ٹ خرخراہٹ۔

دھیریم م (تثنیہ) قتنے۔

۱ دھش قل-پھسپھسانا۔

پعیل ۱-جادو کرنا۔ ۲-شگون کرنا۔ ۳-قیاس کرنا۔

۴-شگون کی طرح قبول کرنا۔

دھش م ۱-جادو۔ ۲-شگون۔

دھش م سانپ۔

۲ دھش پیتل یا قانبے سے بننا۔

دھش پیتل کا۔

دھش م اور دھشت اور دھوشہ ٹ ۱-پیتل یا قانبا۔

۲-پیسہ۔ ۳-پیتل کی بیڑی۔

نمذہ م پیتل کا تکرار۔

نمذہ | نمذہ | نمذہ ————— نمذہ۔

نمذہ قُل ۱- پھیلا نا۔ ۲- لمبا کرنا۔ ۳- پھیلنا۔ ۴- جھکانا۔

۵- جھکانا۔ ۶- دھلنا۔ ۷- پھسلنا۔ ۸- پھیرنا۔

۹- پھرنا۔

نمذہ ۱- پھیلا یا جانا۔ ۲- پھیلنا۔ ۳- لمبا ہونا۔

نمذہ ۱- پھیلا نا۔ ۲- جھکانا۔ ۳- پھیرنا۔ ۴- بھٹکانا۔

۵- بگاڑنا۔ ۶- الگ رکھنا۔ ۷- بھٹکانا۔

نمذہ م ۱- شاخ۔ ۲- عصا۔ ۳- چھڑی (سزا دینے کی)۔

۴- بنی اسرائیل کا ایک سبط۔

نمذہ ت ۱- پلنگ۔ ۲- پالکی۔ ۳- جنازہ۔

نمذہ نیچے۔

نمذہ ۱- نیچے کی طرف۔ ۲- نیچے۔

نمذہ نیچے۔

نمذہ ت ۱- پھیلاؤ۔ ۲- پھیرنا۔

نمذہ ————— نمذہ۔

نمذہ ————— نمذہ۔

نمذہ ————— نمذہ۔

نمذہ قُل ۱- اُتھانا۔ ۲- رکھ دینا۔ ۳- لادنا۔

پھیلنا۔ اُتھانا۔

نمذہ لدا ہوا۔

نمذہ م بوجھ۔

نمذہ قُل ۱- لگانا (درخت وغیرہ)۔ ۲- گار دینا۔

۳- نصب کرنا۔

نمذہ لگایا جانا۔

دستا م ۱- لگا هوا درخت. ۲- لگائے ہوئے درختوں
کا مجموعہ. ۳- لگانا.

دستا م لگا هوا درخت.
دستا م لگانا.

دستار قل-تپکنا.

ہفعل-تپکانا.

دستار م ۱- بوند. ۲- ایک قسم کا خوشبودار گوند.

دستار ت ایک قسم کی بالی. [کرنی]

دستار قل ۱- حفاظت کرنی. ۲- رکھ چھوڑنا. ۳- پاسبانی
مستار اور مستار ت ۱- قید خانہ. ۲- نشانی.

دستار قل ۱- چھوڑ دینا. ۲- پھیلانا. ۳- پھیلنا. ۴- سپرد کرنا.

۵- رهنے دینا. ۶- کوئی کام کرنے دینا. ۷- نکال

دینا. ۸- نکال لینا.

نفع ۱- پھیل جانا. ۲- دھيلا ہونا. ۳- گرایا جانا.

پعل-چھوڑ دیا جانا.

دستار ت تاک کا ریشہ.

نی ————— نڈہ.

دستا کچا ہونا.

دستا کچا.

نیب ————— نوب.

نید ————— نود.

نیدہ ————— ندر.

نیدہ ————— نود.

نین ————— نون.

نیم ————— نوس.

نیر | ————— نیر | ————— نیر |

نیر | ۱ نیر | ————— نور.

نیر | قُل - زمین جوتنی.

۲ نیر م اُفتادہ زمین.

مَنور م بیل کا جوا.

نکا اور نکہ قُل - مارنا.

فُعَل - مار دالا جانا.

هَفَعِل ۱ - مارنا. ۲ - شکست دینی. ۳ - جبراً

لیلینا. ۴ - تورنا. ۵ - چھیدنا.

۶ - مار دالنا.

هَفَعِل ۱ - مارا جانا. ۲ - مار دالا جانا.

۳ - لیلیا جانا.

نکا اور نکہ ۱ - مارا ہوا. ۲ - مصیبت زدہ. ۳ - غمگین.

نکات اور نکات ت ۱ - خوشبودار چیز (کیونکہ کوتنے سے

بنتی ہے). ۲ - کوئی عمدہ چیز.

نکا ۱ - مارا ہوا. ۲ - کچلا ہوا.

نکا ۱ - مارنے والا. ۲ - تہمت لگانے والا.

مکا ت ۱ - مار. ۲ - بلا. ۳ - گھاؤ. ۴ - قتل.

نکا م اولاد.

نکا سامنے ہونا.

نکا ۱ - سامنے کا. ۲ - سیدھا.

نکا ت دوستی.

نکا ۱ - سامنے. ۲ - طرف.

لنکا ۱ - سامنے کی طرف. ۲ - آگے. ۳ - کے لئے.

نکا سامنے.

دندل قُل پَعِيل ھَتِیْعِيل ۱- فریب کرنا۔ ۲- فریب دینا۔

دندل م مکر۔

دندل اور دندل فریبی۔

دندس جمع کرنا۔

دندس اور دندس م دولت۔

دندر قُل- اجنبی ہونا۔

پَعِيل ۱- اجنبی کرنا۔ ۲- انکار کرنا۔ ۳- ناواقف ہونا۔

۴- تاکنا (کیونکہ جس چیز سے ناواقف ہوتے ہیں اُسی کو تاکتے ہیں)۔

ھَفْعِيل ۱- تاکنا۔ ۲- لحاظ کرنا۔ ۳- پہچاننا۔ ۴- جاننا۔

۵- خبر لینا۔

نَفْعَل ھَتِیْعِيل ۱- اپنے تئیں ناواقف بنانا۔ ۲- معلوم ہونا۔

دندر اجنبی۔

دندر اور دندر م عجیب حال۔

دندری اجنبی۔

دندریا ہٹ پرائی عورت۔

دندریا ہٹ صورت (کیونکہ اُسی سے کوئی چیز پہچانی جاتی ہے)۔

دندر جان پہچان۔

دندت ——— دندا۔

دندا ھَفْعِيل ۱- تمام کرنا۔ ۲- حاصل کرنا۔

دندلا م دولت۔

دندلا ——— دندا۔

دندلا کات دالنا۔

نملا ت چيونتي.

نمر چتلا هونا.

نمر اور نمر م لگربگا (تيندوا).

نم ——— نمس.

نمسا ——— سبب.

نمد قل-هت جانا.

هفعل ۱-هتانا. ۲-لے جانا.

هفعل-هت جانا.

نمسا پيعيل ۱-آزمانا. ۲-كوشش كرنی.

نمسا ت ۱-آزمایش. ۲-امتحان.

نمسا قل-أكهار دینا.

نفعل-أكهارا جانا.

هتيعيل-أكهارا جانا.

نمسا م بچاؤ.

نمسا ——— ۱ نمس.

۱ نمس قل ۱-أندیلنا. ۲-تپاون کرنا. ۳-دھالنا.

۴-مسح کرنا.

نفعل-ممسوح هونا.

پيعيل-تپاون کرنا.

هفعل-تپاون کرنا.

هفعل-تپاون کیا جانا.

نمسا اور نمسا اور نمسا م ۱-تپاون. ۲-دھالي هوئي مورت.

نمسا م ۱-تپاون. ۲-دھالي هوئي مورت. ۳-ممسوح

شخص. ۴-خصوصاً بادشاه. ۵-کوئي حاکم.

۱ نمسا ت ۱-دھالنا. ۲-دھالي هوئي مورت.

نمک ۱- گوتتھنا. ۲- دھانکنا.

نمک ۲- ماسکا ت دھنکنا.

ماسکا ت تانا.

نمک قل- بلند کرنا.

ہتھیل- اپنے تئیں بلند کرنا.

نم ۱- جھنڈا. ۲- نشانی.

نم قل ۱- اُکھیرنا. ۲- خیمہ اُکھیرنا. ۳- روانہ ہونا.

۴- جھکانا.

نفعل- اُکھیرا جانا.

ہفعیل ۱- خیمہ اُکھروانا. ۲- روانہ کرنا. ۳- اُکھیرنا.

۴- تراشنا.

نم ۱- خیمہ کا اُکھیرنا. ۲- روانگی. ۳- منزل.

نم ۱- تیر. ۲- پتھر کی کان.

نم قل- چڑھ جانا.

ہفعیل- چڑھانا.

ہفعل- چڑھایا جانا.

نعم ۱- نعمت ———— نعم.

نعم ———— نعم.

نم قل ۱- آرہنگے سے بند کرنا. ۲- جوتی پہنانی.

ہفعیل- جوتی پہنانی.

نم ت جوتی.

نم اور نم ۱- آرہنگا (آگل).

نم قل- پسند ہونا.

نم ۱- پسندیدگی. ۲- خوبصورتی.

نم ۱- پسندیدگی.

נעים پسندیدہ

מנעמים م (جمع) مزیدار کھانا۔

נעץ چبھنا۔

נעצות م خاردار درختوں کا مجموعہ۔

۱ نער قل-گر جنا (شیر کا)۔

۲ نער قل-جہاز ڈالنا۔

נפעל هتפעيل ۱-جہاز ڈالا جانا۔ ۲-کوئی چیز اپنے

پر سے جہاز کر چھوٹ جانا۔

פעيل-جہاز ڈالنا۔

۱ نער م آوارہ پھرنے والا۔

נערות ת ۱-سن کا پات (کیونکہ سن سے جہازا جاتا ہے)۔

נער م ۱-لڑکا۔ ۲-بچہ۔ ۳-جوان۔ ۴-خادم۔ ۵-لڑکی۔

נער م لڑکپن۔

נערה ת ۱-لڑکی۔ ۲-لوندی۔

נעורים מ (جمع) اور נעורות ת (جمع) ۱-لڑکپن۔

۲-جوانی۔

נעש اُتھانا۔

۲ נעש (نیش کے عوض) اور נעش م ۱-جنازہ۔ ۲-ستاروں کا

ایک گچھا جو عربی میں نیش کہلاتا ہے۔

נפה ————— نوحہ۔

נפה قل ۱-پھونکنا۔ ۲-دم چھوڑنا۔

פעל-پھونکا جانا۔

הפעיל ۱-آہیں کروانی۔ ۲-اپنے دم سے ہانک دینا۔

מפה م دم کا چھوڑنا۔

מפה م دھونکنی۔

תפוח מ ۱-سیب (کیونکہ خوشبو کے سبب وہ سونگھا جاتا ہے)۔ ۲-سیب کا درخت۔

דפיל ————— دفل۔

דפד מ ایک قسم کا گوند۔ (ماخذ مشتبه)۔

דפל قل ۱-گرنا۔ ۲-پڑا رہنا۔ ۳-سوکھ جانا۔ ۴-ہلاک

ہونا۔ ۵-واقع ہونا۔ ۶-ادنیٰ تھہرنا۔ ۷-لپکنا۔

۸-اُترنا۔ ۹-خیمہ لگانا۔ ۱۰-دُشمن کی طرف

چلا جانا۔ ۱۱-اُداس ہونا۔ ۱۲-پیش ہونا۔

התפעיל ۱-گرانا۔ ۲-جَن دالنا۔ ۳-سکھا دالنا۔

۴-اُداس کرنا۔ ۵-پیش کرنا۔ ۶-کرنے دینا۔

۷-کوئی کام چھوڑنا۔

התפעיל ۱-سجدہ کرنا۔ ۲-لپکنا۔

פעיל-گرنا۔

דפל מ سقطہ۔

דפיל מ پہلوان (یا تو آوروں کو گرانے کے سبب یا خدا

سے برگشتہ ہونے کے سبب)۔

דפל מ ۱-چھلکا (کیونکہ گر جاتا ہے)۔ ۲-دھیلا چمڑا۔

דפלה اور دפלה ת ویرانہ۔

דפלת ת ۱-گرنا۔ ۲-پڑی ہوئی چیز۔ ۳-خصوصاً لاش۔

דפל قل ۱-پھوڑ دالنا۔ ۲-پراگندہ کرنا۔ ۳-پراگندہ ہونا۔

פעיל ۱-پھوڑ دالنا۔ ۲-پراگندہ کرنا۔

פעל-توڑ دالا جانا۔

דפל מ سیلاب۔

דפל מ پراگندگی۔

דפל מ پھوڑ دالنا۔

مפק ۲ م مارتول.

نפק قل - نكلنا.

هفعل - نكالنا.

نפקا ثا خرچ.

نפש نفعل - دم لینا.

نפש م اور ثا ۱- دم. ۲- خوشبو. ۳- جان. ۴- نفس.

۵- دل. ۶- خود. ۷- غرور. ۸- صبر. ۹- جاندار.

۱۰- خصوصاً آدمی. ۱۱- لاش.

نפת | نפת ——— نورا.

نפתولیم ——— فتل.

ن۲ ——— ن۲۳.

نصا قل - ار جانا.

نصاب قل - رکھ دینا.

نفعل ۱- رکھا جانا. ۲- مقرر هونا. ۳- حاضر هونا.

۴- کھڑا هونا. ۵- قائم هونا.

هفعل ۱- کھڑا کرنا. ۲- نصب کرنا. ۳- مقرر کرنا.

۴- رکھ دینا. ۵- تیز کرنا.

هفعل ۱- رکھا جانا. ۲- لگایا جانا. ۳- مقرر هونا.

نصب م قبضه (تلاوار وغیرہ کا).

نصب ثا مضبوطی.

نصب م ۱- سردار. ۲- ستون. ۳- چوکھی (سپاہیوں کی).

نصب م ۱- کھڑے ہونے کی جگہ. ۲- عہدہ. ۳- چوکھی.

نصب م چوکھی.

نصب اور نصب ثا چوکھی.

نصب ثا ۱- ستون. ۲- ایک قسم کا بُت.

מצבת ת ۱-ستون. ۲-تنه (درخت کا).

نצה قل ۱-اُرنا. ۲-جھگڑنا (شاید اسواسطے کہ پرند

پر اُتھا کر لڑتے جھگڑتے ہیں). ۳-ویران کرنا.

۴-ویران ہونا.

نפעל ۱-جھگڑنا. ۲-ویران ہونا.

هفعل-جھگڑنا.

۱ نצה یا نצה ت پرند کا ایک پر.

۲ מצה اور מצות ت جھگڑا.

نצה ————— نצץ.

۲ نצה ————— نצא.

נצורה ————— נצר.

۱ نצה قل-چمکنا.

نפעل-دائم ہونا.

פעيل-سرداری کرنی.

هتפעيل-غالب ہونا.

۱ نצה اور نצה م ۱-رونق. ۲-حق. ۳-دوام.

۲ نצה چھڑکنا.

۲ نצה م رَس.

נציב ————— נצב.

נציר ————— ۱ نצר.

נצל פעيل ۱-چھیننا. ۲-لُٹنا. ۳-چھڑانا.

هفعل ۱-چھیننا. ۲-چھڑانا.

هفعل-چھڑایا جانا.

نפעل ۱-چھڑایا جانا. ۲-چھوٹ جانا.

هتפעيل-اپنے سے چھڑا پھینکنا.

دڙا ٿ ڇهٽڪارا.

دڙا ————— دڙا.

دڙا ڦل ۱-ڇمڪنا. ۲-ڀولنا. ۳-اُڙنا.

۱ دڙا اور دڙا م اور دڙا ٿ ڀول.
۲ دڙا م گد.

دڙا م چنگاري.

۱ دڙا ڦل ۱-نظر ڪرني. ۲-پاسباني ڪرني. ۳-حفاظت ڪرني.
۴-ڇهپا رکھنا. ۵-لحاظ ڪرنا.
۶-محاصرة ڪرنا.

دڙا محفوظ.

دڙا ٿ چوڪي (سپاهيون ڪي).

۲ دڙا سرسبز هونا.

دڙا م ۱-ڪونپل. ۲-شاخ.

دڙا ————— دڙا.

دڙا ڦل ۱-ڪهڪهلا ڪر دينا. ۲-چھيدنا. ۳-خاص بيان

ڪرنا. ۴-نام ليڪر بيان ڪرنا. ۵-لعنت بهيڃني.

فعل-نام سے مذکور هونا.

دڙا م نڱينه کا خانه.

دڙا ٿ ۱-پتھر ڪي کان. ۲-مارتول.

دڙا ٿ مارتول.

دڙا ٿ ماده.

دڙا ٿ جڳالي ڪرڻ والے جانوروں کا پیت.

دڙا ٿ يا تو رحم يا مقعد.

دڙا ڦل ۱-ڇبھونا. ۲-مخصوص ڪرنا.

دڙا نقطوں سے بھرا هوا.

دکھ م ۱- ایک قسم کی بھیڑوں کا جو عربی میں نقد کہلاتی ہیں گذریا۔ ۲- کوئی گذریا۔

دکھ ث ایک قسم کا زیور جو نقطہ سا ہے۔

دکھ م (جمع) ۱- روتی کے تکرے۔ ۲- ایک قسم کی روتی۔

دکھ قل- پاک ہونا۔

نفعَل ۱- بے عیب ہونا۔ ۲- بے قصور تھہرنا۔ ۳- آزاد

ہونا۔ ۴- خالی ہونا۔ ۵- نیست ہونا۔

پعیل- بے قصور تھہرانا۔

دکھ اور دکھا اور دکھا ۱- پاک۔ ۲- بے قصور۔ ۳- آزاد۔

دکھ م ۱- پاک۔ ۲- صفائی۔

دکھ ث تپاون کرنے کا برتن۔

دکھ قل- نفرت کرنی۔

دکھ ————— دکھ۔

دکھ قل- انتقام لینا۔

نفعَل- اپنا انتقام لینا۔

پعیل- انتقام لینا۔

پُعل- کسی سے انتقام لیا جانا۔

ہثعیل- اپنا انتقام لینا۔

دکھ م اور دکھ ث انتقام۔

دکھ قل- دل میں کسی سے پھر جانا۔

دکھ قل ۱- کاٹنا۔ ۲- مارنا۔ ۳- لگانا۔ ۴- چکر کھانا۔

پعیل ۱- کات ڈالنا۔ ۲- نیست کرنا۔

ہثعیل ۱- چکر کھانا۔ ۲- گھیرنا۔ ۳- تمام ہونا

دکھ م جھار ڈالنا۔

دکھ ث غلام کے باندھنے کی رسی۔

دکھ چھیدنا۔

دکھ م دَرَار۔

دکھ قَل ۱- چھیدنا۔ ۲- نوچنا۔

پعیل- چھیدنا۔

نفعَل- کبودا جانا۔

دکھ ت دَرَار۔

دکھ قَل ۱- پھندا لگانا۔ ۲- لگ جانا۔

نفعَل- پھندے میں پھنسنا۔

پعیل- پھندے لگانا۔

ہتعیل- پھندے لگانا۔

دکھ ا دَر ————— دور۔

دکھ بکنا۔

دکھ ۱- بکواسی۔ ۲- چُغل خور۔

دکھ م سنبَل۔ (ماخذ سنسکرت)۔

دش قَل ۱- اُتھانا۔ ۲- اُتھنا۔ ۳- زبان پر لانا۔ ۴- اُبھارنا۔

۵- تولنا۔ ۶- اُتھا لے جانا۔ ۷- لانا۔ ۸- سہنا۔

۹- اُتھا دینا۔ ۱۰- معاف کرنا۔ ۱۱- لینا۔

۱۲- قبول کرنا۔ ۱۳- جوڑنا۔

نفعَل ۱- اُتھایا جانا۔ ۲- بلند ہونا۔ ۳- لیجایا جانا۔

پعیل ۱- اُتھانا۔ ۲- مدد کرنی۔ ۳- نذر پیش کرنی۔

۴- لے جانا۔

ہتعیل ۱- اُتھوانا۔ ۲- لگانا۔

ہتعیل ۱- اپنے تئیں بلند کرنا۔ ۲- بلند ہونا۔

دش م ۱- سردار۔ ۲- بخار (جو زمین سے اُتھتا ہے)۔

دش ت بوجھ۔

دش ث انعام.

دش م ۱- اُتھا لے جانا. ۲- بوجھ. ۳- مرغوب چیز. ۴- قول. ۵- نذر. ۶- محصول. ۷- گیت.

دش م رُوداری.

دش ث شعلہ (کیونکہ اُوپر کی طرف جاتا ہے).

دش ث (جمع دش) ۱- اُتھانا. ۲- بلند نشان.

۳- بوجھ. ۲- قول. ۵- انعام. ۶- ضیافت.

میں سے حصہ. ۷- محصول.

دش اور دش ث ۱- اُتھانا. ۲- اُبھرا ہوا داغ. ۳- کوئی

داغ. ۴- حشمت. ۵- فرمان.

دش م بلندی.

دش قَل-ھٹنا. [کرنا.]

ھفَعِيل ۱-ھٹانا. ۲-پہنچانا. ۳-پہنچنا. ۴-حاصل

دش ھفَعِيل-جلانا.

نَفَعَل-جلنا.

دش چیرنا.

دش م آرا.

۱ دش اور ۱ دش قَل-بُھولنا.

ھفَعِيل-بُھلانا.

نَفَعَل ۱-بُھلایا جانا. ۲-فراموش ہونا.

بَعِيل-فراموش کرانا.

دش ث فراموشی.

دش م فریب.

۲ دش اور ۲ دش قَل ۱-قرض دینا. ۲-قرض لینا.

ھفَعِيل ۱-قرض دینا. ۲-اپنا قرض طلب کرنا.

دشی م قرض.

دش م ۱-قرض. ۲-سود.

دش اور دش ث قرض.

دش قـل-چلنا (ہوا کا).

دشیل ۱-چلنا (ہوا کو). ۲-ہوا سے اُڑانا.

دش م وان کی ایک رگ. (ماخذ مشتبه).

دشیکہ ————— دش.

دش قـل ۱-دانت سے کاٹنا. ۲-دُکھ دینا. ۳-سود پر

قرض دینا.

دشیل-دانت سے کاٹنا.

دشیل-سود لینا.

دش م سود.

دش ————— دش.

دش قـل ۱-کھینچ کر نکالنا. ۲-نکل جانا. ۳-جھڑ جانا.

دشیل-نکال دینا.

دش قـل-ہانپنا.

دش اور دش ث ۱-دم. ۲-جان. ۳-جاندار.

دش ث ایک قسم کی چھپکلی جو عوام کی رائے

میں صرف ہوا ہی کھاتی ہے.

دش قـل-پھونکنا.

دش م ۱-شام (کیونکہ اُسوقت ہوا زیادہ ہوا کرتی ہے)

۲-رات. ۳-بہور.

دش اور دش م ایک قسم کا پرند جو زور سے بولتا ہے.

دش قـل ۱-ملنا. ۲-ہتھیار باندھنا. ۳-بوسہ لینا.

۴-اپنا انتظام کر لینا.

پعیل ۱- بوسہ لینا۔ ۲- قدمبوسی کرنا۔
ہفعیل-ملنا۔

دشک اور دشک م ۱- سلح۔ ۲- سلح خانہ۔
دشקה ت بوسہ۔

دشک پھار دالنا۔

دشک اور دشک م عقیاب۔

دشک قل-سوکہ جانا۔

نفعل-سوکہ جانا۔

دشک م چٹھی۔ (ماخذ فارسی نوشتن)۔

دشک روندنا۔

دشک م اور دشک ت ۱- عام رستہ۔ ۲- خصوصاً پگدنتی۔

دشک پعیل-لاش کو تکرے تکرے کرنا۔

دشک م گوشت کا تکرہ۔

دشک۔

دشک قل ۱- اُمندنا۔ ۲- اُندیلا جانا۔

نفعل ۱- اُندیلا جانا۔ ۲- گلکر بہ جانا۔

ہفعیل ۱- اُندیلنا۔ ۲- گلانا۔

ہفعل-گلایا جانا۔

دشک م گلنا۔

دشک قل ۱- دینا۔ ۲- سپرد کرنا۔ ۳- منسوب کرنا۔

۴- دکھانا۔ ۵- نکالنا۔ ۶- بیجانا۔ ۷- رکھ دینا۔

۸- مقرر کرنا۔ ۹- باندھنا۔ ۱۰- لگانا۔ ۱۱- دالنا۔

۱۲- کرنا۔ ۱۳- دینا۔ ۱۴- تھیرانا۔

نفعل ۱- دیا جانا۔ ۲- سپرد کیا جانا۔ ۳- کیا جانا۔

ہفعل-دیا جانا۔

١- دیا ہوا آدمی۔ ٢- خصوصاً جو خدا کی خدمت میں مشغول رہتا ہے۔

٣- انعام۔

١- انعام۔ ٢- رشوت۔ ٣- نذر۔

١- انعام۔ ٢- نذر۔

١- کھود کر خراب کرنا۔

١- اکھیرنا۔

١- اکھیرنا۔

١- دھا دینا۔ ٢- اکھیر دالنا۔ ٣- ہلاک کرنا۔

١- دھا دینا۔

١- دھایا جانا۔ ٢- اکھیرنا جانا۔

١- زور سے نکالنا۔ ٢- الگ کرنا۔

١- اکھیرنا۔ ٢- توڑ پھینکنا۔ ٣- زخمی کرنا۔

١- الگ کرنا۔

١- توڑا جانا۔ ٢- توڑنا۔ ٣- زور سے نکالا جانا۔

١- الگ ہو جانا۔

١- الگ ہو جانا۔

١- ایک طرح کا خصی۔

١- زخم کا ہرا نشان (سریا دآرہی میں)۔ ٢- ایسے

نشان والا آدمی۔

١- اور ٢- م گھر کی اوپر والی منزل کا ایسا برآمدہ

جس کے نیچے برآمدہ نہ ہو بلکہ نیچے والی منزل ہی

کا ایک حصہ ہو۔

١- تھرتھراانا۔

١- کودنا۔

ہفعل ۱-کنپوانا۔ ۲-جھارنا۔ ۳-تور پھینکنا۔

۴-چھڑانا۔ ۵-چھوڑنا۔

دہش م سچی (کیونکہ پانی میں ملنے سے اُبلتی ہے)۔

دہش

قل ۱-اُکھیرنا۔ ۲-دھا دینا۔

نفع ۱-اُکھیرا جانا۔ ۲-دھایا جانا۔ ۳-سوکھ جانا۔

هفعل-اُکھیرا جانا۔

د

دہش پھیلنا۔

دہش م ۱-پیمائش۔ ۲-اناج کا ایک خاص پیمانہ۔

دہش ت اندازہ۔

دہش ——— دہش۔

دہش سپاہیانہ جوتی پہنی۔

دہش م سپاہیانہ جوتی۔

دہش حد سے زیادہ پینا۔

دہش م شرابی آدمی۔

دہش م ۱-شراب۔ ۲-شراب کی ضیافت۔

دہش قل ۱-گھومنا۔ ۲-لوتنا۔ ۳-لوتکر آنا۔ ۴-فزدیک

آنا۔ ۵-گھیرنا۔ ۶-کھانے پر بیٹھنا (کیونکہ

کھانے کے وقت گھر بھر کے لوگ میز یا دسترخوان

کو گھیرتے ہیں)۔ ۷-بدل جانا۔ ۸-سبب ہونا۔

نفع ۱-گھومنا۔ ۲-پھر کر پہنچنا۔ ۳-گھیرنا۔

پعیل-بدل دینا۔

پوعیل ۱-گھومنا۔ ۲-گھیرنا۔

הפעיל ۱- گھمانا. ۲- پھیرنا. ۳- پھیر دینا.

۴- گھیرنا. ۵- بدل دینا. ۶- گھومنا.

הפעל ۱- گھومنا. ۲- گھیرا جانا. ۳- بدلا جانا.

סבבہ اور سببہ ث واقعات کا انقلاب.

۱ سبب م اور سببہ ث ۱- گھیرا. ۲- چاروں طرف کے

لوگوں میں سے ایک. ۳- چاروں طرف کے

مقاموں میں سے ایک.

۲ سبب اور سببی اور سببوت اور سببی چاروں طرف.

۱ مسب م کھانے پر بیٹھنے کے پلنگ.

۲ مسب اور مسبی چاروں طرف.

موسب م گھیرا.

סבך قل-گونتھنا.

پعل-گونتھا جانا.

סבך اور סבך اور שובך م ۱- جھاری. ۲- خارستان.

סבכא یا שובכא ث ایک قسم کا باجا. (ماخذ مشتبه).

סבל قل-بوجھ کے طور پر اُتھانا.

פעיל-پھنانا.

پعل-لانا.

הפעיל-بوجھل بنا.

פועל-کھڑا کیا جانا.

סבל מ باربردار.

סבל اور סבל م بوجھ.

סבלה ث باربرداری.

סבלין (סבלין کی عوض) لمبا اور ڈھیلا پایجامہ.

סבלת ————— שבל.

סבר قل-أُمید کرنی۔

סג ——— סוג۔

סגד قل-سجده کرنا۔

סגור ——— סגר۔

סגל حاصل کرنا۔

סגלה נח کسی کا خاص مال۔

סגן اور סגן מ ۱-نائب۔ ۲-حاکم۔ (عربی شحنة)۔

۱ סגר پانی سے بھرنا۔

סגריר מ بارش۔

۲ סגר قل-بند کرنا۔

נפעל ۱-بند ہونا۔ ۲-اپنے تئیں بند کرنا۔

פעיל-حوالہ کرنا۔

פעל-بند ہونا۔

הפעיל ۱-بند کرنا۔ ۲-حوالہ کرنا۔

סגור ۱-بند۔ ۲-عمدة۔ ۳-خالص۔

סגور מ ۱-احاطہ۔ ۲-خالص سونا۔

סוגر شیر وغیرہ درندوں کا پنجرہ۔

מסגר מ ۱-قفل بنانے والا۔ ۲-لہار۔ ۳-قید خانہ۔

מסגרת נ ۱-محکم شہر۔ ۲-کنارہ۔ ۳-چوکھٹے

کے بیچ میں جو کچھ پردہ کے طور پر

لگایا جائے۔

סד ——— סדר۔

סדר بند کرنا۔

סד מ کاٹھ (قیدی کے واسطے)۔

סדין ——— סدن۔

סדרן دھيلا کرنا۔

סדרן م ایک قسم کا دھيلا لباس۔

סדר سلسلہ وار رکھنا۔

סדר م (بصيغة واحد) سلسلہ۔

(بصيغة جمع) انتظام۔

סדרה ת سلسلہ۔

מסדרון מ برآمدہ۔

סהר گول ہونا۔

סہר م گولائی۔

סہر م بُرج۔

۱ סוג اور سוג قل-هتنا۔

نَفْعَل-پیچھے ہٹنا۔

سوغ اور سوغ م ۱-دھات کا میل۔ ۲-سونے چاندی

کے ساتھ جو ادنی دھات پائی جاتی ہے۔

سוג م هتنا۔

۲ סוג قل-کسی کا احاطہ باندھنا۔

סוגر ————— ۲ סגר۔

סוד ————— יסוד۔

סוח پونچھ ڈالنا یا جھار ڈالنا۔

סוחה ת کوزا۔

סוך قل-تیل ملنا۔

هفْعِيل-اپنے بدن پر تیل ملنا۔

סודیک ایک خوشبودار مرکب ہے جو بدن پر ملتے ہیں۔

סומפניה اور סיفניה ایک قسم کا باجا (یونانی سُم فونیا

سے ماخوذ)۔

سوم اُچھلنا.

سوم م ۱-گھوڑا. ۲-ابابیل.

سوم ت گھوڑی.

سوم م ابابیل.

سوم م کیرا (کپڑے کا).

سور قل ۱-چھین لے جانا. ۲-کوئی کام چھوڑنا. ۳-پورا ہونا.

ہفعل ۱-اُتھا دینا. ۲-تمام کر ڈالنا.

سور م ۱-آخر. ۲-پیچھا.

سور ت بگولا.

سور م ۱-کئی قسم کی گائی جو سمندر میں پائی جاتی ہے.

۲-ایک قسم کی نے.

سور قل ۱-ہٹنا. ۲-چھوڑ جانا. ۳-برگشتہ ہونا. ۴-گذر

جانا. ۵-اُتھا دیا جانا. ۶-ایک سے ہتکر دوسرے

کے نزدیک جانا.

ہفعل ۱-ہٹانا. ۲-ٹالنا. ۳-نکالنا. ۴-نزدیک لانا.

ہفعل-ہٹایا جانا.

پعلیل-ہٹانا.

سور ت ۱-برگشتگی. ۲-قصور. ۳-ناغہ.

سور ۱-نکالا ہوا. ۲-برگشتہ. ۳-بگڑا ہوا.

یسور برگشتہ.

سور ہفعل ۱-رغبت دلانی. ۲-اُکسانا. ۳-خارج کرنا.

۴-چھڑانا.

سور ————— کسدہ.

سور قل-گھستنا.

سور ت پھار ڈالنا.

סחה קל-جہاز دالنا۔

سحی م کوزا۔

سحیش اور سحیس م جو نباتات اُفتادہ زمین کی نباتات سے خود بخود پیدا ہوتی ہے۔ (ماخذ مشتبه)

سحر کق-جہاز دالنا۔

نفعل-گرایا جانا۔

سحر کق-گھومتے پھرنا۔

یعلعل-زور سے دھڑکنا۔

سحر م سوداگر۔

۱ سحر ت سوداگرنی۔

سحر م ۱-تجارت گاہ۔ ۲-جو دولت تجارت سے حاصل ہو۔

سحر م ۱-تجارت کا حاصل۔ ۲-کسی طرح کا نفع۔

سحر ت سوداگروں کی جماعت۔

سحر ت سپر یا بکتر (کیونکہ بدن کو گویا گھیرے رہتا ہے)۔

مسحر م تجارت۔

۲ سحر ت ایک قسم کا عمدہ پتھر۔ (ماخذ مشتبه)۔

סט ————— شوت۔

סוג ————— سوغ۔

סיון מ יהودیوں کا تیسرا مہینا۔ (ماخذ مشتبه)۔

סוס ————— سوس۔

סיפניה ————— سیمفنیہ۔

סדר ابلنا۔ [برہتا ہے]۔

סדר م ۱-دیگ۔ ۲-لگن۔ ۳-کانتا (کیونکہ زور سے

סך | סך | סכה | סכות ——— סכך.

סכך قَل ۱-گونتھنا. ۲-کھپاچوں کا بُنکر احاطہ بنانا.

۳-دھانکنا. ۴-چھپنا. [کرنی]

ہفْعیل ۱-احاطہ باندھنا. ۲-دھانکنا. ۳-حفاظت

پلپیل ۱-ہتھیار بندھوانا. ۲-اُکسانا.

סכך מ ایسا چھپر جس کو محاصرین اپنے سر پر دھر کر

اُس کی پناہ میں رقتہ رقتہ آگے بڑھیں.

סך מ اور סכה ט ۱-جھونپڑی. ۲-درندہ کی

جھاڑی.

סך מ ۱-جھاڑی. ۲-بھیر.

סכות ט جھونپڑی.

מסך מ ۱-دھکنا. ۲-پردہ.

מסכה ט دھکنا.

מוסך اور מוסך מ برآمدہ.

סכל قَل-بیوقوف ہونا.

پعیل-بیوقوف تھہرانا.

ہفْعیل-بیوقوفی کرنی.

נפעל ۱-بیوقوفی کرنی. ۲-بُرائی کرنی.

סכל بیوقوف.

סכל מ اور סכלות یا שכלות ט بیوقوفی.

סכן قَل ۱-بیٹھنا. ۲-سکونت کرنی. ۳-برتاو رکھنا.

۴-اچھا سلوک کرنا. ۵-فائدہ اُٹھانا.

נפעל-ایک ہی مقام میں پایا جاتا ہے جسکے معنی

صاف نہیں ہیں مگر قرینہ سے معلوم ہوتا ہے

کہ چوت لگنی ہونگے.

הִתְעִיל ۱- برقاو رکھنا۔ ۲- واقف ہو جانا۔ ۳- کوئی
کام دستور کے طور پر کرنا۔
يُעِل ۱- بیٹھنا۔ ۲- مفلس ہونا۔

מסבין مسکین۔

מסבנות ט مسکینی۔

۱ סדר قل- بند کرنا۔

נפעל- بند ہونا۔

יעیل- حوالہ کرنا۔

۲ סדר قل- مزدوری پر رکھنا۔

סבת הִתְעִיל- خاموش ہونا۔

סל ———— סلل۔

סלא اور ۱ סלה قل ۱- اُٹھانا۔ ۲- ناچیز جاننا۔

יעیل- ناچیز جاننا۔

يُעِل- تولا جانا۔

סלד יעیل- اُچھلنا۔

۲ סלה خاموش ہونا۔

סלה خاموش ہو (یعنی گانا تھوڑی دیر کے لیے بند ہو
صرف باجا بجتا رہے)۔

סלון ۱ סלון ———— סلل۔

סלה قل- معاف کرنا۔

נפעל- معاف کیا جانا۔

סלה غفور۔

סליחה ט مغفرت۔

סלל قل ۱- بلند کرنا۔ ۲- خصوصاً بلند اور ہموار رستہ

بنانا۔ ۳- جھولنا۔

پلپیل-تعظیم کرنی۔

ہٹپوعیل-اپنے تئیں بلند کرنا۔

סללח ת ۱-پُشتہ۔ ۲-دمدمہ۔

סלם م سیرہی۔

סלח ת اور סلول م شاہراہ۔

סל م ۱-پتلی شاخ (کیونکہ جھولتی ہے)۔ ۲-بید

وغیرہ کی توکری۔

סלל اور סللل م کانتا (کیونکہ کھجور کی پتلی

شاخ پر ہوتا ہے)۔

סלסלח ת توکری۔

סלע م پہار کا سیدھا رُخ۔

סלעם م ایک قسم کی تَدی۔ (ماخذ مشتبه)۔

סלף پعیل ۱-تیرھا کرنا۔ ۲-اُلت دینا۔

סلف م کجروی۔

סלק قل-چرھنا۔

סלת ת بہت مہین آتا۔ (ماخذ مشتبه)۔

ס ————— סמם۔

סמדר م اسکے معنی اور ماخذ دونو مشتبه ہیں۔ بعض اُس

کو انگور کے درخت کا پُھول سمجھتے ہیں۔ بعض

کچے انگور۔ اور بعض ایک خاص قسم کے انگور

کا درخت۔

סמך قل ۱-تیکنا۔ ۲-تکنا۔ ۳-سنبھالنا۔ ۴-نزدیک ہونا۔

נפעל ۱-سنبھالا جانا۔ ۳-سنبھلنا۔

پعیل-تازہ کرنا۔

סמיקה یا שמיקה ת رضائی۔

סמל اور סمل م بُت (ماخذ مشتبه لیکن شاید پلہ کا بگڑا ہوا ہے)۔

סמם سونگھنا۔

סמ (بصیغہ جمع) خوشبودار مصالح۔

סמן قل-مقرر کرنا۔

נפעל-مقرر ہونا۔

סמר قل اور پعیل-رونگتے کھڑے ہونا۔ (قشعریرۃ)۔

סמר جس کے رونگتے کھڑے ہوں۔

מסמר اور מסמר م کیل۔

סנה م ایک قسم کی جنگلی کانتے دار جھاری۔ (ماخذ مشتبه)۔

סנורים م (جمع) اندھا پن۔ (ماخذ مشتبه)۔

סנן جھولنا۔

סנסנים م (جمع) کھجور کی ڈالیاں۔

סנפיר م مچھلی کا بازو۔ (ماخذ مشتبه)۔

סס ————— סוס۔

סעד قل-سنبھالنا۔

מסעד م ٹیکن۔

סעה قل-تیزرو ہونا (خصوصاً ہوا کا)۔

סעיה ————— סער۔

סער تقسیم کرنی۔

סעיה م ۱-دراز۔ ۲-شاخ۔

סעה پعیل-شاخیں چھانتنی۔

סעה ۱-منقسم۔ ۲-دودلہ۔

סעפה اور שעפה ת ۱-ایک طرف۔ ۲-خیال۔

סערפה اور سرعפה يا شرعפה ت ۱-شاخ. ۲-خیال.
 سَعر قَل ۱-طوفان کی طرح چڑھنا. ۲-طوفان سے
 اُچھالا جانا.

نَفَعَل-گویا طوفان سے اُچھالا جانا.
 یَعِیل-گویا طوفان سے پراگندہ کرنا.
 یوَعَل-طوفان سے پراگندہ ہونا.
 سَعر م اور سَعرہ ت طوفان.

سَعر ————— سَعر.

ספא کھلانا.

מספוא م چارا.

ספד قَل ۱-غم سے چھاتی پیٹنی. ۲-غم سے رونا.
 نَفَعَل-غم کا باعث ہونا.

מספד م چھاتی کا پیٹنا.

ספה قَل ۱-جمع کرنا. ۲-بڑھانا. ۳-گھرجنا. ۵-ہلاک
 کرنا. ۵-ہلاک ہونا.

نَفَعَل ۱-اپنے تئیں چھپانا. ۲-ہلاک ہونا.
 هَفْعِيل-دھیر لگا کر رکھنا.

ספון ————— ספן.

ספורה ————— ספר.

۱ ספה قَل-جمع کرنا.

نَفَعَل اور هَفْعِيل-اپنے تئیں کسی سے ملانا.
 یُعَل-جمع ہونا.

۲ ספה قَل ۱-اُندیلنا. ۲-مسح کرنا. ۳-پھیلانا.
 یَعِیل-اُندیلنا.

ספיה م ۱-سیلاب. ۲-خودرو نباتات.

ספּחת اور مسפּחת ت هرے زخم کا نشان (کیرنکھ اُس سے رُواں گر جاتا ہے).

مسفّחה ت گدی

سپینہ ——— سפן.

سپیر ——— سפר.

سفل نیچا ہونا.

سفل م ایک قسم کا اُتھلواں طباق.

سفن قل ۱-دھانکنا. ۲-چھت پاتنا. ۳-شہتیر دالنا. ۴-رکھ چھوڑنا.

سفن م چھت. [(سفینہ).]

سپینہ ت ایسی کشتی جس میں چھت لگی ہو. سپرف پھیلانا.

سرف م ۱-چلمچی. ۲-دھلیز.

۲ سرف ہٹپوعیل-دربانی کرنی.

سرف قل-مارنا.

ہفْعیل-عہد باندھنا (کیونکہ قول کرنے میں ہاتھ پر ہاتھ مارتے ہیں).

۲ سرف قل ۱-اُمندنا. ۲-قے کرنا. ۳-کافی ہونا.

سرف م کفایت.

سفر قل ۱-گھرچنا. ۲-لکھنا. ۳-گنا.

نفعَل-گنا جانا.

پعیل ۱-گنا. ۲-بیان کرنا.

یعل-بیان کیا جانا.

سفر اور سפר م ۱-کاتب. ۲-فوج کی گنتی کرنیوالا.

۳-سپہ سالار. ۴-فقیہ.

سکال اور سکال م ۱- لکھنا پڑھنا. ۲- خط. ۳- دستاویز.
۴- نامہ. ۵- کتاب.

سکال م شمار کرنا.

سکال ت کتاب.

سکال یا سکال ت شمار.

سکال م فیلم (کیونکہ گھر چنے سے خوبصورت ہو جاتا ہے).

مسکال م ۱- شمار. ۲- بیان.

سکال قل- سنگسار کرنا.

نفعل- سنگسار کیا جانا. [نکالنا]

پعیل ۱- کسی پر پتھر پھینکنا. ۲- کسی جگہ سے پتھر

پعل- سنگسار کیا جانا.

سکال ————— سکال

سکال باغی ہونا.

سکال م باغی.

سکالین ————— سکال

سکال ————— سکال

سکال قل ۱- اُندیلا. ۲- پھیلا. ۳- پھیلنا. ۴- لٹانا.

۵- فالتو ہونا.

نفعل- اُندیلا جانا.

سکال م جو کچھ فالتو ہو.

سکالین ————— سکال

سکال ————— سکال

سکال م ایک فارسی وزیر (شاید فارسی سر سے ماخوذ).

سکال م ۱- دھری. ۲- سردار. (ماخذ مشتبه).

سکال اکھارنا.

سَہَر م ۱-خوجہ. ۲-بادشاہ کا مصاحب.

سَہَر عَہَد ————— سَہَر.

سَہَر پَہِل ۱-جلانا. ۲-خصوصاً لاش کو پُھونکنا.

سَہَر م ایک قسم کا جنگلی درخت. (ماخذ مشتبه).

سَہَر قَل ۱-سرکش ہونا. ۲-گردنکش ہونا. ۳-شریر ہونا.

سَہَر ۱-شریر. ۲-اُداس.

سَہَر جَارَا کاٹنا.

سَہَر اور سَہَر م جَارے کا موسم.

سَہَر قَل ۱-بند کرنا. ۲-پوشیدہ کرنا.

نَہَل-بند کیا جانا.

پَہِل-بند کرنا.

سَہَر قَل-چھپانا.

نَہَل ۱-چھپنا. ۲-چھپا رہنا.

پَہِل ۱-چھپانا. ۲-برباد کرنا.

نَہَل-چھپنا.

نَہَل-چھپنا.

نَہَل-چھپنا.

سَہَر م ۱-پوشیدگی. ۲-آر.

سَہَر ت پناہ گاہ.

مَسَہَر م پناہ گاہ.

مَسَہَر م گھات کی جگہ.

ع

۱ عُب | عُب ————— عُب.

۲ عُب ————— عُب.

عرب دھانکنا۔

۱۔ عرب اور لب م دھلیز۔

عرب قل ۱۔ محنت کرنی۔ ۲۔ خصوصاً کھیتی کرنی۔

۳۔ خدمت کرنی۔ ۴۔ غلام کا کام کرنا۔

۵۔ تابعداری کرنی۔ ۶۔ عبادت کرنی۔ ۷۔ قربانی

کرنی۔ ۸۔ (۷ کے ساتھ) غلام کے طور پر خدمت

کرانی۔ ۹۔ بنانا۔ ۱۰۔ کرنا۔ ۱۱۔ برتاو رکھنا۔

فعل ۱۔ کسی کی کھیتی کی جانی۔ ۲۔ کسی کی

خدمت کی جانی۔

یعل ۱۔ کسی کی کھیتی کی جانی۔ ۲۔ (۷ کے ساتھ)

غلام کے طور پر خدمت کرائی جانی۔

ہفعل ۱۔ محنت کرانی۔ ۲۔ غلام کے طور پر خدمت

کرانی۔ ۳۔ غلام بنانا۔ ۴۔ عبادت کرانی۔

ہفعل۔ عبادت کرائی جانی۔

عرب اور لب م ۱۔ غلام۔ ۲۔ خادم۔ ۳۔ بندہ۔ ۴۔ عابد۔

عرب م کام۔

عربہ ث ۱۔ محنت۔ ۲۔ خدمت۔ ۳۔ عبادت۔

۴۔ کام۔ ۵۔ اجر۔ ۶۔ کھیتی۔ ۷۔ آزار۔

عربہ ث ۱۔ محنت۔ ۲۔ کاروبار۔

عربہ ث نوکر چاکر۔

عربہ ث غلامی۔

معبد م کام۔

عربہ قل ۱۔ موتا ہونا۔ ۲۔ گھندار ہونا۔

عرب م متائی۔

عرب م گھناؤن۔

מַעֲבִידָה מ' گھناہین۔

עֲבֹדָה ————— عبت۔

עֲבוֹדָה | עֲבוֹדָה ————— عبت۔

עֲבָדָה قَل ۱- بدل دینا۔ ۲- گرو لینا۔ ۳- گرو دینا۔

پعیل- بدل دینا۔

ہفعیل- گرو لیکر قرض دینا۔

עֲבֹדָה מ' گرو۔

עֲבֹדָה מ' بہت سے قرضداروں کی گرویاں اپنے پاس

جمع کرنی (اس لفظ میں ۲ עב اور عبت کی

طرف اشارہ ہے گویا کیچڑ کی کثافت)۔

עֲבִי | עֲבִי ————— عبتہ۔

עֲבִידָה ————— عبت۔

עֲבָדָה قَل ۱- پار جانا۔ ۲- گذرنا۔ ۳- اُمنڈنا۔ ۴- عدول

کرنہ۔ ۵- چلنا (نقدی کا)۔ ۶- ہلاک ہونا۔ ۷- برہ

جانا۔ ۸- داخل ہونا۔ ۹- دبانہ۔ ۱۰- لپکنا۔

۱۱- سپرد ہونا۔

נִפְעַל- پار اُتارا جانا۔

פִּעִיל ۱- گذارنا۔ ۲- بند کرنا۔ کیونکہ آگل کے گذارنے

سے بند ہوتا ہے۔ ۳- حاصلہ ہونا (گویا تخم کو

اپنے رحم میں گذرنے دینا)۔

הִפְעִיל ۱- گذارنا۔ ۲- پار اُتار دینا۔ ۳- لے جانا۔

۴- عدول کرنا۔ ۵- گذرنے دینا۔ ۶- ہر جگہ ہونے

دینا۔ ۷- آگے برہانا۔ ۸- طرح دینی۔ ۹- گذارنا۔

۱۰- جلانا (کیونکہ قربانیاں جلائی جاتی تھیں)۔

۱۱- دُور کرنا۔

هَثْطَعِيل ۱- غصہ سے بے خود ہونا (گویا اُمندنا)۔

۲- مغرور ہونا۔

عَبَر اور عَبَر م ۱- پار۔ ۲- اُس پار کا مُلک وغیرہ۔

۳- طرف۔

عَبَرَا ث گہات کی کشتی۔

عَبَرَا ث ۱- نہایت غصہ۔ ۲- غرور۔

عَبَرِ م ۱- پاروالا۔ ۲- بنی ابراہیم کا ایک نام جو

دوسری قوم کے لوگوں نے رکھ چھوڑا تھا اِس لئے

کہ وہ فرات کے پار سے آئے تھے۔

عَبُور م زمین کا حاصل (گویا زمین اُسے گذرانتی ہے)۔

عَبُور ۱- گذر۔ ۲- سبب۔ ۳- قیمت۔ ۴- مقصد۔

بِعَبُور ۱- جب تک۔ ۲- کے سبب۔ ۳- کے لئے۔

۴- اِس لئے کہ۔ ۵- تاکہ۔

مَعَبَر م ۱- گذر۔ ۲- دریا کا گہات۔ ۳- پہاڑوں کی گھاٹی۔

مَعَبَرَا ث ۱- دریا کا گہات۔ ۲- پہاڑوں کی گھاٹی۔

عَبَش قَل- سر جانا۔

عَبَت قَل- گونتھا جانا۔

بَعِيل- تیرھا کرنا۔

عَبَت جسکی شاخیں آپس میں گنتھی ہوئی ہوں۔

عَبَت م اور ث ۱- رستی۔ ۲- سونے وغیرہ کا تار۔ ۳- بہت

سے پتوں والی شاخ۔

لَعَب قَل ۱- پھونکنا۔ ۲- محبت کرنی۔ ۳- خصوصاً

عشق کرنا۔

لَعَبِ م (جمع) ۱- محبت۔ ۲- پسندیدگی۔

لَعَبَا ث عشق۔

عبدال م بانسلي.

عبدال | عبدال ————— عود.

عبدال ————— عود.

عبدال ————— عود.

عبدال لُرکانا.

عبدال گول.

عبدال م ۱-چھلا. ۲-خصوصاً بالي.

عبدال م ۱-یک سالہ بچہ (کیونکہ سال اُس پر سے گردش

کرتا ہے). ۲-جوان بیل.

عبدال ت ۱-بچہیا. ۲-جوان گاء.

عبدال ت گاري (کیونکہ اُسکے پیچھے لڑکتے ہیں).

۱ مبدال م ۱-گاري کے پیچوں کا نقش. ۲-رستہ.

۳-روش.

۲ مبدال م اور مبدال ت گاريوں کا دھندلہ.

عبدال قل-غم کرنا.

عبدال نفعل-بے شوهر رہنا.

عبدال چکر کھانا.

۱ عبدال چکر کھانے والا.

۲ عبدال م ابابیل.

عبدال ————— عبدال.

عبدال | عبدال ————— عود.

عبدال اور عبدال قل ۱-گذر جانا. ۲-منسوخ ہونا. ۳-پاس

آنا. ۴-کسي پر چڑھنا. ۵-زیور پہننا.

ہفعل ۱-اُتروانا. ۲-زیور پہننا. ۳-لے جانا.

۴-معزول کرنا.

۱ عَد م ۱-وقت. ۲-ابد. ۳-لُوت.
 ۲ عَد اور عَدِي ۱-تک. ۲-جب تک نہ. ۳-جب تک.
 ۴-یہاں تک کہ. ۵-کے لئے.
 بَلَعَدِي اور بَلَعَدِي ۱-تک نہیں. ۲-پاس نہیں.
 ۳-سوا. ۴-اسکے سوا کہ. ۵-بغیر.
 مَبْلَعَدِي ۱-سوا. ۲-بغیر.

عَدُو اور عَدُوہ اَبَتک.
 عَدِيم م (جمع) حیض (مقرری وقت کے معنی سے
 لیا گیا ہے).

عَدُو م زمانہ.
 عَدِي م ۱-زیور. ۲-اُمَنگ. ۳-کُلیل.
 عَت (عَدَت کی عوض) ت ۱-وقت. ۲-خصوصاً عین
 وقت. ۳-اب.

دَعَت ۱-وقت پر. ۲-اسی وقت.
 عَمَد اور عَم ۱-اب. ۲-ابھی. ۳-چلو. ۴-بولو.
 عَمِي وقت پر موجود.
 ۲ عَوَت قَل-عین وقت پر سنبھالنا.

۱ عَدَا ————— عَد.

۲ عَدَا | عَدَوَت ————— عود.

عَدِي | عَدِيم ————— عَدَا.

عَدِي ————— عَدُو.

عَدَن قَل-ملائم ہونا.

هَشِيْعِيل-عیش و عشرت سے رھنا.

عَدُو م اور عَدُوہ ت عشرت.

مَعَدَن ت ۱-خوشي. ۲-مزہ دار کھانا.

עֵדָה ۱-عیاش. ۲-ایک سمویل ۲۳-۸ میں جہاں
 עֵדָה הָעֵדָה پایا جاتا ہے ان دونوں لفظوں کے کچھ
 معنی نہیں گھلتے اور غالب ہے کہ جو ایک
 تواریخ ۱۱-۱۱ میں پایا جاتا ہے یعنی עוֹדָה
 הָעֵדָה وہ صحیح ہے۔ اور اُسی سے الفاظ مذکور ناقل
 نے بگاڑ دیے ہیں۔

עֵדָה | עֵדָה | עֵדָה ————— עֵדָה.

עֵדָה قُل-فالتو ہونا۔

ہفعیل-فالتو پانا۔

עֵדָה قُل-صف باندھنا۔

نפעّل ۱-غیر حاضر ہونا (کیونکہ صف باندھنے کے وقت

غیر حاضر آدمی معلوم ہو جاتا ہے)۔ ۲-نلائی کرنی۔

پعیل-غیر موجود ہونے دینا۔

עֵדָה م گلہ۔

מעֵדָה م گھریا۔

עֵדָה מ مسور کا درخت۔ (ماخذ مشتبه)۔

עֵדָה ہفعیل-تاریک کر دینا۔

עֵדָה م اور ث ۱-تاریکی۔ ۲-بادل۔ ۳-گھنڈا جنگل۔

۱-عֵדָہ چکر کھانا۔

עֵדָה اور עֵדָה ث اور מעֵדָה م باقی۔

۲-عֵדָہ قُل-باقی پکانی۔

עֵדָה ————— عֵדָہ.

עֵדָה قُل ۱-لوتنا۔ ۲-کوئی کام پھر کرنا۔ ۳-اپنی بات

دھرائی۔ ۴-تاکید سے کہنا۔

پعیل-گھیرنا۔

ہَفْعِیل ۱- تاکید سے کہنا۔ ۲- گواہ بنکر کہنا (کیونکہ گواہ تاکید سے کہتا ہے)۔ ۳- گواہ تہرانہ۔
ہُفْعَل- تاکید سے کہا جانا۔

یَعْلِیل ۱- کوتاہی۔ ۲- بحال کرنا۔
ہُتَّیْعِلِیل- بحال ہو کر کھڑا ہونا۔

عَد م ۱- تاکید سے کہنے والا۔ ۲- گواہ۔ ۳- گواہی۔
عَدَة ث ۱- تاکید کی بات۔ ۲- گواہی۔ ۳- گواہ عورت۔
عَدَوَات (جمع عَدَوَات) ث تاکید کی بات۔
تَعَوْدَة ث ۱- تاکید کی بات۔ ۲- دستور۔
عَوْد یا عَد ۱- پھر۔ ۲- پھر پھر۔ ۳- اور۔ ۴- اب تک۔
بَعَوْد ۱- جب تک۔ ۲- تک۔

مَعَوْد جب سے۔

عَوْدَة

قَل اور ہَفْعِیل ۱- تیرھا کرنا۔ ۲- کجروی کرنی۔
نَفْعَل ۱- گویا دردِ زہ سے دردناک ہونا۔ ۲- کجرو ہونا۔
یَعِیل- اُلْت دینا۔

عَوْدَة ث اُلْتَاؤ۔

عَوْن یا عَوْن م ۱- کجروی۔ ۲- گناہ۔ ۳- قصور واری۔
عَوْنِی م (جمع) کجرویوں۔
عَوْنِی (جمع عَوْنِی) م کجروی۔

عَوْن (عَوْن کی عوض) اور عَوْنِی (عَوْن کی عوض) م ویرانہ۔

عَوْن ————— عَوْن۔

عَوْن

قَل- پناہ لینی۔ [رکھنا۔

ہَفْعِیل ۱- پناہ میں رکھنا۔ ۲- اپنا اسباب پناہ میں

لکھنا۔

عَوْن م قَل۔

۱ عویل ————— ۱ عول.

۲ عویل ————— ۲ عول.

۱ عول قل-قیڑھا کرنا.

پعیل-کجروی کرنی.

عول کجرو.

عول اور عول م کجروی.

عولہ اور عولہ اور ۱ عولہ ت کجروی.

۱ عویل کجرو.

۲ عول قل-اپنا دود پلانا.

عول اور ۲ عویل م ۱-دود پیتا بچہ. ۲-کوئی بچہ.

۱ عولہ ————— ۱ عول.

۲ عولہ ————— ۲ عولہ.

عولل | عولل | عوللوت ————— عولل.

عولم ————— عولم.

۱ عول بود و باش کرنی.

عولہ ت ہم بستری.

معو م اور معولہ یا معولہ ت مسکن.

۲ عون ————— عون.

عون | عون | عونم ————— عولہ.

۱ عور قل ۱-دھانکنا. ۲-خصوصاً اپنے پروں سے بچوں کو دھانکنا.

۳-دھکنا. ۴-خصوصاً تاریکی سے دھکنا. ۵-غش کھانا.

عور م ۱-بازو (پرنڈ کا). ۲-پرنڈے.

۲ عور قل ۱-ارنا. ۲-ار جانا.

پعیل ۱-ارنا. ۲-ارنا. ۳-ہتھیار کو دشمن

کے سامنے ہلانا.

ہفعلیل-اُزانا۔

ہتفعلیل-اُز جانا۔

عפעפים م (تثنیہ) پپوتے۔

عیפה یا عפה ث تاریکی۔

معوہ اور موہ م تاریکی۔

عطیلا م چمگادَر (عربی لفظ غطل (تاریک ہونا) اور

عور سے مرکب)۔

عرب قَل-مشورہ کرنا۔

عرب قَل-دبنا۔

ہفعلیل-دبانا۔

عקה ث ظلم۔

موعקה ث بہاری بوجھ۔

۱ عرب قَل-اندھا ہونا۔

پعیل-اندھا کر دینا۔

عرب اندھا۔

عرب م بھوسا (شاید اس واسطے کہ آنکھ اُس سے بند

ہو جاتی ہے)۔

عرب م اور عرب ث اندھاپن۔

۲ عرب قَل ۱-جاگنا۔ ۲-جاگتے رہنا۔ ۳-جگانا۔

نفعل ۱-جاگ اُتھنا۔ ۲-اُتھنا۔

پعلیل ۱-جگانا۔ ۲-برپا کرنا۔ ۳-اُبھارنا۔

۴-ہتھیار کو دشمن کے سامنے ہلانا۔

ہفعلیل ۱-جگانا۔ ۲-اُبھارنا۔ ۳-جاگتے رہنا۔

ہتفعلیل ۱-اپنے تئیں اُبھارنا۔ ۲-خوش ہونا۔

۲ عرب م پاسبان۔

۳ عور نفعل - ننگا ہونا۔

عور م آدمی کی جلد۔

معורים م (جمع) اندام نہانی۔

۴ عور کھودنا۔

معردہ ت غار۔

عور قل - جمع ہونا۔

۱ عورت پعیل ۱ - تیرھا کرنا۔ ۲ - گمراہ کرنا۔

عورتہ ت ۱ - جھکاؤ۔ ۲ - ظلم۔

۲ عورت ———— عدا۔

عوا | عو ———— عوا۔

عوز ت (بصیغہ واحد) بکری۔

(بصیغہ جمع) بکریوں کی پشم۔

عوازل ———— عول۔

عوز قل ۱ - چھوڑنا۔ ۲ - کھولنا۔

نفعل - چھوڑا جانا۔

فعل - چھوڑا جانا۔

عوزہ ت ویرانہ (کیونکہ مکان یا ملک کے چھوڑ دئے

جانے سے ہوتا ہے)۔

عوز م ۱ - تجارت (کیونکہ بیچنے والا اپنے مال کو چھوڑ

دیتا ہے)۔ ۲ - بازار۔ ۳ - تجارت کا نفع۔

عوا | عوا ———— عوا۔

عوز قل ۱ - زور دینا۔ ۲ - زور آور ہونا۔ ۳ - غالب ہونا۔

ہفعیل - سخت بنانا۔

۱ عوا ۱ - زور آور۔ ۲ - مضبوط۔ ۳ - سخت۔

۲ عوا اور عوا یا عوا م ۱ - زور۔ ۲ - سختی۔ ۳ - جلال۔

عزل زور آور۔

عزل م زور۔

عزل یا عزل م مضبوط مقام۔

عزل ث ایک قسم کا عقاب۔

عزل ہٹا لے جانا۔

عزل م ۱- جس کو لوگ ہانک دیتے ہوں۔

۲- خصوصاً ابلیس۔

عزل قل- کھودنا۔

عزل ث نگینہ۔

عزل قل ۱- گھیرنا۔ ۲- مدد کرنی۔

فعل- مدد پانی۔

ہفعل- مدد کرنی۔

عزل م اور عزل ث مدد۔

عزل ث ۱- کنارہ۔ ۲- صحن۔

عزل ————— عزل۔

عزل ————— عزل۔

عزل قل ۱- دھانکنا۔ ۲- پہننا۔ ۳- اورھنا۔ ۴- لپٹنا۔

۵- غش کھانا (کیونکہ اُس میں آنکھیں گویا

دھک جاتی ہیں)۔

ہفعل- دھانکنا۔

عزل م پوشاک۔

عزل ————— عزل۔

عزل ————— عزل۔

عزل ————— عزل۔

عزل پانی کے پاس بیٹھ جانا۔

עֲטָרָה מַן פָּאני קי פֿאס מוואשי קי בייטֿהנע קא مقام.
עֲטָרָה קל ۱-دَهانکنا. ۲-دَهکنا. ۳-چֿهپنا. ۴-غش کھانا.
 ۵-کمزور هونا.

نَفْعَل-غش کھانا.
 هَفْعِيل-کمزور هونا.
 هִתְפַּעֵיל-غش کھانا.
 מַעֲטָפָה ת אוپر کا بڑا کُرتا.

عَטَر قَل-گھیرنا.
 هَفْعِيل اور پَعِيل-تاج کسی کے سر پر دھرنا.
 عֲטָרָה ת تاج.

عֲטַש چھینکنا.
 עֲטִישָׁה ת چھینک.

עִי ————— עוה.

עִיט قَل-لپکنا.
 עִיט מ شکاری پرند.
 עִילוֹם ————— علם.

עִים دَرانا.

עִים מ خوفناکی.

עֵינ م اور ت ۱-آنکھ. ۲-رُؤ. ۳-صورت.
 ۴-چشمہ.

עֵי ۲ עוֹן قَل-حسد کی آنکھ سے دیکھا کرنا.
 מַעֲיֵן מ ۱-چشمہ زار. ۲-چشمہ.

עִידָה نہایت تھک جانا.
 עִידָה نہایت تھکا ہوا.
 עִידָה ————— عوفا.

عید قل ۱- گرم ہونا۔ ۲- گرم کرنا۔ ۳- تیزرو ہونا۔
۴- غصہ ہونا۔ ۵- دہشت کرنی۔ ۶- کثرت
سے ہونا۔

عید م گدھے کا بچہ (تیزروی کے سبب)۔
۱ عید ت ۱- شہر (کثرت کے سبب)۔ ۲- دہشت۔
عید م ۱- شہر۔ ۲- دشمن۔

۲ عید ————— ۲ عود۔

عیدم ————— ۱ عرم۔

عیش ————— نعش۔

عقبیش ————— عکم۔

عکبر م چوہا۔ (ماخذ مشتبه)۔

عکن قل- گھبرا دینا۔

۱ عکم ۱- باندھنا۔ ۲- خصوصاً پانو باندھنا۔ ۳- بٹنا۔

عکم م ۱- بیڑی۔ ۲- پائے زیب۔

۲ عکم پعیل- اپنی پائے زیب کی جھنگار کرنی۔

عقبیش م مکاری۔

عقشوب م افعی۔

عکر قل ۱- گدلا کرنا۔ ۲- حیرانی یا ہلاکت کا

باعث ہونا۔

نفعل- ابھارا جانا۔

نعکرت ت گھبراہٹ۔

علا | علا | علا ————— علا۔

علا ————— ۲ علا۔

علا تلتانا۔

علا تلتانے والا۔

عَلَّاه قَل ۱-چرھنا۔ ۲-اُگنا۔ ۳-اُتھنا۔ ۴-زیادہ ہونا۔
۵-شدید ہونا۔ ۶-غالب ہونا۔ ۷-پہنا جانا۔
۸-لگایا جانا۔ ۹-گام میں آنا۔ ۱۰-حساب
میں آنا۔

نُفَعَلَ ۱-چرھایا جانا۔ ۲-بلند ہونا۔
هَفْعِيل ۱-چرھانا۔ ۲-مندھنا۔ ۳-اُتھانا۔ ۴-اپنے
گام میں لانا۔

هَفْعَلَ ۱-چرھایا جانا۔ ۲-حساب میں آنا۔

۱ عَلَّ اور عَلَّ م ۱-بلندی۔ ۲-حق تعالیٰ۔

۲ عَلَّ اور عَلَّ ۱-اوپر۔ ۲-پر۔ ۳-میں۔ ۴-سے۔

۵-کے موافق۔ ۶-کے سوا۔ ۷-کے باوجود۔

۸-کے لئے۔ ۹-کے سامنے۔ ۱۰-سے زیادہ۔

۱۱-کے سبب۔ ۱۲-کے باب میں۔ ۱۳-کے

پاس۔ ۱۴-کے ساتھ۔ ۱۵-کے طور پر۔

۱۶-کی طرف۔ ۱۷-کے برخلاف۔ ۱۸-کو۔

عَلَّ کے موافق۔

۱ عَلَّ ۱-پر سے۔ ۲-کے پاس سے۔ ۳-پر۔

عَلَّ م پتّا۔

عَلَّ یا ۲ عَلَّ اور عَلَّ ث ۱-قربانی۔ ۲-خصوصاً کُل

سوختنی قربانی۔ ۳-سیڑھی۔

۱ عَلَّ ث بالاخانہ۔

عَلَّ م مَوسل۔

عَلَّ (ث ۲ عَلَّ) اوپروالا۔

عَلَّ ۱-تعالیٰ۔ ۲-حق تعالیٰ۔

عَلَّ ث ۱-بالاخانہ۔ ۲-سیڑھی۔

۱- اوپر والا۔ ۲- اونچے پر۔ ۳- تعالیٰ۔ ۴- حق تعالیٰ۔
 ۲ مصل اوپر۔

۱- اوپر سے۔ ۲- پر۔ ۳- کے پاس۔
 ۱- اوپر کی طرف۔ ۲- آگے کی طرف۔ ۳- زیادہ۔
 ۱- اوپر کی طرف۔ ۲- پر لی طرف۔
 ۳- کے سوا۔ ۴- نہایت۔
 ۱- اوپر سے۔

مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا.

مِٻَلُہ م ۱-چڙهائي. ۲-چڙهنے کي جڳہ. ۳-ممبر.
مِٻَلُہ ن (بصيغه واحد) ۱-چڙهائي. ۲-چڙهنے والي
چيز. ۳-سيتڙهي کا درجہ. ۴-دھوپ
گهري کا درجہ. ۵-بلند جڳہ. ۶-بالا خانہ.
(بصيغه جمع) دھوپ گهري.

תעלה ט 1-נهر. 2-پتی.

עֲלֵה — — — עֲלֵה.

עלֹהָ — עוֹלָם.

עֲלֻמִּים — 2 עֵלָם.

עלויקה ——— עלק.

۱- خوش آوازي کړني. ۲- بهت خوش هونا.

علاج اور علاج بہت خوش۔

علم بہت تاریک ہونا۔

عَلَمًا ث بَرِي قَارِيكِي.

עֲלִי | עֲלִי | עֲלִי | עֲלִיָּה | עֲלִיּוֹן ————— עֲלֵה.

עליז — עליו.

עליל | עלילה | עלילה — עליל.

عَلِّیْضَات ————— عَلَّیْ.

عَلِّیْث ————— عَلَّیْ.

۱- عَلَّلَ قَل ۱- دوبارہ پینا. ۲- خوشہ چینی کرنی. ۳- دق کرنا. ۴- کام پورا کرنا.

پوعیل ۱- خوشہ چینی کرنی ۲- دق کرنا. ۳- طفلانہ کام کرنے.

ہتپعیل ۱- اپنی شہوت پوری کرنی. ۲- تھتھے میں اڑانا. ۳- اپنا طور ظاہر کرنا.

ہتپوعیل- کام پورا کرنا.

عَلَّلَ اور عَلَّلَ م لڑکا.

عَلَّلَات یا عَلَّلَات ت (جمع) خوشہ چینی کے لئے جو کچھ چھوڑا جائے.

عَلَّلَ م گھڑیا.

عَلَّلَ ت ت بڑے زور شور کا فعل خواہ اچھا ہو خواہ بُرا.

عَلَّلَ ت ت بڑا کام.

مَعَّلَ اور مَعَّلَ م کام.

مَعَّلَات م (جمع) ۱- طفلانہ کام. ۲- لڑکا. ۳- ستایا جانا.

عَلَّلَ ت دانو.

۲- عَلَّلَ قَل ۱- داخل ہونا. ۲- خصوصاً بادشاہ کے حضور میں

داخل پانا. ۳- غروب ہونا.

ہتپعیل- داخل کرنا.

ہتفعیل- داخل کیا جانا.

عَلَّلَ یا عَلَّلَ م جُوا (کیونکہ اُس میں بیل کی گردن

داخل کی جاتی ہے).

۲- مَعَّلَ م مغرب.

۱. عَلَم قَل - چھپانا.

نَفَعَل ۱ - چھپا رھنا. ۲ - مگار ھونا.

هَتَّيْعِل - چھپانا.

هَتَّيْعِل - اپنے تئیں چھپانا.

عَلَم اور عَلَم م ۱ - بڑی مدت (کیونکہ وہ گویا پوشیدہ

رھتی ہے). ۲ - قدیم زمانہ. ۳ - دوام. ۴ - ابد.

۵ - ازل. ۶ - اینجہانی معاملات.

عِلَم م ابد.

تَعْلَم ت پوشیدہ چیز.

۲. عَلَم بالغ ھونا.

عَلَم م بالغ لڑکا.

تَعْلَم ت ۱ - بالغ لڑکی. ۲ - گنوا ری.

عِلَم م (جمع) ۱ - لڑکپن. ۲ - نوجوانی.

عَلَم قَل - خرم ھونا.

نَفَعَل - خرم ھونا.

هَتَّيْعِل - خرم ھونا.

عَلَم قَل - نکلنا.

عَلَم ————— عَلَم.

عَلَم قَل - دھانکنا.

يُفَعَل ۱ - دھانکا جانا. ۲ - غش کھانا.

هَتَّيْعِل ۱ - نقاب ڈالنی. ۲ - غش کھانا.

عِلَم م غش کھانا.

عَلَم قَل - خرم ھونا.

عِلَم ت خرمی.

عَلَم چمتنا.

عَلَمًا ت جَوَنک.

عَم | عَم | عَم ——— عَمَم.

۱ عَمَد قَل ۱-کھڑا ہونا. ۲-مقرر ہونا. ۳-کھڑا رہنا.

۴-قائم رہنا. ۵-کوئی کام چھوڑنا. ۶-برپا ہونا.

ہَفْعِيل ۱-کھڑا کرنا. ۲-مقرر کرنا. ۳-قائم کرنا.

۴-پورا کرنا. ۵-اُبھارنا. ۶-کھڑا ہونا.

هَفْعَل ۱-کھڑا کیا جانا. ۲-قائم رہنا.

عَمَد م ۱-کھڑے ہونے کی جگہ. ۲-مقام.

عَمَدًا ت کھڑے رہنے کی طاقت.

عَمَد م ۱-ستون. ۲-ممبر.

مَعَمَد م ۱-کھڑا ہونا. ۲-کھڑے ہونے کی جگہ. ۳-عہدہ.

مَعَمَد م کھڑے رہنے کی جگہ.

۲ عَمَد هَفْعِيل-کنپانا.

۳ عَمَد مَلَا.

عَمَد ساتھ.

عَمَدًا صَحْبَت رکھنی.

عَمَدَت م ۱-صحبت. ۲-رشتہ (دیدیال ننیال کا).

۳-ایسا رشتہ دار.

عَمَد ——— عَمَم.

عَمَد ——— ۱ عَمَد.

عَمَد ——— عَمَد.

عَمَد ——— عَمَد.

عَمَد ——— عَمَد.

عَمَل قَل-مشقت کرنی.

عَمَل م اور ت ۱-مشقت. ۲-افسوس. ۳-محنت کا

[ثمرہ.

۱ لَمَل ۱-مشقت کرنے والا۔ ۲-غمگین۔

۲ لَمَل لُہار۔

لَمَم قَل ۱-جمع کرنا۔ ۲-چھپانا۔ ۳-کسی سے سبقت

لیجانی۔ ۴-چھپنا۔

هَفْعَل-بے جلا ہو جانا۔

لَمَم ن ت جمعیت۔

لَمَم اور لَمَم ۱-کے ساتھ۔ ۲-کے پاس۔ ۳-کے

برابر۔ ۴-کے سامنے۔ ۵-کے برخلاف۔

مَلَمَم کے پاس۔

لَم ۱-کے ساتھ۔ ۲-ساتھ ہی۔ ۳-کی مانند۔ ۴-کے برابر۔

۵-کے پاس۔ ۶-کی رائے میں۔ ۷-میں۔ ۸-کے باوجود۔

مَلَم ۱-کے پاس سے۔ ۲-کی طرف سے۔ ۳-میں سے۔

لَم اور لَم م (جمع لَمَم اور لَمَم) ۱-آدمیوں کی

جماعت۔ ۲-امت۔ ۳-عوام۔ ۴-یگانے۔

۵-نوکر چاکر۔ ۶-ہموطن لوگ۔

۷-ریوز-دار۔

لَمَم قَل ۱-بوجھ کے طور پر اُٹھانا۔ ۲-لادنا۔

هَفْعِل-لادنا۔

مَلَمَم ن ت بوجھ۔

لَمَم قَل-عمیق ہونا۔

هَفْعِل ۱-عمیق کرنا۔ ۲-کوئی کام گہرائی میں کرنا۔

۳-کوئی کام شدت سے کرنا۔

لَمَم اور لَمَم ۱-عمیق۔ ۲-جو سمجھ میں نہیں آتا۔

لَمَم م عمق۔

لَمَم دو پہاروں کے بیچ کی زمین۔

لَعْمَر عمیق۔

لَعْمَر (جمع) عمیق مقام۔

لَعْمَر قُل ۱- کسنا۔ ۲- قبضہ میں لانا۔

لَعْمَر پھیل- باندھنا۔

لَعْمَر (ب کے ساتھ) غلام بنانا۔

لَعْمَر م ۱- پولا۔ ۲- اناج کا ایک خاص پیمانہ۔

لَعْمَر م پولا۔

لَعْمَر ————— لَعْمَر۔

لَعْمَر قُل- بوجھ کے طور پر اُٹھانا۔

لَعْمَر باندھنا۔

لَعْمَر م انگوروں کا گچھا۔

لَعْمَر پُعل- نازپروردہ ہونا۔

لَعْمَر پُعل ۱- نازپروردہ ہونا۔ ۲- خوش و خرم ہونا۔

۳- تھپتھا کرنا۔

لَعْمَر نازپروردہ۔

لَعْمَر م عیش و عشرت۔

لَعْمَر م ۱- خرمی۔ ۲- خصوصاً اپنے گھروالوں سے جو

خوشی ہوتی ہے۔

لَعْمَر باندھنا۔

لَعْمَر (لَعْمَر کی عوض) ن باندھنا۔

لَعْمَر قُل ۱- گانا۔ ۲- چلانا۔ ۳- فتویٰ دینا۔ ۴- گواہی

دینی۔ ۵- جواب دینا۔ ۶- منہ کھولکر بولنا۔

نَفْعَل- اپنی بات کا جواب پانا۔

لَعْمَر پھیل- گانا۔

لَعْمَر پھیل- جواب دینا۔

لَعْنَة م ۱-جواب. ۲-مقصد (کیونکہ قصد کا گویا جواب ہوتا ہے).

لَعْنَة م مقصد. [۴-تاکہ.

لَعْنَة ۱-کے لیے. ۲-کی خاطر. ۳-کے سبب.

لَعْنَة کے سبب.

لَعْنَة قُل ۱-دبنا. ۲-پست ہونا. ۳-مظلوم ہونا.

۴-محنت کرنی. ۵-کھیتی کرنی.

نَفْعَل ۱-مظلوم ہونا. ۲-ظلم قبول کرنا.

پَعِیل ۱-دبانا. ۲-کسی پر ظلم کرنا.

يُفْعَل-مظلوم ہونا.

هَفْعِيل-دبانا.

هَثْپَعِيل ۱-اپنے تئیں پست کرنا. ۲-پست حالی

قبول کرنی.

لَعْنَة حلیم.

لَعْنَة اور لَعْنَة ث ۱-حلم. ۲-شفقت.

لَعْنَة ۱-مظلوم. ۲-مصیبت زدہ.

لَعْنَة م اور لَعْنَة ث ۱-مظلومی. ۲-مصیبت زدگی.

لَعْنَة م ۱-کام. ۲-امر.

لَعْنَة اور لَعْنَة ث ریگھاری.

لَعْنَة ث روزہ (کیونکہ اُس سے جسم گویا دب جاتا ہے).

لَعْنَة ————— لَعْنَة.

لَعْنَة قُل ۱-دھانکنا. ۲-جادوگری کرنی.

پوعیل-جادوگری کرنی.

لَعْنَة اور لَعْنَة م بادل.

لَعْنَة پَعِیل-بادل اُٹھانا.

لَعَنَ ث بدلي (بادلوں کا دھیر)۔

لَعَنَ دھانکنا۔

لَعَنَ اور لَعَنَ م شاخ۔

لَعَنَ پُر شاخ۔

لَعَنَ قَل ۱-کسی کی گردن یا گلے پر رھنا۔ ۲-طوق کے

طور پر گھیرنا۔

هَفَعِيل-کسی کی گردن پر کچھ رکھنا۔

لَعَنَ اور لَعَنَ م طوق۔

لَعَنَ قَل-جُرمانہ لینا۔

نَفَعَل-جُرمانہ دینا۔

لَعَنَ اور لَعَنَ م جُرمانہ۔

لَعَنَ قَل-رَوندنا۔

لَعَنَ م نَتِي مے۔

لَعَنَ زور شور سے برھنا۔

لَعَنَ (جمع لَعَنَ) م درخت کی شاخیں اور پتے وغیرہ۔

لَعَنَ ——— لَعَنَ۔

لَعَنَ قَل-پھولنا۔

يُعَل اور هَفَعِيل ۱-مغرور ہونا۔ ۲-غافل ہونا۔

لَعَنَ م ۱-تبیلا۔ ۲-پھنسی۔ ۳-بوا سیر کا مَسَا۔

لَعَنَ ——— لَعَنَ۔

لَعَنَ سفید ہونا۔

لَعَنَ م بصیغہ واحد ۱-مَتِّي۔ ۲-گَر۔

بصیغہ جمع دھيلا۔

لَعَنَ پَعِيل-کسی پر گرد پھینکنی۔

لَعَنَ م ہرنی کا بچہ۔

עֲפָרַת תּ סִיסָה.

עֲזָ ————— עֲצָה.

عصاب قل ۱- کاٹنا. ۲- کھودنا. ۳- بنانا. ۴- محنت کرنی. ۵- دُکھ دینا.

نَفَعَل- دردناک ہونا.

پَعِیل ۱- بنانا. ۲- دُکھ دینا.

هَفْعِیل ۱- کسیکی چیز سے شبیہ بنانی. ۲- رنج دینا.

هَشْطِعیل- رنجیدہ ہونا.

عَظَب اور لَظَب م ۱- گھدی ہوئی صورت. ۲- رنج کا باعث

۳- رنج. [۴- رنج.]

عَظَب اور لَظَب م ۱- مٹی کا برتن. ۲- مشقت. ۳- درد.

عَظَبוֹן م ۱- مشقت. ۲- درد.

עֲצָבַת תּ ۱- صورت. ۲- درد.

מַעֲצָבָה תּ درد.

עֲצָד- کاٹنا.

מַעֲצָד מ گُلاہاری.

عَצָה قل ۱- مضبوط کرنا. ۲- بند کرنا.

עֲזָ (وּ אָע) م ۱- درخت. ۲- لکڑی.

۱ عَظָה תּ لکڑی.

עֲצָה מ ویرہ.

۲ عֲצָה ————— יַעֲזָ.

עֲצוֹם ————— עֲצָם.

עֲצָלָ נَفَعَل- سُست ہونا.

عَظَل سُست.

עֲצָלוֹת תּ سُستی.

- لَعَمَ ث بصيغہ واحد. سُستی.
- بصيغہ تثنیہ. بَرِي سُستی.
- لَعَمَ قَل ۱-کسنا. ۲-مضبوط کرنا. ۳-مضبوط ہونا.
- ۴-زور آور ہونا. ۵-غالب ہونا.
- پَعِيل-کسنا.
- هَفْعِيل-زور آور بنانا.
- لَعَمَ زور آور.
- لَعَمَ ث ۱-ہڈی. ۲-بدن. ۳-خود.
- ۲ لَعَمَ پَعِيل-ہڈیوں کو نوچ نوچ کر صاف کرنا.
- لَعَمَ م ۱-زور. ۲-بدن.
- لَعَمَ ث زور.
- لَعَمَ ث قوی دلیل.
- تَعَمَمَ ث قوت.
- لَعَمَ لَعَمَ کو دیکھو.
- لَعَمَ قَل ۱-بند کرنا. ۲-روک رکھنا. ۳-قائم رکھنا.
- ۴-سکنا. ۵-کسی پر حکومت کرنی.
- فَعَلَ ۱-بند ہونا. ۲-روکا جانا. ۳-باز رہنا.
- لَعَمَ م حکومت.
- لَعَمَ م ۱-بند ہونا. ۲-ظلم.
- لَعَمَ اور لَعَمَ ث ۱-کسی عید کا اخیر دن. ۲-عید کی جماعت.
- مَعَمَ اور مَعَمَ م رُکاوٹ.
- لَعَمَ قَل-پیچھے ہونا.
- پَعِيل-روک رکھنا.
- لَعَمَ م بصيغہ واحد. ۱-ایڑی. ۲-سُم. ۳-پیچھا.

بصیغہ جمع. نقش ہائے قدم.

۲ عقد قل ۱- کسی کی ایڑی پکڑنی. ۲- دغا سے کسی کا حق چھیننا.

عقد ۱- دغا سے کسی کا حق چھیننے والا. ۲- تیرھا. ۳- نقش ہائے قدم سے پُر.

۱ عقد م ۱- پیچھا. ۲- عاقبت. ۳- اجر. ۴- سبب. ۲ عقد ۱- آخر تک. ۲- کے سبب. ۳- اس سبب سے کہ.

عقده ث دغابازی.

عقد باندھنا.

عقد دھاری دار.

عקה باز رکھنا.

معקה م فصیل.

عקה — عوک.

عقل قل- مڑوڑنا.

یعل- تیرھا کیا جانا.

عقل تیرھا.

عقل تون پیچدار.

عقر قل- اکھیرنا.

نفعل- دھایا جانا.

پعیل- گھوڑوں کے کونچے نکالنا.

ہئعیل- اکھیرا جانا.

عقر م ۱- جڑ. ۲- اولاد.

عقر م تنہ.

عقر عاقر (بانج مرد و عورت).

عقر م ۱- بچھو. ۲- خاردار چابک.

עקש قُل اور پعیل ۱- تیزھا کرنا. ۲- کسی کا حق زائل کرنا.
نفعل- کجرو هونا.

עקש کجرو.

עקשות ת کجروي.

מעקשים מ (جمع) تیزھے بنگڑے رستے.

ער ————— עיר.

۱ عرب قُل ۱- ملانا. ۲- لین دین کرنا. ۳- کسی کا ضامن هونا.
۴- گروکے طور پر دینا. ۵- میٹھا لگنا. ۶- چوسنا.
پعیل- ملانا.

هتפעیل ۱- اپنے تئیں ملانا. ۲- ملایا جانا. ۳- ملاجلا
هونا. ۴- ضمانت دینی. ۵- دخل دینا.

ערבה ۱- ضمانت. ۲- گرو.

ערבון מ گرو.

תערבה ת ضمانت.

ערב میٹھا.

ערב م ایک قسم کی مگھی جو لہو چوستی ہے.

۱ عرب اور عرب م ۱- اجنبیوں کا غول. ۲- بانا.

۱ מערב م ۱- سودا. ۲- بازار.

۲ عرب قُل ۱- دُور هونا. ۲- غروب هونا.

۲ عرب م اور ת شام.

۳ عرب هتפעیل- شام کو کوئی کام کرنا.

הערב شام کو.

۲ מערב م اور מערבה ת مغرب.

۴ عرب خشک هونا.

عرب اور عرب ת عرب (ملک).

عَرَبْہ ت ۱-صحرا۔ ۲-خصوصاً یردن کے پاس ایک خاص صحرا۔

۵ عرب سفید ہونا۔

۳ عرب م بید۔

عرب م کوا۔ (ماخذ مشتبه)۔

عرب قل ۱-چڑھنا۔ ۲-کسی چیز کی بڑی آرزو رکھنی۔ ۳-دُکھ کے مارے چلنا۔

عربہ ت کیاری۔

عرب بھاگنا۔

عرب اور عرب م گورخر۔

عربہ قل-ننگا ہونا۔

پعیل ۱-ننگا کرنا۔ ۲-دھا دینا (کیونکہ دھانے سے بُنیاد ننگی ہو جاتی ہے)۔ ۳-خالی کرنا۔ ۴-اُنڈیلنا۔

ہُعیل ۱-ننگا کرنا۔ ۲-اُنڈیل دینا۔

فُعَل-اُنڈیلا جانا۔

ہُتعیل ۱-اپنے تئیں ننگا کرنا۔ ۲-اپنے تئیں پھیلا نا۔

عربہ ت بے درخت مقام۔

عربہ ت ۱-برہنگی۔ ۲-اندام نہانی۔ ۳-گندگی۔

عربہ ت نقصان۔

عربہ ت برہنگی۔

معر م ۱-اندام نہانی۔ ۲-صاف جگہ۔ ۳-گنجائش۔

معرہ م بے درخت مقام۔

معر م ۱-میان۔ ۲-اُسترا۔ ۳-چاقو۔

عربہ — عرب۔

ערוד ————— ערה.

ערודה | ערה ————— ערה.

ערום ————— ۱ عرم.

ערום | عرم ————— ۱ عرم.

ערועر ————— عره.

ערוז | عرو ————— ערו.

ערה ————— عره.

עריקה ————— عرم.

עריף ————— عروف.

עריץ ————— عری.

ערידי ————— عره.

ערד قل ۱-ترتیب سے رکھنا. ۲-آراستہ کرنا. ۳-صف

باندھنی. ۴-تیار کرنا. ۵-مشابہ تھہرانا.

۶-کسی چیز کا حساب کرنا.

ہفعل-کسی چیز کی قیمت تھہرانی.

ערד م ۱-آراستگی. ۲-جو کچھ آراستگی کے لیے کافی

ہو. ۳-سلسلہ. ۴-قرارداد قیمت.

مערד م مشورہ.

معرکہ ث ۱-سلسلہ واری. ۲-ترتیب سے رکھی ہوئی

چیزوں کا مجموعہ. ۳-صف بستہ فوج.

معرکت ث ۱-ترتیب سے رکھی ہوئی چیزوں کا مجموعہ.

۲-خصوصاً اس طرح رکھی ہوئی روٹیوں

کا مجموعہ.

ערل قل ۱-بے ختنہ ہونا. ۲-ناپاک (گویا نامختون) تھہرانا.

نفعل-اپنی نامختونی دکھانی.

عَرَل ۱- نامختون۔ ۲- دیکھنے یا سُننے یا سمجھنے میں سُست۔

عَرَلَا ت ۱- کھلّی۔ ۲- جو میوہ ناپاک سمجھا جاتا ہے۔

۱ عَرَم قَل ۱- ننگا ہونا۔ ۲- بے شرم ہونا۔ ۳- حکمتی ہونا۔
ہَفْعِل ۱- عیار بنانا۔ ۲- عیّاری سے کام کرنا۔
۳- ہوشیاری سے کام کرنا۔

عَرَم یا عَرَم ننگا۔

عَرَم یا عَرَم ۱- ننگا۔ ۲- ننگاپن۔

عَرَم م عیّاری۔

عَرَمَا ت ۱- عیّاری۔ ۲- ہوشیاری۔

عَرَم ۱- عیار۔ ۲- ہوشیار۔

مَعَرَم م ننگاپن۔

۲ عَرَم قَل- بلند ہونا۔

نَفْعَل- دھیر کیا جانا۔

عَرَمَا ت دھیر۔

عَرَمُون م ایک قسم کا بلند درخت۔

عَرَم تکرے تکرے کرنا۔

عَرَمَا ت موتا پسا ہوا آتا۔

عَرَم | عَرَم — عَرَم۔

۱ عَرَم قَل- تپکنا۔

عَرَم م بادل۔

عَرَم م سخت تاریکی۔

عَرَم حیوانات کی گردن۔

۲ عَرَم قَل ۱- گردن توڑنا۔ ۲- دھا دینا۔

عربی

قل ۱-دراانا۔ ۲-دراانا۔

نفعل-دراونا ہونا۔

ہفعل ۱-دراانا۔ ۲-دراانا۔

عربی اور عربی م ہیبت ناکہ۔

عربی ۱-دہشت ناکہ۔ ۲-بیرحمہ۔

معرکہ ث دہشت ناکہ۔

معرکہ م خوف کا باعث۔

عرب

قل-چبانا۔

عرب

قل-ننگا ہونا۔

پوعیل ۱-ننگا کرنا۔ ۲-دھا دینا۔

پلپیل اور ہٹلپیل-بالکل دھایا جانا۔

عربی اور عربی یا عربی ۱-ننگا۔ ۲-ناچار و بیگس۔

۳-ایک قسم کا پودا جو ناچار و بیگس کا

مُشَبَّہ ہے۔

عربی بے اولاد۔

عرب

چہت پاتنا۔

عرب ث چہرکھت۔

عرب

نباتات اگانی۔

عرب اور عرب ۱-برہا ہوا ساگ پات۔ ۲-برہی ہوئی

گھاس پھوس۔

عشاء

قل ۱-محنت کرنی۔ ۲-بنانا۔ ۳-پیدا کرنا۔

۴-اپنے سے نکالنا۔ ۵-حاصل کرنا۔ ۶-تیار کرنا۔

۷-آراستہ کرنا۔ ۸-گذراننا۔ ۹-ماننا۔ ۱۰-گذارنا۔

۱۱-رہنا۔ ۱۲-مقرر کرنا۔ ۱۳-کرنا (زیادہ تر

اسی معنی میں آتا ہے)۔ ۱۴-بجا لانا۔

فَعَلَ ۱- بنایا جانا. ۲- کیا جانا.

پَعِل-دبانا.

يَعْل-بنایا جانا.

مَعْشَد م ۱- کام. ۲- بجا آوری. ۳- فعل. ۴- منظور

صحیفہ. ۵- کام کا ثمرہ. ۶- حاصل.

عَشَوْر | عَشِيرِي ————— عَشَر.

عَشَق هَشِيْعِيل-جھگڑنا.

عَشَوْر اور عَشَر ت (م عَشَرہ اور عَشَرہ اور عَشَرہ) ۱- دس.

۲- دھا (گیارہ سے اُنیس تک اس کی صورت مُذَكَّر

میں عَشَر اور مونث میں عَشَرہ ہوتی ہے).

عَشَوْر م دھا.

عَشِيرِي دسواں.

عَشِيرِيہ اور عَشِيرِي ت دسواں حصہ.

عَشَرِي م اور ت (جمع) ۱- بیس. ۲- بیسواں.

عَشَر قَل-کسی چیز کی دہیکہ لینی.

پَعِل اور هَفْعِيل-کسی چیز کی دہیکہ دینی.

عَشَرُون م دسواں حصہ.

مَعْشَد م دہیکہ.

۱ عَش ————— عَشَش.

۲ عَش ————— نَعَش.

عَشَوَك | عَشَوَكِي ————— عَشَق.

عَشَوَت ————— عَشَت.

عَشِير ————— عَشَر.

عَشَق قَل-کسی چیز سے دُھواں اُٹھنا.

عَشَو م دُھواں.

לַשָּׁק דָּהוּאں دھار۔

لَشَق قَل ۱-کسی پر ظلم کرنا۔ ۲-ظلم سے لے لینا۔

۳-حد سے بڑھنا۔

يُعل-مظلوم ہونا۔

لַשָּׁק م ظالم۔

لַשָּׁקִים م (جمع) اور מַלְשָׁקוֹת ث (جمع) جور و ستم۔

لַשָּׁק م ۱-ظلم۔ ۲-ظلم یا دغا بازی سے لی ہوئی چیز۔

لַשָּׁקָה ث مظلومی۔

لַשָּׁר قَل ۱-سیدھا ہونا۔ ۲-اقبال مند ہونا۔

۳-غنی ہونا۔

יַעִיל-تیار کرنا۔

יַעִיל ۱-غنی کر دینا۔ ۲-غنی ہو جانا۔

יַעִיל-اپنے تئیں غنی بنانا۔

לַשָּׁר م دولت۔

לַשָּׁר غنی۔

לַשָּׁש قَل ۱-دُبلّا ہونا۔ ۲-کھایا جانا۔

לַשָּׁ م کیرا۔

לַשָּׁת قَل ۱-چمکنا۔ ۲-بنانا۔ ۳-خیال کرنا۔

יַעִיל-سوچنا۔

לַשָּׁת ث ۱-کاریگری۔ ۲-راے۔ ۳-جب لفظ دس کے

ساتھ آتا ہے تو دونوں کے معنی گیارہ ہوتے

ہیں کیونکہ دس کے آگے اُنکلیوں سے نہیں گنا

جاتا بلکہ خیال ہی سے گنا جاتا ہے۔

לַשָּׁת کمایا ہوا (لوہا)۔

לַשָּׁת اور לַשָּׁתָה ث خیال۔

עשתרת ת ۱-زُهرۃ اور عشق اور کامیابی کی دیبی.
۲-اُس دیبی کی مورت. ۳-عشق. ۴-اولاد.
עת | עת ————— עדא.

עתد قل-تیار ہونا.

پعیل-تیار کر دینا.

ہتپعیل-تیار ہو جانا.

עתיד اور عتید اور عتود ۱-تیار. ۲-مستعد. ۳-ہوشیار
עתידה ת ۱-ہونے والی بات. ۲-حاصل کی
ہوئی چیز.

עתود מ בקرا (کیونکہ لڑنے کے لئے مستعد رہتا ہے).

עתה | עת ————— עדא.

עתیک | عתיק ————— עתק.

עתם نفعل-جل جانا.

עתק قل ۱-الگ کرنا. ۲-دُور ہونا. ۳-پُرانا ہونا.

۴-آزاد ہونا. ۵-بے شرم ہونا. ۶-رونق دار ہونا.

ہفعیل ۱-الگ کرنا. ۲-چھیننا. ۳-اپنا دیرۃ

اکھیز کر لے جانا. ۴-نقل کرنی.

עתیک ۱-الگ کیا ہوا. ۲-پُرانا.

עתק برہتا ہوا.

עתק بے شرم.

עתیک رونق دار.

۱ لعاتر قل ۱-خوشبو جلانا. ۴-منت کرنی (کیونکہ

یہودیوں میں ہیکل میں خوشبو جلانی دُعا

مانگنے کا نشان ہوتا تھا).

نفعل-منت سنی.

הפעיל-מִנֵּת کرنی۔
 עֵתֶר מ ۱-خوشبو۔ ۲-مِنֵּת کرنے والا۔
 ۲ עֵתֶר قֵל-کثرت سے ہونا۔
 نَفֵעַל-کثرت سے ہونا۔
 הִפְעִיל-کثرت سے بڑھانا۔
 עֵתֶר ת فراوانی۔

פ

פא ————— פה۔

פאה قֵל-پھونکنا۔
 הִפְעִיל-پھونک دینا۔
 פֶּאָה ת ۱-ہوا۔ ۲-أُفُق کی ایک سمت۔ ۳-طرف۔
 ۴-کونا۔ ۵-رُخساروں کے بال۔
 פאם ۱-کھا جانا۔ ۲-موتا ہونا۔
 פום یا פם (פאם کی عوض) م دھن۔
 פִּימָה ת چربی۔
 ۱ פאר قֵל-خوبصورت ہونا۔
 پعیل-خوبصورت کر دینا۔
 הִתְפַּעֵל ۱-خوبصورت ہو جانا۔ ۲-اپنے تئیں حسین
 دکھانا۔ ۳-اپنی برائی کرنی۔
 פאר מ خوبصورت پگڑی۔
 פאָה اور פאָה ת ۱-خوبصورتی۔ ۲-درخت کی
 دالیاں اور پتیاں۔
 ۲ פאר پعیل-دالیوں کو دیکھنا (میوہ کے لئے)۔

פארור מ خوبصورتی.

תפארת اور תפארה ت جمال.

۳ פאר قل-کھودنا.

فدہ (فدہ کی عوض) ت چوہا یا چوہیا.

פג ————— פנג.

פנג کچا ہونا.

פג م کچا انجیر.

פגול ————— פגל.

פגל سרنا.

פגול م گندی چیز.

פגע قل ۱-کسی چیز کا کسی چیز سے لگنا. ۲-لیکنا.

۳-مار دالنا. ۴-منت سے زور دالنا. ۵-ملاقات

کرنی. ۶-پہنچنا.

ہفعیل ۱-کوئی چیز کسی چیز سے لگانی. ۲-جمع

کر کے دال دینا. ۳-منت کرانی. ۴-لیکنا.

۵-منت کرنی.

פגע م اتفاق.

פפגע م وہ چیز جس کو کوئی مارتا ہو.

פגר قل-بے زور ہو جانا.

פגר م لاش.

פגז قل ۱-لیکنا. ۲-ملاقات کرنی.

نفعل-آپس میں ملاقات کرنی.

پعیل-تھوکر کھانی.

פדה قل ۱-کاتنا. ۲-کھولنا. ۳-چھڑانا. ۴-خصوصاً

دام دیکر چھڑانا.

נפעל-دام سے چھڑایا جانا۔

هفعل-دام سے چھڑانا۔

هفعل-دام سے چھڑایا جانا۔

פדויים م (جمع) ۱- چھڑائے ہوئے لوگ۔ ۲- چھڑوائی۔

פדות ת ۱- فرق۔ ۲- چھٹکارا۔

פדיום اور פדן م چھڑوائی۔

פדן بلند ہونا۔

פדן م میدان۔

פדן م شاہی محل۔

פדע قل-چھڑانا۔

פדר موتا ہونا۔

פדר م چربی۔

פה (مضاف פ) م ۱- دھن۔ ۲- حکم۔ ۳- کسی چیز کا منہ۔

۴- دھار (تلوار کی)۔ ۵- کنارہ۔ ۶- حصہ۔

(گویا نوالہ)۔ ۷- چند (مثلاً دو چند)۔

פה ۱- کے حکم کے مطابق۔ ۲- کے حساب کے مطابق۔

۳- کے مطابق۔ ۴- کی مانند۔ ۵- یہاں تک کہ۔

פה ۱- کے حساب سے۔ ۲- کی رو سے۔ ۳- کے وقت۔

פה ۱- کے حکم کے مطابق۔ ۲- کے حساب سے۔

۳- کے مطابق۔

פה ת دھار (تلوار کی)۔

פיות ת (جمع) ۱- دو دھاریں (تلوار کی)۔

۲- بہت سی دھاریں۔

פה اور פא اور פو ۱- یہاں۔ ۲- ادھر۔

פה یا פو اس طرف۔

איפה کہاں۔

אפו اور אפוא یا אפוא ۱-اب۔ ۲-لفظ یقین۔ ۳-لفظ
استفہام۔ ۴-لفظ منت۔

פו ————— פה۔

פרג قل ۱-تہندہ ہونا۔ ۲-سُست ہونا۔

نَفَعَل-سُست ہونا۔

פוגה اور פוגה ת آرام۔

פוגה قل ۱-پُھونکنا۔ ۲-دم لینا۔

نَفَعَل ۱-پُھونکنا۔ ۲-کسی چیز پر پُھونکنا۔ ۳-کثرت

سے بولنا۔ ۴-هانپ هانپ کر آنا۔ ۵-کسی

شخص پر حقارت سے تُف کرنا۔

פוח מ ואכה۔

פוח م ۱-سُرمہ۔ ۲-خوبصورتی۔ (ماخذ مشتبه)۔

פול م لوبیے کی پھلی۔ (ماخذ مشتبه)۔

פוס ————— פאם۔

פון قل-پریشان ہونا۔

פון قل ۱-پھورنا۔ ۲-پراگندہ کرنا۔ ۳-پراگندہ ہونا۔

۴-پُھوت نکلنا۔

نَفَعَل-پراگندہ ہونا۔

פעיל اور פעیل-پھورنا۔

פעיל ۱-بکھیرنا۔ ۲-پراگندہ کرنا۔ ۳-گھبرا دینا۔

۴-پھیل جانا۔

פעיל-پُھوت جانا۔

פעיל-پراگندہ کرنا۔

פפ"מ م مارتول۔

תפוצה ת פראگندگی.

۱ פוק قل - جھولنا.

ہفعیل - هلنا.

פוקה ת تھوکر.

פוק جھولنے والا.

۲ فوک قل - نکلنا.

ہفعیل ۱ - نکالنا. ۲ - حاصل کرنا. ۳ - کامیاب کرنا.

۱ فور ہفعیل - تورنا.

فورہ ת انگور کا کولہو.

۲ فور ابلنا

פור م دیگ.

פור م قرعہ. (ماخذ فارسي پاره).

۱ פורש قل - اُچھلنا.

۲ פורש נפעל - پراگندہ ہونا.

פורת کھوکھلا ہونا.

פת ת ۱ - شرم گاہ. ۲ - کوار کا قبضہ.

פו ————— ۱ פוז.

۱ פוז قل - صاف کرنا.

הפעל - صاف کیا جانا.

פו מ صاف کیا ہوا سونا.

۲ פוז قل ۱ - اُچھلنا. ۲ - چُست ہونا.

פעיל - اُچھلنا.

פזר قل - پراگندہ کرنا.

פעיל ۱ - پراگندہ کرنا. ۲ - سخاوت سے دینا.

נפעל اور פעל - پراگندہ ہونا.

۱ فَا ح ————— فَا ح.

۲ فَا ح ————— فَا ح.

فَا حِر قُل ۱-کانینا. ۲-جلدی کرنی.

پعیل-تہر تہرانا.

ہفعیل-کنپانا.

فَا حِر م ۱-خوف. ۲-ران (عربی لفظ فَا حِر سے ماخوذ).

فَا حِر ت دہشت.

فَا حِر اور ۲ فَا حِ ناظم (کمشنر). (ماخذ فارسی یا

سنسکرت)

فَا حِر قُل ۱-اُچھلنا. ۲-شہوت پرست ہونا. ۳-مُتکَبِّر ہونا.

فَا حِر م شہوت.

فَا حِر ت ت کَبِّر.

۱ فَا حِر پھیلا نا.

فَا حِر م ۱-جال. ۲-پھندا. ۳-پتّر.

۲ فَا حِر ہفعیل-پھندے میں پھنسانا.

فَا حِم کالا ہونا.

فَا حِم م ۱-کوٹلا. ۲-انگارا.

فَا حِر بنانا.

فَا حِر م گُماہار.

فَا حِر کھودنا.

فَا حِر م گڑھا.

فَا حِر ت نیچی جگہ.

فَا حِر ت ایک قسم کا جواہر. (ماخذ مشتبه).

فَا حِر | فَا حِر ————— فَا حِر.

فَا حِر ————— فَا حِر.

פטר קל ۱-چیرنا. ۲-پُھروانا. ۳-آزاد کرنا. ۴-نکل جانا.
ہفْعیل-پسارنا.

פטר מ اور פטרָה ת ۱-پہارنیوالا. ۲-خصوصاً
پہلو تھا بچّہ.

פטר آزاد.

פטور ۱-کھلا ہوا. ۲-آزاد.

פמש קל ۱-مارتول سے مارنا. ۲-پھیلا نا.

פמש מ ۱-مارتول. ۲-گرتا.

פי ————— פה.

פיד هلاک کرنا.

פיד م آفت.

פה ————— فہ.

פוח ————— فوح.

פלגש ————— فلّغش.

פומה ————— فام.

פופיות ————— فہ.

פוק ————— فوک.

פכה ————— فکہ.

פכה پعیل-تپکنا.

פד م شیشی.

פלא קل-جدا کرنا.

פפעל ۱-جدا ہونا. ۲-مخصوص ہونا. ۳-مشکل

ہونا. ۴-عجیب ہونا.

پعیل-مّنت پوری کرنی (یعنی کسی چیز کو خدا

کے واسطے مخصوص کرنا).

هفعل ۱- مانت پوري کرني. ۲- مانت مانني.
 ۳- مخصوص کرنا. ۴- خاص طور پر کرنا.
 ۵- عجيب کرنا. ۶- عجيب طور پر کرنا.
 هتفعيل- اپنا عجيب زور دکھانا.

فل م ۱- عجب. ۲- خصوصاً اعجازي بات يا چيز.
 فل اور فل اور فل ۱- عجيب. ۳- خصوصاً اعجازي.
 مفل اور مفل ت ۱- عجيب کام. ۲- خصوصاً معجزه.
 فل قل- تقسيم کرنا.

نفعل- تقسيم کيا جانا.

يعيل ۱- تقسيم کرنا. ۲- جدا جدا کرنا.
 فل م اور فل ت ۱- نهر. ۲- ندي. ۳- دريا.
 فل م آدها.

فل يا فل اور مفل ت حصه.
 فل اور فل م اور ت ۱- حرم. ۲- يار (عورت کا).
 فل کتنا.

فل ت ۱- لوها. ۲- لوہے کا چھرا.

فل قل- جدا کرنا.

نفعل ۱- مخصوص هونا. ۲- عجيب هونا.

هفعل ۱- امتياز کرنا. ۲- مخصوص کرنا.

فل فل.

فل فل.

فل قل ۱- چيرنا. ۲- ريگھارياں بناني. ۳- محنت

کرنی. ۴- بندگی کرنی. ۵- عبادت کرنی.

يعيل ۱- چھيدنا. ۲- تکرے تکرے کرنا. ۳- جتنا.

فل م ۱- تکر. ۲- خصوصاً پھانک. ۳- چکي کا پات.

فلس م عبادت.

فلس قل ۱- چکنا ہونا. ۲- نکل بھاگنا.

پعیل ۱- بیچ نکلنا. ۲- بچانا. ۳- جینا.

ہفعیل ۱- بچانا. ۲- بچا رکھنا.

فلس م بچاؤ.

فلس اور فلس اور فلس بھاگنے سے بچا ہوا.

فلس یا فلس ۱- بچاؤ. ۲- جو کچھ بچا ہو.

۳- خصوصاً بھاگنے سے جتنے بچے ہوں.

مفلس م بچاؤ.

فلس ا فلس — فلس.

فلس ا فلس ا فلس — فلس.

فلس گول ہونا.

فلس م ۱- دائرہ. ۲- چاروں جہات. ۳- نکلا. ۴- لکڑی

جس پر لنگڑے سہارا دیکر چلتے ہیں.

فلس قل اور پعیل ۱- انصاف کرنا. ۲- فتویٰ دینا.

۳- سزا دینی. ۴- خیال کرنا.

ہشپعیل ۱- سفارش کرنی. ۲- منت کرنی.

فلس م منصف (نام عہدہ).

فلس ت انصاف.

فلس منصف سے متعلق.

فلس ت منصف کی مسند.

فلس ت ۱- سفارش. ۲- منت. ۳- دعا.

فلس ا فلس — فلس.

فلس پعیل ۱- ہموار کرنا. ۲- تولنا. ۳- تول تول کر بانٹ

دینا. ۴- غور کرنی.

فلز م ترازو.

مفلز لتکے رکھنا.

فلز قل-تورنا.

هتپعیل-خوف سے شکستہ ہونا.

فلزات ث نہایت دہشت.

مفلزات ث بُت.

تفلزات ث دہشت.

فلز قل-لُرکانا.

هتپعیل-لوتنا.

فلت بھاگنا.

فلت م داک کا ہرکارہ.

فم ————— فام.

فن ————— فون.

فہ ————— فندا.

فند پکانا.

فند م ایک قسم کی مٹھائی.

فندا قل ۱-پھرنا. ۲-متوجہ ہونا. ۳-نزدیک آنا.

۴-دھلنا. ۵-نگاہ کرنی. ۶-کسی سمت کو

ہونا. ۷-پھیرنا.

پعیل ۱-هتانا. ۲-صاف کرنا. ۳-تیار کرنا.

هتپعیل ۱-پھیرنا. ۲-بھاگ جانا. ۳-لوتنا.

۴-متوجہ ہونا.

هتفعل ۱-پیٹھ پھیرنی. ۲-متوجہ ہونا.

ف مبادا (کیونکہ اس سے بات گویا هتائی

جاتی ہے).

פּוֹנָה اور پوَنیہ (جمع) م اور ٹ ۱-چہرہ. ۲-سطح.
۳-صورت. ۴-حضور. ۵-شخصیت.
۶-سامنا. ۷-آگا. ۸-دروازہ کے سامنے
کی دیوار. ۹-دھار (تلوار کی).

۱۰-پوَنی اور پوَن-پوَنی اور پوَنی کے سامنے.
پوَنی ۱-کے سامنے. ۲-کے نزدیک. ۳-کے آگے.
۴-سے پہلے. ۵-سے زیادہ. ۶-کے برخلاف.
۷-کی مانند. ۸-کے لئے. ۹-کے سبب.
پوَنی سامنے والا.

پوَنی ۱-کے سامنے سے. ۲-کے سامنے رہنے
سے. ۳-کے سبب.

پوَنی ۱-کے سامنے سے. ۲-کے سبب. ۳-اس
سبب سے کہ.

۱۰-پوَنی ۱-کے سامنے. ۲-کے پورب طرف. ۳-کے
پہلے. ۴-سے زیادہ. ۵-کی طرف. ۶-کے
برخلاف. ۷-کی سزا پر. ۸-کے سوا.

پوَنی ۱-دروازہ کے سامنے کی دیوار کی طرف.
۲-اندر. ۳-اندر کی طرف.

پوَنی اور پوَنی ۱-اندر. ۲-اندر کی طرف.
پوَنی اندرونی.

پوَنی ————— پوَنی.

پوَنیہ | پوَنیہ ————— پوَنی.

פּוֹנָה الگ الگ کرنا.

פּוֹנָה م اور پوَنی ٹ ۱-کونا. ۲-شہر پناہ کے کونے کا بُرج.
۳-سردار.

فنگ اور فنگ م (جمع) فونگا.

فنگ پعیل-ناز و نعمت سے پالنا.

فنگ ۱ فنگ.

فنگ قل-تقسیم کرنا.

پعیل-چیزوں کو الگ الگ غور سے دیکھنا.

فنگ ۲ فنگ.

فنگ قل ۱-گذر جانا. ۲-لنگرانا. ۳-کسی کے پاس سے

گذر کر اُس کو بچانا.

پعیل-لنگرے کی طرح کودنا.

فنگ-لنگرا ہو جانا.

فنگ ت ۱-گذر. ۲-ایک عید کا نام جو اس امر کی

یادگاری میں مانی جاتی تھی کہ فرشتہ نے

بنی اسرائیل کے پاس سے گذر کر اُنکو بچایا.

۳-وہ بڑے جو اُس عید میں گذرانا جاتا تھا.

۴-اُس عید کا دن.

فنگ لنگرا.

فنگ فنگ.

فنگ قل-پتھر یا لکڑی کھودنی.

فنگ م ۱-کھدی ہوئی مورت. ۲-کوئی مورت.

فنگ م ۱-کھدی ہوئی مورت. ۲-پتھر کی کان.

فنگ اور فنگ ایک قسم کا باجا. (ماخذ یونانی).

۱ فنگ قل-تمام ہو چلنا.

فنگ م ۱-سرا. ۲-ہاتھ کی انگلیاں. ۳-پہنچا اور تھنا.

۲ فنگ م تھنا.

۲ فنگ پھیل جانا.

פע ת כתר.

פעל קל ۱-چلانا. ۲-پھنگارنا.

פעל م اور ت اور פע م افعی.

פעل کل ۱-کرنا. ۲-بنانا. ۳-تجویز کرنی.

פעل م ۱-فعل. ۲-کام. ۳-حصول. ۴-مزدوری.

פעל ת ۱-کام. ۲-مزدوری.

פעل م اور מפעל ת کام.

פעם קל ۱-مارنا. ۲-اُبھارنا.

פעל-گھبرا جانا.

פעیل-گھبرا جانا.

۱ פעם م ۱-مار. ۲-قدم. ۳-پانو. ۴-بار. ۵-نہائی.

۲ פעם ایک بار.

פעמים دو بار.

פעם ابھی.

פעם פעם جوں کا توں.

פעם م گھنٹی.

פעל קל-پسارنا.

פעל קל ۱-پسارنا. ۲-چھڑانا.

פעל קل-پھوٹنا.

פעیل-تورنا.

פעירה ————— פער.

פעל פעیل-چھیلنا.

פעל ת چھیلی ہوئی جگہ.

פעם פעیل-پھارنا.

פעל קل-زخمی کرنا.

فצל م زخم.

فצר قل ۱- مارنا. ۱- گند کرنا. ۳- کسی پر زور کرنا.

۴- کسی پر زور ڈالنا.

ہفعلیل- ضد کرنی.

فצירה ث گندی.

ففצר م ضد.

فکرد قل ۱- کسی پر لگنا. ۲- ملاقات کرنی. ۴- ملاحظہ

کرنا. ۵- گنا. ۵- غیر حاضر پایا. ۶- نگاہ کرنی.

۷- خبر لینی. ۸- کسی سے ملاحظہ کرنا. ۹- کسی

کو مختار کے طور پر مقرر کرنا. ۱۰- سپرد کرنا.

۱۱- سزا دینی. ۱۲- کسی کام کا بدلا دینا.

ففعّل ۱- غیر حاضر پایا جانا. ۲- مختار کے طور پر

مقرر ہونا. ۳- سزا پانی.

پعیل- حاضر کر کے گنا.

فعل ۱- حاضر کر کے گنا جانا. ۲- غیر حاضر پایا جانا.

ہفعلیل ۱- مختار کے طور پر مقرر کرنا. ۲- سپرد

کرنا. ۳- رکھ دینا.

ففعل ۱- مختار کے طور پر مقرر کیا جانا. ۲- رکھا

جانا. ۳- سزا پانی.

ہثپعیل اور ہثپعیل- حاضر کر کے گنا جانا.

فکردہ ث ۱- گنتی. ۲- نگاہبانی. ۳- قید. ۴- مختاری.

۵- رکھا ہوا مال. ۶- سزا.

فکردن م ۱- امانت. ۲- رکھی ہوئی چیز.

فکردت ث مختاری.

فکرد م ۱- مختاری. ۲- مختار. ۳- سزا.

פקוד מ حکم (گویا امانت).

פקוד מ مختار.

מפקד מ ۱-گنتي. ۲-حکم. ۳-مُقرري جگہ.

פקח قل ۱-کھولنا. ۲-خصوصاً آنکھیں کھولنی.
نפעّل-کھولا جانا.

פקח بینا.

פקח קוח بینائی یا رہائی. (مشتبه ہے).

פקע پھوٹنا.

פקעה م ایک قسم کی کتری.

פקע م کتری کی صورت (دیوار پر منبت).

פר اور פר מ جوان بیل.

פרה جوان گائے.

פרא اور פרה قل ۱-اُتھانا. ۲-اُتھا لیجانا. ۳-تیز رو

هونا. ۴-اولاد جَنّی جنانی. ۵-پھل لانا.

هفعیل ۱-پھل لانا. ۲-پھلدار کرنا. ۳-کسی

کی نسل برہانی.

פרא اور פרה م اور ث گورخر.

פרי מ ۱-میوہ. ۲-ثمرہ ۳-اولاد.

אפריון מ پالکی.

פרת ث میوہ دار درخت.

פרפר اور פרפר מ مضافات شہر میں سے ایک بستی.

(ماخذ غالباً فارسی).

פרד قل ۱-الگ الگ کرنا. ۲-پھیلا نا. ۳-بکھیرنا.

نפעّل ۱-اپنے تئیں الگ کرنا. ۲-الگ الگ ہونا.

פעיל-ایک طرف جانا.

יַעַל - اپنے تئیں الگ رکھنا۔
 هُفَعِيل ۱ - الگ کرنا۔ ۲ - پراگندہ کرنا۔
 هُتَفَعِيل ۱ - الگ الگ ہونا۔ ۲ - پراگندہ ہونا۔
 פֶּרַד מ خچر۔

פֶּרְדָּה ت خچری۔

פֶּרְדּוֹת ت (جمع) بکھرا ہوا بیج۔
 פֶּרְדִּים م ۱ - باغ۔ ۲ - محفوظ شکارگاہ۔ (ماخذ سنسکرت)۔

פֶּרָה ————— ۲ פאר۔

פרה ————— فرأ۔

פֶּרָה ————— فرأ۔

פֶּרָה ————— فر۔

פֶּרְוִי ————— פרז۔

פֶּרְוֶר ————— פֶּרְבֶּר۔

פֶּרְוֶר ————— ۲ פور۔

פרז پھیلاؤنا۔

פֶּרֶז م اور فֶּרְזָה ت گانو۔
 فֶּרְזִי اور فֶּרְזִי م گنوار۔
 فֶּרְזִין م دھات۔

פֶּרְזִל ————— برز۔

פרח قُل ۱ - پھوت نکالنا۔ ۲ - پتے اور پھول پھل نکالنا۔
 ۳ - اُڑنا۔

هُفَعِيل ۱ - پتے اور پھول پھل نکلوانا۔ ۲ - پتے اور
 پھول پھل نکالنا۔

פֶּרַח מ ۱ - کونپل۔ ۲ - پھول۔

פֶּרְחָה ت بچے کچے۔

אפרח מ פרנדوں کے بچے کچے۔

פרט قل ۱- بکھیرنا۔ ۲- بکنا۔

פרט מ بکھرے ہوئے میوے۔

פרי ——— פרא۔

פריץ ——— פרץ۔

פרך ۱- تورنا۔ ۲- الگ الگ کرنا۔

פרך מ ظلم۔

פרכת ט ایک خاص پردہ جو ہیکل کے پاکترین مقام کو کم پاک مقام سے الگ رکھتا تھا۔

פרם پھارنا۔

פרם قل ۱- تورنا۔ ۲- الگ الگ کرنا۔

הפעיל ۱- چیرنا۔ ۲- خصوصاً چرا ہوا گھر رکھنا۔

פרם מ ایک قسم کا عُقاب جو ہڈی کو تور ڈالتا ہے۔

פרסה ט ۱- چرا ہوا گھر۔ ۲- کوئی گھر۔

פרע قل ۱- چھورنا۔ ۲- ٹالنا۔ ۳- ننگا کرنا۔ ۴- پیشوائی کرنی۔

נפעל-خودرو ہو جانا۔

הפעיל ۱- موقوف کرنا۔ ۲- خودرو کر دینا۔

פרע מ ۱- سارے سر کے بال (کیونکہ اُنکے موندنے سے سر

ننگا ہو جاتا ہے)۔ ۲- پیشوا۔

פרע נنگا۔

פרעש מ پسو۔ (ماخذ مشتبه)۔

פרץ قل ۱- تورنا۔ ۲- دہانا۔ ۳- شکست دینی۔ ۴- پھیلنا۔

۵- برہنا۔ ۶- اُمندنا۔ ۷- توت پڑنا۔ ۸- تورکر

نقب نکالنی۔ ۹- کسی پر زور ڈالنا۔

נפעל-پھیلا یا جانا۔

יָעַל - دَہایا جانا۔

הִתְיַעֵיל - توت نکلنا۔

פרק ۲ م ۱ - دیوار کی دَرَارَہ - ۲ - شکست۔ ۳ - پھوت نکلنا۔
۴ - توت پڑنا۔

פרק ۳ ۱ - تور نے والا۔ ۲ - درندہ۔ ۳ - ظالم۔

פרק ۲ م بندر (کیونکہ اُس جگہ سے سمندر کا کنارہ
گویا توتا ہوتا ہے)۔

פרק قل ۱ - تورنا۔ ۲ - چھڑانا۔ ۳ - موقوف کرنا۔

יעیل ۱ - تور لینا۔ ۲ - تکرے تکرے کرنا۔

הִתְיַעֵיל ۱ - اپنے پر سے تور پھینکنا۔ ۲ - تکرے
تکرے ہونا۔

פרק شורبا۔

פרק م ۱ - لوت۔ ۲ - چوراہ یا قِراہ۔

מִפְרָקַת תּ גרדן۔

פרק قل - تکرے تکرے ہونا۔

הִתְיַעֵיל ۱ - تورنا۔ ۲ - تالنا۔ ۳ - تلوانا۔ ۴ - موقوف
کر دینا۔

הִתְיַעֵיל - تالا جانا۔

יָעַל - چیرنا۔

הִתְיַעֵיל - تکرے تکرے ہونا۔

יָעַל - ہلا دینا۔

פרק قل ۱ - تورنا۔ ۲ - پھیلا دینا۔

יָעַל - پراگندہ ہونا۔

יעیل ۱ - پھیلا دینا۔ ۲ - پراگندہ کرنا۔

פרק ۱ - پھیلاؤ۔ ۲ - پال (کشتی کی)۔

פֿאַש קל ۱- جدا کرنا. ۲- تحقیقات کر کے بتانا. ۳- پھیلانا.

פֿאַש- پراگندہ ہونا.

פֿאַش- صاف صاف پڑھا جانا.

פֿאַش- زخمی کرنا.

פֿאַش م ایک فرقہ کا آدمی جو اپنے تئیں اوروں سے

الگ رکھتے تھے.

פֿאַش م ۱- گھوڑے کا سوار (کیونکہ اپنے پانو پھیلاتا ہے).

۲- سواری کا گھوڑا.

פֿאַش م گوبر.

פֿאַש- م گُوه.

פֿאַש נ ۱- صاف صاف پڑھنا. ۲- وژد. ۳- صاف بیان.

פֿאַש- پھیل دینا.

פֿאַש- اور פֿאַש- م نقل. (ماخذ نامعلوم).

פֿאַش ——— פֿאַش.

פֿאַש م ۱- اول. ۲- شریف. (ماخذ سنسکرت).

פֿאַש קל- پھیل جانا.

פֿאַש لمبے لمبے قدم چلنا.

פֿאַش م قدم.

פֿאַש- ت سُرین.

פֿאַש קל- پسانا.

پھیل- پسانا.

פֿאַش ——— פֿאַش.

פֿאַش- پھار ڈالنا.

פֿאַش קל ۱- پھیلنا. ۲- لپکنا. ۳- اُتارنا (کپڑے کو).

پھیل- کپڑا وغیرہ اُتار لینا.

הִפְעִיל ۱- کپڑا وغیرہ اُتروانا. ۲- کھال اُتارنا.

הִשְׁתַּעֲפִיל- اپنے کپڑے اُتارنا

פֿשע קל ۱- نمک حرامی کرنی. ۲- بیوفائی کرنی. ۳- گناہ کرنا.

נִפְעַל- آپس میں جھگڑا کرنا.

פֿשע מ ۱- نمک حرامی. ۲- گناہ.

פֿשע קל اور פֿעיל- تعبیر دینی.

פֿשע اور פֿשע מ تعبیر.

פֿשע پھیلنا.

פֿשע מ بڑا غصہ.

פֿשעה נ ۱- سن. ۲- سن کی بٹی. ۳- سوت. (ماخذ مشتبه).

פֿת ————— פֿתח.

פֿת ————— פֿות.

פֿתאים ————— פֿתח.

פֿתאים ————— פֿתע.

פֿתבג מ مزہ دار کھانا. (ماخذ غالباً فارسی).

פֿתנم م ۱- چٹھی. ۲- فتویٰ. ۳- بات. (فارسی پیغام سے ماخوذ).

פֿתח קל ۱- کھولنا. ۲- کھلنا. ۳- فریب کھانا.

נִפְעַל اور פֿעל- جان بوجھ کر فریب کھانا.

פֿעיל ۱- پھسلانا. ۲- ترغیب دینی. ۳- فریب دینا.

הִפְעִיל- کسی کے لئے کُشادہ جگہ کھول دینی.

פֿתי מ چوران.

פֿתי מ (جمع פֿתיים اور פֿתאים) ۱- بھولا پن. ۲- بھولا

آدمی. ۳- سیدھا آدمی.

فتح ت بهولي عورت.

فتح ————— فتح. [کرنی]

فتح قل ۱-کهولنا. ۲-چھڑانا. ۳-کھینچنا. ۴-امامت

نفع ۱-کھل جانا. ۲-چھوت جانا.

پعیل ۱-کهولنا. ۲-کھلنا. ۳-کھلنا. ۴-هل جوتنا.

۵-کنده کرنا.

پعل-کنده کیا جانا.

هتپعیل-اپنے بندھن کھول دالے.

فتح م دروازہ.

فتح م تفسیر.

فتح م کنده کئے ہوئے نقش.

فتح ت کھنچی ہوئی تلوار.

مفتح م گشایش.

مفتح م گنجی.

مفتحون م کهولنا.

فتح ————— فتح.

فتحیل م کسی قسم کی پوشاک. (ماخذ مشتبه).

فتحی | فتحی | فتحی ————— فتح.

فتحیل ————— فتح.

فتح قل-مروڑنا.

نفع ۱-گشتی لڑنی. ۲-دغابازی کرنی.

هتپعیل-دغابازی کرنی.

فتحیل م دوری.

فتحیل دغاباز.

مفتحیلیم م (جمع) گشتیاں.

פתן ۱-مَرَوَرْنَا. ۲-مَضْبُوط هونا.

פתן م ایک قسم کا سانپ.

مפתן م دھلیز.

פתע کھولنا.

۱ פתע מ ۱-آنکھوں کا کھولنا. ۲-لمحه.

۲ פתע اور בפתע اور פתאם (פתעם کی عوض)

۱-پل بھر میں. ۲-ناگہاں.

פתר قل-تعبیر دینی.

פתרון م تعبیر.

פתשן ————— פתשן.

פתת قل-تورنا.

פת اور פתות ت روتی کا تکرار.

צ

צאה ————— יצא.

צאל سایہ ڈالنا.

צאל م ایک قسم کا جنگلی درخت. (عربی میں ضال).

צאן اور צאן م اور ت بھیڑ بکریاں یا میندھے بکرے.

צאצאים ————— יצא.

צב ————— צבب.

۱ צבא قل ۱-سپاہ گری کرنی. ۲-خدمت دین کرنی.

هفعلیل-سپاہ گری کرانی.

צבא م اور ت ۱-فوج. ۲-موجودات. ۳-سپاہ گری.

צבب قل-آہستہ آہستہ چلنا.

צב מ ۱- پالکي. ۲- ایک قسم کي چھپکاي.
 צבה اور ۲ צבא قل ۱- نکلنا. ۲- سپاه گري کرني. ۳- چمکنا.
 ۴- پھولنا. ۵- چاهنا.
 هفعیل- پھلانا.

צבי מ (جمع צבאים اور צבאות) ۱- جمال.
 ۲- ایک قسم کا خوبصورت ہرن.
 צבדה ث اسی قسم کی ہرنی.
 צבה پھولا ہوا.

צבה ث ۱- خواہش. ۲- امر.

צבוע ————— ۲ צבע.

צבم قل ہاتھ برہا کر پہنچا دینا.

۱ צבע قل ۱- دہونا. ۲- رنگنا.

پعیل- دہونا.

هشپعیل- تر ہو جانا.

צבע م رنگارنگ کپڑا.

[ہیں.

אצבע ث انگلي (کیونکہ اُسکو پانی وغیرہ میں دبوٹے

۲ צבע پھار ڈالنا.

צבוע م ضبع (کفتار-چرخ).

צبر دھیر کر رکھنا.

צبر م دھیر.

צבת باندھ لینا.

צבת م مٹھی بھر.

צד ————— צدد.

צדא ————— ۲ צדה.

צدد ۱- کسی سے منہ پھیرنا. ۲- کسی کی مخالفت کرنی.

צד מ ۱-پسلي (کیونکہ جب کسی سے منہ پھیرتے ہیں تو پسلي اُسکی طرف کرتے ہیں۔ ۲-طرف۔ ۳-مخالف۔

۱ צדה قل-کات دالنا۔

نفعَل-ویران ہونا۔

۲ צדה قل ۱-نگاہ رکھنی۔ ۲-قصد کرنا۔ ۳-تلاش کرنا۔

צדה ת اور צדא م قصد۔

צדה ————— צود۔

צדיק ————— צדק۔

צדק قل ۱-عادل ہونا۔ ۲-راستباز ہونا۔ ۳-راستی کرنی۔

۴-راستباز تھہرنا۔

نفعَل-راستباز تھہرایا جانا۔

پعیل-راستباز تھہرانا۔

هفعیل ۱-راستباز بنانا۔ ۲-راستباز تھہرانا۔

۳-حقدار تھہرانا۔

هثعیل-اپنے تئیں راستباز تھہروانا۔

צדק م ۱-عدل۔ ۲-راستبازی۔ ۳-راستی۔

צדקה اور צדקה ת ۱-عدالت۔ ۲-عدالت کا فعل

۳-راستبازی۔ ۴-حق۔

צדיק ۱-عادل۔ ۲-راستباز۔ ۳-راست۔ ۴-حقدار۔

צדהב قل-چمکنا۔

هفعَل-چمکایا جانا۔

צדהב זר۔

צדהל قل ۱-چمکنا۔ ۲-ترنم کرنا۔ ۳-ہنہانا۔

پعیل-بلند کرنا (آواز کو)۔

هفعیل-چمکانا۔

מצודה ת הנהגה.

۱ צורה چمکنا.

צורה م بصیغه واحد. ۱-روشنی. ۲-کهرکیاں.

بصیغه تثنیه. دوپہر کا وقت.

۲-צורה م زیتون کا تازہ نکلا ہوا تیل.

۲-צורה ہفعیل-زیتون کا تیل نکالنا.

צו | צ | ————— צود.

צוא | צואה ————— צא.

צואر | צואر ————— צور.

צוד قل-شکار کرنا.

پعلیل-شکار کرنا.

ہفعیل-اپنے لئے کھانا مہیا کرنا.

ציד م شکاری.

צید م ۱-شکار. ۲-شکار کا پکا ہوا کھانا. ۳-کسی طرح

کا کھانا. ۴-خصوصاً سفر کا توشہ.

צידہ یا צדה ۱-کھانا. ۲-خصوصاً سفر کا توشہ.

מצד ת ۱-ایسی پہاڑی جگہ جس میں شکار اکثر

ہوتا ہے. ۲-پہاڑی قلعہ.

מצוד م ۱-شکار. ۲-جال. ۳-پہاڑی قلعہ.

מצוד م جال.

מצודה ת ۱-جال. ۲-پہاڑی قلعہ.

מצודה ת ۱-شکار. ۲-جال. ۳-پہاڑی قلعہ.

צודה قل-نصب کرنا.

پعیل ۱-مقرر کرنا. ۲-حکم دینا. ۳-اختیار دینا.

۴-فرمانا. ۵-وصیت کرنی.

יָעַל - حکم پانا.

צִיּוֹן מ ستون.

צו اور צו م حکم.

מִצְוָה ת ۱ - حکم. ۲ - حق.

צורח قَل - چلانا.

צִוְּחָה ת چلاہت.

צורل گہرا ہونا.

צוּלָה اور مִצְוָה اور مִצְוָה ת ۱ - گہرا مقام. ۲ - تہہ.

צوم قَل - روزہ رکھنا.

צوم م روزہ.

צוע بنانا.

צִעָצְעִים م (جمع) مورتوں کی کاریگری.

צורق قَل - اُمنڈنا.

הִפְעִיל ۱ - اُمدانا. ۲ - تیرانا.

צורق م چھتے سے اُمنڈنیوالا شہد.

צָפָה ת تیرنا.

צִפְצָפָה ת بید کا درخت (کیونکہ اکثر تر مقاموں

میں ہوتا ہے).

צرم قَل ۱ - چمکنا. ۳ - پُھولنا.

הִפְעִיל ۱ - روشنی دینی. ۲ - جھانکنا. ۳ - پُھولنا.

צִי ۱ اور צ ۲ م ۱ - چمکیلا پتھر. ۲ - پُھول. ۳ - بازو

(پرند کا).

צִיצָה ת پُھول.

צִיצִית ת ۱ - پیشانی کے بال. ۲ - جھالر.

צورק قَل - تنگ ہونا.

ہفعل ۱- تنگ کرنا۔ ۲- محاصرہ کرنا۔ ۳- ظلم کرنا۔

۴- کسی پر زور ڈالنا۔

صوک م اور صوکہ ت تنگ حالی۔

موصک م تنگی۔ -

مصوک م اور مصوکہ ت تنگ حالی۔

۲ صوک قل ۱- اُندیلنا۔ ۲- نصب کرنا۔

مصوک م ۱- ستون۔ ۲- پہاڑ کی چوٹی۔

صوک قل ۱- تنگ کرنا۔ ۲- باندھنا۔ ۳- محاصرہ کرنا۔

۴- رگیدنا۔ ۵- دورنا۔ ۶- کاٹنا۔ ۷- بنانا۔

صوک (ر صوک) م ۱- چٹان (کیونکہ دبنے سے سخت ہوئی

ہے)۔ ۲- پتھر۔ ۳- دھار (تلوار کی)۔ ۴- صورت۔

صوک اور صوکر اور صوکر م ۱- گردن۔ ۲- گلا۔

صوک م چھوٹا گلا۔

صوک ت صورت۔

صوک تنگ۔

صوک م ۱- چٹان۔ ۲- چھری۔

۱ صوک م ۱- صورت۔ ۲- بُت۔

مصوک م ۱- تنگ حالی۔ ۲- محاصرہ۔ ۳- دمدمہ۔ ۴- قلعہ۔

مصوک ت ۱- دمدمہ۔ ۲- قلعہ۔

صوک قل-جلنا۔

ہفعل-جلنا۔

صوک ————— صاحت۔

صاحت دھوپ میں سَکنا۔

صاحت پیاس سے خشک۔

صاحت قل ۱- دھوپ میں سَکنا۔ ۲- سفید ہونا۔

צח ۱- دُھوپ سے گرم. ۲- سفید. ۳- صاف.

צחית دُھوپ سے خشک.

צחיתה ת اور צחית מ صحرا.

צחצחה ת دُھوپ سے خشک زمین.

צחן بدبودار ہونا.

צחנה ת بدبو.

צחצחה ————— צחת.

צחק قل-ھنسنا.

צעيل ۱- کھیلنا. ۲- تھتھا کرنا.

צחק م ھستی.

צחר خوب سفید ہونا.

צחר م خوب سفیدی.

צחר خوب سفید.

צי ————— ציה.

ציד | ציד | צידה ————— צود.

ציה خشک ہونا.

צי م ۱- صحرا. ۲- جہاز (کیونکہ قری میں وہی

خشک ہوتا ہے).

ציי م ۱- صحرا کا باشندہ. ۲- صحرا کا جانور.

ציון م خشک زمین.

צידה ת ۱- خشکی. ۲- خشک زمین.

ציון ————— צודה.

צینק ————— צنک.

ציץ | ציצה | ציצית ————— צیץ.

ציר قل ۱- چکر کھانا. ۲- مَرَوْرَا جانا. ۳- روانہ ہونا.

هتيعيل - اپني راه ليني.

۲ ٲير م ۱-قبضه (کواروں کا). ۲-دردِ زه. ۳-قاصد.

۱ ٲير ————— ٲير.

ٲل ————— ۳ ٲل.

צלل ٲيعيل - دعا مانگني.

צלل ٲل - کباب کرنا.

ٲلي م کباب.

ٲل ————— ۲ ٲل.

צלل ٲل ۱-ٲار جانا. ۲-نازل هونا. ۳-ٲکنا.

۴-کامياب هونا. ۵-کام کا هونا.

هتيعيل ۱-کامياب کرنا. ۲-کامياب هونا. ۳-ترقي

ديني. ۴-ترقي ٲاني.

ٲل اور ٲل اور ٲل ت ايک قسم کا اُتھلا برتن

(کيونکه اُتھلے ٲاني سے ٲار اُتر جاتے هيں).

ٲلي ————— ٲل.

ٲلي ————— ۲ ٲل.

۱ ٲل ٲل ۱-سنسنانا. ۲-کانٲنا.

ٲل (جمع ٲل) م ۱-سنسناھت. ۲-جھانچ.

۳-برچھي. ۴-ٲدي.

ٲل ت (بصيغه تثنيه) جھانچوں کي جوړي.

ٲل ت گھنٲي.

۲ ٲل ٲل ۱-ٲرکانا. ۲-نيچے ٲرکايا جانا.

ٲل اور ٲل م ايک گول روٲي.

۳ ٲل ٲل - شام هو جانا.

ٲل م اور ت سايه.

צלל הפעיל-سایه ڈالنا۔

צלל م سایه۔

מצלה ث سایه دار مقام۔

צלמות ——— موت۔

צלם تاریک ہونا۔

צלם م ۱-سایه۔ ۲-مورت۔

צלע قل-لنگرانا۔

צלע م لنگراہت۔

צלע م اور ث (رצלע) ۱-پسلی۔ ۲-شہتیر۔ ۳-طرف۔

۴-کوار۔ ۵-ایک طرف کی کوتھری۔ ۶-ایسی

کوتھریوں کا مجموعہ۔

צלצל ——— ۱ زلل۔

צמא قل-پیاسا ہونا۔

צמא م پیاس۔

צמא پیاسا۔

צמאה ث پیاس۔

צמאון م خشک زمین۔

צמד قل-باندهنا۔

נפעל-پیوستہ ہونا۔

יُעל-باندها جانا۔

הפעיל-منصوبہ باندہنا۔

צמד م ۱-جانوروں کا ایک جوتا۔ ۲-زمین کا ایک

خاص حصہ جتنا کہ بیلوں کی ایک جوڑی

ایک دن میں جوت سکتی ہے۔

צמיד ۱-ہاتھ کا زیور۔ ۲-سرپوش۔

צמח ——— צמם.

צמוק ——— צמק.

צמח קל ۱- اُگنا. ۲- اُگانا. ۳- نکلنا (بالوں کا).

پعیل- نکلنا (بالوں کا).

ہفعیل- اُگانا.

צמח م ۱- نبات. ۲- نباتات.

צמיד ——— צמד.

צמים ——— צمم.

צמיתות ——— צמת.

צمم ۱- بُننا. ۲- نقاب باندھنی.

צמים م جال.

צמה ث نقاب.

צمק קל- سُوکھ جانا.

צموק م سُوکھے ہوئے انگوروں کا گُچھا.

צמר گترنا.

צמר (و צמר) م اُون.

צפרת ث درختوں کے پتوں کا مجموعہ (گویا

اُسکی اُون).

צמת קל اور پعیل اور ہفعیل- نیست کرنا.

نفعل- نیست ہونا.

پعیل- نیست و نابود کرنا.

צمיתות ث ۱- نیستی. ۲- ہمیشہ کے لئے کھویا جانا.

צן | צנה ——— צن.

צנא بہت سی بھیڑ بکریاں رکھنی.

צנא اور צנה م اور ث بھیڑ بکریاں.

צנח ————— צנח.

צנח ————— צנח.

צנח ۱- اُترنا. ۲- دھسنا.

צנח ————— ۱ צن.

צנח ————— צنח.

צנח سخت هونا.

צنח جس سے کچھ پیدا نہو.

۱ צن چبھنا.

۲ اور ۱ م اور ۱ צنح ۱- کانتا. ۲- کانتا (مچھلی کا).

۲ צن حفاظت کرنی.

۲ צنح ۱- کانتا. ۲- کانتا (مچھلی کا).

۲ צنح ۱- کانتا. ۲- کانتا (مچھلی کا).

۳ צن تھندا هوا.

۳ צنح ۱- کانتا. ۲- کانتا (مچھلی کا).

צنح ۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

۱- فروتن هونا.

צער قُل ۱-سنجیدگی سے چلنا۔ ۲-آہستہ آہستہ

چلنا۔ ۳-چڑھنا۔

ہفعیل-چلانا۔

צעر م قدم۔

צערה ת ۱-سنجیدگی کی چال۔ ۲-ایک قسم کی

پازیب جس سے عورتیں دونو پانوں کو

باندھ لیتی ہیں تاکہ آہستہ آہستہ چلیں۔

צערה ת ہاتھ کا زیور۔

צער م ۱-چلنا۔ ۲-نقش قدم۔

צעה قُل ۱-جھکنا۔ ۲-جھکا رہنا۔ ۳-جھکانا۔

پعیل-جھکانا۔

צעور ————— צער۔

צעיה ————— צעה۔

צעיר | צעירה ————— צער۔

צען قُل-اکھیرا جانا (دیرہ کا)۔

צעף دھانکنا۔

צעיה م نقاب۔

צעעים ————— צוע۔

צעק قُل-چلانا۔

پعیل-چلانا۔

ہفعیل-پکروانا۔

נפעל ۱-پکارا جانا۔ ۲-جمع ہونا۔

צעקה ת چلاہٹ۔

צער قُل-چھوٹا ہونا۔

צעיר اور צעور ۱-چھوٹا۔ ۲-تھوڑا۔

מצעיר کچھ چھوٹا.

צעירה ت چھوٹاپن.

מצער م ۱-چھوٹی چیز. ۲-تھوڑے لوگ. ۳-تھوڑا عرصہ.

צفد قل-چمتنا.

צפה قل ۱-چمکنا. ۲-تاکنا. ۳-غور سے دیکھنا.

۴-امتیاز کرنا. ۵-مقرر کرنا.

پعیل ۱-چمکانا. ۲-سونے چاندی سے منڈھنا. ۳-تاکنا.

پُعل-منڈھا جانا.

צפוי م منڈھا ہوا سونا یا چاندی.

צפיה ت دیدگا.

צפית ت پاسبانی.

מצפה م ۱-دیدگا. ۲-بلند جگہ.

צפה ———— צوف.

צפון | צפוני ———— צפן.

צפיء ———— צפע.

צפור ———— צפר.

צפה گشاده ہونا.

צפחת ت صراحی.

צפיחת ت ایک روتی.

צפין ———— צפן.

צפיء | צפיעה ———— צפע.

צפיה | צפית ———— צפה.

צפיר | צפיר | צפירה ———— צפר.

צפן قل ۱-پوشیدہ کرنا. ۲-گھات لگانا. ۳-چھپا رکھنا.

۴-روکنا. ۵-انکار کرنا.

נפעל ۱- پوشیده ہونا۔ ۲- رگھا ہوا رہنا۔

הפעיל ۱- پوشیدہ کرنا۔ ۲- گھات لگانا۔

צפון اور צפון پوشیدہ۔

צפון م اور ت شمال (کیونکہ وہاں سورج پوشیدہ رہتا ہے)۔

צפוני شمالي۔

מצפון م پوشیدہ جگہ۔

צפע اپنے میں سے ذلیل چیزیں نکالنے۔

צפיצה ت ۱- چھوٹی شاخ۔ ۲- ذلیل بچہ۔

צפי اور צפוע م گوبر۔

צפע م سانپ کے بچے۔

צפלני م ۱- سانپ کا بچہ۔ ۲- سانپ۔

צפר پلپیل- چمچہانا۔

צפצפה ——— צور۔

צפר قل ۱- چکر کھانا۔ ۲- گھوم جانا۔ ۳- ناچنا۔

צפירה ت ۱- دائرہ۔ ۲- تاج۔

צפיר اور צפיר م بکرا (ناچنے کے سبب)۔

צפור اور צפר م چڑیا (چکر کھانے کے سبب)۔

צפרן م ۱- چڑیا کا ناخن۔ ۲- کسیکا ناخن۔ ۳- نوک۔

צפר م ۱- ناخن۔ ۲- پنچہ۔

צפרדע م میندک (ناچنے کے سبب)۔

צפת آراستہ کرنا۔

צפת ت ستون کے اوپر جو پتھر لگایا جاتا ہے۔

צקל باندھنا۔

צקלון م تھیلا۔

צר ——— צرد۔

ضرب | ضرب ——— ضرب.

ضرب قُل ۱- گھر چنا. ۲- چلا نا.

نَفَعَل - جل جانا.

۱ ضربت ت گھاؤ کا داغ.

ضرب (مونٹ ۲ ضربت) جلنیوالا.

ضربا بہنا.

ضرب م روغن بلسان.

ضربا | ضرب ——— ضرب.

ضرب قُل ۱- صاف ہونا. ۲- بلند آواز سے چلا نا.

ہَفَعِل - بلند آواز سے چلا نا.

ضرب م ۱- بُرج. ۲- دید گاہ.

ضرب ——— ضرب.

ضرب محتاج ہونا.

ضرب م احتیاج.

ضرب قُل - مارنا.

ضرب ۱- مارا ہوا. ۲- خصوصاً کورہی.

ضربت ت کورہ.

ضربت ت ۱- بھر. ۲- بھڑوں کی فوج.

ضرب قُل ۱- دھات گلا نا. ۲- سُنار کا کام کرنا. ۳- پرکھنا.

۴- صاف کرنا.

نَفَعَل - صاف کیا جانا.

پَعِل - سُنار کا کام کرنا.

مضرب م گھڑیا.

ضرب قُل ۱- تنگ کرنا. ۲- باندھنا. ۳- بند کرنا. ۴- ستانا.

پَعِل - بندھ جانا.

הפעיל ۱- تنگ کرنا. ۲- محاصره کرنا. ۳- جتنے کی حالت میں ہونا. [۴- دانہ.
 צרور یا צרر ۱- گتھری. ۲- تھیلی. ۳- چھوٹا پتھر.
 צر م ۱- تنگ کرنیوالا یعنی دشمن. ۲- تنگحالی. ۳- پتھر.
 צרה ۱- تنگ کرنیوالی. ۲- تنگحالی.
 מצר م تنگحالی.

ק

קא | קאת ———— קוא.

קב ———— קבب.

קבב قل ۱- کھوکھلا کرنا. ۲- لعنت بھیجنی.
 קب م ۱- ایک قسم کا برتن. ۲- اناج کا ایک خاص پیمانہ.
 קבה ۱- گنبددار کوتھری (قبة). ۲- خیمہ کا ایک حصہ زنانہ کے لئے.

קבה | קבה ———— نکب.

קבץ ———— קבץ.

קבורה ———— کبر.

קבל قل-سامنے ہونا.

پعیل ۱- سامنے سے آنیوالی کو قبول کرنا. ۲- قبول کرنا.
 ہفعیل-آمنے سامنے ہونا.
 ۱ کبل اور ۱ کبل م سامنا.

۲ کبل اور ۲ کبل اور ۱ کبل-۱-سامنے. ۲-سبب سے.

کل-کبل-די ۱-اس سبب سے کہ. ۲-اس سبب سے.

کبل سامنے.

قربل جو کچھ سامنے ہے۔

قبع قل ۱- بلند اور گول ہونا۔ ۲- چھپانا۔ ۳- تھگنا۔ ۴- لوثنا۔

قوبع م خود۔

قبعث ث پیالہ۔

قبعثہ ث ایک قسم کی پگڑی۔

قبع قل ۱- ہاتھ سے پکڑنا۔ ۲- جمع کرنا۔

نفعل ۱- جمع ہونا۔ ۲- جمع کیا جانا۔

يعيل ۱- جمع کرنا۔ ۲- کھینچ لینا۔

يُعل- جمع ہونا۔

هثيعيل- اپنے تئیں جمع کرنا۔

قبع م غول۔

قبعث ث دھیر۔

قبر قل- دفن کرنا۔

نفعل- دفن ہونا۔

يعيل- بہت سے لوگوں کو اکٹھا دفن کرنا۔

يُعل- دفن ہونا۔

قبر م قبر۔

قبرہ ث ۱- دفن۔ ۲- قبر۔

قرب قل- چیرنا۔

قربہ ث تج (کیونکہ اُسکے پهل گویا چرے ہوئے ہوتے ہیں)۔

قرب م چندیا (کیونکہ اُسکے بال الگ الگ ہوتے ہیں)۔

۲ قرب قل- اپنا سر ادب سے جھکانا۔

قروميس ————— قدم۔

قروش ————— قدش۔

قرب قل ۱- جلانا۔ ۲- جلنا۔

قدمت ت تب شديد.

قدم م کسی قسم کا آتشی رنگ جواہر.

قدم ————— قدم.

قدمش ————— قدمش.

قدم قل پہلے ہونا.

پہیل ۱- کسی کے آگے آگے جانا. ۲- کسی سے پہلے

ہونا یا کوئی کام کرنا. ۳- سویرے کوئی کام کرنا.

۴- ناگہاں کوئی کام کرنا. ۵- کسی کا استقبال

کرنا. ۶- کسی کے سامنے آنا. ۷- کسی کی

مدد کرنی.

ہفہیل ۱- کسی کے ساتھ پہلے ہی اچھا سلوک کرنا.

۲- کسی کا استقبال کرنا.

۱ قدم م ۱- آگا. ۲- پورب. ۳- اگلا زمانہ. ۴- ابتدا.

۲ قدم ۱- آگے. ۲- پہلے.

قدم م پورب.

قدم اور قدم ۱- سامنے. ۲- پہلے.

قدمت ت ۱- ابتدا. ۲- اگلا زمانہ. ۳- پہلا حال.

قدمت اُس سے پیشتر کہ.

قدموز پوربی.

قدمہ پورب کی طرف.

قدمی پہلا.

قدم م ۱- سامنا. ۲- پورب.

قدمیم م (جمع) قدیم الایام. [بُورہا.

قدمی ۱- سامنے والا. ۲- پوربی. ۳- قدیم. ۴- بزرگ

قدم ————— قدم.

קדר قُل ۱-مَیلا ہونا۔ ۲-مَیلے کپڑے پہنے رہنا جیسے
سوگ میں کیا جاتا تھا۔ ۳-کالا ہونا۔
۴-اندھیرا ہونا۔

هتפיעיל ۱-غمگین کرنا۔ ۲-اندھیرا کرنا۔
هتפיעיל-اندھیرا ہونا۔

קדרות ת سوگ کا لباس۔

קדרות سوگوار کی طرح مَیلے کپڑے پہنے ہوئے۔

קדר قُل ۱-پاک ہونا۔ ۲-مقدس ہونا۔
נפעל ۱-پاک کیا جانا۔ ۲-اپنے تئیں پاک دکھانا۔
۳-مقدس کیا جانا۔

פעיל ۱-پاک کرنا۔ ۲-پاک سمجھنا۔ ۳-پاک
تھہرانا۔ ۴-مقدس کرنا۔ ۵-کوئی پاک امر
کرنا یا کرانا۔ ۶-کوئی کام دستوروں کے ساتھ
کرنا یا کرانا۔

יُעל-مقدس کیا جانا۔ [کرنا۔
هتפעיל ۱-پاک سمجھنا۔ ۲-پاک تھہرانا۔ ۳-مقدس
هتפעيل ۱-اپنے تئیں پاک کرنا۔ ۲-اپنے تئیں پاک
دکھانا۔ ۳-پاک تھہرایا جانا۔

קדרש یا קדרش اور קדרש ۱-پاک۔ ۲-مقدس۔ ۳-قُدوس۔
קדרش یا קדרش م ۱-پاک۔ ۲-پاک چیز۔ ۳-خصوصاً
پاک مکان۔

קדרش م شہوت کی دیوی کا مقدس کیا ہوا مرد۔
קדרשה ת اُسی دیوی کی مقدس کی ہوئی عورت۔
מקדרש م ۱-مقدس۔ ۲-کوئی مقدس چیز۔ ۳-پناہ گاہ۔
(کیونکہ مقدس پناہ گاہ کے طور پر کام میں آتے تھے)۔

קוה קל-گند هونا.

پعیل-گند هونا.

קהل هفعیل ۱-پکارنا. ۲-جمع کرنا.

نفعل-جمع هونا.

קהل م ۱-جماعت. ۲-کثرت.

קהלה ث جماعت.

קהלת م ۱-جماعت کی طرف خطاب کرنے والا.

۲-خصوصاً واعظ.

מקהל מ اور מקהלה ث جماعت.

להקה (קהלה کی عوض) ث جماعت.

קו | קו ————— קוה.

קוא קل-قے کرنا.

هفعیل-قے کرنا.

קא م قے.

קואت ث ایک قسم کا پرند جو بہت سی چیزیں

نگل کر قے کر دیتا ہے.

קוא م قے.

קובע ————— קבע.

קוה קل ۱-باندھنا. ۲-مضبوط کرنا. ۳-انتظار کرنا.

پعیل ۱-صبر سے کسی کا انتظار کرنا. ۲-گھات لگانا.

نفعل ۱-ایک دوسرے کا انتظار کرنا. ۲-جمع هونا.

קו اور קو اور קוה م ۱-دوری. ۲-جریب. ۳-قاعدہ.

۴-باجے کا تار. ۵-باجے کی سی آواز.

מקוה م ۱-انتظار. ۲-وہ جس کا انتظار کیا جائے.

۳-جماعت. ۴-غول. ۵-مجموعہ.

מקוה ת پانی کے جمع ہونے کا مقام.
תקוה ת ۱-تواری. ۲-انتظار. ۳-امید.

کوت

קל-نفرت کرنی.
נפעל-نفرت کرنی.
התפעיל-نفرت کرنی.

קול

یا קול (קול) מ ۱-آواز. ۲-گرج. ۳-افواہ.

کوت

קל ۱-اُتھنا. ۲-ترقی کرنی. ۳-کھڑا ہونا.
۴-قائم ہونا. ۵-قائم رہنا. ۶-قرار پکڑنا.
۷-بحال رہنا. ۸-نابینا ہونا (کیونکہ نابینا کی
آنکھ کی پتلی بحال رہتی ہے). ۹-جینا.
פעיל ۱-قرار بخشنا. ۲-پورا کرنا. ۳-قائم کرنا.
۴-جلانا.

פעיל ۱-اُتھانا. ۲-اُتھنا.

הפעיל ۱-اُتھانا. ۲-کھڑا کرنا. ۳-قائم کرنا. ۴-مقرر
کرنا. ۵-قرار بخشنا. ۶-پورا کرنا.

הפעל ۱-کھڑا کیا جانا. ۲-مقرر کیا جانا. ۳-قرار پانا.
התפעיל-دُشمن کی طرح اُتھنا.

קומה ת ۱-قد. ۲-اُونچان.

קומיות کھڑے کھڑے.

קום دُشمنی کے لئے اُتھنے والوں کی جماعت.

קום م فرمان.

קום قائم.

קומה ת اُتھنا.

קום م جانداروں کا مجموعہ.

מקום م مقام.

کوہ ث کھڑا ہوا کھیت۔
 کوہ ث کھڑے رہنے کی طاقت۔
 کوہ م دشمنی کے لئے اُٹھنے والا۔
 کوہ مخالفت غیر ممکن۔

کوہ پعلیل-نوحہ گانا (پڑھنا)۔
 کوہ ث نوحہ۔

کوہ فرینہ ہونا۔
 کوہ م ۱-فر۔ ۲-سردار۔
 کوہ م جَلایا ہوا داغ۔

کوہ گھیرنا۔
 کوہ ث ۱-گردش۔ ۲-گذر۔
 کوہ م بندر۔ (ماخذ سنسکرت)۔

کوہ کانتا۔
 کوہ م ۱-کانتا۔ ۲-کانتے والے درخت۔
 کوہ ث زلف۔

کوہ (رہت) م ۱-فصل۔ ۲-پکے ہوئے میوے۔ ۳-گرمی
 کا موسم۔

کوہ ۲ کوہ قل-گرمی کا موسم گزارنا۔
 کوہ قل ۱-نفرت کرنی۔ ۲-دَرنا۔
 ہفعلیل-دَرانا۔

کوہ ۴ کوہ ہفعلیل-جاگ اُٹھنا۔
 کوہ قل ۱-کھودنا۔ ۲-خصوصاً گواں کھودنا۔
 ہفعلیل-گواں سے پانی نکالنا۔

کوہ پلپیل ۱-دیوار میں نقب لگانا۔ ۲-ہلاک کرنا۔
 کوہ م ۱-گواں۔ ۲-چشمہ۔

קורא ————— ۱ קרא.

קורה | קורים ————— ۲ קרא.

۱ קורש جھکنا.

קשת מ اور ث کمان.

קשת م تیرانداز.

۲ کورש قل-پہندے لگانے.

کتاب کات دالنا.

کتاب م ۱-ہلاکت. ۲-وبا.

کتاب م ہلاکت.

کتורה ————— کטר.

کشم قل-کت جانا.

کشل قل-قتل کرنا.

پعيل-بہت سے لوگوں کو اکٹھا قتل کرنا.

هشيعيل-قتل کیا جانا.

کشل م قتل.

کمن قل-چھوٹا ہونا.

هفيعيل-چھوٹا کر دینا.

کمن اور کمن چھوٹا.

کمن م ۱-چھوٹا پن. ۲-چھنگلیا.

کמר قل-تور لینا.

نفعل-تور لیا جانا.

۱ کمر قل-خوشبودار ہونا.

پعيل اور هفيعيل-خوشبودار چیز جلانی.

فعل اور هفعل-خوشبودار چیز جلائی جانی.

مکטר ث خوشبودار چیزوں کے جلانے کی قربانگاہ.

مکسرت ت اور مکسرت م خوشبودار چیز.

کمر خوشبودار چیز کا جلائے والا.

کسرت اور کسرتہ ت خوشبودار چیز.

کسور م ۱- دھواں. ۲- بخارات.

مکسرت ت خوشبودار.

مکسرت م خوشبودار چیز.

۲ کمر قل ۱- باندھنا. ۲- چھت پاتنی.

کمر م ۱- گانتھ. ۲- جور کا پتھا. ۳- پیچیدہ بات.

کیا ————— کوا.

کیت ————— کوز.

کیتور ————— کتر.

کیم | کیم | کیم | کیمہ ————— کیم.

کیموش ————— کیمش.

کین لوهے سے بنانا.

کین م بھالا.

کینہ ————— کون.

کین ————— کوز.

کینون ————— کینون.

کینون م ارنڈی کا درخت. (ماخذ مشتبه).

کینون ————— کله.

کیر م ۱- دیوار. ۲- قلعه.

کیرم اور کیرم م بربط. (ماخذ یونانی).

کل ————— کل.

کل | کل ————— کل.

۱ کله قل- بھوننا.

קלה یا קליא מ اناج کے بھنے ہوئے دانے۔

۱. בקלה מ سوزش۔

۲. קלה قل-هلاک ہونا۔

نفعَل-حقیر سمجھا جانا۔

هفَعِيل-حقیر جاننا۔

۲. בקלה حقیر۔

קלון م ۱-حقارت۔ ۲-شرم انگیز فعل۔ ۳-اندام نہانی۔

קלקלון م یا تو کלקلון کی عوض یعنی نہایت حقارت

یا کویا اور کلون سے مرکب یعنی حقارت کی قے۔

קלח ۱-بھوننا۔ ۲-أبالنا۔

קלחת ת هاندي۔

קלט قل ۱-سمتتا۔ ۲-سمیتتا۔

קלות ناکتا-تھنگنا۔

מקלט پناہگاہ۔

קלי ۱. קליا ————— ۱. קלה۔

קלה قل ۱-هلاک ہونا۔ ۲-گھٹ جانا۔ ۳-حقیر ہونا۔

۴-تیزرو ہونا۔

نفعَل ۱-هلاک ہونا۔ ۲-آسان ہونا۔ ۳-ناچیز ہونا۔

۴-حقیر سمجھا جانا۔ ۵-تیزرو ہونا۔

يعيل-لعنت کرنی۔

يعل-ملعون ہونا۔

هفَعِيل ۱-هلاک کرنا۔ ۲-حقیر جاننا۔ ۳-حقیر کر دینا۔

پلپیل ۱-هلانا۔ ۲-تیز کرنا۔

هثپلپیل-آپس میں ہلنا۔

קָלָה מְجִלִּי (کیونکہ جلا دینے سے چیز ہلکی ہو جاتی ہے)
۱ קל ۱-ہلکا. ۲-تیزرو.

۲ קל تیزی سے.

קָלָהָה ת הלקاين.

קָלָהָה ת لعنت.

קָلָהָה فاجيز.

קלם پعیل-تہتھا کرنا.

هتيعیل-تہتھا کرنا.

קלם م اور קלסה ت تہتھے بازی.

۱ קלے قل اور پعیل-گوپیا پھرانا.

קלے م ۱-گوپیا. ۲-پردہ (شاید گوپئے کی صورت کے سبب).

קلے م گوپیا پھرانے والا.

۲ קلے قل-لکری پتھر وغیرہ کھودنا.

מקלעת ת کنده کاری.

קלہل ————— کلہ.

קלש چہیدنا.

קלשון م جیلی (گھاس پھوس اُتھانے کا اوزار).

קמה ————— کوم.

קמוש ————— کמוש.

קמח پیسنا.

קמח ת آقا.

קמח قل-ہاتھ سے پکڑنا.

یعل-ہاتھ سے پکڑا جانا.

קמל قل-گملا جانا.

קמץ قل-هاتھ سے پکڑنا۔

קמץ م ۱-مٹھی۔ ۲-مٹھی بھر۔

קמץ چھیدنا۔

קמץ اور קמץ اور קمץ م ایک قسم کا خاردار پودا۔

קמץ ————— קمץ۔

۱ קנא اور ۲ קנה پعیل ۱-غیرتمند ہونا۔ ۲-غیرتمند کرنا۔

۳-کسی سے حسد کرنا۔

הפעיל-غیرت پیدا کرنی۔

קנא اور קנא غیور۔

קנא ת ۱-غیرت۔ ۲-حسد۔ ۳-حسد کا باعث۔

۱ קנה اور ۲ קנא قل ۱-حاصل کرنا۔ ۲-کسی چیز پر قابض

ہونا۔ ۳-خصوصاً خریدنا۔

נפעל-خریدا جانا۔

הפעיל ۱-کسی چیز پر قابض کر دینا۔ ۲-کسی

کا مقبوض کر دینا۔

קנא م ۱-حصول۔ ۲-مال۔

מקנה م ۱-مواشی (کیونکہ בני اسرائیل کا یہی خاص

مال تھا)۔ ۲-خریداری۔

מקנה ת ۱-حصول۔ ۲-خریداری۔ ۳-قیمت۔

קנה م ۱-نے۔ ۲-خصوصاً ایک خوشبودار قسم کی نے۔

۳-دانتھل۔ ۴-خریب۔ ۵-ترازو کی دنتی۔

۶-شمعدان کی شاخ۔ (ماخذ مشتبه)۔

קנא ————— ۱ קנא۔

קנא ————— ۱ קנה۔

קמץ م دارچینی۔ (ماخذ مشتبه)۔

קנן بنانا.

קנן م ۱-آشیانه. ۲-کوته‌ری.

۲ کנן پعیل اور پُعل-اپنے لئے گھونسل بنانا.

קנן م پھندا. (ماخذ عربی قنص).

קסם قل-شگون کرنا.

קסם م ۱-شگون. ۲-شگون کی مزدوری.

מקסם م شگون.

קסם پوعیل-کات دالنا.

קסת ————— קשה.

קעקע ————— קיע.

קער گہرا ہونا.

קערה ٹ ایک قسم کا باسن.

קפא قل ۱-سمتہنا. ۲-سمتکر بیتہنا. ۳-جم جانا.

نفعل-سمت جانا.

هفعل-جمانا.

קפאן م ینخ.

קפד قل-سمتہنا.

پعیل ۱-سمیتہنا. ۲-لپیٹہنا.

קפד م ہلاکت.

קפד م خارپشت (جنگلی چوہا).

קפז سمتہنا.

קפז م ایک قسم کا سانپ (قفازہ) جو سمتکر لپکتا ہے.

קפץ قل ۱-سمیتہنا. ۲-بند کرنا.

نفعل-سمیتہنا جانا.

پعیل-کودنا (کیونکہ سمتکر کودتے ہیں).

קצ ————— קצי.

קצב قل ۱-کات دالنا. ۲-کترنا.

קציב م ۱-شکل (کیونکہ اُس کے سبب غیر چیزوں سے انقطاع ہوتا ہے). ۲-سرا.

קצה قل ۱-کاتنا. ۲-ہلاک کرنا. ۳-فیصلہ کرنا.

۴-تمام کرنا.

پعیل-کات دالنا.

ہفعیل-گھرچ کر نکالنا.

קצה ת ۱-حد. ۲-کُل (کیونکہ جو حد کے اندر ہوتا

ہے وہی کُل ہوتا ہے).

קצה מ ۱-حد. ۲-آخر. ۳-کُل.

קצה מ آخر.

קצי מ اور קצה ת حد.

קצי מ ۱-قاضي. ۲-سپہ سالار.

קצת ת ۱-آخر. ۲-کُل.

מקצת ۱-آخر کو. ۲-بعض.

קצח کات دالنا.

קצח מ ایک قسم کا اناج.

קציעה ————— קצע.

קציר ————— קצר.

קצע قل ۱-کاتکر نکالنا. ۲-چھیلنا.

ہفعیل-گھرچ کر نکالنا.

پُعل-کاتکر نکالا جانا.

קציעה ת ایک قسم کا تچ جسکی چھال چھیلی جاتی ہے.

מקצועה ת گُدا.

מקצוצ מ اور מהקצצה ת כونا.

קצה קל ۱-تورنا. ۲-توت پرننا. ۳-بهت غصه هونا.
هفعليل-غصه دلانا.

קצה م ۱-تنكا. ۲-برا غصه.

קצה ת شکستگی.

קצי קل-کات دالنا.

پعيل-کات دالنا.

هفعل-کات دالا جانا.

קצי م ۱-حد. ۲-آخر. ۳-مقصد.

קיצון (קיצון کي عوض) جو حد پر هو.

קצר קل ۱-کاتنا. ۲-خصوصاً فصل کاتني. ۳-کتننا.

۴-چهوتنا هونا (يعني لمبا نه هونا).

پعيل-چهوتنا کرنا.

هفعليل ۱-فصل کاتني. ۲-چهوتنا کرنا.

קצר چهوتنا (يعني لمبا نهیں).

קצר م چھتاپا.

קצير م ۱-فصل. ۲-کتنا هوا کهیت. ۳-فصل

کاتنے والا. ۴-شاخ.

קצת ————— קצה.

קר | کر ————— קרה.

קרא קل ۱-چلانا. ۲-پکارنا. ۳-بُلانا. ۴-نام رکھنا.

۵-کہنا. ۶-پڑھنا.

نفعل ۱-بُلایا جانا. ۲-کہلانا. ۳-نام رکھا جانا.

۴-پڑھا جانا.

يُعل ۱-بُلایا جانا. ۲-کہلانا.

קרא یا קורא מ תיתר.

קרא בליא هوا.

קראת מ منادی.

מקרא م ۱-بلاوا. ۲-جماعت. ۳-عید گاه. ۴-وژد پڑھنا.

۲ کرا اور کراہ قل ۱-ملاقات کرنی. ۲-ملنا. ۳-اتفاق ہونا.

نفعل ۱-ملاقات کرنی. ۲-اتفاق سے ہونا.

ہفعیل ۱-اتفاق کرانا. ۲-وقوع میں لانا. ۳-چننا.

پعیل-چھت پاتنی (گویا شہتیر ایک دوسری سے ملانے).

لکراہ ۱-کی طرف. ۲-کے سامنے.

کراہ م اتفاق.

کوراہ م ۱-شہتیر. ۲-چھت.

کوریم م (جمع) مکری کا جالا.

کری م ۱-ملاقات. ۲-مقابلہ.

کرت اور کراہ م شہر.

مکراہ م اتفاق.

مکراہ م چھت.

קרוב قل-نزدیک آنا.

نفعل-نزدیک آنا.

پعیل ۱-نزدیک لانا. ۲-نزدیک کرنا. ۳-بہت

نزدیک ہونا.

ہفعیل ۱-نزدیک لانا. ۲-نزدیک کرنا. ۳-پیش

کرنا. ۴-ایک جگہ سے ہٹانا (کیونکہ اُس

حال میں دوسری جگہ کے نزدیک کرتے ہیں)

۵-نزدیک آنا. ۶-نزدیک ہونا.

קרוב نزدیک آنے والا.

קרב מ לראי.

קרב מ ۱- بیچ. ۲- انتزیاں. ۳- دل.

קרב ת نزدیکی.

קרב מ قربانی.

קرب قریب.

مکرب ۱- تھوڑے عرصہ تک. ۲- تھوڑے

عرصہ کے بعد.

קרב م گلهاری. (ماخذ مشتبه).

קרב ۱- کربہ ————— ۲- کربا.

קרב ————— کرب.

קرب ————— کرب.

קרב قل ۱- چکنا کرنا. ۲- موندنا.

نפעل- موندنا جانا.

هفعل- موندنا.

هفعل- موندنا جانا.

קרב جسکے سر کے پیچھے کے بال گرے ہوئے ہوں.

קרב ת ۱- چندلاپن (چندیا کے بال گرے ہوئے ہونا).

۲- سر کے پیچھے کے بال گرے ہوئے ہونا.

קרב ת ۱- چندلاپن. ۲- کپڑے کے اُلٹے رُخ رُویں کے

اُڑ جانے کا داغ.

קרב م ۱- یخ (چکنائی کے سبب). ۲- بلور.

קרב م اولے.

קرب ۱- کربہ ————— ۲- کربا.

קرب ۱- کربہ ————— ۱- کربا.

קرب قل ۱- مندھنا. ۲- مندھا جانا.

קרן ת ۱-سینگ. ۲-کرنا. ۳-چوٹی.

קרן قل-اپنے سے کرنیں نکالنی.

هفّعیل-اپنے سے سینگ نکالنے.

קרם قل-جھکنا.

קרם م آنکرا.

קרם ل م تھنا.

קרע قل ۱-پھارنا. ۲-کات دالنا. ۳-کاتکر نکالنا.

۴-لعن طعن کرنی.

קרע م چیتھرا.

קרץ قل ۱-پھارنا. ۲-دانت سے کاٹنا. ۳-متکانا.

یُعل-تورا جانا.

קרץ م תקרא ۱ (اכל קרצים چغلی کھانی).

קרץ م هلاکت.

קרמע م ۱-گھر کی زمین. ۲-تمہ. (ماخذ مشتبه).

קרر تھندا ہونا.

קר ۱-تھندا. ۲-مطمئن.

קר م اور קרה ת تھند.

מקרה ת هوادار ہونا.

קרש کاٹنا.

קרש م ۱-تختہ. ۲-خصوصاً جہاز کا.

קרת ————— קרה.

קשה گول کرنا.

קשה اور קשה اور קסת ת پیالہ.

קשקשת ת چھلکا.

קשט بانٹنا.

קנשיטה ثا سونے چاندي گا ايک خاص وزن جو سکھ کے کام ميں آتا تھا۔

קנש ————— קנש.

קנשא ————— ۱ קנשה.

קנשב قل اور هفَعِيل ۱-کان لگا کر سُنّا. ۲-غور سے سُنّا.
 ۱-کان لگا کر سُننے والا. ۲-غور سے سُننے والا.
 ۱-م غور.

۱-كَنْشَا قل ۱-سخت هونا. ۲-مُشکل هونا.

نَفَعْل-سختي اُتھاني.

پَعِيل-سخت درد اُتھانا.

هَفَعِيل ۱-سخت کرنا. ۲-مُشکل کرنا. ۳-مُشکل

سے کوئی کام کرنا.

كَنْشَا ۱-سخت. ۲-قائم. ۳-ضدّی. ۴-اُداس.

۵-زبردست. ۶-مُشکل.

קנשי م سختي.

קנשא م ککری (کیونکہ ذرا سخت ہوتی ہے).

۱-مקנשה ککری کا کھیت.

۲-קנשה گول کرنا.

مקנשה م اور ۲ מקנשה ثا خراد کے کام کی چیز.

קנשה قل-سخت هونا.

هَفَعِيل ۱-سخت کرنا. ۲-سختي سے پیش آنا.

קנשמ بانتلا.

קנש اور קנש اور קנש م ۱-انصاف. ۲-حق.

קנשי ————— ۱ קנשה.

קנשר قل ۱-باندھنا. ۲-سازش کرنی.

נפעל ۱-باندها جانا. ۲-تیار هو جانا.

פעיל ۱-باندهنا. ۲-بانده لینا.

הפעיל-سازش کرنی.

קנש מ سازش.

קנש מ عورت کی ایک قسم کی پیتی.

קנש اور מקנש مضبوط.

קנש قل-جمع کرنا.

پوعیل-جمع کرنا.

הפעیل-اپنے دل کے خیالات وغیرہ کو جمع کرنا.

קנש מ اناج کے کتے ہوئے سوکھے دنتھل (بچالی).

קנשת א קנשת ————— קנש.

קנש ————— קנש.

ך

ראה قل ۱-دیکھنا. ۲-جینا. ۳-(ڀ کے ساتھ) دیکھ لینا.

۴-حقارت سے دیکھنا. ۵-کسی کی طرف توجہ

کرنی. ۶-کسی کی خبر لینا. ۷-مہیا کرنا.

۸-چُن لینا. ۹-ملاقات کرنی. ۱۰-کسی بات

کا لحاظ کرنا. ۱۱-تجربہ کرنا.

נפעל ۱-دیکھا جانا. ۲-دکھائی دینا. ۳-بندوبست

کیا جانا.

פעיל-دیکھا جانا.

הפעیل ۱-دکھانا. ۲-تجربہ کرانا.

הפעל-کسی کو دکھایا جانا.

הַתְּעִיל - ایک دوسرے کو دیکھنا۔
 רָאָה ת ایک قسم کا دُور تک دیکھنے والا شکاری پرند۔
 رָאָה מ ۱- دیکھنے والا۔ ۲- خصوصاً رویاؤں کا دیکھنے والا۔
 ۳- رویا۔

רָאוּת اور رָאוֹת ת نظر۔
 רָאִי מ آئینہ۔
 رָאִי מ ۱- نظر۔ ۲- انگشت نما۔
 רו (ראو کی عوض) م صورت۔
 מִרְאָה מ ۱- نظر۔ ۲- وہ چیز جس پر نظر پڑے۔ ۳- صورت۔
 מִרְאָה ת ۱- رویا۔ ۲- آئینہ۔
 אָלוּ (آلو کے عوض اور یہ رָאוֹ کی عوض) دیکھو۔

רָאִים ———— رَام۔

רָאִישׁוֹן ———— ראش۔

רَام بلند ہونا۔

رَام یا رَامִים اور رִים یا رִם م جنگلی بھینسا۔

رَام ———— روم۔

رَاش | ۲ رَاش ———— رُوش۔

رَاش اور رُوش (جمع رَاشִים) (ر ۱ رَاش) م ۱- سر۔ ۲- سردار۔
 ۳- سرا۔ ۴- چوٹی۔ ۵- عمدہ حصہ۔ ۶- اعلیٰ
 مقام۔ ۷- مجموعہ۔ ۸- گُل۔ ۹- غول۔ ۱۰- ابتدا۔
 ۱۱- آگاہ۔ ۱۲- پوست کا درخت۔

رֶאֶשָׁה ת ابتدا۔

رֶאֶשָׁה ת چوٹی۔

رَاشוֹן اور رָאִישׁוֹן اور رִישׁוֹן اور رֶאֶשָׁה پہلا۔

رֶאֶשָׁה پہلے۔

ראשית یا ראשית ת ۱-ابتدا. ۲-پہلا زمانہ. ۳-پہلا
حال. ۴-کسی کا جو حصہ پہلے ہاتھ لگے.
۵-خصوصاً زمین کے حاصلات میں سے. ۶-کسی
چیز کا عمدہ تر حصہ.

۱ مرأشوت اور مرأشوت ת (جمع) سرہانا.

۲ مرأشوت سرہانے.

רב | רב ——— رבب.

רב ——— ריב.

۱ **רבב** قل ۱-بہت ہو جانا. ۲-بہت ہونا. ۳-تیر چھوڑنا
(شاید اس واسطے کہ بہت سے تیر ایک ہی وقت
چھوڑے جاتے ہیں).

רב م ۱-کثرت. ۲-بڑائی.

רב ۱-بہت. ۲-بس. ۳-بڑا. ۴-سردار. ۵-تیر.

רבہ ۱-بہت. ۲-بس.

۱ **רבرب** بڑا.

۲ **רבرب** اور **רבرب** م سردار.

רבבה ת دس ہزار کا مجموعہ.

۲ **רבب** دس ہزار ہو جانا.

רבو یا **רבوا** یا **רבא** ת دس ہزار کا مجموعہ.

רביבים م (جمع) منہ (بُودوں کی کثرت کے سبب).

רבד قل ۱-بچھانا. ۲-باندھنا.

רבید م طوق.

مربد م بچھونا.

רבה قل ۱-بہت ہو جانا. ۲-بہت ہونا. ۳-بڑا ہو جانا.

۴-بڑا ہونا.

پعیل ۱- برہانا. ۲- پالنا.
ہفعیل ۱- کوئی کام بہت کرنا. ۲- برہانا. ۳- بہت
تھہرانا. ۴- بہت رکھنا.
תרבה اور הרבות کثرت سے.

רבו ת برائی.
ארבה מ תדי (کیونکہ کثرت سے ہوتی ہے).
מרה ת بھرپوری.
מרה م ۱- کثرت. ۲- روز افزونی.
מרבית ת ۱- کثرت. ۲- برائی. ۳- اکثر. ۴- اولاد.
۵- سود.

תרבות ת اولاد.
תרבית ת سود.
רבו | רביבים ——— رבו.
רבו ——— رבה.
רבید ——— ربد.
רביעי | רביעי ——— ربیع.

רבך قل-دبونا.
ربیع قل ۱- لیت جانا. ۲- ہم بستر ہونا.
ہفعیل- فرکو مادہ پر چھوڑنا.
۱ ربیع م لیتنا.

ربیع اور ארבע ת (م ארבעה) بصیغہ واحد. چار.
بصیغہ تثنیہ. چہارچند.
بصیغہ جمع. چالیس.
۲ ربیع م ۱- چوتھا حصہ. ۲- چاروں سمتوں میں سے ایک.
ربیع م چوتھا حصہ.

רבץ م پوتے یا نواسے کی اولاد میں سے ایک۔
 ربیعی اور ربیعی چوتھا۔

۲ رבلا قل اور پُعل-مربع ہونا۔

ربץ قل ۱-چار پایوں کی طرح بیٹھنا۔ ۲-شیر کی طرح
 کمین میں بیٹھنا۔ ۳-قرار پانا۔ ۴-برقرار رہنا۔
 ہفعیل ۱-بتھانا (چار پایوں کو)۔ ۲-دیوار میں
 پتھر لگانا۔

ربץ م ۱-چار پایوں کے بیٹھنے کا مقام۔ ۲-آرام گاہ۔

مربץ م چار پایوں کے بیٹھنے کا مقام۔

רבک باندھنا۔

مربک م اصطبل۔

רבرب | ربربو — ررب۔

ررب دھیر کرنا۔

ررب م دھیلا۔

ررب قل ۱-ہلنا۔ ۲-کانپنا۔ ۳-غصہ ہونا۔ ۴-گھبرانا۔

ہفعیل ۱-کانپنا۔ ۲-غصہ دلانا۔ ۳-گھبرا دینا۔

ہثعیل-جوش و خروش سے کام کرنا۔

ررب م ۱-گھبراہٹ۔ ۲-غصہ۔ ۳-گرگراہٹ۔

۴-جوش و خروش۔

ررب م غصہ۔

ررب کانپنے والا۔

رربا ت تھرتھراہٹ۔

اررب م ایک صندوق جو گاریکے ایک طرف لٹک کر ہلتا ہے۔

ررب اور رربا ت ۱-پانو۔ ۲-نقش قدم۔ ۳-روانی۔ ۴-دفعہ۔

رربا پیلچہ۔

۱۔ چلنا۔ ۲۔ گھومتے پھرنا۔ ۳۔ چُغلی کھانی۔
۴۔ کپڑے دھونے (کیونکہ دھوبی پانی سے روند کر دھوتے تھے)۔

پِعیل ۱- گھومتے پھرنا۔ ۲- چُغلی کھانی۔

۳۔ جاسوسی کرنی۔

تَفْعِيل-ہاتھ پکڑ کر چلانا۔

٦٤٤ م دهوبي.

۱۲۱ م پیادہ سپاہی.

١. مَرَقَات ت (جمع) پائنتي.

۲. مَرَقَات پائنتیوں۔

۱۔ قل ۱-دھیر کرنا۔ ۲-خصوصاً پتھروں کو۔ ۳-پتھر مارنا۔
۴-سنگسار کرنا۔

۱۔ پتھروں کا دھیر۔ ۲۔ دیوار۔

مَرْيَمَہ ث پتھروں کا دھیر۔

۲۶۸ تَفْعِيل ۱- پتھر پھینکنا۔ ۲- خصوصاً پار

پھینکنا۔ ۳۔ ترجمہ کرنا۔

فُعِّلَ - ترجمہ کیا جانا۔

۷۷۷ قُلْ اور فَعَلَ - كُرَّ اَنَا.

ردل ۱- قرانا. ۲- دھمکا کر چپ چاپ کر دینا.

۳-در جانا. ۴-سمت جانا. ۵-بند هو جانا.

۶- کافینا.

فَعَّلَ - چُپ چاپ ھو جانا.

ہفعل ۱- چپ چاپ کر دینا۔ ۲- آرام دینا۔

۳۔ آرام سے رہنا۔ ۴۔ آنکھیں مٹکانی۔

ٲڙو چپ چاپ.

مَرְנֹעַ מ اور מְרַנֶּנָה ת آرامگاہ.
۱ رنل م ۱- آنکھوں کا متکانا. ۲- لمسہ.
۲ رنل ناگہاں.

لְרַנְנִים ۱- ہردم. ۲- ناگہاں.

رذ قل-ھلّز مچانا.

ھفعلیل-شور و غل کے ساتھ اکتھے دورنا.

رذ م رنשה ت بھیڑ.

رذ قل-پتک دینا.

ھفعلیل ۱- پھیلا نا. ۲- مندھنا.

رذ م ایک قسم کا دھیلا اور مہین کپڑا.

رذ قل ۱- روندنا. ۲- غالب ہونا. ۳- حکومت کرنی.

۴- قبضہ میں لانا.

پعیل-گچل ڈالنا.

ھفعلیل-قابض کرنا.

رذ ————— رذ.

رذ قل-خرانتے لینا. [پڑنا.

نفعّل ۱- بھاری ٹیند میں سونا. ۲- حیران ہو کر گر

مَرְנֶנָה ت بھاری نیند.

رذ قل ۱- کسی کا پیچھا کرنا. ۲- رگیدنا. ۳- بھگانا.

نفعّل ۱- رگیدا جانا. ۲- بھگایا جانا.

پعیل ۱- کسی کی پیروی کرنی. ۲- رگیدنا.

پعل-پراگندہ ہونا.

ھفعلیل-رگیدنا.

ھفعل-رگیدا جانا.

مَرְדָה رگیدا ہوا.

רהב قل ۱-ہمت باندھنی۔ ۲-سختی کرنی۔ ۳-زور ڈالنا۔

ہفعل ۱-ہمت بندھانی۔ ۲-زور ڈالنا۔

רהب م ۱-غرور۔ ۲-مصر کا ایک نام اُسکے غرور کے سبب۔

רהب مغرور۔

רהب م فخر کا باعث۔

רהب بہنا۔

רהب م ۱-نالی۔ ۲-گاگل۔

רהب م خاتم بندی کی چھت (گویا اُس میں نالیاں

سی پڑی ہوتی ہیں)۔

רהب بھیڑ لگانی۔

רהب م ۱-بھیڑ۔ ۲-کثرت۔

مברהب کثرت کا باپ۔

רהب ————— رאה۔

רהب قل ۱-آوارہ پھرنا۔ ۲-دھونڈنا۔

ہفعل ۱-آوارہ پھرنا۔ ۲-جوا ہلانا (بیل کا)۔

مרהب م ۱-آوارہ پھرایا ہوا آدمی۔ ۲-آوارہ پھرائے

ہوئے کا حال۔

רהب قل-پیت بھر کر پینا۔

پعیل ۱-پیت بالکل بھر کر پینا۔ ۲-پلاکر بالکل

سیر کرنا۔

ہفعل-سیراب کرنا۔

רהب سیراب۔

רהب ت سیرابی۔

רהب م سیرابی۔

רהب قل ۱-دم لینا۔ ۲-ہوادار ہونا۔ ۳-آرام ہونا۔

يُعل-هوادار هونا.

هَفْعِيل ۱-سونگهنا. ۲-سمجھ لینا. ۳-خوش هونا.
رِوَح م ۱-فاصلہ. ۲-چھٹکارا.

رِوَحَا ت ۱-سانس لینا. ۲-دم لینے کا وقت.

رِوَح ت ۱-دم. ۲-جان. ۳-روح. ۴-غصہ. ۵-هوا.
۶-آسمان کی ایک طرف. ۷-بطالت.

رِوَح ت پھٹکنے کا پنکھا.

رِوَح م بُو.

روم

قَل ۱-بلند هونا. ۲-اُٹھنا. ۳-پیدا هونا.

پَعْلِيل ۱-بلند کرنا. ۲-پالنا. ۳-بڑھانا. ۴-بنانا.

۵-بلندی پر رکھنا. ۶-کسیکی تعظیم کرنی.

يُعلل ۱-بلند کیا جانا. ۲-اپنے تئیں بلند کرنا.

هَفْعِيل ۱-بلند کرنا. ۲-کھڑا کرنا. ۳-اُٹھانا.

۴-اُٹھا لے جانا. ۵-چڑھانا. ۶-بخش دینا.

هَفْعَل-اُٹھا دیا جانا.

هَنْتِپَعْلِيل-اپنے تئیں بلند کرنا.

روم اور روم م بلندی.

رُومَا بلند نظری سے.

رُوم م اور رُومَا ت تعظیم.

رُومُوت ت بلند هونا.

رَم یا رَام ۱-بلند. ۲-مشکل.

رَمَا ت بلند مقام.

رَمُوت ت دھیر.

مَرُوم م ۱-بلندی. ۲-بلند مقام. ۳-بلند نظری.

۴-حق تعالیٰ. ۵-اشراف لوگ.

٦٧٧٤ اور ٦٧٧٥ ت ١-ھدیہ. ٢-خصوصاً قربانی.

٣-خصوصاً ایک قسم کی قربانی جو آؤر چیزوں

میں سے اُتھاکر گذرانی جاتی تھی.

٧٧٧٤ ١-شور مچانا. ٢-بُرا ہونا. ٣-دُکھ اُتھانا.

٧٧٧٤ ١-بلند آواز سے چلانا. ٢-ترٹی بجانا.

٣-خصوصاً برانگیختہ کرنیوالی آواز سے ترٹی

پُعل-بلند آواز سے چلایا جانا. [بجانا.

٧٧٧٤ ١-خوشی سے للکارنا.

١٧٧٤ م شور.

٦٧٧٤ ت ١-خوش آوازی. ٢-للکارنا. ٣-ترٹی کی

آواز. ٤-خصوصاً ترٹی کی برانگیختہ

کرنے والی آواز.

٧٧٧٤ ١-پیس ڈالنا.

٧٧٧٤ ١-زور سے ہلایا جانا.

٧٧٧٤ ت (جمع) اناج کے گچلے ہوئے دانے.

٦٧٧٤ ت ١-سفوف. ٢-کوئی دوا.

١٧٧٤ ١-دل-دورنا.

٧٧٧٤ ١-دورنا.

٧٧٧٤ ١-دورانا. ٢-جلدی لانا.

٧٧٧٤ م ١-دَاک کا ہرکارہ. ٢-پیادہ.

٧٧٧٤ م دور.

١٧٧٤ ت دور.

١٧٧٤ ١-تورنا. ٢-کسی پر ظلم کرنا.

٧٧٧٤ ١-تورا جانا. ٢-مظلوم ہونا.

٢٧٧٤ ت ظلم.

روک قُل ۱- اُنْدِيلا جانا. ۲- خالي هو جانا.
هَفْعِيل ۱- اُنْدِيل دينا. ۲- بهيج دينا. ۳- کھینچ کر
نگالنا. ۴- خالي کر دينا.
هَفْعَل- اُنْدِيلا جانا.

۱ رِک ۱- خالي. ۲- باطل.
۲ رِک م ۱- خلا. ۲- بَطْلان.
۳ رِک اور رِک بے فائده.
رِک يا رِک ۱- خالي. ۲- باطل. ۳- مُفلس. ۴- ناقص.
رِک ۱- خالي هاتھ. ۲- بے فائده. ۳- بے سبب.

روک قُل- بهنا.

رِک م تھوک.

روک ————— روک.

روک قُل- مُفلس هونا.

هَشْعِيل- اپنے تئیں مُفلس کر دينا.

روک يا رِک مُفلس.

روک اور رِک اور ۲ رِک م مُفلسي.

روک م راز. (ماخذ فارسي).

روک قُل ۱- پتلا کر دينا. ۲- دُبلا کر دينا.

فَعْل- دُبلا هو جانا.

روک ۱- پتلا. ۲- دُبلا.

۱ رِک م ۱- پتلا پن. ۲- دُبلا پا. ۳- تپ دق.

روک م هلاکت.

۲ رِک ————— رِک.

روک بلند آواز سے چلانا.

مِروک م بڑي چلاھت.

רחם قل-پلک جھپکانا۔

רחם قل ۱-وزني هونا۔ ۲-شريف هونا۔

רחם اور ۲ رחوم م سردار۔

רחב قل-كشاده هونا۔

نفعل-كشاده هونا۔

هفعل ۱-چورا کرنا۔ ۲-كشاده کرنا۔ ۳-جگہ دیني۔

۴-رهائي دیني۔ ۵-پسارنا۔ ۶-كشاده هونا۔

רחב ۱-چورا۔ ۲-كشاده۔ ۳-پھولا هوا۔

רחב م كشاده جگہ۔

רחب م چوران۔

רחب يا رحوب م اور ث ۱-كشاده جگہ۔ ۲-خصوصاً

شہر کے دروازہ کے سامنے كشاده جگہ۔ ۳-سرک۔

مרחب م ۱-كشادگی۔ ۲-آزادی۔

רחה پیسنا۔

רחה م بصیغہ تثنیہ۔ چکی۔

רחום ————— رחם۔

רחוק ————— رחק۔

רחش بہنا۔

רחיש م خاتم بندی کی چہت (کیونکہ اُس میں نالیان

سی پڑی ہوتی ہیں)۔

רחיק ————— رחק۔

רחل ث بھیڑ۔

רחם قل ۱-پیار کرنا۔ ۲-خصوصاً اس طرح پیار کرنا

جس طرح اپنے بچہ کو کرتے ہیں۔

پعیل-رحم کرنا۔

يُعل-مرحوم هونا. [کرتا ہے۔]
 رחם م ایک قسم کا پرند جو اپنے بچوں کو بہت پیار
 رחם م ۱-رحم. ۲-عورت.
 رחמה ث عورت.

רחם م رحم. [۳-رحم.
 رחמים (و رחמים) م (جمع) ۱-انٹریاں. ۲-بڑا پیار.
 رחים رَحْمَن.
 رחمني رحم دل.

רחק قل-تھرتھراانا. [لینا].
 یعیل-مادہ پرندہ کا اپنے بچوں کو پروں سے پیت کے تلے
 قل ۱-دھونا. ۲-اپنا بدن دھو لینا.
 یعل-دھویا جانا.

هتّعیل ۱-اپنا بدن دھو لینا. ۲-بھروسا کرنا یعنی
 اوروں سے ہاتھ دھوکر ایک ہی شخص سے
 کام رکھنا.

רחצה ث ۱-شوئیدگی. ۲-دھونے کی جگہ.

רחק قل ۱-دُور ہو جانا. ۲-دُور ہونا.

نقل-دُور کیا جانا.

یعیل-دُور کر دینا.

هتّعیل ۱-دُور کر دینا. ۲-کوئی کام دُور جگہ میں

کرنا. ۳-دُور ہو جانا.

רחק دُور ہونے والا.

۱ رחוק اور رחים دُور.

۲ رחוק م ۱-دُور جگہ. ۲-قدیم زمانہ. ۳-زیادہ.

הרחק دُور جگہ میں

مَرَحَم م دُور جگہ۔

رہش قل-ابلنا۔

مَرَحِشَت ت دیگ۔

رحت ——— روت۔

رٹب قل-گیلا ہونا۔

رٹب قرو تازہ۔

رٹفش پُعلل-پنپنا۔

رٹٹ تہر تہرانا۔

رٹٹ م دہشت۔

رٹش پِعیل-پتک دینا۔

پُعل-پتک دیا جانا۔

ری ——— روتہ۔

ریب قل ۱-جہگڑنا۔ ۲-لڑنا۔ ۳-مُباحثہ کرنا۔ ۴-مقدمہ کرنا۔

ہفعیل-مقدمہ کرنا۔

ریب یا رب م ۱-جہگڑا۔ ۲-مقدمہ۔

یرب م مقدمہ میں مخالف۔

یرب م ۱-مدعی۔ ۲-مُنتقم۔

مَریبہ ت جہگڑا۔

ریخ ——— روتہ۔

ریس ——— راس۔

ریع ——— رعدہ۔

ریفوت ——— روف۔

ریک | ریک | ریکس ——— روک۔

ریر ——— رور۔

ریش | ریش ——— روش۔

ریشون ——— رکبش.

رکب ارکب ——— رکب.

رکب قُل-سوار ہو کر جانا.

ہفعلیل ۱-سوار کر کے چلانا. ۲-گاری پر چڑھانا.

۳-کسی چیز پر چڑھانا. ۴-گاری میں جوتنا.

رکب م ۱-سواروں کا دستہ. ۲-سواری کے جانوروں

کا خیل. ۳-گاری. ۴-چکی کا اوپر کا پات.

رکب م ۱-سوار. ۲-گاریبان.

رکبہ ت سواری.

رکوب م گاری.

مکرب م اور مکربہ ت ۱-گاری. ۲-گاری کی گدی.

مکربہ ت گھٹنا.

رکوبش ——— رکبش.

رکبیل ——— رکب.

رکب قُل ۱-نرم ہونا. ۲-ناز پروردہ ہونا. ۳-مُلاٹم ہونا.

نفعَل ۱-نرم ہو جانا. ۲-بُزدل ہو جانا.

یُعل-نرم کیا جانا.

ہفعلیل-نرم کر دینا.

رکب ۱-نرم. ۲-نازک. ۳-مُلاٹم.

رکب م نرمی.

مکرب م ۱-نرمی. ۲-بُزدلی.

رکب قُل ۱-گھومتے پھرنا. ۲-سوداگری کرنی.

رکبہ ت سوداگری.

رکبیل م چغلی.

مکربلہ ت تجارت گاہ.

دَمَس قُل - باندھنا.

دَمَس م ناھموار جگہ (گویا بندھی ہوئی - گھلی نہیں).

دَمَس م سازش.

۱ دَمَش قُل - حاصل کرنا.

دَمَش یا دَمَش م مال.

۲ دَمَش تیزرو ہونا.

دَمَش م ایک قسم کا عمدہ گھوڑا.

دَمَس — روم.

دَمَس — رامس.

دَمَا اور دَمَا قُل ۱ - پھینکنا. ۲ - چھوڑنا (تیر وغیرہ کا).

۳ - رکھنا. ۴ - مقرر کرنا.

پَعِیل ۱ - فریب دینا (گویا گرا دینا). ۲ - حوالہ کرنا.

هَتِیْعِیل - پھینک دیا جانا.

۱ دَمِیَا ث ۱ - سُستی (گویا ہاتھ پیر چھوڑ دینا). ۲ - فریب.

۲ دَمِیَا سُستی سے.

دَمِیَا ث فریب.

دَمِیَا اور دَمِیَا ث فریب.

دَمِیَا — روم.

دَمِیَا — ۲ دَمَس.

دَمِیَا م اناز. (ماخذ مشتبه).

دَمِیَا — روم.

دَمَا تیر وغیرہ چھوڑنا.

دَمَا م بھالا.

دَمِیَا — دَمَا.

دَمَد کسی کی کمر پتلی ہونی.

رَمָה ت گھوڑی.

۱ رَمَم قَل - بلند ہونا.

نَفَعَل - اُٹھ جانا.

۲ رَمَم سَرَنّا.

رَمָה ت ۱ - جو کیترا سَرانَد سے پیدا ہوتا ہے. ۲ - ایسے

کیتروں کا مجموعہ.

رَمَم قَل ۱ - روندنا. ۲ - کچل ڈالنا.

نَفَعَل - کچلا جانا.

مَرَمَم م کچلی ہوئی چیز.

رَمَم قَل ۱ - رینگنا. ۲ - چلنا.

رَمَم م ۱ - رینگنے والا جانور. ۲ - ایسے جانوروں کا

مجموعہ. ۳ - سب قسموں کے جانور.

رَم | رَمָה — رَم.

رَمָה قَل - کھڑکھڑانا.

رَم قَل ۱ - سائیں سائیں کرنا. ۲ - خوش آوازی کرنی.

۳ - افسوس سے چلانا.

پَعِل ۱ - خوشی سے چلانا. ۲ - بلند آواز سے کسی کی

تعریف کرنی.

يُعل - خوشی سے چلایا جانا.

هَفَعِل ۱ - خوشی سے چخوانا. ۲ - خوشی سے چلانا.

هَتپوعیل - خوشی سے چلانا.

رَمָה ت ۱ - خوش آوازی. ۲ - شتر مرغ.

رَمָہ ت ۱ - خوشی کی بلند آواز. ۲ - افسوس کی

بلند آواز.

رَم م خوشی کی بلند آواز.

רסם ——— ۱ رס.

رסן باندھنا.

رסן م ۱-لگام. ۲-راس. ۳-سواری کے جانوروں کا جبراً.
۱ رס قَل-بھگونا.

رسم م اوس کی ایک بوند.

۲ رס قورنا.

رسم م (جمع) ویرانہ.

رعا رے ——— رعه.

۱ رے ——— روع.

۲ رے ——— رעה.

رعب قَل ۱-بھوگا ہونا. ۲-قحط میں مبتلا ہونا.

ہفْعیل ۱-بھوگا کرنا. ۲-بھوگا رہنے دینا.

رعب م ۱-بھوک. ۲-قحط.

رعب بھوگا.

رعبون م قحط.

رعد قَل کانپنا.

رعد م اور رعدہ ت کنپکپی.

رעה قَل ۱-چوپانی کرنی. ۲-رعایت کرنی. ۳-کھلانا.

۴-چرنا. ۵-کھا جانا. ۶-کسی چیز یا شخص

سے خوش رہنا. ۷-چاہنا.

رعیل-کسی سے دوستی رکھنی.

ہفْعیل-چوپانی کرنی.

ہتْعیل-صحبت رکھنی.

رעה م رفیق.

رעה ت سہیلی.

۲ رعل یا رعل م ۱-رفیق. ۲-همسایه. ۳-همجنس.
۴-دوسرا. ۵-خواہش. ۶-خیال.
رعلہ ت پیاری.

رعل م چراگاہ.

رعلہ اور رعل م چوپان.

۲ رعل چوپان سے متعلق.

رعلہ ت ۱-همسائی. ۲-دوسری. ۳-شوق. ۴-خواہش.

رعل م ۱-شوق. ۲-خواہش. ۳-خیال.

مرعل م دوست.

مرعلہ م ۱-چراگاہ. ۲-چارا. ۳-کھانے کی جگہ.

مرعلہ ت ۱-چراگاہ. ۲-گلہ.

رعلہ ————— رعل.

رعلہ ————— رعل.

رعل هُفَعَل-کانپنا.

رعل م تهرتھراہت.

رعلہ ت نقاب (کیونکہ ہوا میں تهرتھراہتا ہے).

ترعلہ ت دگمگاہت.

رعل قل ۱-شور کرنا. ۲-کانپنا.

هَفْعِيل ۱-گرچنا. ۲-غصہ دلانا.

رعل م ۱-شور غل. ۲-گرچ.

رعلہ ت ۱-تهرتھراہت. ۲-ایال.

رعل سرسبز ہونا.

رعل ۱-سرسبز. ۲-اقبال مند.

رعل قل ۱-شور مچانا. ۲-تورنا. ۳-توتنا. ۴-پُرا ہونا.

۵-اُداس ہونا.

پعیل-تور دالنا.
 هفعیل ۱-بُرا کر دینا. ۲-بُرائی کرنی. ۳-نقصان
 هثدوعیل-توت جانا.
 ۱ رע ۱-بُرا. ۲-مُضر. ۳-اُداس.
 ۲ رע ۱ م بدی.

۲ م ۱-بدی. ۲-بدحالی. ۳-بدصورتی. ۴-اُداسی.
 رעה ث ۱-بُرائی. ۲-بدی. ۳-بلا.
 رעה ث شکستگی.

رעף قل-تپکنا.

هفعیل-تپکانا.

رעץ قل ۱-تور دالنا. ۲-کسی پر ظلم کرنا.

رעش قل ۱-کانپنا. ۲-جهر جهرانا.

نفعل-کنپایا جانا.

هفعیل ۱-کنپانا. ۲-کُدانا.

رעش م ۱-کنپکپی. ۲-زلزلہ. ۳-شورغل. ۴-هلا یا جانا.

۱ رפא اور ۲ رפה قل ۱-مرمت کرنی. ۲-باندھنا (زخم

وغیرہ کا). ۳-تندرست کر دینا. ۴-بحال کرنا.

۵-بحالی ہونی.

نفعل ۱-مرمت کی جانی. ۲-تندرست ہو جانا.

۳-تندرستی ہو جانی. ۴-بحال ہو جانا.

پعیل ۱-مرمت کرنی. ۲-تندرست کر دینا.

۳-بحال کرنا. ۴-تندرست کرانا.

هثپعیل-اپنے تئیں تندرست کرانا.

רפאָה ث دوا.

רפאות ث تندرستی.

۱. מרפא اور مرפה م ۱-تندرستی. ۲-تازگی. ۳-بحالی.
رפא — ۱. رפה.

רפד قل-بچھانا.

پعیل ۱-بچھانا. ۲-سنبھالنا.
رפידה ت تیکن.

رפסדה ت بیڑا (لکڑیوں کا).

۱. رפה اور ۲. رפא قل ۱-گرا دینا. ۲-گرنے دینا. ۳-دھیلا
هونا. ۴-دھکنا. ۵-باز آنا. ۶-سُست هونا.
نفعَل-سُست هونا.

پعیل ۱-دھیلا کرنا. ۲-گرنے دینا.
هפעیل ۱-گرنے دینا. ۲-باز آنا. ۳-چھوڑنا.
۴-رہنے دینا. ۵-جانے دینا.

هتפעیل ۱-سُست هونا. ۲-بُز دل هونا.

رפה ۱-سُست. ۲-کمزور.

رפא م مُردہ کی روح (کیونکہ وہ کمزور سمجھی جاتی تھی)
رפיון م سُستی.

۲. مرפא م حلم.

رפידה — رפה.

רפס اور רפש قل ۱-کچلنا. ۲-گدلا نا.

نفعَل-گدلایا جانا.

هتפעیل-اپنے بدن کو کچلوانا.

מרפש م گدلا پانی.

رפסדה — رפה.

רפף تور لینا.

רפת م ۱-چرنی. ۲-تھان (گھوڑے بیل کا).

רפק قل-سنبھلنا۔

رפש ————— رفس۔

رפש روندنا۔

رפש م کیچڑ۔

رפת ————— رפה۔

ر۲ ————— ر۲۱۔

ر۲ ————— ر۲۱۔

۱ ر۲۱ قل-دورنا۔

ر۲۱ پعیل-حسد سے تاکنا۔

ر۲۱ قل ۱-راضی ہونا۔ ۲-رضامندی سے قبول کرنا۔

نفعل-رضامندی سے قبول کیا جانا۔

پعیل-راضی کرنا۔

ہفعیل-کسی کا قرض ادا کر کے اُسے راضی کرنا۔

ہشپعیل-اپنے سے راضی کرنا۔

ر۲۱ م ۱-رضامندی۔ ۲-رضامندی کے ساتھ مقبولیت۔

۳-رضامندی کا باعث۔ ۴-مرضی۔ ۵-نعمت۔

ر۲۱ قل-مار ڈالنا۔

نفعل-مار ڈالا جانا۔

پعیل ۱-سرگرمی سے ہلاک کرنا۔ ۲-خونی ہونا۔

ر۲۱ م ۱-تلوار کا زخم۔ ۲-لڑائی کے وقت کی للکار۔

ر۲۱ قل-چھید ڈالنا۔

مر۲۱ م ستالی۔

ر۲۱ قل ۱-پتھر چٹنا۔ ۲-پتھروں کا فرش بنانا۔

ر۲۱ م چولہے کا پتھر۔

ر۲۱ ت ۱-چولہے کا پتھر۔ ۲-پتھروں کا فرش۔

מִרְצֵצֶת תּ פִּתְהוֹן גַּלְתִּי.

רצץ قَل ۱-تورنا۔ ۲-کسی پر ظلم کرنا۔ ۳-توتنا۔

نَفَعَل-تورا جانا۔

پَعِيل ۱-تور دالنا۔ ۲-ظلم زبردستی کرنی۔

پועیل-کسی پر ظلم کرنا۔

هَفْعِيل-تور دالنا۔

هִתְפּוּעִיל-آپس میں سخت لڑائی کرنی۔

רצץ מ תִּכְרָא.

רק ————— ۱ رکک۔

רק ————— روک۔

רק ————— ۲ رکک۔

רקב قَل-سَرْنَا.

רקב اور רקבו מ سَرَانֵה.

רקד قَل اور پَعِيل ۱-اُچھلنا۔ ۲-ناچنا۔

هَفْعِيل-اُچھلنا۔

רקד ————— ۱ رکک۔

רקח قَل اور هَفْعِيل ۱-کسی چیز میں مصالح ملانا۔

۲-خصوصاً تیل میں۔

پَعِيل-مصالح سے بھرا جانا۔

רקח م مصالح.

רקח م مصالح کا تیل.

רקח م عطر فروش.

רקחים م (جمع) مصالح کے تیل.

מִרְקָח מ خوشبودار پودے.

מִרְקָחָה ת ۱-مصالح کا تیل۔ ۲-اُسکے بنانے کی دیگ۔

מִרְמָחַת ט ۱-مصالح کے تیل کا بنانا. ۲-مصالح کا تیل.

רָמַע ————— רָמַע.

רָמַק ————— ۱ رָמַק.

רָקַם قַל ۱-رنگارنگ کرنا. ۲-خصوصاً رنگارنگ کپڑا بنانا.

یُעַל-رنگارنگ کپڑے کی طرح حکمت سے بنایا جانا.

רָקַמָה ט ۱-رنگارنگ چیز. ۲-خصوصاً رنگارنگ کپڑا.

רָקַע قַל ۱-مارنا. ۲-کو تکر پھیلانا. ۳-پھیلانا.

۴-کچل ڈالنا.

יַעִיל ۱-کو تکر پھیلانا. ۲-مہین پتر سے منڈھنا.

یُעַל-کو تکر پھیلایا جانا.

הַפְעִיל-پھیلانا.

רָקַע מ مہین پتر.

רָקַע מ فضاے آسمان.

۱ رָקַק قַל-کو تکر مہین کرنا.

رָק ۱-پتلا. ۲-دُבלا. ۳-صرف. ۴-بیشک. ۵-لیکن.

רָקָה ט ۱-کنپٹی. ۲-گال.

רָקַק מ چپاتی.

۲ رָקַק تھوکنا.

رָק م تھوک.

רָש ————— רָש.

רָשָה اجازت پانی.

רָשִׁיוֹן מ اجازت.

רָשִׁית ————— رָש.

רָשָם قַל-قلمبند کرنا.

רָשַׁע قַל ۱-شورغل مچانا. ۲-شریر ہونا. ۳-شریر ٹھہرنا.

هَفْعِيل ۱-شَرِير تَهْرَانَا. ۲-کسي پر غالب آنا.

۳-شرارت کرنی.

رَشَق ۱-شَرِير. ۲-قصوروار.

رَشَق م اور رَشَقَا ت ۱-شرارت. ۲-شرارت کا کام.

مَرَشَقَت ت شَرِير عورت.

رَشَق جَلْنَا.

رَشَق م ۱-شَعْلَة. ۲-بجلی. ۳-ایسی بیماری کی وبا

جس میں بدن جلتا ہو.

رَشَق پوعیل-تَوَر دَالْنَا.

يُعل-تَوَر دَالَا جانا.

رَشَق ————— رَش.

رَتَق ————— رَتَق.

رَتَق قَل-أَبَلْنَا.

يَعِيل-أَبَلْنَا.

هَفْعِيل-أَبَلْنَا.

يُعل-جوش کھانا.

رَتَق م أَبَال.

رَتَم قَل-جوتنا.

رَتَم م ایک قسم کا جنگلی پودا جو باندھنے کے

کام آتا تھا.

رَتَق قَل-باندھنا.

نَفْعَل-کھولا جانا.

رَتَقَا ت اور رَتَق م زنجیر.

رَتَق دَرْنَا.

رَتَق م ۱-دَهشت. ۲-خدا ترسی.

שׁ

שׁוּב אָבְלָא.

שׁוּב מִ חֲמִיר.

שׁוּב ————— נִשָּׂא.

שׁוּב גּוֹנְתָהּ.

שׁוּב מִ גָּלִי.

שׁוּבָה ט ۱-جال. ۲-جالِي.

שׁוּבָה ————— סָבָה.

שׁוּבָה קָל ۱-سیر هونا. ۲-سیراب هونا.

پَعِیل اور هَفْعِیل-سیر کرنا.

שׁוּבָה מִ رִזֵּק כִּי فִּרְאוּנִי.

שׁוּבָה سیر.

שׁוּבָה מִ اور שׁוּבָה اور שׁוּבָה ט سیری.

שׁוּבָה קָל-تاکنا.

پَعِیل ۱-کسی کی راہ دیکھنی. ۲-اُمید کرنی.

שׁוּבָה מִ اُمید.

שׁוּבָה קָل ۱-بڑا هونا. ۲-بہت هونا.

هَفْعِیل ۱-بڑا کرنا. ۲-کسی کی تعظیم کرنی.

שׁוּבָה ۱-بڑا. ۲-بہت.

שׁוּבָה קָل اور نَفْعָل ۱-بلند هونا. ۲-بلندی پر هونا.

پَعِیل-بلندی پر رکھنا.

نָעַל-بلندی پر رکھا جانا.

هَفْعِیل-اپنے تئیں بلند کرنا.

شذ م ۱- بلندی. ۲- بلند جگہ.

شذ قل- بڑھنا.

شذیل- بڑھانا.

شذ ————— شذ.

شذ قل- ہموار ہونا.

شذیل- ہینگا پھیرنا (کھیت پر).

شذ ہموار ہونا.

شذ اور شذ م ۱- میدان. ۲- خشکی. ۳- کھیت.

۴- دیہات. ۵- ملک.

شذ سلسلہ وار رکھنا.

شذ ث سلسلہ.

شذ م اور ث ایک بھیڑ- یا بکری- یا مینڈھا- یا بکرا.

شذ شہادت دینی.

شذ م گواہ.

شذ ث گواہی.

شذ گول ہونا.

شذ م ایک قسم کا زیور جو پورے چاند کے ہم شکل

ہوتا تھا.

شذ ————— شذ.

۱ شذ پلپیل- کسی چیز کا احاطہ باندھنا.

۲ شذ قل- ہٹ جانا.

شذ م ہٹ جانا.

شذ قل- غور کرنی.

شذ قل- گمراہ ہو جانا.

شذ اور شذ م گمراہی.

שׁוּדָה قُل ۱- احاطہ باندھنا۔ ۲- راستہ روکنا۔
پعلیل- گونتھنا (کیونکہ احاطے اکثر شاخیں گونتھکر
بناتے ہیں)۔

שׁוּדָה מ اور שׁוּדָה ת شاخ۔
משׁוּדָה اور משׁוּדָה اور משׁוּדָה ת گانتوں کا احاطہ۔
שׁוּדָה اور שׁוּדָה قُل ۱- رکھنا۔ ۲- بنانا۔ ۳- پیدا کرنا۔
۴- آراستہ کرنا۔ ۵- مقرر کرنا۔ ۶- قرار بخشنا۔
۷- لگانا۔ ۸- منسوب کرنا۔ ۹- پیش کرنا۔
۱۰- رکھ چھوڑنا۔ ۱۱- کرنا۔ ۱۲- دینا۔
۱۳- جاری کرنا۔

הִשְׁעִיל ۱- لگانا۔ ۲- آراستہ کرنا۔
הִשְׁעַל- رکھا جانا۔

תְּשׁוּמָת ת אمانت۔

۱ شׁוּדָה قُل ۱- لڑنا۔ ۲- حکومت کرنی۔

הִשְׁעִיל- حاکم تھیرانا۔

۲ شׁוּדָה قُل- آراء سے چیرنا۔

۳ شׁוּדָה قُل- ہٹ جانا۔

שׁוּדָה ————— שׁוּדָה۔

שׁוּדָה ————— ۱ شׁوּد۔

שׁוּדָה اور שׁוּדָה قُل- خوش ہونا۔

משׁוּדָה מ ۱- خوشی۔ ۲- خوشی کا باعث۔

שׁוּדָה م خوشی۔

שׁוּדָה ————— שׁוּدָה۔

שׁוּדָה قُل- تیرنا۔

הִשְׁעִיל- سیلاب سے بہا دینا۔

שחמ מ תיראؤ.

שחוק ————— שחוק.

שחמ قل-نچورنا.

שחוק قل ۱-هنسنا. ۲-ناچنا.

پعیل ۱-تهتها کرنا. ۲-کهیلنا. ۳-ناچنا.

هفعیل-هنسي کرني.

שחוק یا שחוק מ ۱-هنسي. ۲-تهتها.

משחוק מ تهته کا باعث.

שח ————— שח.

שחמ قل-گمراه هونا.

שחמ قل-دشمني رکھني.

משחמה ث دشمني.

שחמ قل-دشمني رکھني.

שחמ م ۱-دشمن. ۲-مدعي. ۳-شیطان.

שחמה ث عرضي فالش.

שח ————— שח.

שחב قل-سر سفید هونا.

שחב م اور شحبه ث ۱-سر سفیدی. ۲-بُرھایا.

שחב ————— ۲ شوب.

שחב سفیدی پھیرني.

שח سفیدی.

שחב قل ۱-اپنے میں سے نکالنا. ۲-بولنا. ۳-گانا.

۴-فریاد کرني. ۵-غور کرني.

پعیل-غور کرني.

שח م ۱-جھاري. ۲-کلام. ۳-فریاد. ۴-غور.

شکره ت غور.

شکر م خیال.

شیم ——— شوم.

شیش ——— شوش.

شدر | شدر | شکره ——— شکر.

۱ شکره دیکھنا.

شکر م عقل.

شکره ت تصویر.

مشریت ت ۱-تصویر. ۲-مورت. ۳-خیال.

۲ شکره کائنا.

شکر م چھری.

شکر | شکره ——— شکر.

شکر قل ۱-گونتھنا. ۲-دھانکنا.

شدر م کائنا.

شدر م احاطہ.

شکره ت کائنا.

شکر قل ۱-تاکنا. ۲-هوشیاری سے کام کرنا.

پعیل-هوشیاری سے رکھنا.

ہفعیل ۱-تاکنا. ۲-دل لگا کر غور کرنی. ۳-هوشیاری

کی رفتار رکھنی. ۴-گامیاب ہونا.

۵-هوشیار کرنا. ۶-گامیاب کرنا.

شکر اور شکر م ۱-هوشیاری. ۲-عقل مندی. ۳-گامیابی.

شکر ت عقل مندی.

شکر ت ——— سکر.

[دینی]

شکر قل ۱-کسیکو مزدوری پر رکھنا. ۲-کسیکو رشوت

נִשְׁלַח אֹרֶךְ הַיָּמִים - کسی کا مزدور بننا۔

שָׂכָר מ ۱ - مزدوری۔ ۲ - کرایہ۔

שָׂכָר מ مزدوری۔

שָׂכִיר מ مزدور۔

שְׂכִירָה ת کرایہ۔

מִשְׁכָּרַת ת مزدوری۔

שָׁלַח מוֹתָ הוֹנָא۔

שָׁלוּ אֹרֶךְ שָׁלוּ מ اور ت ۱ - بتیروں کا جھلڑ۔ ۲ - بتیروں کا جھلڑ۔

שָׁלָחָה ——— شمل۔

שָׁמַח לָּא یا שָׁמַח לָּא م ۱ - بائیں طرف۔ ۲ - بایاں ہاتھ۔ ۳ - شمال۔

شَمَّاح لَ یا شَمَّاح لَ هَفْعِیل ۱ - بائیں طرف کرنا۔ ۲ - بائیں

ہاتھ کو استعمال میں لانا۔

שָׁמַח לَ یا شָׁמַח لَ بائیں طرف والا۔

שָׁמַח قָל - خوش ہونا۔

پَعِیل اور هَفْعِیل - خوش کرنا۔

شَمَّاح خوش۔

شَمَّاحָה ת خوشی۔

شَمִיכָה ——— سمد۔

شَمֵל اֹרְהֵנָא۔

شَمֵלָה اور شَمֵلָה ۱ - اُورھنے کا کپڑا۔ ۲ - پوشاک۔

شَمֵلָה ——— شَمֵل۔

שָׁמַם زھر دیکر ہلاک کرنا۔

شَمֵמִית ת ایک قسم کی زھر دار چھپکلی۔

שָׁנָא قָל - دشمنی رکھنی۔

پَعِیل - دشمنی رکھنی۔

نَفَعَلَ - کسی سے دشمنی رکھی جانی۔

شַׁנְאָה ت دشمنی۔

שָׂנֵא جس سے دشمنی ہو۔

שָׂעִיר | شְׁעִירָה ———— شَعَر۔

שְׁעָפָה ———— סַעַף۔

שָׁעַר قل ۱- تھرتھرا نا۔ ۲- آندھی چلنی۔ ۳- آندھی سے اُڑا دینا۔

نَفَعَلَ - آندھی چلنی۔

پَعِیل - آندھی سے اُڑا دینا۔

הִשְׁתַּעִיל - آندھی کی طرح چلنا۔

שָׁעַר م ۱- تھرتھراہٹ۔ ۲- آندھی۔

שָׁעַר اور شָׁעַר م ۱- بال۔ ۲- سارے سر کے بال۔

שְׁעָרָה ت بال۔

שְׁעָרָה ت آندھی۔

۱ شָׁעִיר جسکا بدن بالوں سے چھپا ہوا ہو۔

۲ شָׁעִיר م ۱- بکرا۔ ۲- شاید ایک قسم کا بندر۔

۳- (بصیغہ جمع) منہ۔

שְׁעִירָה ت بکری۔

שְׁעָרָה ت جَو۔

שָׁפָה ت ۱- ہونٹ۔ ۲- زبان (یعنے بولی)۔ ۳- کنارہ۔

שָׁפָה م دَاڑھی۔

שָׁפָה قل - اُنڈیلنا۔

پَعِیل - گنجا کرنا۔

مִשְׁפָּח م خونریزی۔

شَفَن قل - چھپا رکھنا۔

۱ شفا قل ۱- مارنا. ۲- بجانا (تالي كا).
هفعل-عهد باندھنا.

شفا م مار.

۲ شفا قل-بھت هونا.
شفا — شفا.

شفا نفعل-بندھنا.

شفا چھاننا.

شفا م ۱- کنبل. ۲- تات. ۳- بورا.

شفا پھیل-شوخی چشمي کرني.
شفا — شفا.

شفا قل-گونتھنا.

پھل اور هتھیل-بنا جانا.

شفا م پتلي شاخ.

۱ شفا چھیدنا.

شفا م کسی قسم كا تیز هتھیار.

۲ شفا خدمت کرني.

شفا م عبادت.

۳ شفا قل-بھاگ نکلنا.

شفا م بھاگ نکلا هوا آدمي.

شفا قل ۱- سلسلہ وار رکھنا. ۲- سپہ سالاري کرني. ۳- لڑنا.

شفا ت ۱- سلسلہ. ۲- سطر.

مشرقا ت حکومت.

مشرقا ت کرھائي.

شفا — شفا.

شفا — شفا.

שׁוֹרֵקִים ——— ۱ שׁוֹרֵק.

שׁוֹרֵק ִקַל-קַטָּנָה.

נִפְעַל-זָחִמִי הוֹנָה.

שׁוֹרֵק מִן אֹר שׁוֹרֵקִים תִּכְחָזֵה.

שׁוֹרֵק ——— שׁוֹרֵק.

שׁוֹרֵק ——— שׁוֹרֵק.

שׁוֹרֵק ——— ۱ שׁוֹרֵק.

שׁוֹרֵק ִקַל-אֲלֵהָנָה.

שׁוֹרֵק מִן שְׂרָאָה (جوتي کا بندھن).

שׁוֹרֵק ִקַל-پَهِلָנָה.

הִתְפַּעֵל-אֵנֶּה תִּתִּין پَهِلָנָה.

שׁוֹרֵק ִקַל-زِيَادَة لَمْبَا.

שׁוֹרֵק ——— ۱ سَعَا.

שׁוֹרֵק ִקַל-جَلَنָה.

نִפְעַל אֹר ִקַל-جَلَا يَا جَانَا.

שׁוֹרֵק מִן ۱-אֵיֶךְ قֶסֶם קַסָּמָה (زخم کے سوزش کے سبب).

۲-אֵיֶךְ قֶסֶם קַסָּמָה (شاید محبت الہی کے

سوزش کے سبب).

שׁוֹרֵק ִקַל-جَلَنָה ۱-جَلَنָה ۲-جَلَنָה.

۱ שׁוֹרֵק ִקַל-گُونْتَهَنَہ.

שׁוֹרֵק ִקַל-سׁוֹרֵק מִן אֹר שׁוֹרֵקִים תִּכְחָזֵה.

שׁוֹרֵקִים מִן (جمع) کُסִי דֶרֶخַת קִי پَتْلִי شַחֲסִין.

שׁוֹרֵק ִקַל-دُهْنَا هَوَا.

۲ שׁוֹרֵק ִקַל-سَا هَوْنَا.

שׁוֹרֵק ִקַל-سَا.

שׁוּר قَل-سرداري کرنی۔
 هَشׁיׁעִיל-اپنے قَتیں سردار بنانا۔
 שׁוּר מ ۱-سردار۔ ۲-حاکم۔
 שׁוּרָה ث ۱-شریف عورت۔ ۲-بادشاہ کی بی بی۔
 שׁוּזׁן ————— שׁוּשׁ۔

שׁוּת ————— נשׂא۔

שׁוּת قَل-روکنا۔
שׁוּת נִפְעַל-پھوت نکلنا۔

נ

נֶשׂא | נֶשׂא | נֶשׂא ————— נֶשׂא۔

נֶשׂא قَل-پانی کھینچنا۔ [ہیں]۔

נֶשׂא מ ۱-فالی (جس میں پانی کھینچ کر سواشی کو پلاتے
נֶשׂא قَل ۱-گرچنا۔ ۲-زور سے چلانا۔

נֶשׂאָה ث ۱-گرچ۔ ۲-زور کی چلاہٹ۔

נֶשׂאָה قَل اور نִפְעַל ۱-شور غل مچانا۔ ۲-ویران ہونا۔
 (کیونکہ گھر وغیرہ جب گرتا ہے تو شور غل ہوتا ہے)۔
 هَشׁיׁעִיל-ویران کر دینا۔

נֶשׂאָן מ ۱-شور غل۔ ۲-بہتے ہوئے پانی کی آواز۔

נֶשׂאָה ث ویرانی۔

נֶשׂאָה ث ویرانہ۔

נֶשׂאָת ث ویرانی۔

נֶשׂאָת ث شور غل۔

נֶשׂאָה قَل-ٹاکنا۔

הִשְׁתַּעִיל-غور سے ٹاکنا۔

שאלה ————— שוא.

שאלה ————— ۱. שאלה.

שאל ————— שאל.

שאל ————— ۱. שאלה.

שאלה ————— نفرت کرنی.

שאל ————— م غرور.

שאלה ————— ۱. سأل.

שאל ————— قل ۱- مانگنا. ۲- پوچھنا.

نفع ————— اجازت مانگنی.

پعیل ۱- بھیک مانگنی. ۲- دریافت کرنا.

هفعیل ————— مانگنے والے کو دینا.

שאלה اور שאלה ت ۱- درخواست. ۲- مانگی ہوئی

چیز. ۳- دریافت کی ہوئی بات. ۴- امر.

משאלה ت درخواست.

שאל یا שאל ————— م عالم ارواح (شاید اس واسطے کہ وہ سب

کو گویا مانگتا یعنی بلاتا ہے).

שאל ————— پعیل-آرام سے رہنا.

۱. שאל اور שאל ————— ۱- آرام سے رہنے والا. ۲- بے فکر.

۲. שאל ————— م غرور.

שאל ————— قل-لوتنا.

שאל ————— قل ۱- ہانپنا. ۲- جلدی کرنی. ۳- منہ پسا کر گویا

کھانا یا پینا. ۴- کسیکا بہت خواہشمند ہونا.

۱. שאל ————— قل-باقی رہنا.

نفع ————— ۱- باقی چھوڑا جانا. ۲- باقی رہنا.

هفعیل ————— ۱- باقی رہنے دینا. ۲- باقی چھوڑنا.

שאר מ اور שארית اور שרית ת بقيه.

۲. שאר خميري هونا.

مشارت ت آتا گوندهنے کا برتن.

سار م ۱-گوشت. ۲-دديال ننيال کے مرد. ۳-طعام.

سار ت دديال ننيال کي عورتیں.

ساحت ——— ۱. ساه.

۱. شرب جانا.

شرب اور شرب م شعله.

۲. شرب تورنا.

شرب م تکر.

شבה قل-اسير کرکے جلاوطن کرنا.

نفعل-اسير هوکر جلاوطن هونا. [لوگ.

شבות اور شבות ت ۱-اسير کي جلاوطني. ۲-اسير و جلاوطن

شبي م ۱-اسير کي جلاوطني. ۲-اسير اور جلاوطن

لوگ. ۳-ايک اسير اور جلاوطن.

شביה ت ايک اسير اور جلاوطن عورت.

شביה ت ۱-اسير کي جلاوطني. ۲-اسير و جلاوطن لوگ.

شبو م ايک قسم کا جواهر. (ماخذ مشتبه).

شبول ——— شبل.

شبوץ | شبوץ ——— شבע.

شבות ——— شבה.

شבה פעיל ۱-تھانا. ۲-کسي کي تعريف کرنی.

۳-مبارک تھرا نا.

هפעيل-تھا دينا.

هشפעيل-فخر کرنا.

שב سنبھالنا۔

שב یا שבית م اور ث ۱-سوتنا۔ ۲-عصا۔ ۳-سبط
(بني اسرائيل کا۔ کیونکہ ہر ایک سبط کا سردار عصا
لئے رہتا تھا)۔ ۴-ایک سبط کا ایک حصہ۔ ۵-جریب۔
۶-جریب سے ماپا ہوا حصہ۔ ۷-برجھی۔

שבי | שביתה ————— شבה۔

שביب | שביب ————— ا שבب۔

שבیل ————— شبل۔

שבیم ————— שבم۔

שביעי ————— شبع۔

שבית ————— شבה۔

שבל قل ۱-چلنا۔ ۲-بہنا۔ ۳-اگنا۔

שבیل اور شبول م رستہ۔

שבیل ث شاخ۔

שבیل اور شیل ث ۱-اناج کی بال۔ ۲-ندی۔

شبل م نقاب۔

شبلل ————— بلل۔

שבم گونتھنا۔

שבیم م جالی۔

[۲-سات بار۔

شبع ث (م شبعہ اور شبعہ) بصیغہ واحد۔ ۱-سات۔

بصیغہ ثنیہ۔ ہفت چند۔

بصیغہ جمع۔ ستر۔

שבلا قل-قسم کھانی (کیونکہ سات پاک عدد سمجھا

جاتا تھا اور شاید قسمیں سات قربانیوں کے

ساتھ کھائی جاتی تھیں)۔

נִפְעַל ۱-قسم کھانی. ۲-خصوصاً فرمانبرداری کی
قسم کھانی.

הִפְעִיל ۱-قسم کھانی. ۲-بڑی تاکید سے کہنا.
שָׁבוּעָה یا שָׁבָעָה ث قسم.

שָׁבוּעַ م ۱-ستہ. ۲-خصوصاً ہفتہ (دنوں کا).
שָׁבוּעִי ساتواں.

שָׁבַץ ق ۱-گونتھنا. ۳-الْجھانا. ۳-جَرَنّا.
پَعِیل-چکن دوزی کرنی.

שָׁבַץ م سرگردانی. [کا خانہ.

מִשְׁבָּצִת ث ۱-زردوزی کپڑا. ۲-انگوٹھی میں جواہر
תְּשַׁבֵּץ מ چارخانہ کا کپڑا.

שָׁבַק ق ۱-چھوڑنا.

הִשְׁתַּעֲבֵל-چھوڑا جانا.

שָׁבַר ق ۱-تورنا. ۲-موقوف کرنا. ۳-پھارنا. ۴-ہلاک
کرنا. ۵-باندھنا (حد کا).

נִפְעַל ۱-تورنا جانا. ۲-شکستہ دل ہونا. ۳-پھارا
جانا. ۴-شکست کھانی. ۵-ہلاک ہونا.

پَعِیل-تور ڈالنا.

הִפְעִיל-پُھروانا.

הִفְעַל-شکستہ دل ہونا.

שָׁבַר اور שָׁבַר م ۱-شکستگی. ۲-تعبیر. ۳-ہلاکت.

۴-ہیبت. ۵-اناج (کیونکہ پیسا جاتا ہے).

שָׁבַר ق ۱-اناج خریدنا. ۲-اناج بیچنا.

הִפְעִיל-اناج بیچنا.

שָׁבַר م ۱-شکستگی. ۲-ہلاکت.

משבר מ רחם کا منہ۔
 משבר מ بڑی لہر (کیونکہ ٹوٹکر پھین ہو جاتی ہے)۔
 שבש هثيعيل-گھبرا جانا۔
 شבת قل ۱-آرام کرنا۔ ۲-باز آنا۔ ۳-موقوف ہونا۔
 ۴-سبت کو ماننا۔

نفع-موقوف ہونا۔
 هثيعيل ۱-آرام دینا۔ ۲-باز رکھنا۔ ۳-رکنا۔
 ۴-موقوف کرنا۔ ۵-دفع کرنا۔
 ۱ شבת ث ۱-باز آنا۔ ۲-سستی۔ ۳-بیگاری۔
 شבת م اور ث ۱-سبت (یعنی ساتواں روز اور سال
 جس میں بنی اسرائیل کو آرام کرنے کا حکم تھا)۔
 ۲-ہفتہ (دنوں کا)۔

שבתון م ایک خاص پاک سبت۔
 משבת م موقوفی یعنی نیستی۔
 ۲ شבת ————— שב۔
 שגד قل ۱-گمراہ ہونا۔ ۲-نادانی سے قصور کرنا۔ ۳-غفلت
 سے قصور کرنا۔

שגדה ث ۱-نادانی کا قصور۔ ۲-غفلت کا قصور۔
 שגדה قل ۱-گمراہ ہونا۔ ۲-بیخود ہونا۔ ۳-نادانی سے قصور کرنا۔
 هثيعيل-گمراہ کرنا۔
 משדה م غلطی۔

שגדה ث نادانی کا قصور۔
 שגדון م ایسا گیت جس میں مصنف دل کے جوش کے
 ساتھ بار بار ایک بات کو چھوڑ کر دوسری
 بات کا ذکر کرنے لگتا ہے۔

שגח ۱- نظر کرنا۔ ۲- جھانکنا۔
 שגל ۱- کسی عورت کے ساتھ ہمبستر ہونا۔
 ۲- فعل اور ۳- بے حرمت ہو جانا (عورت کا)۔
 ۴- ت بادشاہ کی بیوی۔

שגל ۱- فعل اور ۲- دیوانہ ہونا۔
 ۳- م دیوانگی۔

שגר ۱- نکال دینا۔

۲- م جنین۔

שד ۱- شד ————— שדה۔

شד ————— שוד۔

۲- شד ————— שדה۔

שדד ۱- قدرت رکھنی۔ ۲- ظلم زبردستی کرنی۔
 ۳- ویران کرنا۔ ۴- لُوتنا۔ ۵- مار ڈالنا۔
 ۶- فعل اور ۷- ویران کیا جانا۔
 ۸- یعیل اور پوعیل۔ ظلم زبردستی کرنی۔
 ۹- فعل۔ ظلم زبردستی اُتھانی۔

שדי ۱- م قادر مطلق۔

שדה ۱- ت بی بی۔

۲- شد یا شוד ۱- م ۱- ظلم زبردستی۔ ۲- ویرانی۔

שדה ۱- سینچنا۔

شד اور ۱- شד (اور ۲) ۱- م پستان۔

۱- שדה ۱- ت کھیت۔ (ماخذ نامعلوم)۔

שדה ۱- قتل۔ ایسا جَلانا جیسے بادِ سموم اناج کو جلاتی ہے۔
 ۲- שדה ۱- ت اور ۲- שדה ۱- م اناج کا بادِ سموم سے
 جل جانا۔

نُشَر قَل-کوشش کرنی۔
 هُنْطِیْعِل-بغاوت کرنی۔
 اَنْشَتَدور م بغاوت۔
 نُشَر م ایک قسم کا جواہر۔
 نُشَر ————— ۱ نُشَر۔

۱ نُشَر ۱-شور غل کرنا۔ ۲-ویران ہونا۔ ۳-بُرا ہونا۔
 نُشَر م ہلاکت۔
 نُشَر یا نُشَر ت ۱-طوفان۔ ۲-ویرانی۔ ۳-ویرانہ۔
 ۴-ہلاکت۔
 مَنُشَر اور مَنُشَر یا مَنُشَر ت ۱-ویرانی۔ ۲-ویرانہ۔
 تَنُشَر ت شور غل۔
 نُشَر اور نُشَر م ۱-بُرائی۔ ۲-بدی۔ ۳-جُھوت۔ ۴-بطالت
 ۲ نُشَر ————— نُشَر۔

نُشَر (ر توب) قَل ۱-پھرنا۔ ۲-کوٹنا۔ ۳-متوجہ ہونا۔
 ۴-کسی کی طرف پھر متوجہ ہونا۔
 ۵-کوئی کام پھر کرنا۔ ۶-بحال ہونا۔
 ۷-موقوف ہونا۔ ۸-باطل ہونا۔
 پُعلیل ۱-پھیرنا۔ ۲-پھیر لانا۔ ۳-بحال
 کرنا۔ ۴-پھیر دینا۔
 پُعلل-بحال ہونا۔
 هُنْطِیْعِل ۱-پھیرنا۔ ۲-پھیر لانا۔ ۳-ہٹانا۔
 ۴-بحال کرنا۔ ۵-بدلا دینا۔ ۶-جواب
 دینا۔ ۷-منسوخ کرنا۔ ۸-بدلے کے
 طور پر دینا۔
 هُنْطِیْعِل ۱-پھیر دیا جانا۔ ۲-بحال کیا جانا۔

نُشَر اور نُشَر م ہٹنے والا۔

نُشَر ت توبہ۔

۲ نُشَر ت ۱-توبہ۔ ۲-تائبوں کی جماعت۔

مُشَر ت ۱-برگشتگی۔ ۲-برگشتوں کی جماعت۔

نُشَر ت ۱-لوت آنا۔ ۲-جواب۔

نُشَر گُمرہ ہونا۔

مُشَر ت غلطی۔

نُشَر ————— نُشَر۔

[کرنی۔

نُشَر قُل ۱-زور آور ہونا۔ ۲-ویران کرنا۔ ۳-حکومت

نُشَر م ۱-مالک۔ ۲-شیطان۔

نُشَر اور ۲ نُشَر قُل ۱-ہموار ہونا۔ ۲-برابر ہونا۔ ۳-کوئی

چیز کسی چیز کے برابر کر دینی۔

۴-کسی چیز کے پورے دام دینے۔ ۵-کافی

ہونا۔ ۶-مناسب ہونا۔ ۷-مانند ہونا۔

پَعِیل ۱-ہموار کرنا۔ ۲-چپ چاپ کر دینا۔

۳-رکھنا۔ ۴-تھہرانا۔ ۵-دینا۔

ہَفَعِیل-مشابہ تھہرانا۔

نُشَرِیل-آپس میں مشابہت رکھنی۔

ہُنْیَعِیل-بنایا جانا۔

نُشَر قُل ۱-اُتر جانا۔ ۲-جھک جانا۔

ہَفَعِیل-جھک جانا۔

نُشَر اور نُشَر ت گرہا۔

۱ نُشَر ت ۱-گرہا۔ ۲-قبر۔

۱ نُشَر قُل ۱-چابُک مارنا۔ ۲-کھیونا۔ ۳-اُدھر اُدھر دوڑنا۔

(کیونکہ دوڑنے میں لوگ اُپنے ہاتھوں سے مارتے ہیں)

پعلیل اور ہتپعلیل- اُدھر اُدھر دورنا۔

نہایت چابک۔

نہایت چابک.

نہیں م ۱-چابک۔ ۲-داندہ (کشتی کی)۔

میشو اور میشو م دانہ (کشتی کی).

۲. **نارم قل۔ ناچیز جاننا۔**

זמרל דהייל הווא.

نهاد م دامن.

שולל — שולל.

نظام م لہسن۔ (ماخذ مشتبہ)۔

نہاری قل ۱- کُشادہ ہونا۔ ۲- دولت مند ہونا۔ ۳- خطرہ سے

چھوٹنا.

پہیل ۱- خطرہ سے چھٹکارا مانگنا۔ ۲- فریاد کرنی۔

شماره ۱- دولت‌مند آدمی. ۲- شریف آدمی. ۳- فریاد.

شماره ۱ - دولت. ۲ - قریاد.

نِسْوَع م اور نِسْوَعَة ث فریاد.

תְּשׁוּעָה בְּחֵטְא.

نہایت م ۱- گیدر۔ ۲- لومرا۔ (ماخذ مشتبه)۔

שוער — שער.

فہرست قتل ۱- کسی پر لپکنا۔ ۲- دبانہ۔

שׁוֹפָר — שֹׁפָר.

نماز قل ۱- دورنا. ۲- شوق کرنا.

هَفْعِيل - أُمْدَنَا.

پعلیل - اُمدانا.

نشو و نما اور شہد م ۱- تانگہ. ۲- خصوصاً پندلی.

نور م سرک۔

نورکھ ت شوق۔

۱ نور زور آور ہونا۔

نور (ر نور) م ایک بیل یا گائے۔

۲ نور قل ۱- سفر کرنا۔ ۲- جانا۔ ۳- نگاہ کرنی۔ ۴- جھانکنا۔

۵- گھات میں لگنا۔

۱ نور م گھات میں بیٹھنے والا۔

نورکھ ت نور (کیونکہ نور لیکر کسی کے پاس جاتے ہیں)۔

۳ نور ——— نور۔

۴ نور سلسلہ وار رکھنا۔

۲ نور اور نورکھ ت دیوار۔

نور سفید ہونا۔

۱ نور م ۱- سفید سنگ مرمر۔ ۲- سن کا ایک قسم کا

بہت مہین سفید کپڑا۔

نور م سفید سنگ مرمر۔

نور اور نور م اور نورکھ ت سوسن۔

نور ——— نور۔

نور بیل-چھڑانا۔

نور قل ۱- آنچ دینی۔ ۲- نگاہ کرنی۔

نور قل-مروڑنا۔

نور-مروڑا جانا۔

نور ——— نور۔

نور قل-دینا۔

نور م ۱- نور۔ ۲- خصوصاً رشوت۔

שחז قتل ۱- جھکنا۔ ۲- نیچا ہونا۔

ہفعیل- جھکانا۔

ہشپعیل- سجدہ کرنا۔

שחז اور ۱ שחיתה ت گڑھا۔

שח م پیت کا لگ جانا یا دھس جانا۔

שחז ————— שחز۔

שחז قتل ۱- دب جانا۔ ۲- جھکنا۔ ۳- پست حال ہونا۔

نفعل ۱- نیچا کیا جانا۔ ۲- مہین کیا جانا۔

ہفعیل- نیچا کر دینا۔

ہشپعیل- اداس ہونا۔

שח اداس۔

שחז قتل ۱- ذبح کرنا۔ ۲- قتل کرنا۔ ۳- سونے چاندی

میں ادنیٰ دھات ملانی۔

نفعل- ذبح کیا جانا۔

שחיתה ت ذبح کرنا۔

שחז ————— שחז۔

שחים ————— سחיש۔

שחيف ————— שחيف۔

۱ שחיתה ————— שחה۔

שחית ۱ ۲ שחיתה ————— שחת۔

۱ שחל چیلنا۔

שחלת ت ایک قسم کی خوشبودار سیپ۔

۲ שחל گرجنا۔

שחל م شیرببر۔

שחז سوزاں ہونا۔

שחר מ پھوڑا۔

שחר پتلا ہونا۔

שחר ת تپا دق۔

שחר م ایک قسم کا دریائی پرندہ جو ڈبلا رہتا ہے۔

שחר م تختہ۔

שחר بلند ہونا۔

שחר م غرور۔

שחק قل ۱- پیس ڈالنا۔ ۲- گھس دینا

שחק م ۱- گرد۔ ۲- بادل۔ ۳- آسمان۔

۱ شחר قل- کالا ہونا۔

شחר یا شחר کالا۔

شחר م کالا پن۔

شחר ذرا کالا۔

۲ شחר قل- پھوٹ نکلنا۔

شחר م صبح۔

۳ شחר قل اور پعیل ۱- کوئی کام سویرے کرنا۔

۲- خصوصاً سویرے دھونڈنا۔

משחר م صبح۔

שחרות ת جوانی گویا عمر کی صبح۔

۱ شחר ——— شחר۔

שחר پعیل ۱- خراب کرنا۔ ۲- برباد کرنا۔ ۳- بدی کرنی۔

שחר ۱- خراب کرنا۔ ۲- ہلاک کرنا۔

שחר- خراب کیا جانا۔

שחר ۱- خراب ہو جانا۔ ۲- خصوصاً سڑ جانا۔

۲ شחר ת ۱- خرابی۔ ۲- خصوصاً سڑنا۔

שחית خراب.

שחיתה ٥ خراب فعل.

משחית م ١-هلاکت. ٢-پھندا. ٣-گھاتیوں کی جماعت.

משחת م هلاکت.

משחת م خرابي.

משחת م بگڑی ہوئی چیز.

١ شחת ————— שח.

שפה ٥ ایک قسم کا جنگلی درخت (عربی سنط).

שפה قل اور پھیل-پھیلا دینا.

משפה م پھیلاؤ.

שפט ————— שוט.

שפה قل ١-پھوٹکر بہنا. ٢-بڑے زور سے بہنا. ٣-دبانا.

٤-بہا لے جانا. ٥-سیلاب کی سب کچھ بہا

لے جانا. ٦-دھونا. ٧-زور سے دوڑنا.

فعل ١-دبایا جانا. ٢-دھویا جانا.

فعل-دھویا جانا.

שפה اور שפה م سیلاب.

שפה قل-لکھنا.

שפה م ١-کاتب. ٢-سردار. ٣-حاکم.

משפה م حکومت.

שפה م طرف.

שי ————— שיא.

שיא لانا.

שי م نذر.

١ שיבה ————— ישב.

۲ نصیر ———— شوب.

نصیر قل-بھول جانا.

نصیر ———— شوح.

نصیر ———— شوت.

نصیر ———— ۱ شلہ.

نصیر ———— شلل.

نصیر پیشاب کرنا.

نصیر م پیشاب.

نصیر اور ۳ نصیر قل اور پولیل-گانا.

هَفْعَل-گایا جانا.

نصیر م ۱-گیت. ۲-گیت گانا.

نصیر ث الہامی گیت.

نصیر ———— شوش.

نصیر اور شوت قل ۱-رکھنا. ۲-آراستہ کرنا. ۳-خصوصاً

فوج کو آراستہ کرنا. ۴-مقرر کرنا.

۵-لگانا. ۶-تھہرانا. ۷-شامل کرنا.

۸-منسوب کرنا. ۹-دالنا. ۱۰-کرنا.

۱۱-بنانا. ۱۲-طیار کرنا.

هَفْعَل-رکھا جانا.

نصیر م پوشاک.

نصیر م بنیاد.

۲ نصیر ث سُرین.

نصیر ———— شون.

نصیر قل ۱-لیٹنا. ۲-سو جانا. ۳-آرام کرنا. ۴-بیمار

ہونا. ۵-ہم بستر ہونا.

נפעל اور پُعل۔ بے حرمت کیا جانا (عورت کا)۔
 هفعیل ۱۔ لٹانا۔ ۲۔ گرا دینا۔ ۳۔ اُنڈیل کر خالی کرنا۔
 هفعل۔ لٹایا جانا۔

משב اور משב م ۱۔ لیٹنا۔ ۲۔ ہم بستری۔ ۳۔ پلنگ۔
 ۴۔ جنازہ۔

שכה ث ۱۔ اُنڈیلنا۔ ۲۔ خصوصاً نطفہ کا چھوڑنا۔
 שכבת ث نطفہ کا چھوڑنا۔

שכה فاش کرنا۔

שדה م خایہ (کیونکہ بلوغت کا حال ظاہر کرتا ہے)۔
 שכול | שכול ——— שכל۔

שבור ——— | שבר۔

۱. שכח قل۔ بھول جانا۔

נפעל۔ فراموش کیا جانا۔
 פעیل اور هفعیل۔ بھلوانا۔
 هتפעیل۔ فراموش کیا جانا۔
 שכח بھولنے والا۔

۲. שכח قل۔ پانا۔

هفعیل ۱۔ پانا۔ ۲۔ حاصل کرنا۔
 هتפעیل۔ پایا جانا۔

שכח قل ۱۔ جھکنا۔ ۲۔ گھٹ جانا۔ ۳۔ تھم جانا۔
 هفعیل۔ تھما دینا۔

שכל قل۔ بے اولاد ہو جانا۔

פעیل ۱۔ کسی کی اولاد کو ہلاک کرنا۔ ۲۔ کسی عورت
 کا پیت گروا دینا۔ ۳۔ بنجر ہونا۔ ۴۔ اپنا
 پیت گروا دینا۔ ۵۔ پانچ ہونا۔ ۶۔ بے بر ہونا۔

هفعیل-کسی کی اولاد کو ہلاک کرنا
 نبدول م ۱-اُس کا حال جس کی اولاد ہلاک ہوئی ہو۔
 ۲-اُس کا حال جس کے دوست آشنا اُس سے
 جدا ہوئے ہوں۔

نبدول ۱-جس کی اولاد ہلاک ہوئی ہو۔ ۲-بانج۔
 نبدلیہ م (جمع) اولاد کی ہلاکت۔
 منشدت ث بنجرین۔

نبدہ م ۱-دو فوشانے۔ ۲-اُونچی زمین۔ ۳-زمین کا حصہ۔
 نبدہ هفعیل ۱-صبح سویرے اُٹھنا (کیونکہ اہل قافلہ
 صبح سویرے اُٹھ کر اُونٹ کے شانوں پر
 بوجھ لادتے ہیں)۔ ۲-کوئی کام صبح
 سویرے کرنا۔ ۳-کوئی کام دل لگا کر کرنا۔

نبدن قل ۱-بیٹھ جانا۔ ۲-بیٹھا رہنا۔ ۳-سکونت کرنی۔
 ۴-سکونت رکھنی۔ ۵-کسی کے ساتھ صحبت
 رکھنی۔ ۶-بسایا جانا۔

بعیل اور هفعیل-بسانا

نبد م ۱-باشندہ۔ ۲-پڑوسی۔
 نبدت ث پڑوسن۔

نبد م مسکن۔

نبد اور نبد م ۱-مسکن۔ ۲-خصوصاً خیمہ۔

نبد قل ۱-پیت بھر کر پینا۔ ۲-متوالا ہونا۔

بعیل اور هفعیل-متوالا کر دینا۔

هتعیل-متوالے کی طرح کام کرنا۔

نبد م شراب (کسی قسم کی)۔

نبد م متوالا پینا۔

שכור یا שכר متوالا.

۲ שכר مزدوری پر رکھنا.

שכר م ہدیہ.

של ————— ۲ שלח.

של | של ————— ۳ של.

שלכן ————— שאן.

שלב قل-متعلق کرنا.

يُعل-متعلق کیا جانا.

שלבים م (جمع) چوکی کے ایسے کنارے جو چاروں کونوں پر ایک دوسرے سے ملے ہوئے ہوں.

שלג (ر تلג) م برف.

שלג هفعیل-برف کی مانند سفید ہونا.

۱ שלח اور שלח قل-آرام سے رہنا.

שלח یا שלח اور שלח ۱-آرام سے رہنے والا. ۲-بے فکر.

שלח م اور שלח اور שלח ث آرام.

שלח یا שלח م یا تو آرام یا آرام دینے والا.

שלח م خاموشی.

۲ שלח نفعل-گمراہ ہونا.

هفعیل-گمراہ کرنا.

של م غلطی.

שלח اور שלח اور שלח ث قصور.

۳ שלח کہینچ نکالنا.

שלח ث آنول.

שלחבת ————— להב.

שלח | שלח | שלח | שלח | ————— ۱ שלח.

שלח ————— ۲ שלח.

שלוחים ————— שלח.

שלום | שלום ————— שלום.

שלوش ————— שלוש.

שלוח ————— ۲ שלח.

שלח قل ۱- بھیجنا. ۲- بھیجکر منگوانا. ۳- حکم بھیجنا.

۴- چھوڑنا. ۵- نکالنا. ۶- بڑھانا. ۷- ڈالنا.

فعل- بھیجا جانا.

پعيل ۱- بھیجنا. ۲- مچانا (جھگڑا وغیرہ). ۳- چھوڑنا

۴- آزاد کرنا. ۵- اپنی بیٹی وغیرہ کا نکاح کرانا.

۶- کچھ دور تک پہنچانا. ۷- حوالہ کرنا. ۸- ڈال

دینا. ۹- بڑھانا. ۱۰- گرا دینا. ۱۱- نکال دینا.

۱۲- خصوصاً طلاق دینا.

يُعل ۱- بھیجا جانا. ۲- چھوڑا جانا. ۳- رخصت

دیجانی. ۴- نکال دیا جانا. ۵- ڈالا جانا.

هفيعيل- بھیجنا.

שלח م ۱- تیر وغیرہ. ۲- کونپل.

שלחה ث کونپل.

שלחו م میز.

שלוחים م (جمع) ۱- جہیز. ۲- طلاق. ۳- طلاق نامہ.

משלח م ۱- جس جگہ کوئی چیز ہانکی جائے. ۲- جس

امر میں ہاتھ ڈالا جائے.

משלח اور משלוח م ۱- بھیجنا. ۲- جس چیز پر ہاتھ

ڈالا جائے.

משלחת ث ۱- بھیجی ہوئی فوج. ۲- رخصت.

שָׁלַח قُل ۱- سخت ہونا۔ ۲- سلطنت کرنی۔ ۳- غالب ہونا۔

ہفْعِيل ۱- سلطنت دینی۔ ۲- غالب کر دینا۔

שָׁלַח מ سپر (سختی کے سبب)۔

۱ שָׁלַח ۱- اختیار والا۔ ۲- غالب۔

۲ שָׁלַח ۲- حاکم۔

שָׁלַח מ سلطنت۔

۱ שָׁלַח (ث ش) ۱- سخت۔ ۲- بے شرم۔ ۳- اختیار والا۔

۲ שָׁלַח م ۱- حاکم۔ ۲- مزدور۔

שָׁלַח ————— ۱ شلح۔

שָׁלַח ————— ۳ شلح۔

שָׁלַח ۱ شلح ————— ۱ شلح۔

שָׁלַח ————— شلح۔

שָׁלַח ۱ شلح ————— شلح۔

שָׁלַח هَفْعِيل ۱- پھینکنا۔ ۲- پھینک دینا۔ ۳- ڈالنا۔

۴- چھیننا۔ ۵- گرا دینا۔

هَفْعِل ۱- پھینک دیا جانا۔ ۲- ڈال دیا جانا۔

۳- گرا دیا جانا۔

שָׁלַח م ایک قسم کا پرندہ جو اونچے سے اپنے تئیں پانی

میں ڈال دیتا ہے۔

שָׁלַח ث گرا دینا۔

שָׁלַח قُل ۱- کھینچ نکالنا۔ ۲- خصوصاً کسی کے بدن پر جو

کچھ ہے وہ چھین لینا۔ ۳- لُوتنا۔

هَثِيوعِيل-لُت جانا۔

שָׁלַח م ۱- لُوت۔ ۲- لُتیرا۔ ۳- نفع۔

שָׁלַח اور שָׁלַח ۱- ننگا۔ ۲- اسیر۔

שלם قَل ۱- صحیح سالم ہونا. ۲- تمام ہونا. ۳- صلح سے رہنا.

پَعِیل ۱- صحیح سلامت رکھنا. ۲- تمام رکھنا.

۳- ادا کرنا. ۴- پھیر دینا. ۵- بدلا دینا.

يُעِل ۱- ادا کیا جانا. ۲- بدلے کے طور پر دیا جانا.

۳- بدلا پانا. ۴- مستحق ہونا.

هَفْعِیل ۱- تمام کرنا. ۲- پورا کرنا. ۳- پھیر دینا.

۴- صلح کرنی. ۵- صلح کرانی.

שלם ۱- صحیح سالم. ۲- پورا. ۳- تمام. ۴- صلح سے

رہنے والا. ۵- بے ریا.

שלם م ۱- سلامتی. ۲- ایک قسم کی قربانی جو سلامتی

کے حصول کے لئے بھی چڑھائی جاتی تھی اور

اُسکے حصول کے سبب شکر گذاری کے لئے بھی.

שלום یا שלום اور שלום م اور שלום ت بدلا.

۱ שלום ۱- صحیح سالم. ۲- تندرست. ۳- پورا.

۲ שלום م (ر שלום) ۱- سلامتی. ۲- صلح. ۳- دوستی.

۴- دوست.

שלום م وشوت.

שלם قَل ۱- کھینچ کر نکالنا. ۲- نکالنا. ۳- اکھیرنا.

שלם یا שלום ت (ر שלום) (م שלום و שלום اور שלום).

بصیغہ واحد. ۱- تین. ۲- تین بار.

بصیغہ جمع. ۱- تیس. ۲- تیسواں.

שלם پَعِیل ۱- تین حصوں میں تقسیم کرنا. ۲- تیسری

بار کرنا. ۳- تیسرے روز کرنا.

משלם ۱- سہ چند. ۲- سہ سالہ.

שלם م پوتا یا نواسا.

שָׁמַח یا שִׁמְחָה (گدرا ہوا)۔
 שָׁמַח یا שִׁמְחָה م ۱- تیسرا حصہ۔ ۲- خصوصاً ایفہ کا
 تیسرا حصہ۔ ۳- کوئی بڑا پیمانہ۔ ۴- ایک قسم
 کا باجا جس کی شکل مثلث ہوتی ہے۔ ۵- ایک
 شریف سپاہی جو ایسی گاڑیوں پر چڑھتا تھا جن
 پر تین سپاہی اکتھے چڑھتے تھے۔ ۶- عمدہ بات۔
 שָׁמַח اور תְּלִיחַ اور תְּלִיחַ تیسرا۔
 תְּלִיחַ تیسرا درجہ۔

שָׁמַח (ر ۲ تہ) وہاں۔

שָׁמַח ۱- ادھر۔ ۲- وہاں۔

שָׁמַח (و شَم) م ۱- نام۔ ۲- نیک نامی۔

שָׁמַח ہَفْعِیل- برباد کرنا۔

نَفْعَل- برباد کیا جانا۔

שָׁמַח بلند ہونا۔

שָׁמַח (و שָׁמַח) م آسمان۔

שָׁמַח ————— شَم۔

שָׁמַח ————— شَم۔

שָׁמַח ————— شَم۔

שָׁמַח قَل ۱- مارنا۔ ۲- خصوصاً لات مارنی۔ ۳- گرا دینا۔

۴- پڑا رہنے دینا (زمین کو)۔ ۵- چھوڑنا۔ ۶- باز آنا۔

نَفْعَل- گرا دیا جانا۔

ہَفْعِیل- چھوڑنا۔

שָׁמַח ث اداے قرض میں مہلت دینی۔

שָׁמַח ————— شَم۔

שָׁמַח ————— شَم۔

شمم — ۲ شمم.

شمم قل ۱- خاموش ہونا. ۲- حیران ہونا. ۳- ویران ہونا. ۴- ویران کرنا. ۵- برباد ہونا.

نפעّل ۱- حیران ہونا. ۲- ویران ہونا. ۳- برباد ہونا. پوعیل ۱- حیران ہونا. ۲- ویران کرنا.

هفعلیل ۱- حیران کرنا. ۲- حیران ہونا. ۳- ویران کرنا. هفعل ۱- حیران ہونا. ۲- ویران ہونا.

هثعلیل ۱- پریشان ہونا. ۲- اپنے تئیں ہلاک کرنا. شمم ویران.

شممہ اور شممہ ت ۱- حیرانی. ۲- ویرانی. ۳- ویرانہ. شمم م پریشانی.

شممہ اور شممہ ت ۱- پریشانی. ۲- ویرانی. شمم قل- فربہ ہونا.

هفعلیل ۱- فربہ کر دینا. ۲- سن کر دینا. ۳- فربہ ہو جانا. شمم ۱- فربہ. ۲- موتا. ۳- زرخیز. ۴- ستھرا.

شمم م ۱- چربی. ۲- زرخیزی. ۳- تیل. ۴- جلیپائی. ۵- عطر. ۶- مسح.

شمم م (جمع) زرخیزی.

شمم م (جمع) تاریک مقامات (کیونکہ جس چیز پر چربی ملی جاتی ہے وہ تاریک ہو جاتی ہے).

شمم م ۱- فربہ. ۲- فربہ گوشت. ۳- زرخیزی. ۴- موتا آدمی.

شممہ ت (م شممہ اور شممہ)

بصیغہ واحد. آتھ.

بصیغہ جمع. آشی.

שמעיה אֶתְהוּא.

שמעיה ת سب سے مدہم سر (انگریزی Octave).

שמע قل ۱- سُننا. ۲- سُن لینا. ۳- ماننا. ۴- سمجھنا.

نَفَعَل ۱- سُننا جانا. ۲- تابعدار ہو جانا.

پَعِيل اور هَفْعِيل ۱- سُنانا. ۲- بُلانا. ۳- خصوصاً

بلند آواز سے گانا یا بجانا.

هَتَفْعِيل اپنے تئیں فرمانبردارانہ حاضر کرنا.

שמע م ۱- سُننا. ۲- افواہ. ۳- بلند آواز.

שמע م افواہ.

שמעה یا שמעה ת ۱- خبر. ۲- تعلیم. ۳- افواہ.

משמע م سنی سنائی بات.

משמעת ת ۱- باریابی (کیونکہ جو باریاب ہوتے ہیں

اُنکی بات سنی جاتی ہے). ۲- فرمانبردار لوگ.

השמעות ת شنوایی.

שמע جلدی کرنی.

שמע م دھیمی آواز (کیونکہ جلدی جاتی رہتی ہے).

שמעה ת رسوائی (کیونکہ اُس کے اُتھانے والے جلدی

بھاگ جاتے ہیں).

۱ שמע قل ۱- کسی کی نگہبانی کرنی. ۲- محفوظ رکھنا.

۳- رکھ چھوڑنا. ۴- کسی کی طرف متوجہ رہنا.

۵- کسی کے لئے گھات میں بیٹھنا. ۶- مانگنا.

۷- خبردار ہونا. [رہنا.

نَفَعَل ۱- محفوظ رکھا جانا. ۲- خبردار ہونا. ۳- باز

پَعِيل- کسی کی طرف متوجہ رہنا. [رہنا.

هَتَفْعِيل ۱- اپنے لئے مانگنا. ۲- اپنی نسبت خبردار

شمار م تلچھت (کیونکہ جس مے کی تلچھت نہیں نکالی جاتی اُس کا زور محفوظ رہتا ہے)۔

شماریم م (جمع) ماننا۔

شمارہ ت ۱- نگہبانی۔ ۲- پاسبانوں کی جماعت۔

شمارہ ت پلک (کیونکہ آنکھوں کو محفوظ رکھتی ہے)۔

شمارہ یا شمارہ ت رات کا ایک پہر۔

شمار ۱- نگہبانی۔ ۲- قید خانہ۔ ۳- پاسبان خانہ۔

۴- پاسبانوں کی جماعت۔ ۵- محفوظ چیز۔

۶- مانی ہوئی بات۔ ۷- نگہبان۔

شمارت ت ۱- نگہبانی۔ ۲- پاسبان خانہ۔ ۳- پاسبانوں

کی جماعت۔ ۴- حفاظت۔ ۵- ماننا۔

۶- عہدہ۔ ۷- مانی ہوئی بات۔ ۸- رسم۔

۹- طرفداری۔

شمار فکیلا ہونا۔

شمار م ۱- کانتا۔ ۲- ہیرا۔

شمار پعیل- خدمت کرنی۔

شمار م اور ت ۱- آفتاب۔ ۲- فصیل (کیونکہ دھوپ

میں چمکتی ہے)۔

شمار ————— شمار۔

شمار اور شمار قل ۱- بدل جانا۔ ۲- جدا ہونا۔ ۳- دوبارہ

کرنا۔ ۴- دھرا نا۔

نفعل- دھرایا جانا۔

پعیل ۱- بدل دینا۔ ۲- ٹالنا۔ ۳- دوسری جگہ

میں رکھنا۔

پعل- بدلا جانا۔

هتّیعیل ۱- بدل دینا. ۲- تالنا.

هتّیعیل ۱- بدل جانا. ۲- اپنی پوشاک بدلنی.

شَدَن ۱ م بار بار کرنا.

شَدَن اور شَدَن اور شَدَن ۱ سال (کیونکہ اُس میں موسم بدلتے ہیں). [۲- دوبارہ.

شَدَن ۱ م (تثنیہ) (ث شَدَن-شَدَن کے عوض) ۱-۵. ۲- شَدَن دوبارہ.

شَدَن دوسرا.

شَدَن ۱ دوبارہ. [۴- نقل.

شَدَن ۱ م ۱- دوسرا درجہ. ۲- دوسرے درجہ کا. ۳- دوچند.

شَدَن ————— شَدَن.

شَدَب جَارَا ہونا.

شَدَب ۱ م جھروکا.

۱ شَدَن ————— شَدَن.

۲ شَدَن چمکنا.

شَدَن ۱ م بصیغہ واحد. قرمزی رنگ.

بصیغہ جمع. قرمزی کپڑے.

شَدَن ————— شَدَن.

شَدَن | شَدَن ————— شَدَن.

شَدَن ۱ م ————— شَدَن.

شَدَن | شَدَن | شَدَن ————— شَدَن.

شَدَن ————— ۲ شَدَن.

شَدَن ————— شَدَن.

شَدَن ۱ قَل ۱- تیز کرنا. ۲- کوشش سے سکھانا.

هتّیعیل-چھد جانا.

שׁא מ اور ث ۱-دانت. ۲-هاتھی دانت. ۳-پہار
کی نکیلی چوٹی.

שׁנהבים מ (جمع) هاتھی دانت. (הבים-הבים
کے عوض ہے. اور هבים سنسکرت म
(هاتھی) سے ماخوذ ہے).

שׁנהב ث دلدوز مثل.

שׁנת (שׁנת کے عوض) ث ۱-کانتا. ۲-کانتوں کا مجموعہ.

שׁנים پعیل-کمر باندھنی.

שׁנת ————— שׁ.

שׁסה اور שׁשה قل اور پوعیل-کوتنا.

שׁס قل-کوتنا.

نفعَل-کوتنا جانا.

משׁסה اور משׁסה ث کوت.

שׁס قل-چیرنا.

پعیل ۱-چیرنا. ۲-پہارنا. ۳-ملامت کرنی.

שׁس م شکاف.

שׁس پعیل-تکڑے تکڑے کرنا.

שׁעה قل-نگاہ کرنی.

هفعیل-نگاہ پھیرنی.

هتفعیل ۱-چاروں طرف مدد کی اُمید پر نگاہ کرنی.

۲-ایک دوسرے کی طرف نگاہ کرنی.

שׁעה ث ۱-لمحہ (گویا ایک نگاہ کا عرصہ). ۲-گہری

(وقت کا ایک حصہ).

שׁעה قل ۱-لینا. ۲-بند ہونا.

משׁעי م قیل وغیرہ بدن کو ملنا.

שער גچלנא.

שער ט גچلנא.

שער מ ایک قسم کا کپڑا جو اُون اور سَن دونو سے بنتا ہے۔
(ماخذ نا معلوم)

שער کھوکھلا ہونا۔

شعر م ۱- چلو۔ ۲- مٹھی بھر۔

مشعر م تنگ رستہ۔

שער بفعل ۱- ٹیکنا۔ ۲- بھروسا کرنا۔ ۳- لیٹنا۔

משער اور مشער م اور משער ט ٹیکن۔

משער ט سونٹا۔

שער قل ۱- ہاتھ پھیرنا۔ ۲- لیپنا۔ ۳- کچھ لگا کر بند

کرنا (آنکھوں کو)۔

ہفعیل-لیپنا۔

פלپیل ۱- خوش کرنا۔ (گویا ہاتھ پھیر کر پیار کرنا)۔

۲- خوش ہونا۔

فلפל-پیار کیا جانا۔

ہٹپلپیل-خوشی منانی۔

שערשעים م (جمع) خوشی و خرمی۔

۱ شער ۱- چیرنا۔ ۲- کھولنا۔ ۳- فیصلہ کرنا۔ ۴- ماپنا۔

שער (و תרע) م اور ט ۱- دروازہ۔ ۲- درگاہ۔ ۳- چند

(مثلاً دو چند)۔

۲ شער دربانی کرنی۔

شער م دربان۔

תרע م دربان۔

۳ شער نفرت کرنی۔

שערור اور شערורי نفرت انگیز.
شعرורה ث نفرت انگیز چیز.
شعر خراب.

שעשעים ————— שעע.

שפה قل ۱- گھرچنا. ۲- صاف کرنا.

نفعل اور پعل- صاف ہونا.

שפה ث پنیر (کیونکہ صاف کئے ہوئے دود سے بنتا ہے).

שפי מ ۱- صفائی. ۲- صاف تیل (یعنی بن درخت کا).

שפוט ————— שפט.

שפה پھیلنا.

משפחה ث ۱- گھرانہ. ۲- خاندان. ۳- قوم. ۴- نوع.

שפחה ث لونڈی (گویا گھرانے میں سے ایک).

שפט قل ۱- انصاف کرنا. ۲- سزا کا فتویٰ دینا. ۳- کسی

کا مقدمہ فیصلہ کرنا. ۴- حکومت کرنی.

נפעל ۱- کسی کا انصاف کیا جانا. ۲- مقدمہ دائر کرنا.

پوعیل- انصاف کرنا.

שפט اور שפט מ ۱- منصف. ۲- حاکم.

שפט מ عدالت.

שפוט מ سزا.

משפט מ ۱- انصاف. ۲- انصاف کرنا. ۳- عدالت گاہ.

۴- مقدمہ. ۵- فتویٰ. ۶- تقصیر. ۷- حق.

۸- قانون. ۹- رسم. ۱۰- طور.

שפי ————— שפה.

שפיפון ————— שפה.

שפיר ————— ۱ شפר.

- שפר قُل ۱- اُنْدِيلنا۔ ۲- بہانا۔ ۳- مٽي کا دھیر لگانا۔
 نفعل ۱- اُنْدِيلا جانا۔ ۲- کثرت سے خرچ کیا جانا۔
 فاعل- پھسل جانا۔
 هتفعیل- بہایا جانا۔
 שפר מ جس جگہ کچھ اُنْدِيلا جاتا ہے۔
 שפרה ת عضو تنازل۔
 שפר قُل ۱- نیچا ہونا۔ ۲- نیچا ہو جانا۔ ۳- دھیمہ ہونا۔
 ۴- فروتن ہونا۔
 هتفعیل ۱- نیچا کرنا۔ ۲- کوئی کام نیچے کرنا۔ ۳- نیچا ہونا۔ ۴- گرا دینا۔
 שפר اور שפר ۱- نیچا۔ ۲- کمینہ۔ ۳- فروتن۔
 שפר م اور שפרה ת نیچائی۔
 שפרה ת ۱- نیچی زمین۔ ۲- خصوصاً یہودیہ کے کنارہ
 پر بحر روم کے پاس جو نیچی زمین ہے۔
 שפרות اُتارنا۔
 שפר چھینا۔
 שפר מ ایک قسم کا پہاڑی جانور جو مٽي میں
 کھود کر رہتا ہے۔
 שפר اُمندنا۔
 שפר م اور שפרה ת کثرت۔
 שפר رینگنا۔
 שפר מ ایک قسم کا سانپ۔
 ۱ شפר قُل ۱- روشن ہونا۔ ۲- خوبصورت ہونا۔ ۳- پسند
 ہونا۔ ۴- خوش آواز ہونا۔
 שפר م خوش آوازی۔

نَظَرًا نَظَرًا خوبصورتی۔

نَظَرًا اور نَظَرًا م بادشاہ کے تخت کا سایبان۔

نَظَرًا م پو پھٹے کے وقت۔

نَظَرًا خوبصورت۔

نَظَرًا م ایک قسم کا فرسنگھا۔

نَظَرًا ماینا۔

نَظَرًا م مائعات کا ایک خاص پیمانہ۔

نَظَرًا قَل ۱- رکھنا۔ ۲- دینا۔

نَظَرًا م گورے کا دھیر۔

نَظَرًا م (تثنیہ) ایک قسم کا بھیڑ سالہ جس کے دو

حصے ہوتے تھے۔

نَظَرًا م (تثنیہ) ۱- ایک قسم کا بھیڑ سالہ جس کے

دو حصے ہوتے تھے۔ ۲- قربانی کے جانوروں

کے بندھے رہنے کا مقام۔

نَظَرًا اُمنَدنا۔

نَظَرًا م سیلاب۔

نَظَرًا ————— نَظَرًا۔

نَظَرًا قَل ۱- بیدار رہنا۔ ۲- نگہبانی کرنی۔ ۳- گھات

میں بیہتہنا۔

نَظَرًا م ۱- بادام کا درخت (کیونکہ وہ سب درختوں

سے پہلے جارے کی گویا نیند سے جاگتا ہے)۔

۲- بادام۔

نَظَرًا م ۲- نَظَرًا پُعل- بادام کے پھول کی مانند بنایا جانا۔

نَظَرًا قَل- پینا۔

نَظَرًا ۱- پلانا۔ ۲- سینچنا۔

נפעל - سینچا جانا.

פעל - تر کیا جانا.

שקד מ پینے کی چیز.

שקדי מ ۱- پینے کی چیز. ۲- تري.

שקת ث مواسی کے پینے کی نالی.

משקה م ۱- ساقی. ۲- پینے کی چیز. ۳- ترومین.

שקוי ————— שקי.

שקט قل ۱- آرام سے رہنا. ۲- سُست رہنا.

שקט ۱- آرام دینا. ۲- صلح کرنی. ۳- چپ

چاپ رہنا.

שקט م آرام.

שקל قل ۱- تولنا. ۲- تولکر دینا. ۳- آزمانا.

נפעל ۱- تولا جانا. ۲- تولکر دیا جانا.

שקל מ سونے چاندی کا ایک خاص وزن.

משקל ۱- تولنا. ۲- وزن.

משקול מ وزن.

משקלת اور משקלת ث سوهول (شاقول).

שקם بیمار ہونا.

שקמה ث گولر کا درخت (کیونکہ اُس کا پھول

بدھضمی کا باعث ہوتا ہے).

שקע قل ۱- دب جانا. ۲- دُوب جانا. ۳- تہم جانا.

נפעל - دبایا جانا.

שקע ۱- دبانا. ۲- گھٹانا.

משקע م پانی کے تھرنے کی جگہ.

שקעדות ث (جمع) دیوار میں دھسی ہوئی جگہیں.

שקד קל-پاٹنا۔

نَفَعَل ۱-پاتا جانا۔ ۲-اُبھرا ہوا رہنا۔ ۳-جھانکنا۔
هَفْعِيل-جھانکنا۔

שקד מ چھت (سقف)۔

שקד מ پاتا ہوا شہتیر۔

משקוף מ چوکھٹ کی اوپر کی لکڑی۔

שקץ קל-مکروہ ہونا۔

يعيل ۱-مکروہ کرنا۔ ۲-نفرت کرنی۔

שקץ اور שקץ یا שקוף م مکروہ چیز۔

שקק קל ۱-ادھر ادھر دورنا۔ ۲-پیاس سے پریشان ہونا۔

הְתַלְתֵּל-ادھر ادھر دورنا۔

משקק ادھر ادھر دورنا۔

שקר קל-جھوٹ کہنا۔

يعيل ۱-جھوٹ کہنا۔ ۲-جھوٹا بننا۔

۱ שקר م ۱-جھوٹ۔ ۲-بطالت۔

۲ שקר اور לשקר ۱-بے فائدہ۔ ۲-بے سبب۔

שקת ————— שקد۔

נשר اور נשר اور נש۔ اور נש۔ ۱-جو۔ ۲-کہ۔ ۳-تاکہ۔

۴-اس لئے کہ۔ ۵-اگر۔ ۶-جب۔ ۷-جہاں۔

۸-جیسا۔ ۹-تو۔

בשר ۱-جہاں۔ ۲-اس لئے کہ۔

בשר اور בשר۔ ۱-اس کے موافق کہ۔ ۲-جیسا۔ ۳-اس

لئے کہ۔ ۴-گویا۔ ۵-جب۔ ۶-اگر۔

בשר ۱-جب سے۔ ۲-اس لئے کہ۔

שר ————— שדר۔

שָׂרָה اور ۱-سَرَا قُل ۱-کھولنا۔ ۲-خصوصاً اپنا جانور کھولنا۔

۳-اُترنا (کسی گھر میں)۔ ۴-رہنا۔

پِعیل ۱-کھولنا۔ ۲-شروع کرنا۔

هִתְפַּעֵל-کھولا جانا۔

שָׂרָה اور שָׂרָה ت شروع۔

שָׂרָה ت رس (کیونکہ میوں کو گویا کھولنے یا

چیرنے سے نکلتا ہے)۔

שָׂרָה گرم ہونا۔

שָׂרָہ م ۱-صحرا کی ریت کی گرمی۔ ۲-سراب۔

שָׂרָה ————— شَبט۔

۱-سَرَا ————— شَرَا۔

۲-سَرَا چمکنا۔

שָׂרָה ت اور שָׂרָה اور שָׂרָה اور שָׂרָה م بکتر۔

שָׂרָה ————— ۴-شور۔

שָׂרָה ————— شَر۔

שָׂרָה | شָׂרָה ————— شَر۔

שָׂרָה | شָׂרָה ————— شَر۔

שָׂרָה ————— ۱-شمار۔

שָׂרָה قُل ۱-رینگنا۔ ۲-رینگنے والے جانوروں سے بھر جانا۔

۳-کسی کی آل اولاد کثرت سے بڑھنی (کیونکہ

خصوصاً رینگنے والے جانوروں کا یہ حال ہوتا ہے)۔

שָׂרָה م رینگنے والے جانوروں کا مجموعہ۔

שָׂרָה قُل ۱-سیٹی بجانی۔ ۲-بانسلی بجانی۔

שָׂرָה اور شָׂרָה ت ۱-بانسلی کی آواز۔ ۲-تھتھے

کی سیٹی۔

۱۰۰۰

نשרקה ث تھتھ کی سیٹی۔

منشروکیتا ث ایک قسم کی بانسلی۔

نשרر قل ۱-مروڑنا۔ ۲-سخت کرنا۔ ۳-دبانا۔

۴-دشمنی کرنی۔

نشر اور نשרر م ۱-نس۔ ۲-ناف۔

۱ نשרر سخت۔

۲ نשרر م سخت نس۔

نשרروت ث ۱-سختی۔ ۲-ضد۔

نשרہ ث ہاتھ کا زیور۔

نשרنہ اور نשרنہ ث چھوٹی زنجیر۔

نشرش م ۱-جر۔ ۲-تلوا۔ ۳-تہ۔ ۴-اصل۔ ۵-جو کونپل

جر سے پھوٹتی ہے۔

نشرش پعیل-جر سے اکھیرنا۔

پعل-جر سے اکھیرا جانا۔

پوعیل اور پوعل اور ہفعیل-جر پکڑنی۔

نشرشو ث ۱-جر سے اکھیرا جانا۔ ۲-جلا وطنی۔

نشرشہ ۱ نشرشہ ——— نشر:

نشرت پعیل-کسی کی خدمت کرنی۔

نשה ——— نסה۔

۱ نشث ث (م نשה) (ر ۳ نشث اور نشث)

بصیغہ واحد۔ چہہ۔

بصیغہ جمع۔ ساتھ۔

نשה پعیل-کسی چیز کا چھٹا حصہ نکال کر دینا۔

نشث چھٹا۔

۲ نشث ——— نشث۔

שש פעיל-کسی کی رہبری کرنی۔
שש م بابل کا ایک رکھا ہوا نام جس کے معنی مشتبہ
 ہیں۔ (ماخذ نامعلوم)۔

שש لال ہونا۔

שש م کسی قسم کا لال رنگ۔

שש ————— שש.

۱ שש ————— שש.

۲ שש ————— שש.

۳ שש ————— שש.

שת اور **שת** قل ۱-پینا۔ ۲-ضيافت میں

شریک ہونا۔

נפעל-پیا جانا۔

۱ שתי מ מستی۔

שתה ث کھانا پینا۔

משטה م ۱-پینا۔ ۲-پینے کی چیز۔ ۳-ضيافت۔

۲ שתה בנنا۔

۲ שתי מ بانا۔

שתי ————— שתי.

שתי ————— שתי.

שתי قل-لگانا (درخت کو)۔

שתי م لگایا ہوا درخت۔

שת قل-کھولنا۔

שת هفعیل-پیشاب کرنا۔

שת قل-تہم جانا۔

שת قل-رکھنا۔

ת

תא ————— ۲ תודה.

۱ תאב قل-آرزو رکھنی.

תאבה ת آرزو.

۲ תאב פעיל-نفرت کرنی.

۱ תאה פעיל-حد باندھنی.

۲ תאה کسی سے جلد تر دورنا.

תאז اور תוא מ ایک قسم کا ہرن.

תאנה ————— ۱ אנה.

תאום ————— תאם.

תאלה ————— ۲ אול.

תאם قل-دو ہونا.

הפעיל-תואم جئا.

תאם اور תאום اور תום מ תואم.

תאן ————— אן.

תאנה | תאנה ————— ۲ אנה.

תאנה ת ۱-انجیر کا درخت. ۲-انجیر. (ماخذ نامعلوم).

תאנה ————— ۱ אנה.

תאר قل-حد کے طور پر بندھنا.

פעיל-خاکا کھینچنا.

פעל-کسی کی حد کے اندر ٹھہرنا.

תאר מ ۱-شکل. ۲-خصوصاً خوبصورت شکل.

תאשור ————— אשר.

[نا معلوم].

תבה ת ۱-صندوق. ۲-صندوق کی شکل کی کشتی. (ماخذ

تہوآہ ————— ہوا۔

تہن | تہوہ ————— ہن۔

تہوہ ————— ہوس۔

تہل ————— ہل۔

تہل ————— ہلل۔

تہلہ ————— ہلہ۔

تہلل ————— ہلل۔

تہن گئی (اناج کے درختوں کی)۔

تہن م گئی کا دھیر۔

تہنہ ————— ہنہ۔

تہر قل-تورنا۔

تہر جلدی قوت جانے والا۔

تہمول ————— ہمل۔

تہرہ ————— ہرہ۔

تہرہ ————— ہرہ۔

تہرہ ————— ہرہ۔

تہہ ویران ہونا۔

۱ تہہ م ۱-ویرانی۔ ۲-ویرانہ۔ ۳-ہیچ۔

۲ تہہ اور تہہ بے فائدہ۔

تہوس ————— ہوس۔

تہلہ | تہلہ ————— ہلل۔

تہلہ ————— ہلہ۔

تہلہ ————— ہلہ۔

تہ ————— ہتہ۔

تہ ————— ہتہ۔

توب ——— شوب.

توڻه ——— ڀڻه.

توڙه ——— ڀڙه.

۱ توہ پعیل-خط کھینچنا.

هفعیل ۱-حد باندھنی. ۲-نشان لگانا.

تو م ۱-نشان (لگایا هوا). ۲-دستخط.

۲ توہ بُود و باش کرنی.

تا م کوتهری.

توہ قل-پریشان هونا.

توخلت ——— یحل.

توڊ تقسیم کرنا.

توڊ (مضاف توڊ) م اوسط.

۱-بیلچ میں. ۲-میں. ۳-میں سے.

تیכון وسطی.

۲ توڊ ——— تكد.

توڊه | توڊت ——— یح.

توڊی ——— تڊی.

توڊوت ——— یلد.

توڊل ——— یلل.

توڊع | توڊعه | توڊعت ——— تلع.

توڊ ——— تاڊ.

توڊه ——— تعڊ.

توڊه ——— تعه.

توڊفوت ——— یف.

توڊ تھوڪنا.

۱ תפת ת ۱-ٹھوک. ۲-ٹھتکارا آدمي.

תוצאה ————— יצא.

תור قل ۱-سفر کرنا. ۲-کسي ملک کي جاسوسي کرني.

۳-کسي چيز کي تحقیقات کرني. ۴-گھومتے پھرنا.

هفْعِيل ۱-کسي کي رهنمائي کرني. ۲-کسي ملک

کي جاسوسي کرني.

۱ تور م ۱-سلسلہ. ۲-مالا. ۳-باري.

۲ تور م جو کچھ کسي ملک میں دھونڈنے سے پایا جائے.

۲ تور يا تَر قَمري.

۳ تور ————— يרה.

۴ تور ————— شور.

תורה ————— ירה.

תושב ————— ישב.

תושיה ————— ישה.

תומח ————— יתח.

תזז هفْعِيل-کات دالنا.

תזנות ————— ונה.

תחבולות | תחבולות ————— חבל.

תחות ————— תחת.

תחלה ————— חלל.

תחלוא ————— חלא.

תחמם ————— חמם.

תחנה | תחנן ————— חנן.

תחנות ————— חנה.

תחרה ————— חרה.

تحت م ایک قسم کا بچو۔ (ماخذ مشتبه)۔

۱ تحت (وتحت) ت ۱۔ نیچے کا حصہ۔ ۲۔ جو جگہ کسی کے

نیچے ہو۔ ۳۔ کسی کی جگہ۔

۲ تحت ۱۔ نیچے۔ ۲۔ عوض۔ ۳۔ لئے۔

تحتون نیچے والا۔

تحتی نیچے والا۔

تحتہ ت نیچے کا حصہ۔

تحتون ——— تود۔

تحتون ——— تود۔

تحتہ ——— تود۔

تحتہ | تحتہ ——— تود۔

تحت م بکرا۔

تحت ——— تحت۔

تحتہ ——— تحت۔

۱ تحتہ ——— تحت۔

۲ تحتہ ——— تحت۔

تحت اور تحت م مور۔ (ماخذ سنسکرت)۔

تحت ۱۔ کات دالنا۔ ۲۔ ظلم کرنا۔

تحت یا تحت م ظلم۔

تحت م (جمع) ظلم زبردستی۔

تحت چھیلنا۔

تحت ت ۱۔ ایک قسم کی سیپ جس سے آسمانی

رنگ بنتا ہے۔ ۲۔ آسمانی رنگ۔ ۳۔ آسمانی

رنگ کا کپڑا۔

تحتہ | تحتہ ——— تحتہ۔

תבנת ——— תכל.

תבן **קל** ۱-هموار کرنا. ۲-تولنا. ۳-آزمانا.
نفعل ۱-هموار هونا. ۲-درست هونا.
פעيل ۱-تولنا. ۲-ماپنا. ۳-کسي کے لئے قواعد
 تھہرانے. ۴-سنبھالنا.

يُعل-تول کر دیا جانا.

תבן מ ۱-پیمایش. ۲-مقرري شمار.

תבנית ט ۱-تول. ۲-خوبصورتی.

תבנית ט ۱-تول. ۲-عمدة عمدة اسباب.

מתבנת ט ۱-پیمایش. ۲-مقرري شمار. ۳-کسي شے

کے اجزاء ترکیبی کا تناسب. ۴-پچھلا حال.

תכריך ——— כרך.

תל ——— תלל.

תלא اور תלה **קל** ۱-تاناگنا. ۲-لگانا.

نفعل-تاناگا جانا.

פעيل-تاناگنا.

תלי מ ترکش.

תלצה ——— לאה.

תלוצה ——— לאב.

תלבשת ——— לבש.

תלג ——— שלג.

תלונה ——— לון.

תלי ——— תלא.

תליתי ——— שלש.

תלל **קל** ۱-بلند کرنا. ۲-جھولنا.

תל מ ۱-قیلا. ۲-خصوصاً کھندروں کا قیلا.

תלתלים מ (جمع) کھجور کی ڈالیاں.

תלם תורנא.

תלם מ ریگھاری.

תלמיד ———— למד.

תלע למבא הونا.

תולע מ اور תולעה اور תולעת ת ۱-کیرا. ۲-خصوصاً

وہ کیرا جس سے ارغوانی رنگ بنتا ہے.

۳-ارغوانی رنگ. ۴-ارغوانی لباس.

۲ תלע יעל-ارغوانی لباس پہننا.

תלפיה ת ایک مشتبه لفظ جو غالباً תלה اور פה سے مرکب

ہے اور اس کے معنی غالباً ایک ایسا سلح خانہ

ہیں جس کی دیواروں کے باہر تلواریں تنگا

کرتی ہوں.

תלת | תלת | תלתא | תלתה | תלתי ———— שלש.

תלתלים ———— תלל.

۱ תם | תם | תמה ———— תמם.

۲ תם ———— נשם.

תמה قل ۱-متعجب ہونا. ۲-پریشان ہونا.

התפעיל-اپنے دل میں پریشان ہونا.

תמה מ معجزه.

תמהון מ پریشانی.

תמוז מ آرامیوں کا ایک دیوتا. (ماخذ مشتبه).

תמול ———— מול.

תמונה ———— מין.

תמידה ———— מור.

תמידה ———— מות. [مشتبه].

۱- תמיד מ ۱- بلا ناغہ ہونا. ۲- ہر روز کی قربانی. (ماخذ ۲- تמיד بلا ناغہ.

تמים ———— تמים.

تמיד قل ۱- تہام لینا. ۳- حاصل کرنا. ۳- پکڑے رہنا. ۴- سنبھالنا. ۵- متعلق ہونا.

نفعَل-گرفتار ہونا.

تמים قل ۱- تمام کرنا. ۲- تمام ہونا. ۳- خرچ ہونا. ۴- ہلاک ہونا. ۵- شمار کا پورا ہونا. ۶- سیدھا

ہونا (دل میں).

نفعَل-ہلاک کیا جانا.

ہفعیل ۱- کوئی کام بالکل کرنا. ۲- فیصلہ کرنا.

۳- کوئی کام چھوڑ دینا. ۴- کوئی کام چھڑوا دینا.

۵- پورا کرنا. ۶- پورا دینا. ۷- سیدھا کرنا.

(چال چلن کو).

ہثیعیل-اپنے تئیں سیدھا دکھانا.

۱- تמים ۱- تمام. ۲- پورا. ۳- سارے کا سارا. ۴- صحیح سالم.

۵- بے عیب. ۶- سیدھا (دل میں).

۲- تמים م ۱- سیدھا پن. ۲- سچائی.

۳- تמים سیدھا پن سے.

۱- تמים سیدھا (دل میں).

۲- تמים م سیدھا پن.

[پن].

تמים م بصیغہ واحد. ۱- سلامتی. ۲- پورا شمار. ۳- سیدھا

بصیغہ جمع. سچائی.

تَمَر ت سیدھا پن.

مَتَم م سلامتِي.

تَمَس ————— مَس.

تَمَر سیدھا کھڑا هونا.

تَمَر اور تَمَر م کھجور کا درخت.

تَمَر ت بنايا هوا کھجور کا درخت.

تَمَرور م سیدھا ستون.

تَمَرور ت ستون.

تَمَرور | تَمَرور ————— مَر.

تَمَرور ————— تَمَر.

تَمَرور ————— مَر.

۱ تَم ————— ۱ تَم.

۲ تَم ————— ۲ تَم.

۱ تَمَر قَل ۱-انعام دینا. ۲-مزدوري دیني.

پَعِيل-کسي کي تعريف کرني.

هَفْعِيل-مزدوري پر رکھ لینا.

اَتَمَر ت اور اَتَمَر اور اَتَمَر م کسبي کي خرچي.

۲ تَمَر دوبارہ کرنا.

تَمَر دوسرا.

تَمَرور پھر.

تَمَر ————— ۱ تَم.

تَمَرور ————— نوا.

تَمَرور ————— نوب.

تَمَرور ————— تَمَر.

تَمَرور ————— نوب.

תנופה ———— נוף.

תנור ———— نور.

תנחום | תנחומה ———— נחם.

תנים | תנין ———— ۱ تون.

תנין | תנינות ———— ۲ تנה.

תנד ختم هونا.

تند م سرا.

۱ تندن ۱- پھیلانا. ۲- تیزرو هونا.

۱ تنین اور ۲ تנים م ۱- هر ایک قسم کا مگر مچھ. ۲- سانپ.

۱ تون (جمع ۱ تנים یا ۲ تنین) م گیدڑ.

تندہ ت گیدڑی.

۲ تندن کسی چیز سے دُھواں نکلنا.

۲ تون م تنور یا بھٹی.

اتون (اتون کے عوض) م اور ت بھٹی.

تندشمت ———— دشم.

تعب پعیل ۱- نفرت کرنی. ۲- نفرت انگیز هونا.

۳- مکروہ کر دینا.

ہفعیل ۱- مکروہ کر دینا. ۲- مکروہ افعال کرنے.

نفعل-مکروہ هونا.

تועבה ت مکروہ چیز.

تעה قل ۱- گمراہ هونا. ۲- دگمگانا.

نفعل-گمراہ هونا.

ہفعیل ۱- گمراہ کرنا. ۲- گمراہی کرنی.

تועہ ت ۱- گمراہی. ۲- ہلاکت.

تעודה ———— עוד.

تَعْلَه ————— علہ.

تَعْلُولِمْ ————— ۱ علل.

تَعْلَمَه ————— ۱ علم.

تَعْنُج ————— عنج.

تَعْنِيت ————— ۲ عנה.

تَعَع ————— پلپیل-تہتہا کرنا.

ہٹپلپیل-تہتہا کرنا.

تَعْمَعِمْ م (جمع) تہتہا بازی.

تَعْمَمَه ————— עצم.

تَعَر ————— عرہ.

تَعْرَبَه ————— ۱ عرب.

تَعْمَعِمْ ————— تَعَع.

تَف ————— تَفَف.

تَفْأَرَه | تَفْأَرَت ————— ۱ فآر.

تَفْوَح ————— نَفَح.

تَفْوِضَه ————— فَوْضَ.

تَفْزِن ————— اَفَه.

تَفَل ۱- تہو کنا. ۲- تہو ک نکالنا. ۳- چمتا نا.

۱ تَفَل ۱- بے مزہ. ۲- بے اصل.

۲ تَفَل م آسترکاری کا چونا.

تَفَلَه ث ۱- بے مزگی. ۲- حماقت. ۳- کُفر.

تَفْلَه ————— فَلَ.

تَفْلَظَت ————— فَلَظَ.

تَفَف قَل-مارنا.

پوعیل-چہاتی پیٹنی.

תפר מ דפ.

תפר قل-سینا.

پعیل-سینا.

תפש قل ۱-پکڑنا. ۲-بیجا لینا (خدا کے نام کو).

۳-پکڑے رہنا. ۴-کام میں لانا (گویا ہاتھ میں

لینا. ۵-مندھنا.

نفعَل-پکڑا جانا.

پعیل-پکڑنا.

۱ תפת ————— תוף.

۲ תפת اور תפתה زندہ یا مُردہ آدمیوں کے جلا دینے کا ایک

مقام. (ماخذ فارسی تافتن.)

תפתיא מ (جمع) مُفتي لوگ. (ماخذ آرامی).

תקוה ————— קוה.

תקומה ۱ תקומם ————— קום.

תקופה ————— קוף.

תקוף ————— תקף.

תקל قل-تولنا.

תקיל قولا هوا.

תקן قل-سیدھا ہونا.

پعیل ۱-سیدھا کرنا. ۲-درستی سے بیان کرنا.

هفعل-بحال کیا جانا.

תקע قل ۱-مارنا. ۲-گازنا. ۳-لگانا. ۴-داخل کرنا.

۵-پھینک دینا. ۶-بجانا. ۷-پھونکنا (باجے کو).

نفعَل ۱-اپنا ہاتھ دوسرے کے ہاتھ پر مارنا (ضمانت

کے لئے). ۲-بجایا جانا. ۳-پھونکا جانا (باجے کا).

תקע מ תרעי קי آواز.

תקף قل ۱-کسي پر غالب آنا. ۲-کسي پر چرھنا. ۳-ضدي هونا.

يعيل-قرار بخشنا.

תקף اور תקף م زور.

תקיף ۱-زور آور. ۲-سخت.

תר ————— ۲ תור.

תרבות | תרבות ————— רבה.

תרומה ————— רום.

תרומה | תרומה ————— روم.

תרועה ————— روع.

תרופה ————— روف.

תרז سخت هونا.

תרזה ث ایک قسم کا درخت.

תרין م (ث תרין) دو.

תרמה | תרמית ————— رמה.

תרו מ ۱-مستول. ۲-فیزة. (ماخذ مشتبه).

תרע | תרע ————— ۱ نער.

תרעלה ————— رعل.

תרף آرام سے رھنا.

תרפים م (جمع) گھر گھر کے بُت.

תרשתא م فارسي عملداری میں ایک عہدہ کا نام. (ماخذ فارسي قرش).

תשימת ————— שום.

תשאה ————— שוא.

تَشَبَّز — شَبَّز.

تَشَوَّبَ — شَوَّبَ.

تَشَوَّعَ — شَوَّعَ.

تَشَوَّقَ — شَوَّقَ.

تَشَوَّرَ — شَوَّرَ.

تَشَعَّثَ (م تَشَعَّثَ).

بصیغہ واحد. ۱-نو. ۲-نواں.

بصیغہ جمع. نَوَّے.

تَشَعَّی نواں.

تمام شد.

